EYLÜL 2005

Çalışmadan, öğrenmeden, yorulmadan
rahat yaşamanın yollarını alışkanlık haline getirmiş
milletler; evvela haysiyetlerini, sonra hürriyetlerini ve
daha sonra da istikbâllerini kaybetmeye mahkumdurlar.

M.Kemal ATATÜRK

İÇİNDEKİLER

1. BÖLÜM
MALİ SUÇLAR

I- AKARYAKIT KAÇAKÇILIĞI

Ülkemizi her yönden olumsuz etkileyen kaçakçılık faaliyetleri içinde önemli bir yer teşkil eden akaryakıt kaçakçılığı, çok yönlü önlemler alınarak etkin mücadele gerektiren suçlardandır. Kaçak akaryakıt, devletin akaryakıt ürünlerinden aldığı verginin **(ÖTV+KDV)** kaybı dolayısıyla ülke ekonomisine büyük kayıplar vermesinin yanı sıra, çoğunluğunun standart dışı olması nedeniyle araçların motor aksamına ve kükürt oranının yüksek olması sebebiyle insan sağlığı ile çevreye de büyük zararlar vermektedir.

Akaryakıt kaçakçılığına ilişkin açıklamalara geçmeden önce ülkemizdeki akaryakıt tüketimine değinmek gerekirse akaryakıt ürünleri tüketiminin nüfus, ekonomik ve sınai gelişme endeksleri ile uyumluluk göstermediği değerlendirilmektedir. Son 10 yıllık süreçte motorlu araç sayısında görülen yaklaşık % 70'lik artışa rağmen akaryakıt ürünleri tüketimindeki artışın yaklaşık % 24 olarak gerçekleşmesi tüketimin önemli bir kısmının kaçak olarak karşılandığı düşüncesini doğurmaktadır.

Bu çerçevede ülkemizdeki toplam vergi gelirlerinin yaklaşık % 20-25'lik bir kısmının akaryakıt ürünlerinden elde edildiği göz önüne alındığında kaçak akaryakıt kullanımından dolayı devletin çok ciddi rakamlara ulaşan bir vergi kaybının olduğu değerlendirilmektedir.

Tüm bu gerekçelerle söz konusu zararların bertaraf edilmesi amacıyla akaryakıt kaçakçılığı ile mücadeleyi sadece kolluğun görev sahası ile sınırlamayan, kurumlararası işbirliği ve koordinasyonu üst seviyeye çıkaran bir yaklaşım tarzının benimsenmesi kaçınılmazdır.

A- Akaryakıt Kaçakçılığı Yöntemleri

Ülkemizde akaryakıt kaçakçılığı konusunda ortaya çıkan yöntemler şu şekilde sınıflandırılabilir:

1- İthalat Yoluyla Yapılan Kaçakçılık

- **Ülkemizden transit geçen gemilerden yapılan kaçakçılık:** Denize kıyısı bulunan ve coğrafi yapısı elverişli illerimizde; gerek karasularımız gerekse uluslararası sulardan ülkemiz veya ülkemiz bandıralı olmayan gemilerden, özel depolama bölmeleri yaptırılmış gemilere veya teknelere akaryakıt nakli yapılmakta ve daha sonra bu gemi veya tekneler kıyıda uygun yerlere yanaşarak aldıkları akaryakıtı karadaki tankerlere nakletmektedirler.
- **Servis hizmeti veren tekne ve barçlarla yapılan kaçakçılık:** Yabancı veya Türk bayraklı gemilerin ekmek, su vs. ihtiyaçlarını karşılayan barçların, para karşılığında geminin kendisinin kullanması gereken yakıttan ya da taşıdığı akaryakıttan, barçtaki zulalara aktarılması şeklinde gerçekleşmektedir.
- **Sintine yoluyla yapılan kaçakçılık:** Gemiler tarafından sintine suyu denilen atık sular motorinle karıştırılarak, barçlara verilmekte, barçlar tarafından alınan karışımdaki su, özgül ağırlığı nedeniyle dibe çökmekte ve böylece üstte kalan motorin çekilmekte veya bazı geri dönüşüm tesislerinde su ayrıştırılarak iç piyasaya motorin olarak sürülmektedir.

2- İhraç Amaçlı Petrolün Çeşitli Yöntemlerle İç Piyasaya Sürülmesi

İhraç kaydıyla ucuza alımı yapılan ya da transit rejim kapsamında ülkemiz üzerinden başka ülkelere ihracı gerçekleştirilen akaryakıtın çeşitli yöntemlerle iç piyasaya sürülmesi şeklinde kaçakçılık yapılmaktadır.

3- Solvent, Bazyağ ve Madeni Yağların Akaryakıta Karıştırılması ya da Bunların Birbirleriyle Karıştırılması Suretiyle Tamamen Sahte Akaryakıt Oluşturulması

Özellikle boya sanayiinde kullanılan ve ithalatı ön izne bağlı olan petrol ve petrol türevlerinden solventlerin yasal yollardan ülkemize sokulduktan sonra, akaryakıta karıştırılması ya da birbiriyle karıştırılarak oluşan tamamen standart dışı akaryakıtın piyasaya sürülmesi yöntemiyle yapılan kaçakçılıktır.

B- Daha Etkin Mücadele Edilebilmesi Amacıyla Getirilen Düzenlemeler

- Öncelikli olarak genel anlamda kaçakçılık fiillerinin ülke ekonomisi bakımından arz ettiği önem göz önüne alınarak, 1918 Sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanunun eksikliklerini gidermek amacıyla 10.07.2003 tarihinde 4926 Sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu kabul edilmiştir. Bu kanun kapsamında, diğer kaçakçılık türleri ile birlikte, akaryakıt kaçakçılığı ile mücadelede karşılaşılan sorunların aşılması noktasında bir takım yeniliklerin gündeme taşınması söz konusu olmuştur.

- Yurtiçi ve yurtdışı kaynaklardan temin olunan petrolün, doğrudan veya işlenerek güvenli ve ekonomik olarak rekabet ortamı içerisinde kullanıcılara sunumuna ilişkin piyasa faaliyetlerinin şeffaf, eşitlikçi ve istikrarlı biçimde sürdürülmesi için yönlendirme, gözetim ve denetim faaliyetlerinin düzenlenmesini sağlamak amacıyla 20.12.2003 tarihinde 5015 Sayılı Petrol Piyasası Kanunu çıkartılmıştır. Söz konusu yasal düzenleme ile petrol piyasasını düzenleme ve denetlemeye ilişkin görevler Enerji Piyasası Düzenleme ve Denetleme Kurumu (EPDK)'na verilerek, sektörde yaşanan sıkıntıların ve akaryakıt kaçakçılığının önlenmesi amaçlanmıştır.

- Petrol piyasasının sağlıklı ve güvenli bir yapıya kavuşturulmasını sağlamak amacıyla ikincil mevzuat çalışmaları kapsamında hazırlanan Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliği, 17.06.2004 tarihli ve 25495 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

- Akaryakıt kaçakçılığı konusunda gerek söz konusu suça ilişkin çok sayıda mevzuatın bulunması, gerekse konuyla mücadele sorumluluğu yüklenen çok sayıda kurum ve kuruluşun bulunmasının suçla mücadeleyi çok olumsuz anlamda etkilediği görülmüştür. Bu konudaki boşluğu doldurmak amacıyla 2004 yılı içerisinde Başkanlığımız koordinesinde, akaryakıt kaçakçılığı ile mücadelede karşılaşılan sorunların ve çözüm önerilerinin ele alındığı 3 toplantı düzenlenmiştir. Söz konusu toplantılara Enerji, Ulaştırma, Sanayi ve Ticaret, Maliye Bakanlıkları (TASİŞ ve Gelirler Genel Müdürlüğü), Başbakanlık Gümrük Müsteşarlığı (Gümrükler Genel ve Gümrükler Muhafaza Genel Müdürlükleri), Başbakanlık Denizcilik ve Dış Ticaret Müsteşarlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı ve Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu yetkilileri katılmıştır.

- Toplantılarda; akaryakıt kaçakçılığı ile mücadeleyi güçleştiren unsurlar tartışılmış olup, konu ile ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının katılımıyla Başbakanlık bünyesinde "Akaryakıt Kaçakçılığı İle Mücadele Koordinasyon Çalışma Grubu" oluşturulması kararlaştırılmıştır. Benzeri toplantılar önümüzdeki dönemlerde bahse konu çalışma grubunun sekreteryalığında sürdürülecek, alınması gereken tedbirlere ilişkin kararlar ivedilikle uygulamaya konulacaktır.

- Akaryakıt kaçakçılığı ile mücadele bağlamında önümüzdeki günlerde gündeme getirilmesi planlanan uygulamalar arasında akaryakıt istasyonlarından yapılan satışlara yazarkasa uygulamasının getirilmesi gelmektedir. Bu uygulamayla akaryakıt kaçakçılığı ile oluşan ve yaklaşık 2 milyar ABD Doları civarında olduğu tahmin edilen vergi kaybının büyük ölçüde önleneceği düşünülmektedir.

- Akaryakıt kaçakçılığı ile daha etkin mücadele edilebilmesini sağlamak amacıyla yürürlüğe konan bir başka uygulama ise ULUSAL MARKER SİSTEMİ'dir. Söz konusu uygulama 17.11.2004 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan "Petrol Piyasasında Ulusal Marker Uygulamasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik" ile yürürlüğe girmiştir. Ulusal marker sistemi, aktif ve

pasif marker uygulamasını içermekte olup, aktif marker ile yurtiçinde serbest dolaşımda bulunan ürünün, pasif marker ile de serbest dolaşıma girmesi istenmeyen transit geçen ürünlerin işaretlenmesi planlanmaktadır. Böylelikle yakalanan şüpheli akaryakıtın tahlili çok daha kısa sürede gerçekleştirilebilecektir.

Ulusal marker sistemine geçilmesi ile birlikte sektörün kendi içerisinde bir oto kontrol sisteminin oluşturulabileceği ve bu çerçevede dağıtım şirketlerine kendi bayilerini denetlemeleri konusunda da sorumluluk yüklenebileceği düşünülmekte ve böylelikle kaçak akaryakıtın asgariye çekilmesi planlanmaktadır.

C- Mücadelede Tespit Edilen Aksaklıklar

Akaryakıt kaçakçılığı ile mücadelede karşılaşılan sorunlar şu şekilde sıralanabilir;

- Akaryakıt kaçakçılığı ile mücadelede sorumlu birim ve kurumlar arasında ilgili mevzuatın çokluğu ve sorumluluğun birçok kurumla paylaşılmasından dolayı denetimlerde gerekli koordinenin sağlanamaması,
- El konulan kaçak akaryakıt ile naklinde kullanılan kara ve deniz tankerlerinin tesliminde yaşanan sıkıntılar,
- El konulan kaçak akaryakıtın suça karışan kişilere yed-i emin olarak teslim edilmesi nedeniyle yargılama neticelenmeden önce bu şahıslar tarafından akaryakıtın satılması ve eksiltilmesinin söz konusu olabilmesi,
- Akaryakıtla giriş çıkış yapan araçların gümrük görevlilerince denetiminin tam olarak yapılamaması,
- Kaçak akaryakıtın genelde “beyaz bayraklı” olarak bilinen ve bağımsız olarak çalışan akaryakıt istasyonlarına satılması nedeniyle iç denetleme sistemlerinin olmaması,
- Kaçak akaryakıt naklinde kullanılmak üzere hazırlanan, özellikle balıkçı teknelerinde mevcut özel yapım tankların söktürülmesi veya bu teknelerin faaliyetten men edilmesinde yaşanan güçlükler,
- Yakalanan kaçak akaryakıtın analiz edilmesi için talep edilen ücretin karşılanacağı bir kaynağın bulunmayışı,
- Ayrı kurumlardan alınan tahlil sonuçlarının birbirinden farklılık göstermesi, kurumlararası bilgi alışverişini zorlaştıran yasal engellerin bulunması,
- Kamu kurumlarının almış olduğu fuel-oil ve kalorifer yakıtının tahlilini yaptırmamaları,
- Sanayi odalarınca şirketler hakkında düzenlenen kapasite raporlarının gerekli denetim yapılmadan verilmesi,
- TPIC tarafından ihale yoluyla akaryakıt firmalarına satılan kaçak akaryakıta ilişkin belge ve faturalar üzerinde akaryakıt kaçakçılığı yapan şahıs ve firmalar tarafından sonradan tahrifat yapılmak suretiyle kaçak akaryakıtın legalleştirilmesi,
- Solvent türlerinin ithalatı işlemleri sırasında firmalarca beyan edilen kullanım amacına uygun hareket edilip edilmediğinin denetlenmesine ilişkin sorunlar,

D- Koordinasyon

Akaryakıt kaçakçılığı ile mücadele sadece kolluğun görev sahası ile sınırlı değildir. Mücadelede bir çok kurumun ortak çalışmasını teşvik eden bir yaklaşım tarzı benimsenmesi ve alınacak tedbirlerin ülkemiz genelinde yaygınlaştırılarak uygulanması gerekmektedir. Bu amaçla ilgili kurum ve kuruluşlar arasında uyumlu bir yapılanma ve görev dağılımının yapılması zorunludur. Bununla birlikte ilgili kurum ve kuruluşlarla koordinasyon içerisinde ülke genelinde;

- Herhangi bir dağıtım şirketine bağlı olmadan akaryakıt satan istasyonların kapatılması ve bu tip istasyonlara vergi mevzuatı açısından inceleme başlatılması,

- Dağıtım şirketine bağlı olarak çalışan firmaların kaçak akaryakıtı piyasaya sürmelerinin önlenmesi amacıyla kendi iç kontrollerinin düzenli olarak yapılması öncelikli hedef olarak seçilmelidir.

E- İlgili Kurum ve Kuruluşlar

Maliye Bakanlığı, Ulaştırma Bakanlığı, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Denizcilik Müsteşarlığı, Dış Ticaret Müsteşarlığı, Gümrük Müsteşarlığı, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK), Petrol İşleri Genel Müdürlüğü (PİGEM) ve Emniyet Genel Müdürlüğü (EGM) arasında akaryakıt ürünleri kaçakçılığına yönelik olarak izin, ithalat ve ihracata ilişkin bilgi paylaşımını sağlayacak bir mekanizmanın kurulması gerekmektedir.

Akaryakıtın tahlili amacıyla PİGEM'in illere ayrılan kotaları bulunmakla birlikte, bunların yetersiz oldukları düşünülmektedir. Bu kotaların aşılması durumunda ODTÜ Petrol Araştırma Laboratuarı (PAL) tarafından ücret talep edilmekte, ancak ödenek olmadığından bu daha çok malına el konulan kişi tarafından ödenmektedir. Bu durumun önlenebilmesi amacıyla, kotaların artırılmasının sağlanması gerekmektedir.

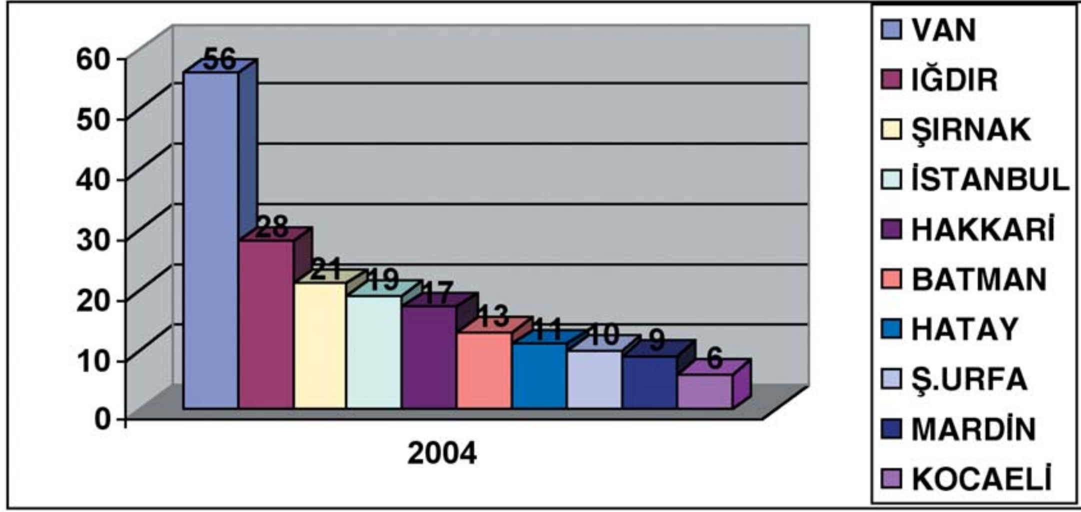
Diğer taraftan, sadece Ankara'da analiz yapılmasından ötürü şüphelilerin mahkemeye çıkmasından önce tahlil sonuçları temin edilememektedir.

PİGEM tarafından benzeri laboratuarların ülke genelinde birkaç bölgede desteklenmesi veya ücreti mukabilinde rafinerilerinden yapılmasına imkân sağlanmalıdır.

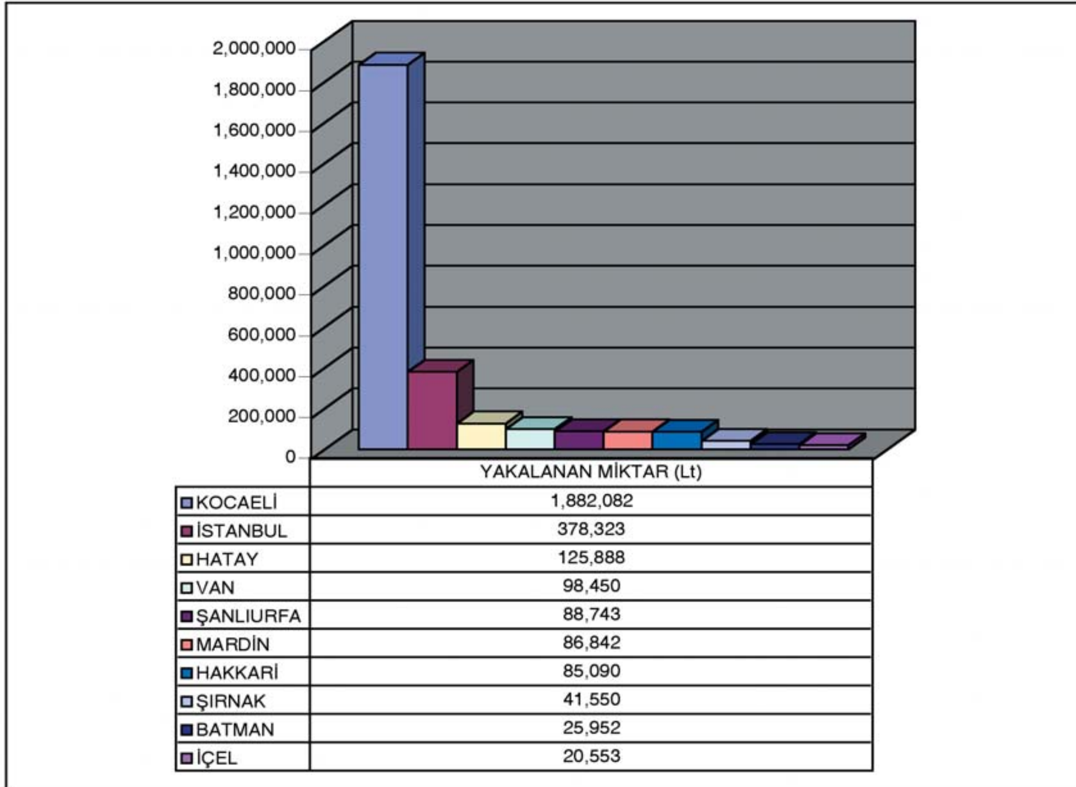
Akaryakıt kaçakçılığı ile mücadele kapsamında yapılan operasyonlar neticesinde yakalanan akaryakıtın teslimi konusunda da ciddi sıkıntılar yaşanmaktadır. Özellikle deniz araçlarında yakalanan akaryakıtı almakla yükümlü kurumlar teslim almamaktadır. Bu da kolluk kuvvetlerinin bu tür suçlarla mücadelesini olumsuz yönde etkilemektedir. Halen İstanbul'da yapılan operasyonlar neticesi kaçak akaryakıtla yakalanan gemiler hiçbir yere teslim edilememiştir.

F- İstatistiksel Bilgiler

Grafik.1 2004 yılı içerisinde en çok olayın meydana geldiği ilk 10 ili ve olay sayısını gösteren grafik.

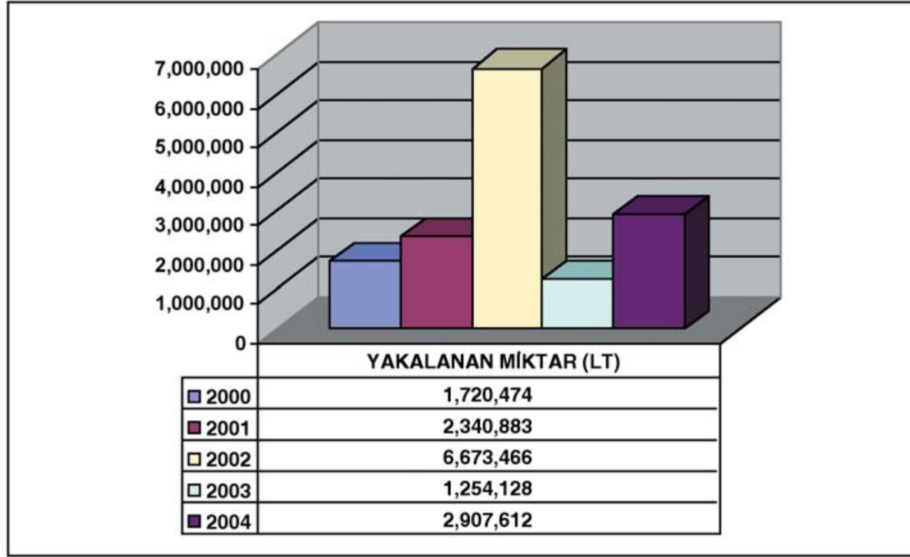
Grafik.2 2004 yılı içesinde en çok kaçak akaryatın ele geçirildiği ilk 10 ili gösteren grafik.

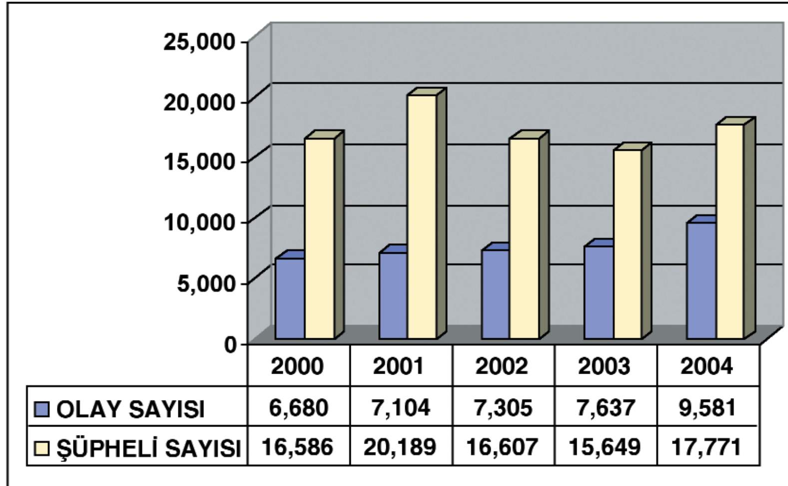
	YAKALANAN MİKTAR (Lt)
KOCAELİ	1,882,082
İSTANBUL	378,323
HATAY	125,888
VAN	98,450
ŞANLIURFA	88,743
MARDİN	86,842
HAKKARİ	85,090
ŞIRNAK	41,550
BATMAN	25,952
İÇEL	20,553

Değerlendirme: *Grafiklerden de anlaşılacağı üzere; akaryakıt kaçakçılığının, olay bazında en çok doğu illerimizde meydana geldiği, yakalama miktarlarına göre ise de Kocaeli ve İstanbul başta olmak üzere denize kıyısı bulunan illerimizde yoğunluk kazandığı görülmektedir. Bunun kaçakçılıkta kullanılan yöntem farklılığından kaynaklanmakta olduğu, özellikle deniz araçlarıyla çok büyük miktarlarda akaryakıt kaçakçılığının yapıldığı değerlendirilmektedir.*

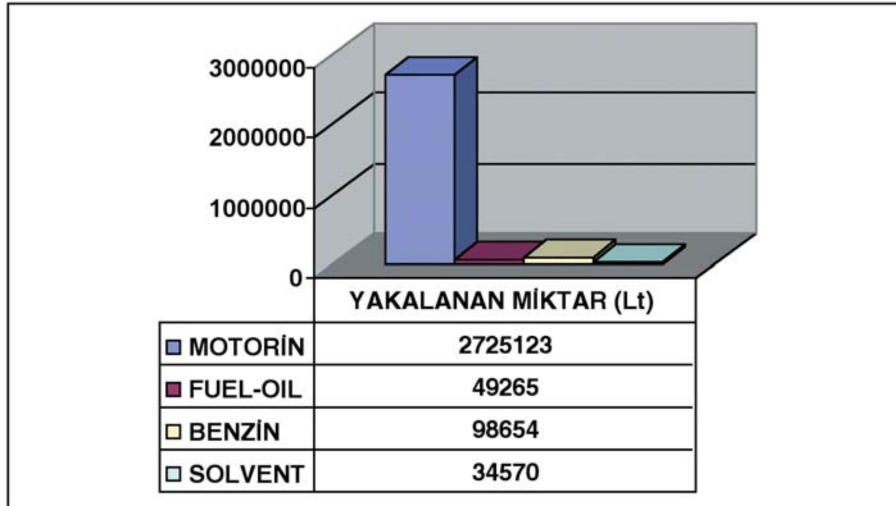
Grafik.3 2000-2004 yılları arası kaçak akaryakıt yakalama miktarlarını gösteren grafik.

Grafik.4 2000-2004 yılları arası kaçak akaryakıt olay ve şüpheli sayılarını gösteren grafik.

Grafik.5 2004 yılında yakalanan kaçak akaryakıt türleri ile solvent miktarlarını gösteren grafik.

II- SİGARA KAÇAKÇILIĞI VE SAHTECİLİĞİ

Ülkemizdeki genel sigara tüketimine bakıldığında sigara kullanıcı sayısında sürekli bir artışın görüldüğü ancak bunun satış rakamlarına yansımadığı, bu durumun da yüksek oranda sahte ve kaçak sigaraların iç piyasaya sürülmesinden kaynaklandığı değerlendirilmektedir.

Yasadışı sigara ticaretinde geçmiş sürece bakıldığında; 1986 yılında tütün mamullerinin üretim, dağıtım ve satışında devlet tekelinin ortadan kalkmasını müteakip 1990'lı yıllara kadar münferit sigara kaçakçılığı olaylarının vuku bulduğu, 1990'lı yılların ikinci yarısından sonra ise daha ziyade TEKEL tarafından ihracatı yapılan sigaraların illegal yollarla iç piyasaya sürüldüğü tespit edilmiştir.

2000'li yıllardan itibaren de yasadışı sigara ticaretinin ağırlıklı olarak ülkemizde satışı yapılan sigaraların sahtelerinin bazı Asya ve eski Doğu Bloku ülkelerinde üretilerek iç piyasaya sürülmesi şeklinde gerçekleştiği görülmektedir. 2004 yılında Tütün, Tütün Mamülleri ve Alkollü İçkiler Piyasası Düzenleme Kurumu'na (TAPDK) kolluk birimlerince ekspertiz yapılmak üzere gönderilen yaklaşık 6,5 milyon paket sigaranın çoğunluğunun sahte sigara olduğu tespit edilmiştir.

Bu kapsamda sahte ve kaçak sigara Mersin Serbest Bölgesi, Kapıkule, Gürbulak ve Habur sınır kapılarından kaçak yollarla yada gümrüklerden farklı emtia adı altında ithal edilmekte ve bu işlemleri müteakip iç piyasaya sürülmektedir. İstanbul başta olmak üzere Van, Kars, Diyarbakır, Şanlıurfa ve Trabzon gibi illerimiz yasadışı sigara ticaretinin yoğun olarak görüldüğü illerimizdir.

Yasadışı sigara ticareti, devletin bu alanda oluşan vergi kaybı açısından, sahte sigaraların üretiminde kullanılan hammadde, katkı maddeleri ve kontrolsüz, standart dışı maddeler nedeniyle de insan sağlığı açısından etkin mücadele edilmesi gereken önemli bir suç türü olarak karşımıza çıkmaktadır.

Rakamsal verilere bakıldığında, Maliye Bakanlığı'nın 2004 yılında sigaradan almayı hedeflediği vergi miktarı yaklaşık 5,5 Milyar YTL olup bu rakamın 2005 yılında daha da yüksek olması hedeflenmektedir. Sigaradan alınması planlanan verginin ülke bütçesi içerisindeki toplam payı ise yaklaşık % 4 civarındadır. Yasadışı sigara ticaretinin toplam tüketim içerisindeki payının yaklaşık % 10 olduğu göz önüne alındığında bu suç nedeniyle oluşan vergi kaybı daha net görülebilecektir.

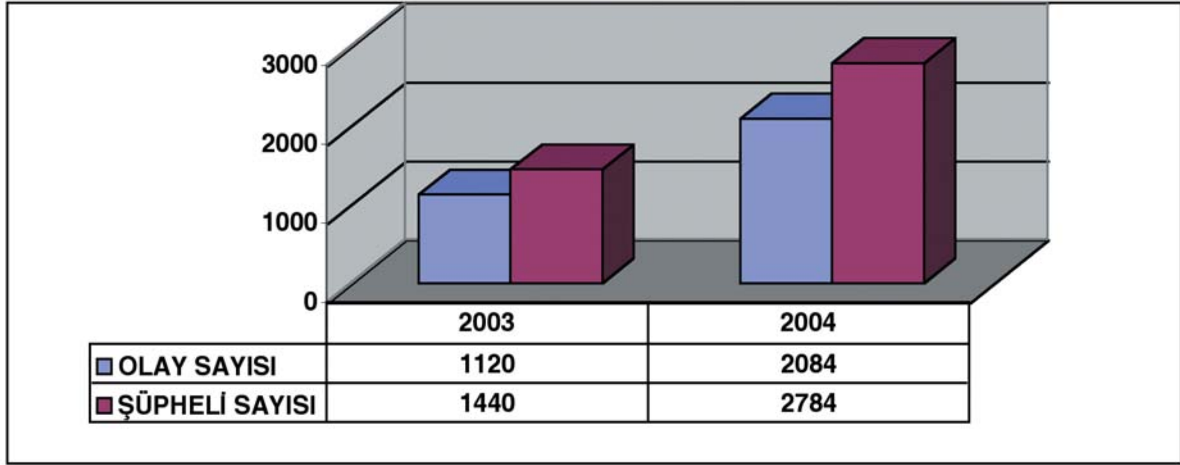
Sigaraların piyasaya kaçak ve sahte olarak sürülmesi, bu konuyla ilişkili suç organizasyonlarının oluşmasına, yasadışı eylemlerin yaygınlaşmasına, sektördeki girişimcilerin marka güvenilirliğinin tehdit edilmesine ve yukarıda da açıklandığı üzere çok ciddi gelir kayıplarına sebep olmaktadır.

Yasadışı sigara ticaretiyle mücadelede karşılaşılan sorunlara bakıldığında, iğfal kabiliyetlerinin yüksek olması nedeniyle sahte sigaraların tüketici tarafından oldukça zor fark edilmesi ve TAPDK tarafından verilen bandrollerin kolay taklit edilebilir olması (gizli yazı da dahil olmak üzere) mücadeleci birimler için bir zorluk olarak karşımıza çıkmaktadır.

Sahte bandrollü sigaraların piyasaya sürülmesinde görülen artışlar nedeniyle etkin önlemler alınması ve mücadeleye yönelik çalışmalarda bulunmak üzere Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğü ile Daire Başkanlığımız arasında oluşturulan çalışma grubu bu kapsamda faaliyetlerini sürdürmektedir.

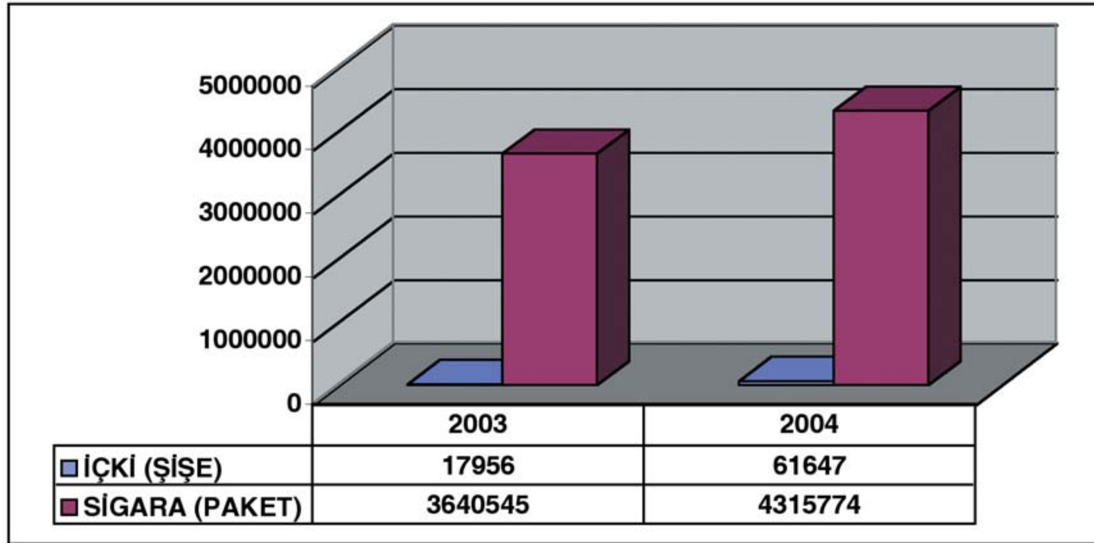
Bu suçun yoğun olarak görüldüğü illerimizde etkin mücadele için sektörde bulunan firmaların ana bayileri, tekel, gümrük, maliye, jandarma ve polis birimlerinin koordineli olarak çalışmasının da gerekli olduğu değerlendirilmektedir.

Grafik.6 2003-2004 yılları arasında tütün, tütün mamülleri ve alkollü içki kaçakçılğı olay ve şüpheli sayısını gösteren grafik.

	2003	2004
OLAY SAYISI	1120	2084
ŞÜPHELİ SAYISI	1440	2784

Grafik.7 2003-2004 yılları arasında ele geçirilen kaçak içki ve sigara miktarını gösteren grafik.

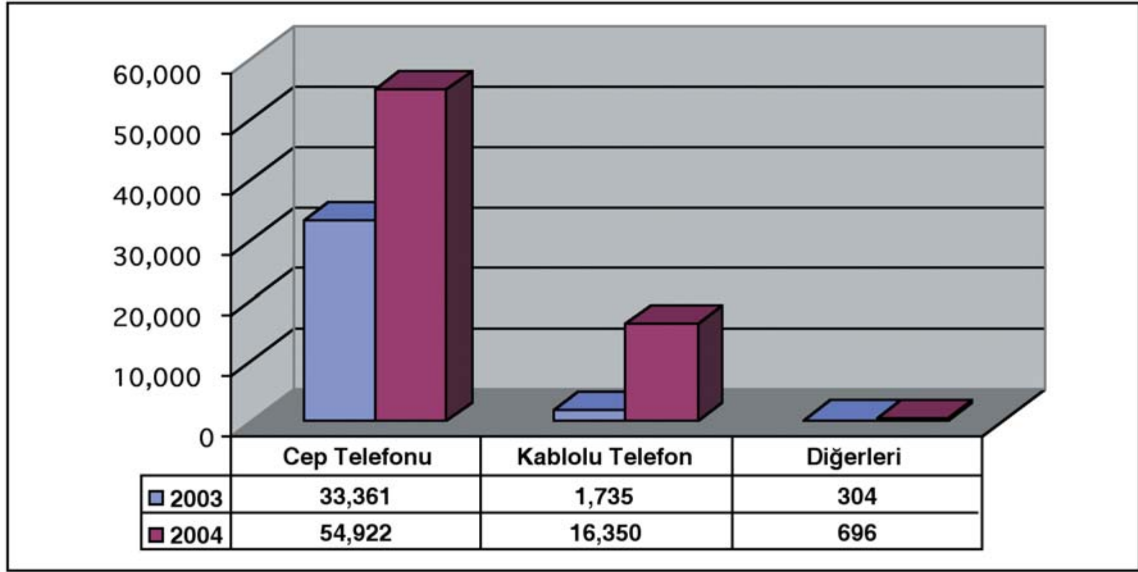
	2003	2004
İÇKİ (ŞİŞE)	17956	61647
SİGARA (PAKET)	3640545	4315774

III- EMTİA KAÇAKÇILIĞI

Emtia kaçakçılığı; oto ve tekel maddeleri (tütün, tütün mamülleri ve alkollü içkiler) dışında elektronik cihazlar, ev, giyim, süs eşyaları, gıda maddeleri, sağlık malzemeleri vb. eşyaların gümrük işlemine tabi tutulmadan ülkemize sokulması olarak tanımlanabilir.

İletişim teknolojilerinin gelişmesine paralel olarak son yıllarda kullanımı artan cep telefonları ile kablolu/kablosuz telefonlar bazında emtia kaçakçılığı suçlarının yoğunlaştığı değerlendirilmektedir. 2003-2004 yılları içerisinde birimlerimizce gerçekleştirilen çalışmalara ilişkin veriler aşağıdaki grafikte gösterilmiştir.

Grafik.8 2003-2004 yıllarında yakalanan kaçak emtia miktarlarını gösteren grafik.

	Cep Telefonu	Kablolu Telefon	Diğerleri
2003	33,361	1,735	304
2004	54,922	16,350	696

IV- KÜLTÜR ve TABİAT VARLIĞI KAÇAKÇILIĞI

A- Genel Değerlendirme

Kaçakçılık olaylarının genelinde de görüleceği üzere kültür ve tabiat varlıkları kaçakçılığının ortaya çıkma nedeni bu konuya olan yoğun taleptir. Kültür ve tabiat varlığı kaçakçılığı genel olarak 3 aşamada gerçekleşir:

Birinci aşamada; kültür ve tabiat varlığının bulunduğu yerden kaçak kazılarla ortaya çıkarılması veya herhangi bir yerden soygun yapılarak çalınması söz konusudur. Bu durumda höyükler, tümülüsler, ören yerleri ve mezarlıklar kaçak kazılara; cami, türbe, kilise, sinagog gibi dini yapılar veya müze ve kütüphane gibi kültür varlıklarının korunduğu mekânlar da soygunlara maruz kalmaktadır.

İkinci aşamada; Kaçakçılar tarafından ele geçirilen kültür ve tabiat varlıklarının talep edene doğru yasa dışı trafiği başlamaktadır. Bunlar yurtiçinde ve yurtdışında özel müzeler ve koleksiyoncular olabileceği gibi, bunlara satış yapmak isteyen ve ticari amaç güden kültür ve tabiat varlığı toplayıcıları da olabilir.

Üçüncü aşamada ise; kültür ve tabiat varlıkları tescil ettirilerek, mülkiyete geçirilmektedir. Tescil edilme olayı, kültür ve tabiat varlıklarının müzelerin ve koleksiyoncuların envanter defterine kaydedilmesi şeklinde olabileceği gibi, satış veya ihraç izin belgesi alınarak da yapılabilmektedir. Bazı ülkelerin, bu tür eserlere menşei belgesi düzenledikleri bilinmektedir.

Sonuçta kültür ve tabiat varlığı kaçakçılığı ile üzerindeki mülkiyet değişmekte, yasal olmayan bu mülkiyet değişikliği nedeniyle de bazı insanlar rant sağlamaktadır.

B- Tahkikat Konusu Edilen Yabancı Uyruklu Şahısların Durumu

Son dönemlerde yerli ve yabancı basında yer alan ve ülkemizden çıkarken haklarında kültür ve tabiat varlıkları kaçakçılığı suçundan işlem yapılan yabancı uyruklu şahıslarla ilgili konuya da değinmek gerekirse, bu konuda prosedür şu şekilde işlemektedir:

Havaalanları Giriş-Çıkış Noktaları'nda yetkililerce yapılan kontrollerde, yabancı uyruklu bir şahıs üzerinde kültür ve tabiat varlığı olması muhtemel bir eser ele geçirilmesi halinde durum derhal yine havaalanlarında görevli Kültür ve Turizm Bakanlığı Uzmanları'na iletilmekte, anılan uzmanlarca söz konusu eserin 2863 Sayılı Kültür ve Tabiat Varlığı Kanunu kapsamına girip girmediğine dair geçici bir rapor tanzim edilmektedir.

2863 Sayılı Kanun kapsamına giren bir eser olması halinde konu hakkında Cumhuriyet Savcılıkları'na bilgi verilerek şahıs göz altına alınmakta ve ilgili Müze Müdürlüklerinden gözetim süresi bitmeden kesin bilirkişi raporu temin edilerek adli süreç başlatılmaktadır.

Yabancı uyruklu şahısların karıştığı kültür ve tabiat varlığı kaçakçılığı olaylarında yasal prosedür eksiksiz uygulanarak herhangi bir haksız uygulamaya sebebiyet verilmemektedir.

C- Alınması Gereken Tedbirler

Avrupa müzelerine bakıldığında hemen hemen hepsinde Anadolu kökenli bir eseri görmek mümkündür. Bu da ülkemizden yapılan kaçakçılığın boyutunu ve Avrupa ülkelerinin bu alana olan ilgisini açıkça göstermektedir.

Yağmalanması yıllarca devam eden kültür ve tabiat varlıklarımızın kaçakçılığının önlenebilmesi, toplumun her kesimin bilinçlendirilmesi ve eğitilmesi konusunda alınması gereken tedbirler şu şekilde sıralanabilir:

- Sahip olduğumuz kültür ve tabiat varlıklarımız bizlere önceki tarihimizin mirası ve gelecek yüz yıllara aktarılması gereken değerleridir. Tarihi misyonumuzun bize yüklediği bu büyük sorumlulukla tarihsel çevre etiği oluşturulmalı ve kültür ve tabiat varlığı bilinci yaygınlaştırılmalıdır.
- Görsel ve yazılı medya ile tüm kitle iletişim araçları, kültür ve tabiat varlığı bilincinin arttırılması için eğitsel ve belgesel programlar hazırlamalı ve bu konuda çaba göstermelidir.
- Kaçak kazıların ve yağmanın önlenebilmesi için yöre halkı eğitilmeli ve duyarlı hale getirilmelidir.
- Kültür ve tabiat varlıklarının korunmasıyla ilgili olarak özel ve kamu kurum/kuruluşları işbirliği içerisinde olmalıdır.
- Ükemizden temin edilen eserlerin envanter kayıtları ilgili birimlerce (Kültür ve Turizm Bakanlığı, Vakıflar Genel Müdürlüğü vs.) dijital ortamda tutularak veri tabanı oluşturulmalı ve bu veri tabanının sınır kapılarınca, gümrüklerce ve güvenlik birimlerince de görülmesi sağlanmalıdır. Bu şekilde vatandaşlarımızın ve turistlerin yanlışlıkla mağdur edilmeleri önlenecektir.
- Ülkemiz açısından çok önem arz eden tarihi eserlerin çalınması ve çeşitli yöntemlerle orjinalleriyle sahtelerinin değiştirilmesi konusunda engelleyici tedbirler alınmalıdır.

D- Önemli Operasyonel Faaliyetler

Geçmiş yıllarda olduğu gibi 2004 yılı içerisinde de ülkemizde kültür ve tabiat varlıkları kaçakçılığı konusunda başarılı çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Bunlara değinmek gerekirse;

1- Afrodit Operasyonu

İnterpol kanalıyla Başkanlığımıza ulaştırılan bilgilerin değerlendirilmesi neticesinde, 19 Mayıs 2004 tarihinde İzmir Arkeoloji Müzesi Müdürlüğü'nden çalınan eser olabileceği değerlendirilen Afrodit Heykeli'nin Almanya'dan bir müşteriye satılmak istenildiğinin tespit edilmesi üzerine, ilgili ülke görevlileriyle irtibata geçilerek, 18 Kasım 2004 tarihinde İstanbul'da bir operasyon gerçekleştirilmiştir.

Operasyon neticesinde; emsalsiz nitelikte, yaklaşık değeri $1.000.000 olan ve 19 Mayıs 2004 tarihinde İzmir Arkeoloji Müzesi'nden çalınan M.0. 30 yılına ait Roma Dönemi Afrodit Heykeli ile birlikte, 2 şüpheli şahıs ve bir miktar esrar ile 5 adet sahte kimlik ele geçirilmiştir. Şüpheli şahıslar sevk edildikleri adli makamlarca tutuklanmışlardır.

2- Uşak

Başkanlığımıza intikal eden istihbari bilgilerin değerlendirilmesi neticesi 06-08 Eylül 2004 tarihlerinde Uşak'ta gerçekleştirilen operasyonlarda;

Toplam 11 şüpheli ile birlikte Eski Tunç, Roma, Bizans ve Pers Dönemleri'ne ait muhtelif özelliklerde çok sayıda tarihi eser ele geçirilmiştir.

3- İstanbul

21 Aralık 2004 tarihinde değerlendirilen bir ihbar sonucu İstanbul'da Kapalı Çarşı içerisinde bir dükkanda yapılan aramada, kültür ve tabiat varlığı 1040 adet eser ile birlikte 2 şüpheli şahıs yakalanmıştır.

4- Karaman

08 Mart 2004 günü Bursa ili İnegöl ilçesi Cumhuriyet Savcılığı'nca yürütülen bir soruşturma kapsamında, Cumhuriyet Savcılığı'nın yazılarına istinaden Karaman'da gerçekleştirilen operasyon sonucu kültür ve tabiat varlığı 214 eser ve 77 adet sikke ile şüpheli 1 şahıs yakalanmıştır.

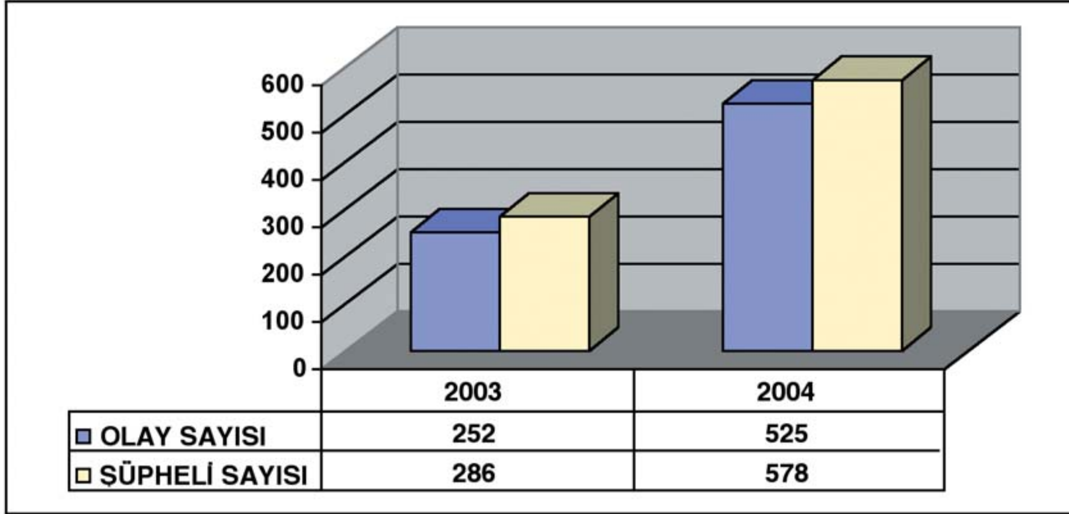
5- Düzce

Düzce Emniyet Müdürlüğü görevlilerince alınan istihbari bilgilerin değerlendirilmesi sonucu, 08 Mart 2004 tarihinde Kaynaşlı ilçesi Jandarma sorumluluk bölgesinde Jandarma görevlileri ile gerçekleştirilen müşterek çalışma sonucu bir ikamette yapılan aramada, kültür ve tabiat varlığı 497 adet eser ve 3.248 adet sikke ile birlikte şüpheli 1 şahıs yakalanmıştır.

6- Ankara

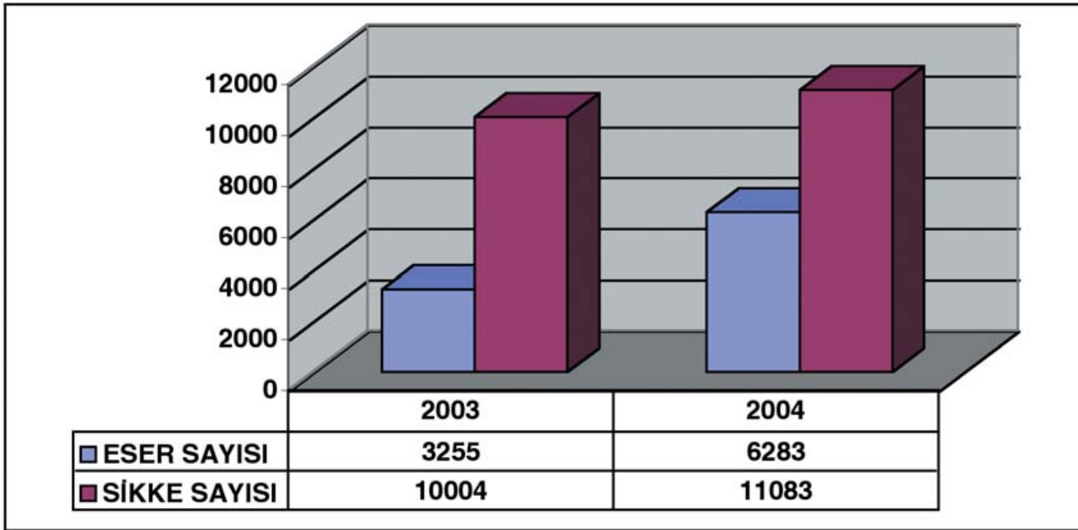
Jandarma Genel Komutanlığı, Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı'na iletilen bilgiler doğrultusunda, 30 Mart 2004 tarihinde Ankara İl Jandarma Komutanlığı ve Ankara Emniyet Müdürlüğü görevlilerimizce müşterek gerçekleştirilen operasyon sonucu Ankara'da bir iş yerinde yapılan aramada; kültür ve tabiat varlığı 725 adet eser ile 1 şüpheli şahıs yakalanmıştır .

Grafik.9 2003/2004 yıllarında meydana gelen kültür-tabiat varlığı kaçakçılığı olay ve şüpheli sayılarını gösteren grafik.

	2003	2004
OLAY SAYISI	252	525
ŞÜPHELİ SAYISI	286	578

Grafik.10 2003/2004 yıllarında ele geçirilen kültür-tabiat varlıklarını gösteren grafik.

	2003	2004
ESER SAYISI	3255	6283
SİKKE SAYISI	10004	11083

V- SAHTECİLİK SUÇLARI

Sahtecilik suçları; müstakil özellik arz etmekle birlikte başta mali suçlar olmak üzere diğer bazı suçların da işlenişine zemin hazırlayan ve kolaylaştıran bir özellik taşımaktadır. Bilim ve teknoloji dünyasında yaşanan gelişmelere bağlı olarak sahtecilik suçlarının daha kolay işlenebildiği değerlendirilmekle birlikte soruşturmalarda ele geçirilen belgeler en önemli delil niteliği taşımaktadır. Sahtecilik suçları kalpazanlık, belge sahteciliği ve fikri ve sinai ürün haklarına muhalefet alt başlıklarında incelenebilir.

A- Kalpazanlık

1 Ocak 2005 tarihinden itabaren Yeni Türk Lirası (YTL)'ye geçişle birlikte itibaren kalpazanlık suçlarında kısmi artış olacağı, kalpazanların ellerinde bulunan sahte TL banknotlar ile halkın henüz yeni tanışacağı YTL'lerin sahtelerini nakit para dolaşımının yoğun olarak kullanıldığı piyasalarda ve dönemsel nakit akışlarında iç piyasaya sürebilecekleri değerlendirilmektedir. Bu açıdan halkın bilinçlendirilmesi yönünde çalışmaların artırılması ve denetimlerin sıklaştırılması gerekmektedir.

1-Paranın Güvenlik Unsurları

- Kâğıt: Sahte para ile orijinali arasındaki en belirgin özellik, paranın kağıdıdır. Orijinal banknot, pamuk elyafından özel olarak yapılırken, sahte banknot, piyasada bulunan normal kağıttan yapılmaktadır.

- Renk Uyumu: Orijinal banknotlarda renkler canlı ve uyumludur. Sahte banknotlarda ise renkler soluk ve uyumsuzdur.

- Renkli Lifler: Orijinal banknot kağıdının hamuruna konulan kırmızı ve mavi ışık veren lifler, ultraviyole cihazı altında bakıldığında görülebilmektedir. Sahte banknotlarda ise, boyama yoluyla benzetilmeye çalışılmaktadır ve gerçek banknottaki renk canlılığına rastlanılmamaktadır. Silgi ile silinecek olursa bu lifler kaybolmaktadır.

- Filigran: Banknotların üzerinde bulunan portrenin küçültülmüş bir benzeri, gizli olarak banknot üzerinde bulunmaktadır. Buna filigran denilmektedir. İlk bakışta görülmeyen bu filigranlar ışığa tutulduğunda fark edilmektedir (Filigran özelliği, Amerikan dolarlarında 1996 yılından sonra kullanılmaya başlanılmıştır).

- Kabartma Baskı: Orijinal banknotlarda, yazılar ve portreler elle dokunulduğunda, hissedilebilecek şekilde kabartmalı olarak basılmıştır. Sahtesinde, bu kabartma özelliği bulunmadığından, elle dokunulduğunda kayganlık hissedilmektedir.

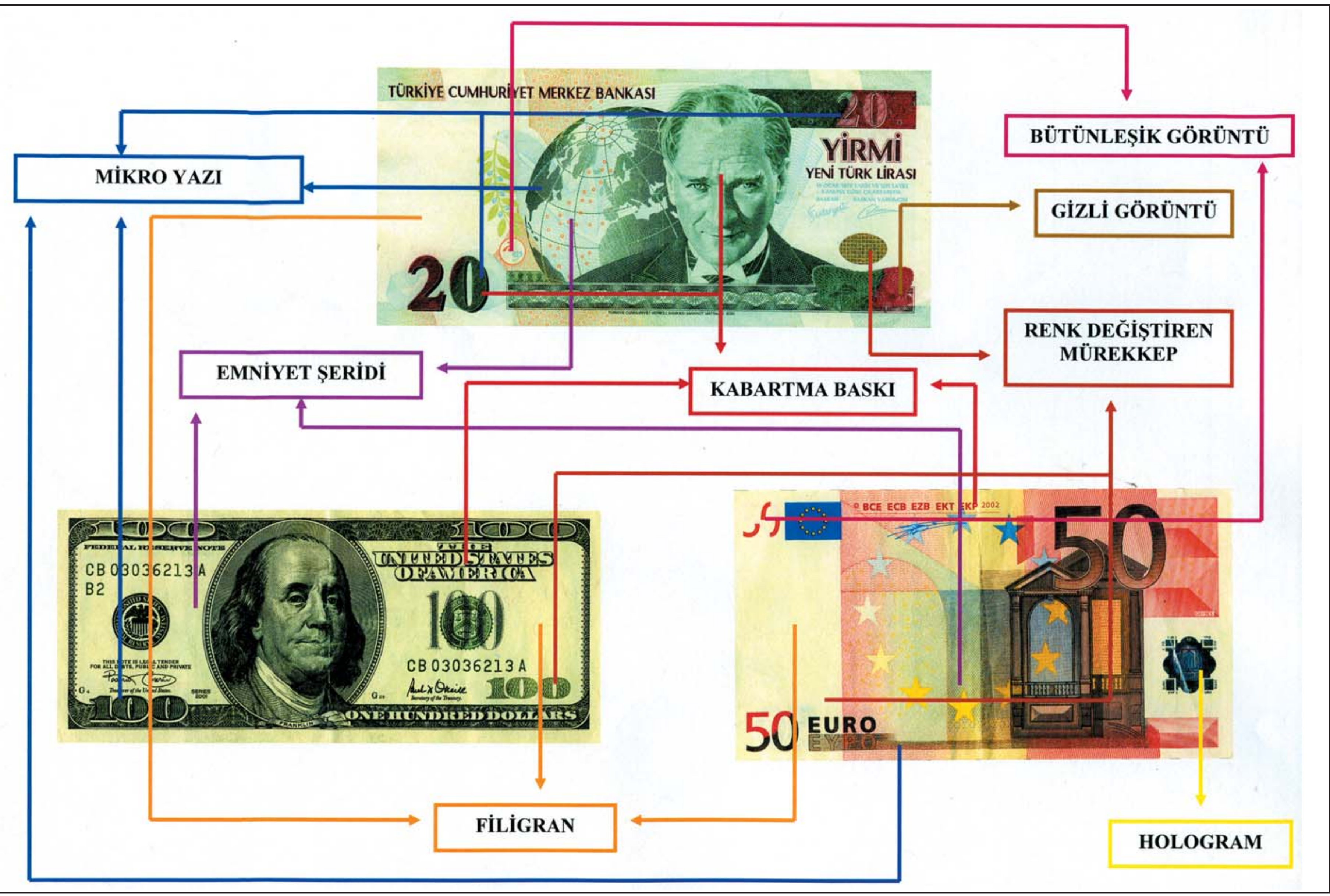
- Optik Emniyet Unsuru: Değişik açılardan bakıldığında farklı renk yansımaları veren özel bir mürekkeple kabartma olarak basılan bir emniyet unsurudur (Bu özellik ABD dolarlarında 1996 yılından sonra uygulanmaya başlanmıştır). Sahte banknotlarda bu nokta, tek renk olarak karşımıza çıkar.

- Portre: Gerçek paralardaki portreler, belirgin çizgileriyle canlılık ve derinlik hissi uyandırır. Sahte banknotta ise portreler, soluktur ve derinlik hissi uyandırmaz

- Mikro Yazı: Paraların çeşitli yerlerinde büyüteçle bakıldığında banknotun değerini gösteren mikro yazılar bulunmaktadır.

- Emniyet Şeridi: Orijinal banknotlarda, emniyet şeridi kesik gümüşi çizgilerden oluşmakta ve ışığa tutulduğunda düz bir hat şeklini almaktadır. Sahte banknotlarda ise emniyet şeridi benzetilmeye çalışılmakta ve ışığa tutulduğunda kesik gümüşi çizgiler şeklinde görülmektedir.

- Bütünleşik Görüntü: Işığa tutulduğunda diğer yüzdeki parça ile bütünleşerek tek şekil oluşturan görüntüdür.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI
20
YİRMİ
YENİ TÜRK LİRASI
MİKRO YAZI
BÜTÜNLEŞİK GÖRÜNTÜ
GİZLİ GÖRÜNTÜ
RENK DEĞİŞTİREN MÜREKKEP
EMNİYET ŞERİDİ
KABARTMA BASKI
FEDERAL RESERVE NOTE
CB 03036213 A
B2
THE UNITED STATES OF AMERICA
100
ONE HUNDRED DOLLARS
BCE ECB EZB EKT EKP 2002
50
EURO
FİLİGRAN
HOLOGRAM

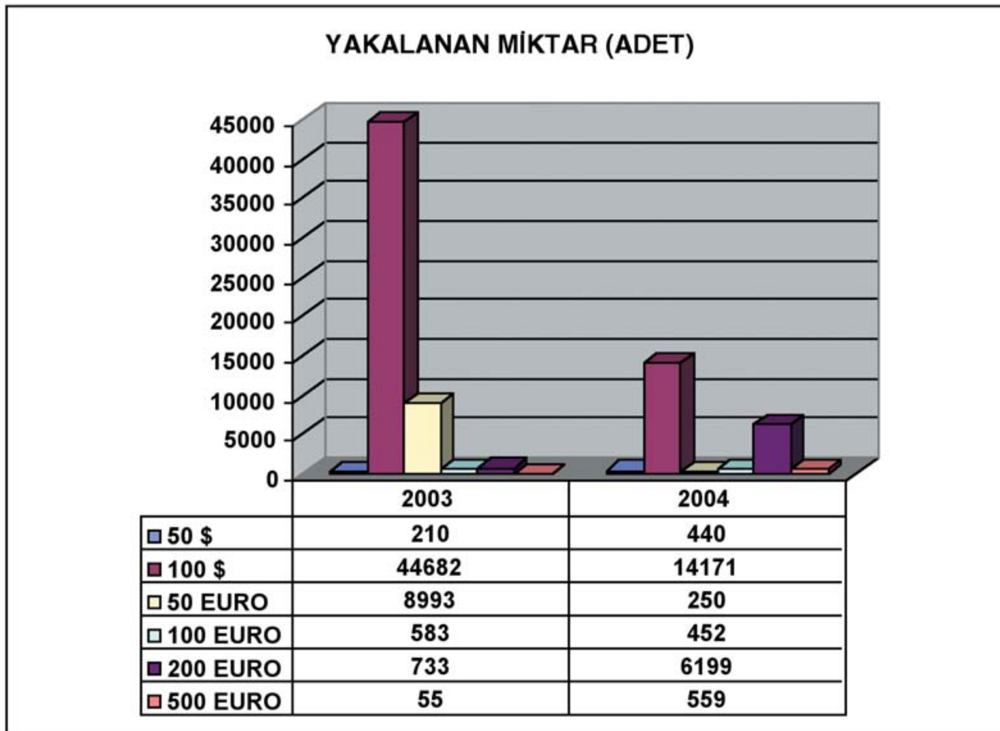
2- Sahte Para ile Karşılaşıldığında Ne Yapılmalıdır?

Yapılan çalışmalar neticesi sahte paraların genellikle büfe, bakkal ve marketlerden alınan sigara, içki, çerez vs. karşılığında yüksek değerdeki sahte banknot kupürleri verip paranın üstünü gerçek para olarak alarak, araçlara alınan akaryakıt karşılığı benzin istasyonlarına, sinema ve tiyatro gişelerine, milli piyango bayilerine, canlı hayvan ticareti yapan kişilere ve seyyar satıcılara, taksi sürücülerine, genel kadınlara, bahşiş ve hesap ödemesi olarak gazino ve eğlence yerlerine vererek veya toplu ödemelerde para destelerinin arasına az sayıda sahte para konarak verilmesi şeklinde piyasaya sürüldüğü tespit edilmiştir.

01 Haziran 2005 tarihinde yürürlüğe girecek olan Yeni TCK'ya göre gerçek zannıyla aldığı paranın sahteliğini fark eden kişiler resmi makamlar tarafından haber alınmadan önce emniyet makamlarına bildirdikleri takdirde haklarında herhangi bir soruşturma yapılmayacaktır. Bu nedenle;

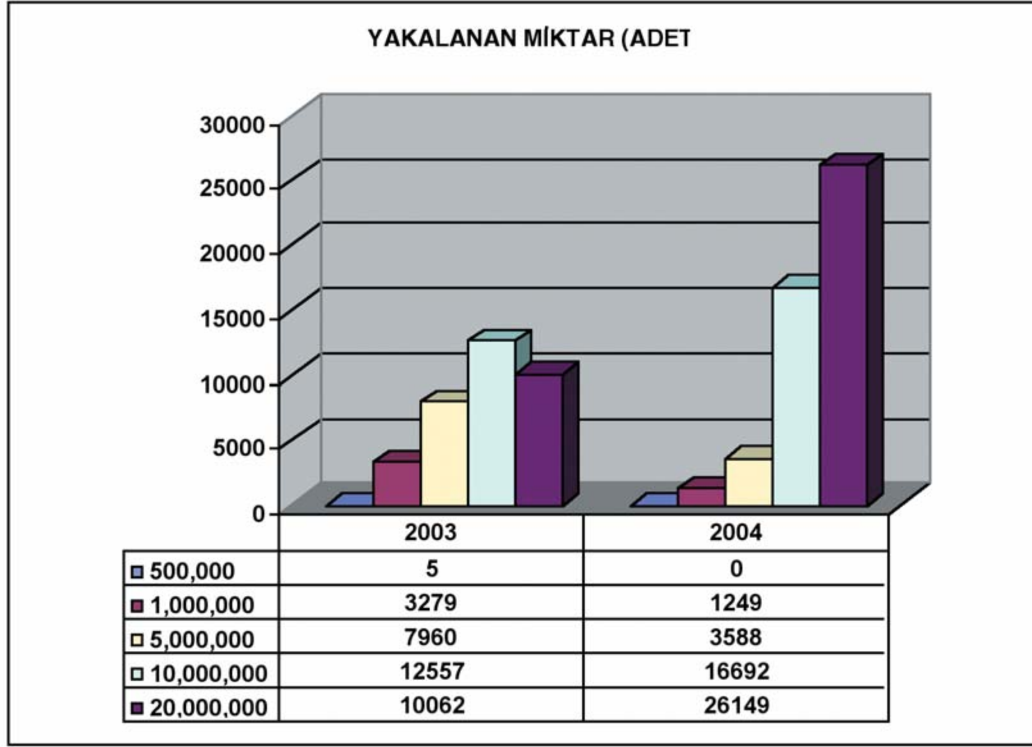
- Öncelikle paranın gerçekliğini tespit etmek için her zaman birden fazla güvenlik unsuru kontrol edilmelidir.
- Paranın güvenliğinden kuşku duyulduğu takdirde gerçekliğinden emin olunan bir başka banknot ile karşılaştırılmalıdır.
- Sahte para alınan kişiye kesinlikle iade edilmemelidir.
- Şahsa ilişkin mümkün olduğu kadar çok bilgi tespit edilmelidir (eşgal, kimlik bilgisi, plaka no'su vs.).
- Şahıs mümkün mertebe oyalanmalıdır.
- En kısa sürede güvenlik güçlerine bilgi verilmelidir.
- Sahte para görevlilere teslim edilmelidir.
- Yapılacak ihbarların aranan bir kişi veya bir sahtecilik şebekesini ortaya çıkarabileceği unutulmamalıdır.

Grafik.11 2003/2004 yıllarında ele geçirilen yabancı sahte paraların türlerine göre dağılımını gösteren grafik.

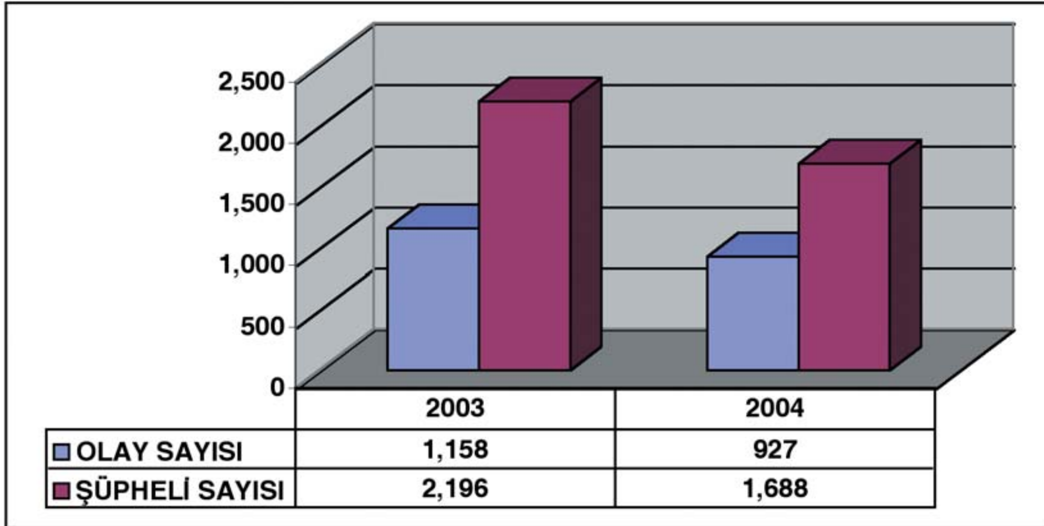

	2003	2004
50 $	210	440
100 $	44682	14171
50 EURO	8993	250
100 EURO	583	452
200 EURO	733	6199
500 EURO	55	559

Grafik.12 2003/2004 yıllarında ele geçirilen yerli paraların türlerine göre dağılımını gösteren grafik.

Grafik.13 2003/2004 yılları sahte para olay ve şüpheli sayısını gösteren grafik.

B- Belge Sahteciliği

Yeni TCK'nın 199 ilâ 212 nci maddeleri ile cezai düzenleme getirilen belge sahteciliği suçunu, pasaport, nüfus cüzdanı, motorlu araç tescil belgesi, sürücü belgesi, diploma, fatura, vergi levhası vb. belgeler üzerinde yapılan sahtecilik olarak tanımlamak mümkündür. Özellikle, nüfus cüzdanları sahteciliği kimliğin gizlenmesi veya başka bir kimse adına gerçek belgelerin (pasaport, ehliyet vs. gibi) alınmasını sağlaması bakımından büyük bir önem arz etmektedir. Söz konusu Kanun'un 202. maddesi mühür sahteciliği, 204. maddesi resmi belge sahteciliği ve 206. maddesi özel belge sahteciliği suçlarını düzenlemektedir.

Pasaport sahteciliği ise yurtdışına çıkışı veya girişi yasaklanmış kimselerin başvurdukları ve sahtecilik şebeklerince yüksek rant edinilmesini sağlayan bir sahtecilik çeşitidir. Bu paralelde sahteciliği sıkça yapılan bir diğer belge de motorlu araç tescil belgeleridir. Özellikle çalıntı ve kaçak araçlar için tanzim edilen bu belgelerle araçlar üçüncü şahıslara satılabilmektedir.

C- Fikri ve Sınai Haklar

Fikri ve sınai haklar, bir yandan eser sahibinin hakları ile bunlara komşu hakları, bir yandan da sınai hakları kapsar. Sınai haklar altında patentler ve faydalı modeller, markalar, endüstriyel tasarımlar coğrafi işaretler, entegre devrelerin topoğrafyaları ve yeni bitki çeşitleri üzerinde ıslahçı hakları anlaşılır.

1- Patent Hakları

Türkiye'de patent haklarının korunması 551 sayılı Patent Haklarının Korunması Hakkındaki Kanun Hükmündeki Kararname hükümlerine tabidir. Patent sahibi patentli ürünleri üretmek, satmak ve ithal etmek konusunda münhasır hak sahibidir. Ülkemizde Türk Patent Enstitüsü patent vermeye yetkilidir. Patentin azami koruma süresi başvuru tarihinden itibaren 20 yıldır.

551 sayılı KHK uyarınca tazminat ve ceza davaları açılabilmesi mümkündür. Patentten doğan hakkı tecavüze uğrayan patent sahibi mahkemede dava açabilir. Yetkili mahkeme davacının ikametgâhının bulunduğu, suçun işlendiği veya tecavüz fiilinin etkilerinin görüldüğü yer mahkemesidir. İhtiyati tedbir olarak davalıdan patente ilişkin tecavüz fiillerini durdurmasını talep edebilir, üretilen veya ithal edilen ürünlere el konulmasını isteyebilir.

2- Marka Hakları

Türkiye'de marka haklarının korunması 556 sayılı Marka Haklarının Korunması Hakkındaki Kanun Hükmündeki Kararname hükümlerine tabidir. Markalar bir teşebbüsün mal veya hizmetlerinin bir başka teşebbüsün mal ve hizmetlerinden ayırt edilmesini sağlayan işaretlerdir. Bir markanınn temel işlevi ve korunması gereği bu ayırt edici özelliğinden kaynaklanır. Önemli olan, bu gibi işaretlerin grafik olarak veya benzer şekilde ifade edilmesi ve çoğaltılabilmesidir.

Markaların Korunması Hakkında 556 sayılı KHK uyarınca yalnızca tescilli markalar korunabilir. (556 s. KHK md. 1 ve 6). Marka tescili için yetkili merci Türk Patent Enstitüsü'dür. Tescilli markaların koruma süresi, başvuru tarihinden itibaren 10 yıldır.

Marka hakkı tecavüze uğrayan marka sahibi mehkemeden ihtiyati tedbir kararı vermesini talep etmek ve bu talepte marka hakkına tecavüz fiillerinin durdurulmasını veya marka hakkına tecavüz nedeniyle üretilmesi veya ithal edilmesi cezayı gerektiren eşya ile bunları üretmeye yarayan araçlara el konulmasını isteyebilir. Tedbir kararına ek olarak, marka sahibi tecavüz durumunun giderilmesini, ürünlere ve bunların üretiminde kullanılan araçlara el konulmasını, el konulan ürünler ve araçların üzerindeki markaların silinmesini veya marka hakkına tecavüzün önlenmesi için kaçınılmaz ise bunların imhasını isteyebilir. Ayrıca Markaların Korunması Hakkında KHK'de çeşitli hapis ve para cezaları öngörülmüştür.

Marka ve patent haklarının ihlali durumunda Teşkilat mensuplarımızın sıkıntıya düşmemesi açısından, söz konusu mevzuatlara aykırı hareket edilmemesi, takibi şikayete bağlı olan bu suçlarda yetkili Hakim veya Cumhuriyet Başsavcılıkları'nın talimatları doğrultusunda hareket edilmesi gerekmektedir.

3- Telif Hakları

Günümüzde fikir ve sanat eseri sahipleri ürünlerini doğrudan satışa sunan bağımsız üreticiler konumunda olmuşlardır. Ekonomik ilişkiler geliştikçe fikrî ve sanatsal ürünlerin topluma sunumunda değişik-

likler gerçekleşmiştir. Eser sahibi sadece yaratım aşamasıyla ilgilenmeye yani ürününü, seri üretim ve dağıtımı sağlayan aracıya vermeye başlamıştır. Aracılar ürünü kâr amacıyla satın alarak yatırım yapmaya ve yaratıcının ilişkilerini doğrudan doğruya pazarla temasa getirmeye başlamıştır. Fikir ve sanat eserleri alanında ekonomik ilişkilerin kurumsallaşması yaratıcıların ve aracıların profesyonelleşmesinde yükselmeyi sağlamış, bu da fikrî emek arzının kalite, yetenek ve beceri açısından sürekli dönüşmesini gerektirmiştir.

Bilgiye dayalı üretimin önem kazanması ile birlikte telif ve bağlantılı hakların tüm dünyada önemi artmaktadır. Fikir ve sanat eserlerinin kullanım biçimi ve değeri psikolojik ve kültürel bir karakter taşımakta fakat bu kullanımı teşvik eden ve yönlendiren endüstriler için fikir ve sanat eserleri ulusal, bölgesel ve uluslararası pazarlarda en çok ticareti yapılan ürünler olarak da değerlendirilmektedir.

Yetersiz fikri mülkiyet koruma düzeyi yeni eserler üretme şevkini kırar, daha düşük nitelikte üretime yol açar, bu da serbest ticaret hedefine ulaşmayı güçleştirir, rekabeti olumsuz etkiler ve tüketicilerin katlanacağı maliyeti yükseltir. Fikri mülkiyet sistemini güçlendirmek suretiyle bu alanda yerli ve yabancı yatırımcının önündeki engellerin kaldırılması ve yatırım ortamının iyileştirilmesi sağlanarak ülkemizin, gerçek anlamda bilgi toplumu olması mümkün kılınacaktır.

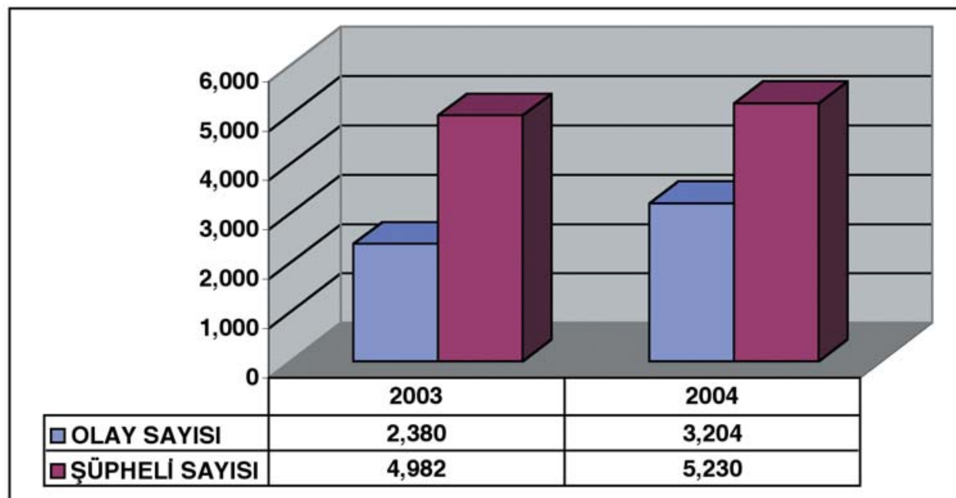
Fikir ve sanat eserlerinin korunması maksadıyla 1951 yılında 5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu çıkartılmıştır. Bu kanuna göre sahibinin hususiyetini taşıyan ilim, edebiyat, musiki, güzel sanatlar ve sinema eserleri, fikir ve sanat mahsulü olarak kabul edilerek, fikir ve sanat mahsulü olan eserlerin ve sahiplerinin hakları bu kanunla koruma altına alınmıştır.

21.02.2001 tarihli 4630 Sayılı Kanun ile 5846 Sayılı Kanun'da değişikliğe gidilerek cezai hükümler, görevli mahkeme, ispat ve yasal kovuşturmanın nasıl yapılacağı hususları yeniden düzenlenmiştir. Son olarak 03.03.2004 tarih ve 5101 sayılı "Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun" ile uygulamada görülen aksaklıkların düzeltilmesi amaçlanmıştır.

Yapılan bu yeni düzenleme ile eser veya hak sahiplerinin izni alınmadan çoğaltılan her türlü emtiaya kolluk ve zabıta tarafından re'sen el konulmasına ve cezai takibat başlatılmasına olanak sağlanmış, bu suçu işleyenlere verilecek para ve hapis cezaları artırılmıştır.

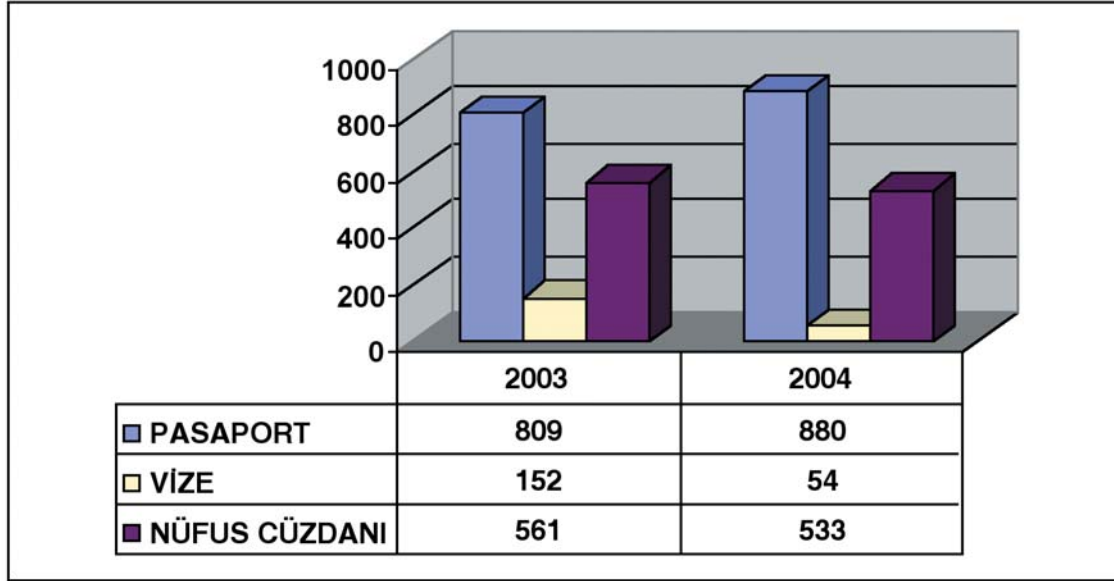
5101 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesi ile birlikte kolluğa re'sen takibat yapma yetkisi tanınması operasyonel süreçteki başarıyı artırarak ülke genelinde başarılı sonuçlar alınmasını sağlamıştır.

Grafik.14 2003/2004 yılları belge sahteciliği olay ve şüpheli sayısını gösteren grafik.

	2003	2004
OLAY SAYISI	2,380	3,204
ŞÜPHELİ SAYISI	4,982	5,230

Grafik.15 2003/2004 yıllarında ele geçirilen sahte belge türlerinin dağılımını gösteren grafik

	2003	2004
PASAPORT	809	880
VİZE	152	54
NÜFUS CÜZDANI	561	533

VI- GÖÇMEN KAÇAKÇILIĞI VE İNSAN TİCARETİ

A- Genel Değerlendirme

Globalleşmenin beraberinde getirdiği; uluslararası düzensiz göç hareketlerinin dünyanın her tarafına yayılması, beraberinde **göçmen kaçakçılığı** ve **insan ticareti** suçlarının artması için de uygun bir ortam hazırlamıştır. Düzenli ya da düzensiz olsun, ekonomik, sosyal veya siyasi nedenlerle, iş bulma ya da iltica gibi amaçlarla yapılan göç hareketlerinin altında gerçekleştirilen göçmen kaçakçılığı ya da insan ticareti faaliyetleri, günümüzde hem kaynak hem hedef hem de transit ülke olarak çok sayıda ülkeyi etkilemekte ve bu faaliyetler genellikle uluslararası düzeyde örgütlenmiş organize suç şebekeleri tarafından yönlendirilmektedir.

Günümüzde suç örgütlerinin, etkili ve kararlı, ulusal ve uluslararası önlemler alınmasını gerektiren karmaşık yöntemleri ve sınır aşan vasıtaları her geçen gün daha da artan bir ölçüde kullanmaları, örgütlü şekilde işlenen **göçmen kaçakçılığı** ve **insan ticareti** suçlarına ivme kazandırmıştır. Bununla birlikte, gelişmekte olan ülkelerden veya kargaşa ve kaos içerisinde bulunan ülkelerden umuda başlayan yolculuk, transit ülkeler üzerinden ve göçmen kaçakçılarının yardımıyla gelişmiş hedef ülkelerde son bulmakta veya hedefe varılmadan birçok maddi kayıp, sıkıntı, hastalık ve ölüm gibi nedenlerle ümitler sönmektedir.

Yasal kurallara uymaksızın meydana gelen ve bölgesel düzeyde sadece bir ülkenin değil bir çok ülkenin karşılaştığı sorun haline gelen bu hareketlenmelerin sebepleri de genel olarak birbirine benzemektedir.

Bu sebepler ise şu şekilde sıralanabilir;

1- Ekonomik Sebepler

Zengin Avrupa ülkelerinde yüksek seviyede bir yaşam sürme isteği, işsizlik gibi unsurlar göçmen kaçakçılığı ile ilgilenen organize suç gruplarına uygun bir ortam oluşturmaktadır.

2- Organizatörlerin Ekonomik Düşünceleri

Göçmen kaçakçılığı ile ilgilenen organizatörler, çok fazla risk olmadan kişi başına 3000-5000 USD

alarak kolay para kazanabilme arzuları taşımaktadırlar. Bu kolay para kazanabilme arzusu, daha önce uyuşturucu veya silah kaçakçılığına karışmış organizatörlerin bu suça yönelmelerinin temel nedenleri arasındadır.

3- Bölgesel Savaşlar, Siyasi Kaos, Kargaşalar ve Baskıcı Yönetimler

Özellikle Afganistan ve Irak'ta yaşanan çatışmalar ile siyasi istikrarsızlıktan etkilenen insanlar, daha huzurlu bir ortamda yaşamak istemektedirler.

4- Bazı Ülkelerde İltica ve Yasadışı Göçü Özendiren Uygulamalar

Bazı Avrupa ülkelerinin farklı gerekçelerle kaçak göçmenlerin siyasi iltica taleplerini kabul etmesi, uluslararası insani yardım kuruluşlarının yasadışı geçişlerin konusunu teşkil eden kişilere yaptıkları maddi yardımlar göçmen kaçakçılığı faaliyetlerine ivme kazandırmıştır.

Ülkemiz ise bu göç hareketlerinin kompozisyonu içerisinde, Avrupa, Asya, Orta Doğu ülkeleri ve hatta bazı açıdan Afrika ülkeleri arasındaki doğal köprü pozisyonundadır. Orta Asya ve Orta Doğu ülkelerinden gelişmiş, zengin, demokratik ve insan haklarına saygılı ülkelere yönelik göçmen kaçakçılığı suçlarında güzergah olarak en elverişli ülkelerden birisi konumundadır. Ülkemiz bu "transit ülke" pozisyonunun haricinde zaman içerisinde kazandığı "kaynak" ve "hedef" ülke pozisyonu ile bu suçtan çok yönlü etkilenmektedir.

Asya ve Afrika ülkelerinden deniz, hava ve karayoluyla ülkemize legal veya illegal yollardan gelen yabancılar göçmen kaçakçılığı suçunun konusunu oluşturmakta; Türk vatandaşlarının da yer aldığı bazı göçmen kaçakçılığı organizasyonları vasıtasıyla Yunanistan, İtalya, Almanya, Hollanda ve İngiltere gibi bazı Avrupa ülkelerine yönelmektedirler.

Günümüz teknolojisini de yakından takip eden organize göçmen kaçakçılığı şebekeleri, faaliyetlerinde teknolojik imkânlardan da yararlanarak çeşitli yöntemler kullanıp yasadışı geçişleri sağlamaktadırlar. Bu yöntemlerden bazıları;

- Sahte pasaport, vize ve kimlikler kullanılarak hudut kapılarından geçiş,
- Yürüyerek, yüzerek, veya araçlarla yasal olmayan sınır bölgelerinden geçiş,
- Sürat botları, küçük tekneler veya eski büyük gemilerle deniz yoluyla geçiş,
- TIR, kamyon, karavan gibi araçlarda 'zula' tabir edilen bölümlerde gizlenere karayoluyla geçiş şeklinde sayılabilir.

Yukarıda belirtilen yasadışı geçişler organize edilirken, uluslararası şebeke ağı kendi aralarında irtibat ve haberleşmeyi sağlamakta; her ülke şebekelerinin elemanları o ülkedeki barınma, gizlenme ve geçişi koordine etmekte ve kaçak göçmenlerden alınan para da aralarında paylaşılmaktadır.

Göçmen kaçakçılığının en belirgin karakteristiği suçun aktörleri arasında karşılıklı bir rızanın, daha doğru bir ifadeyle karşılıklı bir menfaatin söz konusu olmasıdır. **İnsan ticareti** ise, göçmen kaçakçılığı ile karıştırılmaması gereken, bireyleri, toplumları, ulusları ve devletleri tehdit eden bir unsur ve köleliğin modern hali olarak ortaya çıkmıştır.

Dünyanın çeşitli bölgelerinde uluslararası bir oluşum olarak devam eden bu suç türü, özellikle Sovyetler Birliği'nin dağılmasından sonra olumsuz yönleriyle tehlikeli bir seviyeye gelmiştir. İnsan ticareti olgusunda mağdurun rızası söz konusu değildir. Buradaki menfaat tek taraflı olup, kişi bedenen sömürülmektedir.

Ülkemizde insan ticareti, daha ziyade eski Doğu Bloku ülkelerinden fuhuş maksatlı gelenlerin konu olduğu olaylar şeklinde görülmektedir. İnsan ticaretinde mağdurlar varış ülkesi piyasasındaki bir talebi karşılamak için zorla, baskı yapılarak ve korku oluşturularak, hile veya aldatma yoluyla temin edilip hedef ülkeye yönlendirilmektedir. İnsan tacirleri ve mağdurlar arasında sınırı geçtikten sonra da devam eden kalıcı bir ilişki vardır. Bu ilişkinin devamını sağlayan en büyük unsur ise **şiddet, korku** ve **tehdittir.**

Günümüzün bu sınıraşan nitelikteki suç türü, mağdur açısından cinsel veya başka tür sömürü ve hizmetkârlık biçimlerini, insan haysiyetinin ayaklar altına alınmasını ve özgürlük kaybını gündeme getirir. Bu nedenle **insan ticareti**, bir insanlık suçu olarak kabul edilmektedir.

Bütün bu olaylar ve hedef ülkelerin karşı karşıya kaldıkları tehlikeli yasadışı göç ve insan ticareti dalgası uluslararası örgütler nezdinde konuyu gündemin ön sıralarına taşımıştır. Bütün bunların neticesinde hazırlanan "Sınır Aşan Örgütlü Suçlara Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi" **(SASMUS)** ve "Sınır Aşan Örgütlü Suçlara Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi'ne Ek İnsan, Kara Deniz ve Havayoluyla Göçmen Kaçakçılığına Karşı Protokol" ve Sınır Aşan Örgütlü Suçlara Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi'ne Ek İnsan Kaçakçılığının, Özellikle Kadınların ve Çocukların Ticaretinin Önlenmesine, Durdurulmasına ve Cezalandırılmasına İlişkin Protokol" ülkemiz tarafından 13.12.2000 tarihinde imzalanmıştır.

İç hukukumuzda ise Avrupa Birliği'ne uyum sürecinde Avrupa ülkelerinin mevzuatı da incelenerek hazırlanan 5237 sayılı yeni Türk Ceza Kanununda ise, **"Göçmen Kaçakçılığı ve İnsan Ticareti"** suçları sırasıyla 79. ve 80. maddelerde ayrı ayrı tanımlanmıştır. Yapılan bu yeni düzenlemede;

Göçmen Kaçakçılığı 79. maddede;

"(1) Doğrudan veya dolaylı olarak maddi menfaat elde etmek maksadıyla, yasal olmayan yollardan;

a) Bir yabancıyı ülkeye sokan veya ülkede kalmasına imkan sağlayan,

b) Türk vatandaşı veya yabancının yurtdışına çıkmasına imkân sağlayan kişi, 3 yıldan 8 yıla kadar hapis ve onbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

(2) Bu suçun bir örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenmesi halinde, verilecek cezalar yarı oranında artırılır.

(3) Bu suçun bir tüzel kişinin faaliyeti çerçevesinde işlenmesi halinde, tüzel kişi hakkında bunlara özgü güvenlik tedbirlerine hükmolunur" şeklinde tanımlanmıştır.

İnsan Ticareti ise 80.maddede;

"(1) Zorla çalıştırmak veya hizmet ettirmek, esarete veya benzeri uygulamalara tabi kılmak, vücut organlarının verilmesini sağlamak maksadıyla tehdit, baskı, cebir veya şiddet uygulamak, nüfuzu kötüye kullanmak, kandırmak veya kişiler üzerindeki denetim olanaklarından veya çaresizliklerinden yararlanarak rızalarını elde etmek suretiyle kişileri tedarik eden, kaçıran, bir yerden başka bir yere götüren veya sevk eden, barındıran kimseye sekiz yıldan oniki yıla kadar hapis ve onbin güne kadar adli para cezası verilir.

(2) Birinci fıkrada belirtilen amaçlarla girişilen ve suçu oluşturan fiiller var olduğu takdirde, mağdurun rızası geçersizdir.

(3) Onsekiz yaşını doldurmamış olanların birinci fıkrada belirtilen maksatlarla tedarik edilmeleri, kaçırılmaları, bir yerden diğer bir yere götürülmeleri veya sevk edilmeleri veya barındırılmaları hallerinde suça ait araç fiillerden hiçbirine başvurulmuş olmasa da faile birinci fıkrada belirtilen cezalar verilir.

(4) Bu suçlardan dolayı tüzel kişiler hakkında da güvenlik tedbirine hükmolunur" şeklinde tanımlanmıştır.

Söz konusu Kanun, hapis ve para cezalarının daha da artırılmasını öngörmektedir. Ayrıca, uluslararası alanda örgütlü olarak faaliyet gösteren bu suç gruplarının suçtan elde edilecek mali kaynakları karapara olarak değerlendirilerek, yine suçta kullanılan tüm araçların elde edilen mal varlıkları ile paraların müsaderesi de sağlanmaktadır.

ABD'nin her yıl düzenli olarak yayınladığı insan ticareti raporlarına bakıldığında 2001 ve 2002 yıllarında ülkemiz, 'göçmen kaçakçılığı ve insan ticaretini kaldırmak için yeterince çaba harcamayan ve asgari standartlara uymayan' ülkeleri belirleyen 3.grupta yer almıştır. Bu sebeple, ABD tarafından ambargo dahil bir takım yaptırımların uygulanması gündeme gelmiştir. Ancak Dışişleri Bakanlığı koordinesinde ülkemiz bünyesinde Emniyet Genel Müdürlüğümüzün ilgili birimleri ile Jandarma ve Sahil Güvenlik Komutanlığı, MİT

Müsteşarlığı ve diğer kurumlardan oluşan **Eylem Gücü**'nün çalışmaları neticesinde, 2003 yılında yapılan değerlendirme sonucunda ise ülkemiz 3. gruptan daha olumlu olan 'göçmen kaçakçılığı ve insan ticareti ile mücadelede asgari standartlara uymak için gerekli tedbirleri alan ve bu konuda çaba harcayan' ülkeleri belirleyen 2. gruba alınmıştır. Bu karar olumlu olarak değerlendirilmekle birlikte bu suçlarla daha iyi bir mücadele sağlanabilmesi için ilgili kuruluşların yanı sıra, Sivil Toplum Örgütleri ile başlatılan işbirliğinin daha etkin bir şekilde sürdürülmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

Bu bağlamda, AB Komisyonu'nun ülkemizle ilgili her yıl düzenli olarak yayınladığı ilerleme raporlarında ülkemizin 1951 tarihli Mülteci Sözleşmesi'ne koyduğu coğrafi çekinceyi kaldırmamış olması eleştirilmektedir. Bununla birlikte, sözkonusu raporlarda, ülkemizin AB üyesi ülkelerle Geri Kabul Anlaşmaları imzalanması arzusu ifade edilmektedir. Bu talebin gerçekleştirilebilmesi için, mültecilerin büyük yekûn tutan masraflarını karşılayacak yeterli kaynağın sağlanması ve aynı zamanda ülkemizin kaynak ülkelerle geri kabul anlaşmaları imzalaması gerekmektedir. Afganistan ve Irak örneğinde olduğu gibi bazı ülkelerde güçlü bir ulusal otoritenin muhatap olarak bulunmaması karşılaştığımız güçlükler arasındadır.

Dışişleri Bakanlığı aracılığıyla ülkemiz uluslararası alanda insan ticareti ve göçmen kaçakçılığıyla mücadelede ikili ve bölgesel inisiyatiflere katılmaktadır. Bu çabalara son olarak henüz hazırlık aşamasında olan "İnsan Ticareti İle Mücadelede Kaynak Ülkelerle İşbirliği Protokolü" örnek olarak gösterilebilir.

Resmi kuruluşlarla beraber sivil toplum kuruluşları son zamanlarda bu tür suçlarla mücadele alanında önemli aktörler arasına girmiş bulunmaktadır. Bu kuruluşlar arasında yer alan **"İnsan Kaynağını Geliştirme Vakfı"(İKGV)**; Türkiye'de önde gelen, kâr amacı gütmeyen, nüfus ve kalkınma alanlarında ve özellikle üreme sağlığı alanında çalışmaktadır. İKGV, 1989 yılından bu yana seks işçilerinin toplumsal ve sağlık koşullarını iyileştirmeye yönelik programlar uygulamakta ve sığınmacı mültecilere çeşitli şekillerde destek vermektedir. Bu kuruluş ile Emniyet Genel Müdürlüğü arasında 4 Eylül 2003 tarihinde bir işbirliği protokolü imzalanmıştır. Protokolde İçişleri Bakanlığı ve İKGV'nin çeşitli sorumlulukları bulunmaktadır.

İçişleri Bakanlığı'nın Protokol ile İlgili Sorumlulukları:

- İnsan ticaretinin Türkiye'de ve bölgede önlenmesi konusunda İKGV'nin uygulayacağı ulusal ve uluslararası çalışmalara destek vermek,
- İnsan ticareti mağdurları Emniyet güçleri tarafından tespit edildiğinde, soruşturma süresi, yargılama süresi, gözaltı süresi ile sınır dışı işlemlerinden önce İKGV'yi haberdar etmek, İKGV'nin görevlilerinin onlarla görüşmeler yapması için kolaylıklar göstermek. Söz konusu kişilerin İKGV'nin sağlayacağı sağlık ve yasal hizmetlerden yararlanmasını sağlamak,
- İKGV'nin uzmanlarla birlikte düzenleyeceği ulusal ve uluslararası insan ticareti yasa ve yönetmelikleri konusunda düzenleyeceği eğitimlerde eğitimci sağlamak ve Emniyet mensupları arasında ihtiyacı olanların bu eğitime katılmalarını sağlamak,
- Oluşturulacak programın ulusal ve uluslararası izleme ve değerlendirme çalışmalarına katılmak.

İnsan Kaynağını Geliştirme Vakfı (İKGV)'nın Protokol ile İlgili Sorumlulukları:

- Türkiye ve çevresinde insan ticareti sorunu yaşayan ülkelerdeki sivil toplum kuruluşlarıyla iletişim ağı kurmak,
- İnsan ticaretini yasaklayan Türk Ceza Kanunu'nun ilgili maddeleri ile uluslararası hukukun bu alanda geliştirdiği standartlara ilişkin olarak devlet memurlarının bu konudaki bilgilerini tazeleyen ve pekiştiren eğitimler düzenlemek,

- İnsan ticareti mağdurları için, içinde psikolojik, sağlık ve hukuk hizmetlerinin verildiği bir danışmanlık merkezi açılmasını sağlamak,
- Mağdurların barındırılmasını, İçişleri Bakanlığı'nın belirlediği geçici ikamet izni verilmesine ve ülkede kalmalarına ilişkin usul ve esaslar çerçevesinde sağlamak

Ayrıca, bu suçla daha etkin mücadele edilmesi amacıyla yapılan yönetmelik değişikliğiyle; Başkanlığımız Mali Şube Müdürlüğü ile İstanbul Mali Şube Müdürlüğü bünyesinde "Göçmen Kaçakçılığı ve İnsan Ticareti" Büro Amirlikleri kurulmuştur.

Diğer yandan **"Uluslararası Göç Örgütü" (IOM)** ile, geçtiğimiz günlerde yapılan ikili görüşmeler sonucunda, 2005-2006 yılları içerisinde, "Göçmen Kaçakçılığı ve İnsan Ticareti ile Mücadele" eğitim programlarında ortak hareket edilebileceği sonucuna varılmıştır. Hiç kuşkusuz, gerek ulusal gerekse uluslararası alanda düzenlenecek eğitim programlarının suçla mücadeleye ivme kazandıracağı değerlendirilmektedir.

Bu çerçevede, TADOC'ta 2005 yılı içerisinde, "Göçmen Kaçakçılığı ve İnsan Ticareti ile Mücadele" konulu 3 adet ulusal eğitim programı planlanmıştır.

Uluslararası sahada başta İngiltere olmak üzere İtalya, Almanya, Yunanistan, Hollanda gibi Avrupa ülkeleri ile gerek operasyonel gerekse eğitim faaliyetleri çerçevesinde yoğun işbirliği titizlikle sürdürülürken ulusal sahada ise konunun tarafları olan diğer kamu kurum ve kuruluşlarıyla da müşterek çalışmalar yürütülmektedir.

Bölge ülkeleri açısından değinilmesi gereken bir husus ise Başkanlığımızca gerçekleştirilen ve uluslararası sahada büyük ilgi ve takdirle izlenen Yayla Operasyonu sonrası Ürdün, Mısır, İran ve Suriye'de bulunan suç organizasyonlarının faaliyetlerinin tespitine yönelik çalışmalardır. Bu çerçevede Başkanlığımızdan bir heyet tarafından bilgi alış-verişinde bulunmak üzere 15-19 Ağustos 2004 tarihleri arasında Mısır-Kahire'ye bir çalışma gezisi düzenlenmiştir. Aynı kapsamda 28 Ekim 2004 tarihinde Suriye'de gerçekleştirilen toplantıda ise ülkemizin AB üyeliğine adaylığı ve dünyada yaşanan son gelişmeler çerçevesinde yasadışı göçle mücadele konusunun kazandığı öneme işaret edilmiştir.

Diğer yandan, göçmen kaçakçılığı suçu ile operasyonel konularda uluslararası işbirliğini artırmak ve ivme kazandırmak amacıyla, 6-7 Haziran 2005 tarihlerinde Antalya'da, **Gürcistan, Azerbaycan, Pakistan, Suriye, İran, Mısır, Ürdün, Çin ve Bangladeş** ülke temsilcilerinin katılacağı uluslararası bir toplantı yapılması planlanmıştır.

B- Ulusal / Uluslararası Operasyonel Faaliyetler

1- İnsan Ticareti Operasyonları

05 Nisan 2004 tarihinde Muğla merkezli İstanbul, İzmir, Aydın, Denizli illerinde,

08 Aralık 2004 tarihinde Muğla merkezli Yalova, İzmir illerinde,

31 Aralık 2004 tarihinde Aydın merkezli Yalova, İzmir illerinde yapılan eşzamanlı insan ticareti operasyonlarında;

Zorla çalıştırmak ve hizmet ettirmek gibi benzeri uygulamalara tabi kılmak maksadıyla tehdit, baskı ve şiddet uygulayarak çok sayıda mağdur tedarik ederek 'İnsan Ticareti' suçunu gerçekleştirdikleri tespit edilen toplam 54 organizatör yakalanarak gözaltına alınmış, bu şahıslardan 35'i çıkarıldıkları adli makamlarca tutuklanarak cezaevine gönderilmiştir.

2- Göçmen Kaçakçılığı Operasyonları

a) Yayla Operasyonu

Daire Başkanlığımız ve yabancı ülke irtibat görevlileri arasında yürütülen işbirliği faaliyetleri ile diğer çalışmalar neticesi uluslararası alanda faaliyet gösteren bir göçmen kaçakçılığı organizasyonunca, büyük çoğunluğu Çin Uyruklu olan kaçak göçmenlerin uçakla önce Ürdün'e, Ürdün'den Suriye'ye, Suriye'den de genellikle Hatay sınırımızı kullanarak yaya olarak ülkemize girişlerinin yaptırıldığı ve daha sonra başta Romanya, Yunanistan olmak üzere bazı Balkan ülkeleri ile değişik Avrupa ülkelerine büyük meblağlar karşılığında götürüldüğünün tespit edilmesi üzerine; 25 Nisan 2004 tarihinde Ankara, İstanbul, Hatay, Çanakkale ve Ağrı'da gerçekleştirilen eşzamanlı operasyonda;

Ankara'da 1 organizatör 10 göçmen, İstanbul'da 18 organizatör 27 göçmen, Hatay'da 11 organizatör yakalanarak şahısların ev ve işyeri adreslerinde yapılan aramalarda 117 adet sahte pasaport ele geçirilmiştir.

Konu ile ilgili adli makamlara çıkarılan 30 organizatörden 13'ü tutuklanarak cezaevine gönderilmiştir.

Yukarıda da değinildiği üzere "Yayla Operasyonu" sonrası, Başkanlığımızdan bir heyet, 28 Ekim 2004 tarihinde Suriye'de düzenlenen toplantıda Suriyeli yetkililer ile bir araya gelmiştir. Toplantıda anılan operasyonla ilgili faillerden bazılarının halen Suriye'de bulunduğu ve faaliyetlerine devam ettiği bildirilmiştir. Bahse konu organizatörlerin kaçak göçmenleri, Ürdün üzerinden Suriye'ye geçirmeleri nedeniyle Ürdünle temasa geçmelerinin de faydalı olacağından bahisle konuyla ilgili elde edilen bilgiler tevdi edilmiştir.

b) Deniz Projesi Operasyonu

Daire Başkanlığımız ve İngiltere Makamları ile göçmen kaçakçılığına karşı yürütülen işbirliği faaliyetleri ile gerçekleştirilen diğer çalışmalar neticesi deniz yoluyla uluslararası alanda faaliyet gösteren bir göçmen kaçakçılığı organizasyonuna karşı 25 Nisan 2004 tarihinde Başkanlığımız koordinesinde Kocaeli ve İstanbul'da gerçekleştirilen operasyonda;

7'si Türk, 2'si Irak ve 1'i İran uyruklu olmak üzere toplam 10 organizatör ile 57'si Irak, 2'si Mısır ve 1'i Özbekistan uyruklu olmak üzere toplam 60 kaçak göçmen yakalanarak gözaltına alınmış, adli makamlara çıkarılan 10 organizatörün tamamı tutuklanarak cezaevine gönderilmiştir.

c) Alaca Operasyonu

Daire Başkanlığımızca yürütülen çalışmalar sonucu uluslararası bir göçmen kaçakçılığı organizasyonunca Pakistan, Afganistan, İran, Irak ve Çin uyruklu kaçak göçmenlerin illegal olarak ülkemize getirilerek İstanbul'un değişik yerlerinde bir müddet bekletildikten sonra Ege ve Akdeniz kıyılarından teknelerle Yunanistan adalarına, Edirne sınır kapısından karayoluyla veya Meriç nehrinden yüzerek Yunanistan'a ve Yunanistan'dan da Avrupa'nın değişik ülkelerine götürüldükleri tespit edilmiştir.

Bu suç organizasyonuna karşı Başkanlığımız koordinesinde; 25 Aralık 2004 tarihinde İzmir, İstanbul, Aydın, Edirne'de gerçekleştirilen ve İzmir Sahil Güvenlik Komutanlığı ile İzmir Jandarma Komutanlığı'nca da katılım sağlanan eş zamanlı operasyon sonucu;

İzmir'de 10 (1 tanesi Yunan uyruklu gemi kaptanı), İstanbul'da 14, Aydın'da 5 ve Edirne'de 1 organizatör olmak üzere toplam 30 uluslararası göçmen kaçakçılığı organizatörü, 108 kaçak göçmen ve bunları ikametlerinde saklayan 2 şahıs yakalanmıştır.

Yakalanan organizatörlerin kaldıkları yerlerde ve üstlerinde yapılan aramalarda göçmen kaçakçılı-

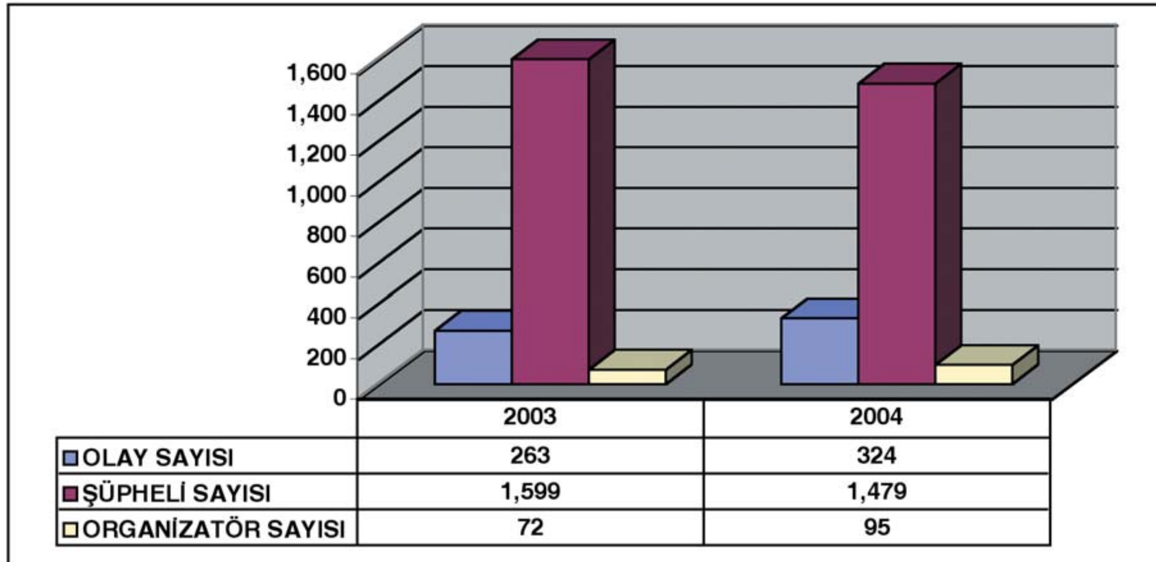
ğında kullanılan 1 adet 10 metre uzunluğunda sürat motoru, 1 adet Kalaşnikof marka uzun namlulu silah ve bu silaha ait 110 adet mermi, 1 adet Browning marka ruhsatsız tabanca ve bu tabancaya ait 14 adet 9 mm çaplı mermi, 1 adet CZ-75 marka ruhsatsız tabanca bu tabancaya ait 10 adet 9 mm çaplı mermi ele geçirilerek zapt edilmiştir.

Ayrıca bu organizasyonla irtibatlı olduğu tespit edilen 4 Yunanistan uyruklu organizatör hakkında ilgili ülke irtibat görevlisine bilgi verilmiş olup bu şahıslarla ilgili adli istinabe talebi çalışmaları sürdürülmektedir

C- Sonuç

- Göç etmek amacıyla ülkelerini terk eden insanlar, birer suçlu olmayıp, "mağdur"dur. Hukuksal reformlar mağdurların hareket özgürlüğünü ve kişisel itibarını garanti altına almalıdır.
- Organizasyonun tespiti mücadelenin en önemli unsurudur.
- Birden fazla ülkenin konu olduğu bir suç türü olan göçmen kaçakçılığı ve insan ticareti ile mücadelede kaynak, transit ve hedef ülkeler arasında çok güçlü ve etkin bir "uluslararası işbirliği" zorunludur.
- Medya kuruluşlarınca muhtemel kaçak veya mağdurların kendilerini bekleyen olumsuzluklar ve riskler hakkında önceden bilgilendirilmeleri bu mücadeleye önemli yararlar sağlayacaktır.
- Yukarıda da açıklandığı üzere Yeni Türk Ceza Kanunu ile göçmen kaçakçılığı ve insan ticareti suçlarında hapis ve para cezaları daha da arttırılmış, suç gruplarınca suçtan elde edilecek mali kaynaklar karapara olarak değerlendirilmiş yine suçta kullanılan tüm araçların, elde edilen mal varlıkları ile paraların müsaderesine de imkan sağlanmıştır.

Grafik.16 2003-2004 yılları göçmen kaçakçılığı olay sayısı ile yakalanan organizatör ve kaçak göçmen sayısını gösteren grafik

	2003	2004
OLAY SAYISI	263	324
ŞÜPHELİ SAYISI	1,599	1,479
ORGANİZATÖR SAYISI	72	95

2004 yilinda, ülke genelinde insan ticaretine konu edilen yabanci uyruklularin sayisi 239 kisidir. Insan taciri sayisi ise 227'dir. Yine, 2004 yilinda ülke genelindeki göçmen sayisi 61.228 iken, organizatörlerin sayisi 956'dir.

VII- İMAR BANKASI SORUŞTURMASI

A- Soruşturma Süreci

Yönetim ve denetimi Uzan Grubu'na ait olan ve ülkemizde faaliyet gösteren, İmar Bankası T.A.Ş.'nin ödeme güçlüğü içerisine düşmeye başlaması ve başta Kemal UZAN olmak üzere yönetim kurulu üyelerinin yasal gereklere uymayarak 26 Haziran 2003 tarihinde istifa etmeleri üzerine 02 Temmuz 2003 tarihinde Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu (BDDK) tarafından İmar Bankası'na yeni yönetim atamıştır.

Atanan yeni yönetim tarafından yapılan incelemelerde;

Bankanın bilgi işlem sistemlerinin tamamen kapatıldığı, bankaya ait bilgilerin karartılarak veya doğrudan silinerek önemli kayıtlara girilmesinin engellendiği, bankanın kilit konumundaki diğer yöneticilerinin istifa etmeye başladıkları görülmesi üzerine,

Yükümlülüklerini vadesinde yerine getiremeyen, alınması istenen tedbirleri almayan, faaliyetlerine devamı mevduat sahiplerinin hakları ve mali sistemin güven ve istikrarı bakımından tehlike arz eden İmar Bankasının, bankacılık yapma ve mevduat kabul etme izni 4389 sayılı Bankalar Kanunu'nun 14/3. Maddesi çerçevesinde 03 Temmuz 2003 tarihinde BDDK tarafından kaldırılarak bankanın yönetim ve denetimi Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu (TMSF)'na devredilmiştir.

Banka Müfettişleri ve Bankalar Yeminli Murakıplarınca İmar Bankası kayıtlarında yapılan incelemelerde;

- Mevduat işlemleri üzerinden vergi yükümlülüklerini azaltıcı işlemler yapıldığı,
- Devlet Tahvili/Hazine Bonosu ile ilgili kayıtların sistem dışına alındığı,
- Banka mevduatının çeşitli hileli yöntemlerle Uzan Grubunun zimmetine geçirilmesi için Uzan grubu üyelerince, banka kayıt sistemi üzerinde 2 ayrı yazılım kullanılarak Türkiye'de bankaları denetlemekle görevli birimlere bildirmeleri gereken raporların değiştirildiği ve 7.5 Katrilyon olan banka mevduatının 750 Trilyon TL. olarak, 1 Katrilyon olan hazine bono kayıtlarının ise hiç yokmuş gibi gösterildiği, gerçek bilgisayar kayıtları ve belgelerinin de yok edilerek banka kayıtları üzerinden gerçek verilere ulaşılmasının engellendiği ve bu yöntemlerle büyük yolsuzluklar yapıldığı tespit edilmiştir.

Yasalarına göre, mevduata uygulanan hazine garantisi dolayısıyla, Uzan Grubunun borcu olan 7,5 katrilyonluk mevduat TMSF tarafından mudilere ödendiğinden, TMSF'nin talebi üzerine alacakların tahsili için İmar Bankası yönetici ve ortakları ile sorumluluğu bulunan şahısların mal varlıklarına ilgili mahkeme kararlarıyla tedbir konmuştur.

Yapılan detaylı uzman incelemelerinde;

- Uzan Grubu'na ait KKTC'de kurulu olan ve hazine garantisi bulunmayan İmar Off Shore Bankası mevduatının eski tarihli sahte belgeler düzenlemek suretiyle hazine garantili İmar Bankası mevduatına dönüştürülerek bankanın yükümlülüğünün artırıldığı ve Uzan Grubuna doğrudan menfaat sağlandığı,
- Mudilerden Bankanın mevcudunda olmadığı halde varmış gibi hazine bonosu ve devlet tahvili işlemleri ile para toplandığı, toplanan bu paraların ise banka kayıtlarına alınmadığı,
- Banka işlemleri üzerinden vergi kaçırmaya yönelik her türlü işlemin yapıldığının tespiti ve sorumlular hakkında suç duyurularında bulunulması üzerine 16 Ağustos 2003 tarihinde gerekli adli tahkikata başlanmıştır.

Bu kapsamda,

Kemal UZAN, Murat Hakan UZAN ve Yavuz UZAN'ın aralarında bulunduğu toplam 40 şahıs hakkında;

- Denetim birimlerinin yasaklamalarına rağmen, İmar Off Shore Ltd'ye ilave kaynak aktarmak ve İmar Off Shore Ltd. Mevduatını İmar Bankası mevduatına dönüştürmek, (Bankalar Kanunu 22/2 Muhalefet)
- İmar Bankasının gerçek mevduatını düşük göstererek banka yöneticileri ya da sahipleri tarafından gösterilen mevduat ile gerçek mevduat arasındaki farkı kullanmak veya zimmetlerine geçirmek (Bankalar Kanunu 22/3 Muhalefet)

- Görevlerinden istifa etmek suretiyle yeni yönetime banka ile ilgili hiçbir bilgi ve belgeyi teslim etmemek, (Bankalar Kanunu 22/4 Muhalefet),

- Başkasına zarar vermek veya kendisine veya başkasına yarar sağlamak maksadıyla bilgileri otomatik işleme tabi tutmuş bir sistemi, verileri veya diğer herhangi bir unsuru kısmen, tamamen tahrip etmek, değiştirmek, silmek, sistemin işlemesine engel olmak veya yanlış biçimde işlemesini sağlamak (TCK 525/b Muhalefet),

- Yetkili olmadığı halde açığa hazine bonosu ve devlet tahvili satışı yoluyla para topmak, toplanan fonları banka kayıtlarına almayarak devleti dolandırılmak, (TCK 504 ve 522 Muhalefet)

- Tüm bu fiil ve eylemleri yaygın ve süreklilik arz eden bir şekilde kasıtlı, planlı ve örgütlü olarak işlemek, (TCK 313 Muhalefet),

suçları çerçevesinde yapılan soruşturmalar sonucu adli makamlara sevk edilen 12 şüpheli tutuklanmıştır. Konuya ilişkin yargılama halen İstanbul 8. Ağır Ceza Mahkemesinde devam etmekte olup gıyabi tutuklular Murat Hakan UZAN, Kemal UZAN ve Yavuz UZAN haklarında çıkartılan Uluslararası Yakalama Müzekkeresi (Kırmızı Bülten) ile İnterpol düzeyinde aranmaktadır.

B- Başkanlığımız Koordinesinde Yürütülen Çalışmalar

Uzan Grubuna bağlı şirketlere ait evrak, bilgi, belge ve bilgisayar kayıtlarının bulunabileceği yerlerde mahkeme kararları doğrultusunda yapılan aramalarda elde edilen dökümanların birer örneği soruşturmada görevlendirilen uzmanlara teslim edilmiştir.

Bu bilgi, belge ve bilgisayar kayıtlarının ön incelemeleri ışığında, geriye dönük hileli hisse devirleri yapan 97 şahsın konu ile ilgili ifadelerine başvurulmuştur.

Bankaya el konulduğu tarihten itibaren geri tarihli işlem yapmak suretiyle kaçırılan araç ve gayrimenkullerin bir kısmı belirlenerek Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumuna bildirilmiştir.

Geriye dönük hisse devirleri ve araç satışları, vergi kaçırmaya yönelik fatura düzenlemeleri konuları ile ilgili olarak çıkartılan bilgisayar dökümleri ve e-mail kayıtları Gelirler Başkontrolörlerine, TMSF yetkililerine ve Şişli Cumhuriyet Savcılığı'na gönderilmiştir.

Yine bu incelemeler ışığında, geriye dönük hisse devirleri ve araç satışları işlemleri ile mal kaçırmaya yönelik işlemler yapan, geçmişte grup şirketlerinin vergi kaçırmasına imkan sağlayıcı çeşitli faaliyetlerde bulunan, Uzan Grubunun sermaye hareketlerinde aktif rol aldıkları değerlendirilen 48 şahıs belirlenerek Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'na bildirilmiştir. Ayrıca bu incelemelerde elde edilen ve rüşvet, sahtecilik, gümrük kaçakçılığı v.b. işlemlerinin yapıldı değerlendirilen e-mail çıktıları gerekli işlemleri yapmak üzere;

- BDDK, (Hesap hareketleri ile ilgili kayıtlar),
- TMSF, (Hesap hareketleri ve mal varlıkları ile ilgili kayıtlar),
- Adalet Bakanlığı, (Rüşvet şüpheleri ile ilgili kayıtlar),
- Maliye Bakanlığı, (Vergi kaçakçılığı ve sahte belge ile ilgili kayıtlar),
- Enerji Bakanlığı, (ÇEAŞ ve KEPEZ ile ilgili kayıtlar),
- Gümrük Müsteşarlığı, (Gümrük kaçakçılığı ile ilgili kayıtlar),
- Telekomünikasyon Üst Kurulu, (Abone sayıları ile ilgili kayıtlar)
- Radyo Televizyon Üst Kurulu, (Reklam gelirlerinden kurul payı olarak ödenmesi gereken miktarlarla ilgili kayıtlar)
- Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı, (Genç Parti'ye para aktarmaya yönelik işlemler)
- Sermaye Piyasası Kurulu, (Şirketler ile ilgili kayıtlar)
- Ankara Cumhuriyet Savcılığı, (Rüşvet şüpheleri ile ilgili kayıtlar),
- Şişli Cumhuriyet Savcılığı, (Elde edilen her türlü suç unsuru kayıtları), başta olmak üzere ilgili birimlere bildirilmiştir.

Anılan birimlerle yapılan yazışmalarda ise bu konulardaki araştırma ve soruşturmaların devam ettiğinin, Uzan Grubu üyelerinin yurtdışında olmalarına rağmen, halen yurtdışından yurtiçinde bağlantılı oldukları şahıslara verdikleri talimatlarla, eski tarihli hileli hisse devirleri yapmak suretiyle hukuki sorumluluktan kurtulmaya veya duruma göre bu yöntemlerle bazı şirketlerini tekrar ele geçirmeye, banka ve şirket evrakını yurtdışına kaçırmaya çalıştıklarının bildirilmesi üzerine İmar Bankasının ve Uzan grubu şirketlerinin bir kısım muhasebe kayıtlarını içeren bilgisayar kayıtlarını yurtdışında bulunan Kemal UZAN'a götürmek isteyen şüpheli 1 şahıs İstanbul Atatürk Havalimanı'nda yakalanmış ve hakkında gerekli yasal işlemler yapılarak adli mercilere intikal ettirilmiştir,

Diğer yandan Kemal UZAN'ın talimatları ile, Türkiye'deki işbirlikçileri tarafından Polonya'da bulunan çimento fabrikasından, Türkiye'deki bir kısım işlerde kullanılmak üzere para getirildiği belirlenmiştir.

Uzan Grubuna ait zapt edilen eski tarihli e-mail kayıtlarında, Uzan Grubu şirketlerinin, İmar Bankası, İmar Off Shore ve diğer bankalar nezdindeki hesaplarından İngiltere, Hollanda, ABD, Fransa, Almanya, İsviçre ve Ürdün başta olmak üzere birçok ülkedeki şirket ve aile üyelerinin hesaplarına mahiyeti belli olmayan para transferlerinin yapıldığı belirlenmiştir.

Ayrıca halen İmar Bankası ile grup şirketlerinin bir çok belgesinin mevcut olmadığının, bunların suç örgütü mensuplarınca saklanarak üzerlerinde çeşitli sahtecilik işlemleri yapılmasına devam edildiğinin belirlenmesi ve şirketler ile İmar Bankasının kayıtlarına ulaşamayan Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'nun da bu kayıtlarının bulunması için yetkili birimlere yapmış oldukları suç duyuruları ve araştırma müracaatları gözönünde bulundurularak çalışmalarına başlanılmıştır.

Bu çalışmalar sırasında, Cem Cengiz UZAN ile İmar Bankası soruşturması kapsamında haklarında gıyabi tevkif müzekkeresi çıkartılan ve halen yurtdışında bulunan Kemal UZAN ve Murat Hakan UZAN"ın liderliğinde, 20 kişiden oluşan organize bir suç örgütü kurulduğu, bu suç örgütünün örgüt liderlerince verilen her türlü kanunsuz talimatları yerine getirdikleri, Uzan Grubu üyelerini İmar Bankası soruşturmasındaki hukuki ve adli sorumluluklardan kurtarmak için yasadışı faaliyetlerde bulundukları, belirtilen amaçlar doğrultusunda, emir komuta zinciri ve organize bir yapı ve işbölümü içerisinde 1,5 yıldır yasal olmayan faaliyetlerini sürdürdükleri ve bu kanunsuz faaliyetlerinin halen devam ettiği belirlenmiştir.

Bu çerçevede anılan suç örgütünce;

• Uzan Grubu üyelerini İmar Bankası soruşturmasında yasal yükümlülüklerden kurtarmak amacıyla, İmar Bankası ve hakim durumundaki ortak şirketlerin karar ve pay defterlerinin orijinallerini saklamak, eski tarihli hileli hisse devir sözleşmeleri ve yönetim kurulu kararları alarak bu orijinal karar ve pay defterleri üzerinde değişiklikler yapılması organizasyonunu planlamak, bu işlemlerin talimatlarını vermek suretiyle gerçeğe aykırı belge düzenleterek İstanbul 8. Ağır Ceza Mahkemesi'nde devam eden İmar Bankası davasında yargıyı yanıltmaya çalışmak,

• İmar Bankasındaki hukuki ve adli sorumluluğun Sadık KARAGÖZ ve Hilmi BAŞARAN isimli şahısların üzerlerine bırakılması için, bazı sözleşmeler düzenleyerek 8. Ağır Ceza Mahkemesine sunmak, bu 2 şahsa ve yakınlarına bu suçu üstlenmeleri halinde kendilerine ve çocuklarına bakacakları vaadi vermek suretiyle hukuki ve adli sorumluluklardan kurtulmaya çalışmak,

• TMSF tarafından el konulan eski Uzan Grubu şirketlerini, geriye dönük eski tarihli sahte belgeler düzenleyerek, halen TMSF tarafından el konulamayan KKTC'de bulunan Uzan Grubu üyelerine ait İmar Off-Shore Ltd. şirketine borçlandırıp (geriye dönük borç yaratılarak), haciz yoluyla haksız menfaat temin etmek ve devleti dolandırmak,

• TMSF tarafından el konulan eski Uzan Grubu şirketlerinde bulunan eski tarihli sahte yönetim kurulu kararları ile şirketlerin isme yazılı olan hisse senetlerini hamiline hisse senetleri haline çevirttirerek hamiline hisse senetlerinin Uzan Grubuna yakın 3.şahıslara devretmek, bu 3. şahıslardan imzalı, boş, tarihsiz geri satış sözleşmeleri alarak ileri tarihlerde şirketleri tekrar ele geçirerek hileli ve sahte işlemlerle kendilerine maddi menfaat sağlayarak devleti dolandırmaya çalışmak,

• TMSF bünyesinde bulunan eski Uzan Grubu firmalarında çalışmaya devam eden ve şebeke üyelerinin devlet hazinesini zarara uğratma faaliyetlerine yardımcı olmak amacıyla TMSF tarafından yönetim ve denetimine el konulan firmaların bazı bilgi ve belgelerini bu suç şebekesi üyelerine ulaştıran şahıslara açıktan maaş ödeyerek rüşvet karşılığında bilgi belge toplamak,

• Halen tutuklu bulunan ve duruşmalara katılan eski İmar Bankası yöneticilerinden mahkemelerde Uzan Grubunun istediği doğrultuda ifade vermeyen şahıslara ödeme yapmayı durdurup, Uzan grubunun istediği doğrultuda ifade verenlere yapılan ödemeyi artırarak bunlara maddi menfaat sağlamak suretiyle gerçeklerin ortaya çıkmasını engellemek ve adaleti yanıltmaya yönelik faaliyetlerde bulunmak,

• TMSF'nin kontrolü altında bulunan çimento fabrikalarından para kaçırtmak, bu kapsamda bazı gayrı menkullerin, üzerlerinde tedbir olmayan şahıslara satışını sağlamak,

• TMSF tarafından el konulan yatların satışının engellenerek Uzan Grubu lehine maddi menfaat temin etmek amacıyla bu yatların kayıtlı olduğu ve Uzan Grubu üyelerine ait İngiltere/Cayman Adaları'ndaki Utterton Ltd. ve Wisteria Bay Ltd. isimli şirketleri, Cem Cengiz UZAN ve Murat Hakan UZAN'ın borçlu, Ali Cenk TÜRKKAN ve Haifa HOUCHAIMI'nin ise şahit sıfatıyla imzalarının bulunduğu eski tarihli sahte borç sözleşmeleri düzenlemek suretiyle Ürdün uyruklu Abdallah İbrahim Abdallah Al Ayed isimli şahsa borçlu göstererek bu borç karşılığında yatların kayıt siciline ipotek koydurmak,

• 5020 sayılı kanunun iptali anlamında Uzan Grubu firmaları ve grupta çalışan şahıslar adına İdare Mahkemelerinde davalar açarak, kendileri hakkında uygulanan 5020 sayılı kanunun bazı maddelerinin Anayasa'ya aykırılığını iddia ederek İdare Mahkemelerinin de bu iddiaları doğrultusunda bu dosyalarını Anayasa Mahkemesine göndermeleri için İdare Mahkemelerinin verecekleri kararları etkilemeye yönelik bir kısım illegal faaliyetlerde bulunmak,

• İmar Bankası'nın defter, belge ve kayıtlarına yönelik noterlik işlemlerinde;

- Telefonla yevmiye numarası aldıktan sonra belgeyi getirerek onaylattırmak,

- Alınan herhangi bir kararı notere getirerek tasdik ettirdikten sonra aynı kapsamda gerekli olan bir başka kararı, daha önce tasdik ettirilen kararın yerine aynı yevmiye numarası ile koymak ve eski kararı imha etmek,

- Banka ve diğer şirket defterlerini yılbaşında notere tasdik ettirdikten sonra yeni alınan kararların her defasında deftere yapıştırılarak noter tarafından tasdik edilmesi gerekirken alınan bu kararları yetkili mercileri yanıltmak amacıyla sahte olarak hazırlayıp notere defter götürmeden tasdik ettirmek,

• Kamuya ait olan yerlere, geceleyin hiçbir birimden izin almadan, silahlı çete üyeleri ile birlikte girmek ve buradan soruşturma konusu suç delillerini ve bu olayla ilgili ifade verecek olan görgü tanıklarını kaçırmak, bu olayın ortaya çıkartılmasını engellemek,

suçlarının işlendiğinin tespit edilmesi üzerine Cem Cengiz UZAN başta olmak üzere 9 şahıs gözaltına alınmış ve soruşturma kapsamında ifadeleri alınarak Şişli Cumhuriyet Başsavcılığına sevk edilmiştir. Bu şahıslardan 2 tanesi savcılık ifadesinden sonra serbest bırakılmış, Nöbetçi Mahkemeye sevk edilen şüpheli 7 şahıstan 6'sı tutuklanarak cezaevine gönderilmiştir.

Halen soruşturmayı yürüten Şişli Cumhuriyet Başsavcılığı koordinesinde çalışmalar sürdürülmektedir.

C- TMSF Bünyesinde Bulunan Diğer Bankalarla İlgili Yapılan Çalışmalar

Genel banka dolandırıcılığı ve batık bankaların tahsilatlarının hızlandırılması konusunda TMSF'ye yardımcı olmak ve bu alanlarda stratejiler belirlemek üzere, MASAK, TMSF, Cumhuriyet Başsavcılığı, Daire Başkanlığımız, İstanbul Emniyet Müdürlüğü ve Maliye Bakanlığı temsilcisinin katılımı ile bir komisyon oluşturulmuş, bu komisyon tarafından aylık toplantılar yapılarak bu konularda durum değerlendirmeleri yapılması planlanmıştır.

Halen haklarında gıyabi tevkif müzekkeresi bulunan ve kırmızı bülten ile aranan Yavuz UZAN ile yurtdışında bulunan Murat Hakan UZAN ve Kemal UZAN isimli şahısların yakalamalarına yönelik çalışmalar sürdürülmektedir.

2.BÖLÜM
ORGANİZE SUÇLAR

I- MAFYA TİPİ ORGANİZE SUÇLAR

Mafya tipi organize suçluluğun ülkemizdeki gelişimi içerisinde meydana gelen olumlu-olumsuz dalgalanmaların mevcut sosyal, siyasi, ekonomik değişimler ve yapılanmalarla alakasının olduğu bir gerçektir. Sürekli özendirilen lüks hayat tarzı, metropol şehirlerimize uzun süredir devam eden kontrolsüz göç ve bu nüfus hareketinin tetiklediği işsizlik asayişe müessir fiillerin olağan dışı artışına sebep olurken, suçun işleniş yöntemleri devamlı değişime uğramaktadır. Bu değişim sürecinde bir çok suç türü bir oluşum, bir grup, bir örgütlenme marifeti ile işlenmeye başlamıştır.

Mafya tipi organize suçluluğun temeli, 'tehdit-şiddet' ve 'yolsuzluk'tur. Tehdit-şiddet unsuru yerleşmesini tamamladığında, asıl unsur olan yolsuzluk ortaya çıkar, ancak biri diğerini ortadan kaldırmaz.Aksine birbirlerini bir çok yerde tamamlar.

Mafya tipi organize suçluluğun nihai hedefi; 'haksız kazanç' elde etmek ve hiçbir standardı olmayan, sürekli değişkenlik gösteren suç yapısının devamlılığını sağlamaktır. Bunun sonucu olarak haksız kazanç, sınır tanımayan bir kimliğe bürünmüştür. Organize suçluluk, şantaj ve tehdit mekanizmasını sonuna kadar kullanmaktadır. Bununla birlikte devlet mekanizması içerisindeki mevcut kurumsal aktivitelerden doğrudan veya dolaylı bir şekilde destek almaktadır. Mafya tipi organize suçluluk varlığını her şeye rağmen sürdürmek amacıyla kamuya nüfuz etmek durumundadır. Bu durum örgütün devamı için vazgeçilmezlerdendir. Çünkü koruyucu alan sayesinde; devlet mekanizmasında kendisine sağlayacağı yakınlık, suçun deşifresini geciktirecek, ortaya çıkması halinde haberdar edecek, adli işlem gördüğü zaman bir avukattan daha fazla fayda sağlayacak, karşılığı olan cezayı bulmayacak, cezaevine girmesi halinde faaliyet ve eylemlerin devamı için cezaevinde uygun zemin temin edecektir. Organize suçla mücadele sürecinde gözardı edildiği zaman başarının asla mümkün olamayacağı alan *'koruyucu alandır'. Koruyucu alan* başka bir ifadeyle *kalkan*, organize suçluluğun hedeflerinden biri olan işadamı hüviyeti kazanma yolunda önem arz eder. Kazanılan bu sahte görünüm ile toplum hafızasında yer almak isterler.

Özellikle son dönemlerde, organize suç örgütlerinin sosyal yaşam içinde yer alma çabaları sonucu, değişkenlik gösteren karakteristik yapıları toplum içinde kabul edilmiştir. Daha önce amaçlarına ulaşmak için şiddet ve tehdit unsurlarını kullanan organize suç örgütleri, mali açıdan yeterlilik seviyesine ulaştıktan sonra işadamı kimliğine bürünerek, gelir seviyesi yüksek, kültürlü birer birey izlenimi verirler. Çeşitli hayır kurumlarına ve yardıma muhtaç olan insanlara bağış ve destekte bulunarak yardımsever vatandaş görünümü çizerler.

Bu bağlamda organize suç örgütü mensuplarının başta liderlerinin olmak üzere; giyimleri, alışkanlıkları, hobileri ve genel anlamda yaşam tarzları farklılık göstermeye başlar. Kirli sakal bırakma veya kravatsız koyu renk takım elbise giyme gibi bilindik yaşamlarından uzaklaşarak, saç-sakal traşına dikkat eden, modaya uygun ve marka giyinmeye çalışan, klasik müzik dinleyen ve popüler yerleri tercih eden entelektüel kişiliğe bürünmeye çalışırlar. Özellikle örgüt içerisinde yönetici pozisyonunda olanlar yaşam standartları ve çevrelerine verdikleri imaj ile toplum içerisinde saygınlık uyandırabilecek bir tarz sergilerler.

Mafya tipi yapılanmada; hemen hemen değişime hiç uğramayan, örgütün yönetim kadrosundaki kan bağının vazgeçilmezliğidir. Geleneksel sosyal yapımızın motifleri örgüt yapısında da mevcuttur. Lider; kendisine en yakında bulunan kadrosunu akrabalarından seçmeye özen gösterir. Güven ve güvenlik başlıca seçim sebebidir. Üst yönetimde hemşehricilik bağı önem arz etmesine rağmen, alt kademe görevlendirmelerde, bölgesellik ve kan bağı gitgide önemini yitirir ve sabıkalı, suça meyilli, şiddete yatkın şahıslar yer alır. Örgütlenme içerisinde en önemli özellik, sadakattir. Suçu üstlenmek, organize suç örgütü mensubunun konumunun yükselmesinde önemli etkendir.

1998 yılından günümüze kadar devam eden mücadelede; hedeflerin değiştiği, alanların genişlediği, örgütlerin legal ve illegal faaliyetlerinin içiçe geçtiği, mevcut mücadele ile mafya tipi organize suçluluğun çok hızlı etkileşim içerisine girdiği görülmüştür. Bu doğal bir süreçtir. Organize suçluluğun doğası gereği ulusal boyut aşılmış, uluslararası boyuta ulaşılmıştır.

Bu nedenle, polisiye metotların geliştirilmesi, hukuki zeminin kuvvetlendirilmesi mafya ile mücadelede tek başına istenilen sonucu vermeyebilir.

Organize suçluluk, tüm topluma karşı yöneltilmiş bir tehdit unsuru olarak algılanmalı, mücadele sürecinde toplumun her kesiminin duyarlılığı en üst seviyede tutulmalı, kurumlararası işbirliği ve güven ortamı tesis edilmelidir.

A- Organize Suç Örgütü Faaliyetlerinin Ülkemizin Ekonomik Yapısına Etkileri

Mafya tipi organize suç örgütü faaliyetlerinin ülkemizin ekonomik yapısını olumsuz yönde etkileyerek kayıt dışı ekonomiyi tetiklediği değerlendirilmektedir. 2003 ve 2004 yılları içerisinde yapılan operasyonel çalışmalarda;

- Tefecilik yapan şahısların, tahsilatını gerçekleştirmek suretiyle komisyon alarak gelir elde ettikleri,
- İhalelerin sonuçlarına etki ederek, komisyon aldıkları veya üçüncü şahıslar vasıtasıyla ticarete atılarak dengeleri bozdukları,
- İş adamları, gazino, bar, pavyon vb. yerlerden koruma adı altında para alarak gelir sağladıkları,
- Otoparklardan haksız kazanç elde ettikleri,
- Turizm bölgelerindeki otel ve barların korku ve baskı yoluyla el değiştirmesinden maddi menfaat temin ettikleri,
- Korku, baskı ve hile yolu ile emlak ve arazi satışlarından gelir elde ettikleri,
- Uluslararası seviyede göçmen ve akaryakıt kaçakçılığı yaparak büyük meblağlarda gelir elde ettikleri,
- Maden ve kömür ocaklarını baskı ve korku yolu ile ele geçirdikleri,
- Sanayi tesislerini, fabrikaları ve firmaları (ilaç, inşaat, çimento, demir-çelik, mermer, taşımacılık vb.) ele geçirmeye çalıştıkları,

- Futbol sektöründe futbolcu transferlerini yönlendirdikleri, bahis oynattıkları, maç sonuçlarına ve kulüp yönetimine etki etmek suretiyle imkânlarından faydalandıkları,
- Müzik ve medya sektörüne nüfuz ederek menfaat temin ettikleri,
- Kapkaç ve gasp amaçlı suç grupları oluşturarak, yüksek meblağlarda gelir elde ettikleri,
- Gıda piyasasında tekel yaratmak suretiyle fiyatların düşmesine veya artmasına sebebiyet verdikleri,

tespit edilmiştir.

B- Mafya Tipi Organize Suçlulukta Eleman Profili

Ülkemizdeki organize suç örgütlerinin, faaliyetlerini yürütürken ihtiyaç duydukları elemanların temini noktasında bazı kriterlere göre hareket ettikleri ve örgüte katılan kişilerin belirli karakteristik özelliklere sahip oldukları gözlenmektedir.

• Yoksul aile çocuklarından katılan kişiler

Örgüt lider ve elemanlarının yaşadıkları ortamlarda, etraflarına kimsenin yaklaşamaması, zarar verememesi, insanları bir taraftan korkutmakta ama bunun yanı sıra, çevrelerinde kazandıkları saygınlık, gördükleri itibar ve rağbet onları özenilen insan tipi, hatta birer idol haline getirmektedir. Bu durum bir nevi medyatik insanlara duyulan hayranlık ve onlara benzeme veya onlar gibi olma çabalarına da benzetilebilir.

Suç örgütleri, bu insanların lüks arabalara, gösterişli eğlence mekânlarına, kadın ve uyuşturucuya olan zaaflarından faydalanmakta ve bu beklentilerini karşılayarak örgütü cazip hale getirmektedirler. Bu durum örgütlerin eleman temin etme yöntemleri arasında önemli bir yer tutmaktadır.

• Örgütün faaliyet alanına yakın ama düşük ücretlerle çalışan kişiler

Suç örgütlerine sempati duyan otoparkçılar, garsonlar, komiler, korumalar vb. şahıslar, maddi amaçlı olarak örgütlere hizmet etmektedirler.

• Örgüt liderinin etnik kökenine yakın, kan veya hemşehrilik bağı bulunan kişiler

Özellikle Karadeniz, Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölge insanımızın karakteristiği olarak görülen aile yapısı ve yaşam tarzına sahip kişiler,örgütlere ailelerinin bilgisi dahilinde katılırlar. Örgüt liderini babaları veya ağabeyleri gibi algılarlar. Maddi çıkar beklentileri yoktur, tamamen gönül bağı vardır. Bu tür ilişkilerde mutlak itaat şarttır. İtaatsizliğin cezası aileden dışlanmaktır. Bunlar en tehlikeli örgüt elemanlarıdır. Liderin verdiği her talimatı koşulsuz yerine getirirler.

• Çeşitli sebeplerle güvenlik kuvvetlerinden ayrılmış olup silah kullanmaya yatkın kişiler

Bu şahıslara örgüt tarafından toplu yapılacak eylemlerde tetikçilere liderlik veya örgüt liderine yakın korumalık yaptırıldığı bilinmektedir. Genellikle maddi çıkar sağlama amacı güderler. Ayrıca, ruhsatsız ve suça konu silahların taşınması ve saklanması da bunlar tarafından yapılmaktadır.

• Suç işlemeyi meslek haline getirmiş olan kiralık tetikçiler,

Suç sicilleri ile ön plana çıkan ve bu yönleri ile tanınan örgüt elemanları; örgütlerin ihtiyacına göre maddi çıkar karşılığında kendilerine verilen görevleri yerine getirirler. Örgütün ana yapısı içerisinde yer almazlar. Genellikle kendi bölgeleri dışında, tanınmadıkları bölgelerde yapılacak eylemlere katılırlar. Eylemleri sona erdikten sonra paralarını alarak örgütle bağlantılarını keser ve yaşadıkları yerlere geri dönerler.

• Örgüt mensubu olmayıp çevre yapısında yer alarak örgüt adına iş takip eden ve istihbarat toplayan kişiler

Bu kategorideki örgüt elemanlarının genellikle örgütün çevre yapısında bulundukları, daha çok örgüt liderine sempati duydukları ve ona bir şekilde yaranmaya çalıştıkları görülmektedir. Amaçları, kendileri ile ilgili iş alanlarında karşılaştıkları zorlukların çözümünde, örgüt liderinin ismini kullanarak baskı oluşturup menfaat temin etmeye çalışmaktır. Ayrıca örgütün legal faaliyet alanlarında karşılaştıkları engellerin aşılmasında şahsi ya da kurumsal kimliklerini kullanarak, yardımcı olmaktadırlar. Bu kişiler, toplumun her kesiminde bulunabilecek olan iş, siyaset, bürokrasi, güvenlik kuvvetleri ve diğer kamu çalışanları olabilmektedir.

• Daha önceki yıllarda örgüt içerisinde görev almış kişiler

Örgüt adına çeşitli suç eylemlerinde bulunmuş olan elemanlar, cezaevi süreçlerinden sonra tekrar örgüte dahil olmakta ve faaliyetlerine devam etmektedir.

C- Mafya Tipi Suç Örgütleri ile Mücadelede Uluslararası İşbirliği

Mafya tipi suç örgütlerine yönelik ulusal alanda yürütülen mücadele, örgütlerin suç kapasitelerini sınır aşan bir boyuta taşımaları ile uluslararası bir seviye kazanmıştır. Yurt içinde faaliyetleri takip edilen örgüt liderleri ve elemanları, yurt dışında çeşitli ülkelere kaçarak, faaliyetlerini bu ülkelerde sürdürmeye devam edebilmektedir.

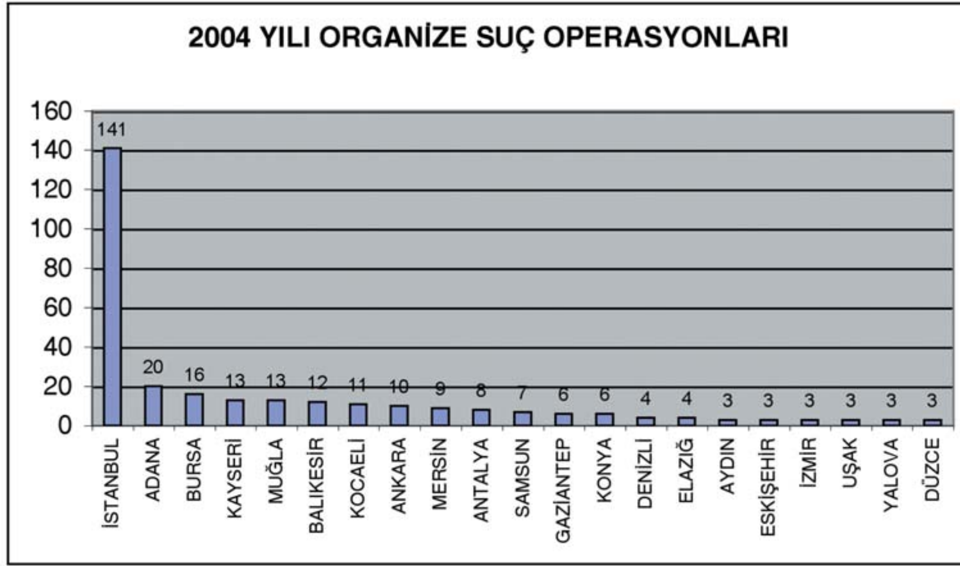
Örgütlerin yurt dışı faaliyetlerinin takibi, bulundukları ülke ile işbirliği ve bilgi paylaşımıyla mümkün olabilmektedir. Uluslararası platformda mafya tipi organize suç örgütleri ile etkin mücadele etme amaçlı olarak, aralarında Almanya, Fransa, İtalya gibi ülkelerin de bulunduğu çoğunluğu Avrupa ülkesi olmak üzere toplam 66 ülke ile aramızda Uluslararası Güvenlik İşbirliği Anlaşmaları (GİB) bulunmaktadır.

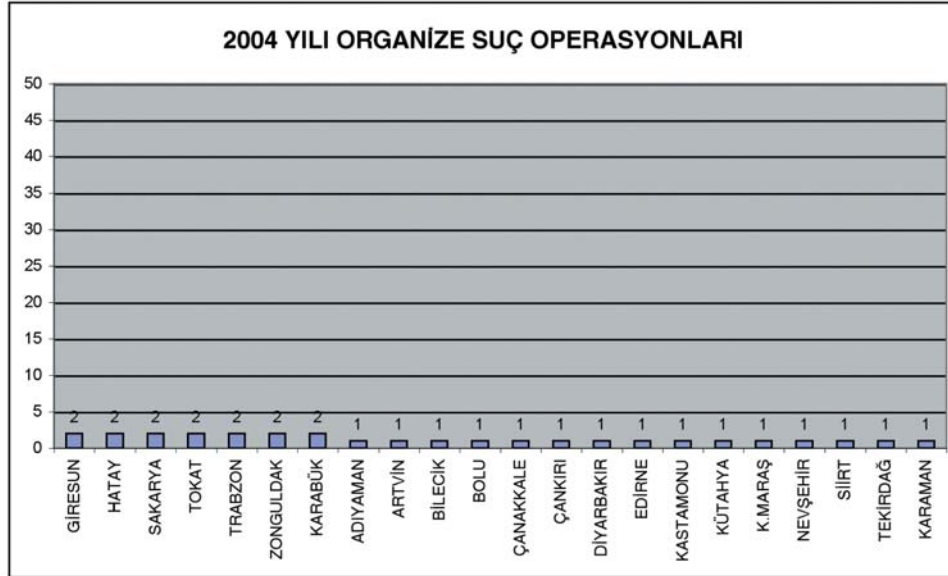
Bu anlaşmalar çerçevesinde gerçekleştirilen işbirliği çalışmaları ile yurt dışına kaçan örgüt liderlerinin bulundukları ülkelerdeki faaliyetleri takip edilmiştir. Yapılan ortak operasyonlar ile yakalanmaları sağlanmış ve ülkemize iade edilmişlerdir.

Bu bağlamda, 2004 yılı içerisinde; Ukrayna, Yunanistan, Almanya, Hollanda, İtalya, İngiltere, Avusturya ve A.B.D. ile işbirliği yapmak suretiyle, yasadışı yollardan ülkemizden çıkan ve kırmızı bülten ile aranan bir çok örgüt lideri ve elemanının yakalanarak, iadeleri sağlanmıştır.

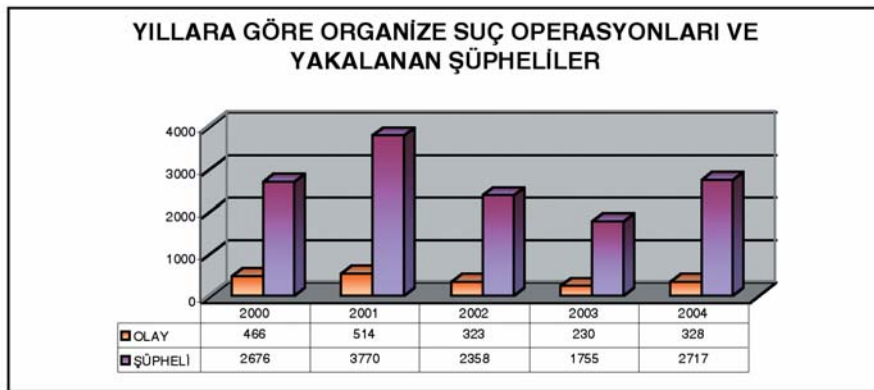
Ayrıca, birçok ülkenin karşılık birimleri ile işbirliği çalışmalarımız devam etmektedir.

Grafik- 1

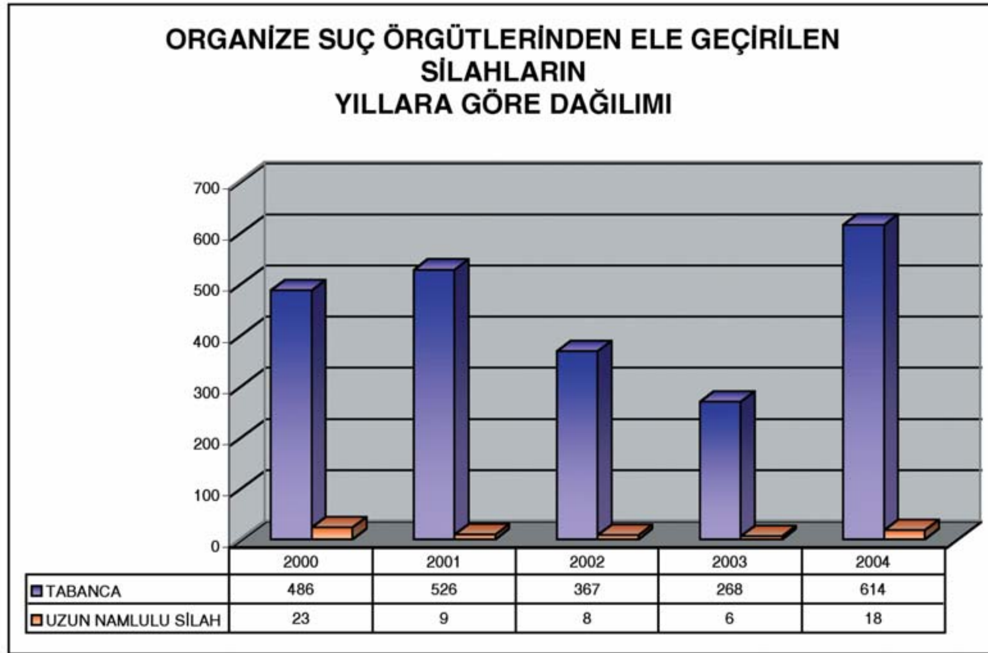

Grafik- 2

	2000	2001	2002	2003	2004
OLAY	466	514	323	230	328
ŞÜPHELİ	2676	3770	2358	1755	2717

Grafik- 3

	2000	2001	2002	2003	2004
TABANCA	486	526	367	268	614
UZUN NAMLULU SİLAH	23	9	8	6	18

II- SİLAH ve MÜHİMMAT KAÇAKÇILIĞI

Silah-mühimmat kaçakçılığı, 6136 sayılı Kanunun 12. maddesinde tarif edilmiş olup kaçakçılık suçunu işleyenler için 3 ayrı tasnif yapılmış ve cezai müeyyideleri buna göre düzenlenmiştir.

• **Münferit halde** işlenen kaçakçılık suçunun oluşması için yasaklanan eylem veya eylemlerin tek bir şahıs tarafından işlenmiş olması şartı,

• **Toplu halde** işlenen kaçakçılık suçu için iki veya daha fazla kişinin bulunması şartı,

• **Teşekkül halinde** silah-mühimmat kaçakçılığının oluşabilmesi için ise anılan yasada yasaklanan eylemleri işlemek amacıyla teşekkül kuranlarla yönetenler veya teşekküle mensup olanlar tarafından işlenmiş olması şartı aranmaktadır. Kanun koyucu tarafından 6136 sayılı Kanunda teşekkülün bir tarifi yapılmamıştır.

Ancak, kısmen de olsa teşekkülün tarifi 4926 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu'nda... "Kaçakçılık ile iştigal etmek amacıyla iki veya daha fazla kimsenin önceden anlaşarak birleşmeleri"... şeklinde ifade edilmiştir.

Yargıtay içtihatlarına göre teşekkülün varlığından söz edebilmek için 6136 sayılı Kanunun ilgili maddelerinde yazılı fiilleri işlemek maksadıyla iki veya daha fazla kişinin suç teşkil eden bu fiilleri işlemeden önce;

• Anlaşmaları,

• Bu anlaşmanın örgütlenmeyi ve işbölümünü içermesi,

• Düşüncede birlik ve eylemde süreklilik olması gerektiği ifade edilmiştir.

6136 sayılı Kanunda toplu ve teşekkül, Kanunun 1, 12/1, 14/1 ve Ek 5. maddelerinde sayılan fiillerin işlenmesi halinde söz konusu olabilmektedir.

A- Ülkemizdeki Durum

Ülkelerdeki iç siyasi çekişmelerden kaynaklanan karışıklıklar, savaş tehlikesi veya terör olaylarının tırmanması ile artan talebe uygun olarak ortaya çıkan silah ve mühimmat kaçakçılığı olaylarının en belirgin özelliği maddi kazançtır.

Ülkemizde silah ve mühimmat kaçakçılığı olaylarını iki dönemde değerlendirmek mümkündür. Özellikle 1980 öncesi olarak ele alınabilecek birinci dönem içerisinde çok büyük miktarlarda silah ve mühimmat yakalamaları olmasına karşın, 1980 sonrası ikinci dönemde ise önemli azalmalar olmuştur.

Ancak, günümüzde bütün dünyada olduğu gibi ülkemizde de işlenen suçlar “nitelik ve nicelik” olarak artma eğilimi göstermektedir. Özellikle organize suç örgütlerinin tüm yasa dışı alanlarda faaliyet gösterdikleri değerlendirildiğinde, suçun vazgeçilmez unsurlarından biri olan silaha, suç gruplarının talebinin azalmadan devam edeceği görülmektedir.

Dünyadaki terör örgütlerinin birbirleriyle bağlantılı olarak çalıştıkları, ortak eylemlerde bulundukları ve kaçakçılık faaliyetlerine girdikleri bilinmektedir. Bunlara Türk toplumunun silaha olan geleneksel düşkünlüğü de eklendiğinde, bu suç türünü doğuran belirli bir talebin varlığı göz ardı edilmemelidir.

Ülkemizde meydana gelen silah kaçakçılığı olaylarına bakıldığında; **fabrikasyon silahların** büyük bir bölümü Irak’ın kuzeyinden ülkemize sokulmaktadır.

Son olarak ABD’nin Irak’a askeri müdahalesinden sonra sınır illerimizde 2003 yılı Temmuz ayından itibaren silah-mühimmat kaçakçılığı olaylarında artış gözlenmiştir. Irak’ın kuzeyinde yıllardır süren otorite boşluğu, bu bölgede kaçakçılık faaliyetlerinin ülkemizi de etki altına almasına neden olmakta, bazı kişi ve marjinal grupların belli bir sermaye ile yüksek kazançlar elde etmeye yönelik faaliyetlerde bulunmasına yol açmaktadır.

Bu tür kaçakçılık faaliyetleri, Irak sınırına yakın yerlerde ikamet eden ve sınır bölgesini iyi bilen kaçakçıların sırtçılık yöntemi ve sınır ticareti kapsamında, Irak’tan taşımacılık yapan TIR, kamyon ve diğer araçların özel zulalarında gizlemek suretiyle yapılmaktadır. Sınır ticaretinin gümrük kapılarında oluşturduğu iş yoğunluğu, denetim zorluğu olarak karşımıza çıkmakta ve bu bölgeleri kaçakçıların vazgeçilmez bir güzergâhı haline getirmektedir.

Özelikle Doğu Karadeniz Bölgesi’nde yaşayan ve bu işi kendilerine meslek edinmiş bazı şahıslar, ilkel şartlarda el tezgahlarında ürettikleri fabrikasyon ve emsallerine göre daha ucuz olan **el yapımı silahlar** ile talebin oluşturduğu pazardan belli bir pay alma gayreti içerisindedirler.

90’lı yıllardan itibaren MKEK tarafından Karadeniz Bölgesi’ndeki 8 ilimizde faaliyet göstermek üzere silah fabrikalarının açılmasıyla, ruhsata tabi yabancı menşeli tabancalara nazaran iç piyasamızdaki silah ihtiyacını legal olarak daha az bir ücretle karşılanmış, bunun sonucu olarak da bölgede el yapımı silah kaçakçılığının azalması sağlanmıştır.

Özellikle cezaevlerinde bulunan suç örgütü elemanları tarafından talep edildiği veya edileceği değerlendirilen, gizlemede önemli ölçüde avantajlar sağlayan **özel yapım silahların** gündeme geldiği görülmektedir.

Bu silahların suç örgütleri tarafından çoğunlukla yakın temaslarda ve özel nitelikli bazı eylemlerde kullanılabileceği değerlendirilmektedir.

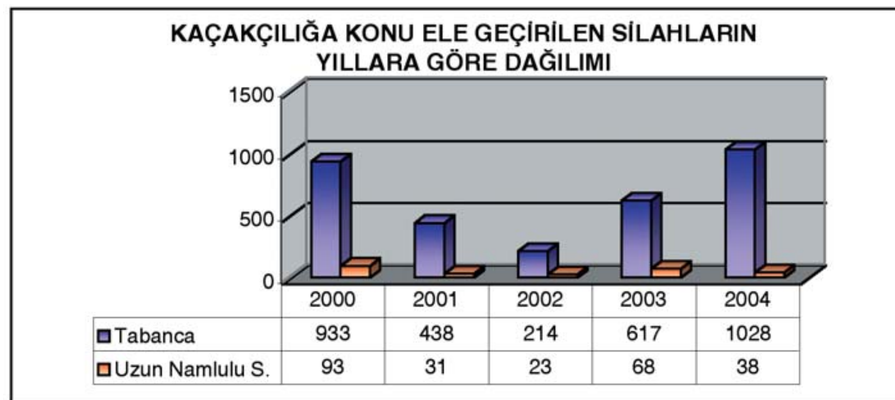
Geleneksel olarak silaha düşkün olan toplumumuzun sahip olduğu ruhsatlı ve/veya ruhsatsız silahlar için silah başına alınabilecek fişek sayısının azlığından talebin karşılanamaması ve sabıkalı şahıslar ile suç gruplarının silah ve fişek elde etme istekleri, ülkemizdeki silah ve mühimmat kaçakçılığının en önemli sebebini oluşturmaktadır.

Ülkemizde meydana gelen uluslararası fişek kaçakçılığı olayları tetkik edildiğinde;

- Olayların bir çoğunda yakalanan fişeklerin Çek yapımı S-B (Sellier-Bellot) LUGER marka 9 mm. çapında olduğu,
- Genellikle Avrupa ülkelerinden ülkemize uluslararası nakliyat yapan TIR'lar tarafından getirildiği,
- Yakalanan TIR şoförlerinin belirli bir bedel karşılığı fişekleri ülkemize getirdikleri,
- TIR'ların bağlı olduğu firmaların olayla ilgisinin bulunmadığı,
- Kaçakçıların Türk veya yabancı uyruklu oldukları,
- Ülkemize gönderilen fişeklerin, kaçakçıların yakınları tarafından piyasaya sürüldüğü,
- Kaçakçılıkta kullanılan TIR'ların Kapıkule Kara Hudut Kapısı'ndan giriş yaptıkları,
- Fişeklerin genellikle Karadeniz Bölgesi'ne götürülmek istendiği veya götürülerek pazarlandığı, bu yolla ülkemize giren kaçakçılığa konu fişek yakalamalarındaki rakamların iç piyasada önem arz etmediği tespit edilmiştir.

Grafik- 4

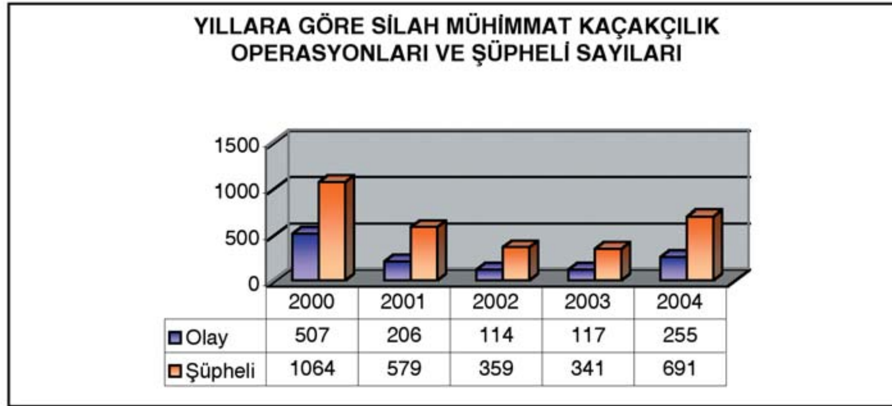
	2000	2001	2002	2003	2004
Tabanca	933	438	214	617	1028
Uzun Namlulu S.	93	31	23	68	38

Grafik- 5

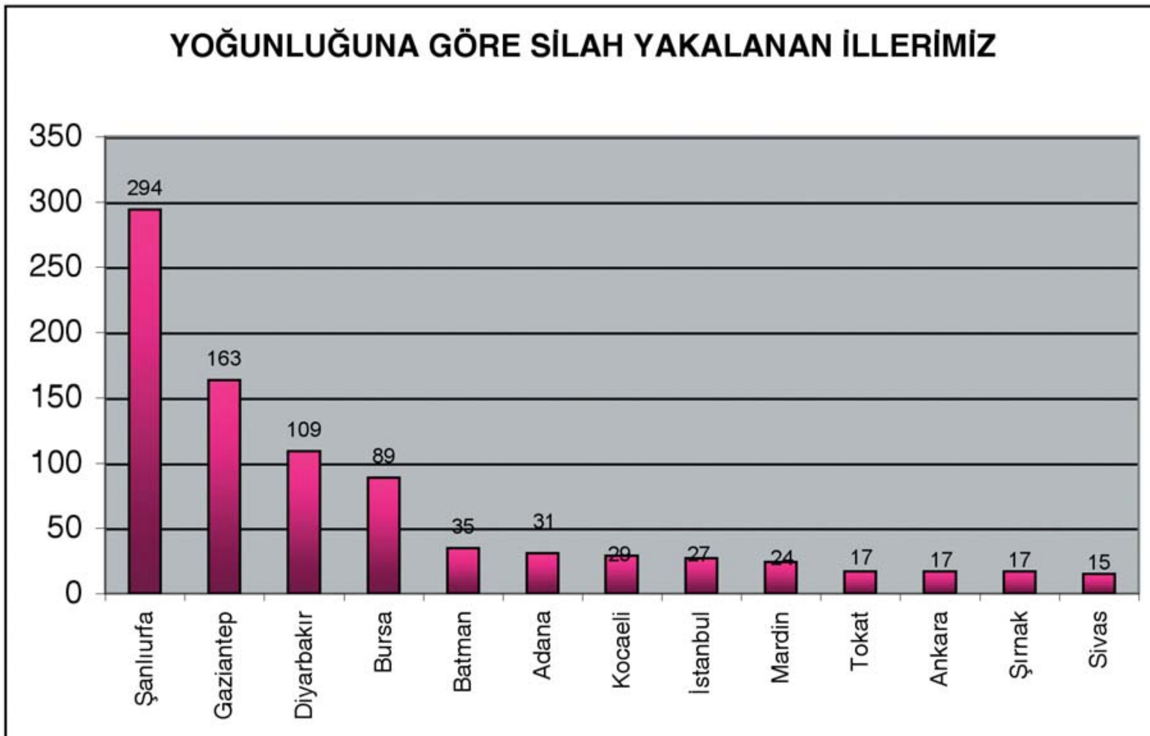
	Akdeniz Bölgesi	Doğu Anadolu Bölgesi	Ege Bölgesi	G.Doğu Anadolu Bölgesi	İç Anadolu Bölgesi	Karadeniz Bölgesi	Marmara Bölgesi
2004	56	23	37	615	74	75	148

Grafik- 6

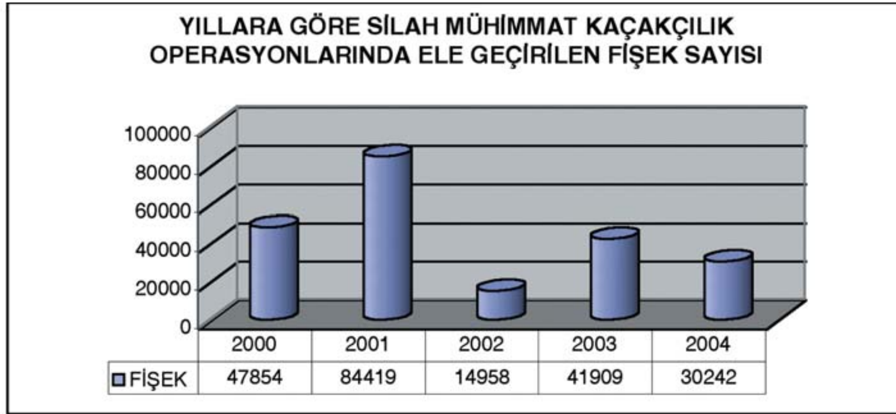

	2000	2001	2002	2003	2004
Olay	507	206	114	117	255
Şüpheli	1064	579	359	341	691

Grafik- 7

Grafik- 8

B- Kurusıkı Tabancalar

2004 yılı içerisinde kaçakçılık birimlerimizce tahkikata konu kurusıkı ses ve gaz tabancalarının sayısında artış görülmesi üzerine yapılan araştırmada;

"Ülkemizde üretimi yapılan kurusıkı tabancaların namlusunun içinde bulunan ve namlu içerisinden herhangi bir cismin çıkışını engellemek için yapılmış olan sabit pimin bulunmadığı, bunun yerine kolayca sökülebilen vida şeklinde bir parçanın monte edildiği, kurusıkı tabancayı alan şahsın özel bir beceri gerektirmeden, namlusunun içerisindeki vidayı bir tornavida vasıtasıyla çıkarttığı, bu tabancaların çapına uygun kurusıkı fişeklerinin uç kısmına bazı cisimler (çelik bilye, tüfek saçması vb.) yerleştirmek suretiyle kurusıkı tabancayı, hedefi vurup yaralayacak şekilde atışa elverişli bir silah haline dönüştürdükleri ve balistik incelemelerinin yapılamadığından tercih edildiği tespit edilmiştir".

6136 ve 2521 sayılı kanunların kapsamı dışında bulunan ve 1996 yılından önce imal ve ithali herhangi bir izne tabi olmayan kurusıkı ses ve gaz tabancalarının gerek görünüşü, gerek sesi itibari ile yakından incelenmedikçe gerçek silahlardan ayırt edilemediği bilinmektedir.

Yasal boşluklardan yararlanan art niyetli kişi veya kişilerce adam kaçırma, meskun mahalde ateş etme, tehdit, zorla senet imzalatma, teşhir etme suretiyle halkta korku ve paniğe sebep olduğundan, ithali 1996 yılında Bakanlığımızca yasaklanmıştır. Ancak, Bakanlığımıza yapılan başvurularda; kurusıkı ses ve gaz tabancalarının satışının yasaklanmasından dolayı, ithal edenlerle bunların satışını yapan kişi ve kuruluşların mağdur oldukları anlaşılmıştır.

Daha önceden ithal veya imalatçıdan satın alınan malzemelerin ellerinde kaldığını ve yapılacak yeni bir düzenleme ile en azından stoklarında bulunan malzemelerin satılmasına izin verilmesini talep etmeleri üzerine bu şikayetler dikkate alınmıştır. İlgili Bakanlıkların da görüşleri alınarak söz konusu tabancaların; ithali, yurt içinde üretilmesi, alınması, satılması ve bulundurulması konusunda yeni bir yasal düzenleme yapılıncaya kadar, 11.06.2001 tarihli Bakanlığımız genelgesiyle izin verilmiştir.

Konuyla ilgili EGM Kriminal Polis Laboratuvarları'nın tanzim etmiş oldukları ekspertiz raporlarında;

"...ses ve gaz fişeği atmak üzere imal edilmişken, sonradan namlusunun içi delinerek çapına uygun özel nitelikte yapılmış ateşli silah fişeklerini

de (söz konusu fişekler ses ve gaz fişeklerinin uç kısmında bulunan plastik parça çıkartılıp kovan içerisine barut ve kovan uç kısmına kurşun, çelik bilye vb. metal unsurlar konulmak suretiyle yapılmaktadır) atabilir duruma getirilmiş, yarı otomatik bir tabancadır.

Yapılan laboratuar muayenelerinde; ateşleme sisteminde görev alan mekanik aksamın sağlam ve işler durumda olduğu, çapına uygun ses ve gaz fişeklerini patlatabildiği, gaz ayırıcı parçasının olmaması nedeniyle de özel nitelikte yapılmış çapına uygun ateşli silah fişekleri istimal ettiği tespit edilmiştir. 8 mm. çapındaki ses fişeklerinin uç kısmında bulunan plastik parça çıkartılıp kovan içerisine barut, kovan uç kısmına ise kurşun konulmak suretiyle birer ateşli silah fişeğine dönüştürülmüştür.

Bu itibarla, **söz konusu tabanca ve fişekler 6136 sayılı yasaya göre yasak niteliğine haiz ateşli silah ve fişeklerdendir..."** şeklinde ifadeler yer almaktadır.

Belirtilen gerekçelerle, yaşanan hukuki boşlukların bertaraf edilebilmesini teminen mevzuat çalışmalarına hız verilmiştir.

III- NÜKLEER MADDE VE RADYOAKTİF KAYNAK KAÇAKÇILIĞI

Ülkemizde 1992 yılından itibaren günümüze kadar meydana gelen olaylara bakıldığında; nükleer madde veya radyoaktif kaynak kaçakçılığı şüphesiyle el konulan 116 olaydan sadece 14'ünde ele geçen maddelerin, 11'inin nükleer madde, 3'ünün ise radyoaktif kaynak olduğu, diğerlerinin radyoaktivite içermeyen, ekonomik ve stratejik değeri olmayan element ve bileşiklerden meydana geldiği tespit edilmiştir. (indikatör, demir parçacıkları, deterjan yapımında kullanılan kimyasal madde vb.)

Bu husus radyoaktif madde pazarından faydalanmak isteyen bazı kişi veya grupların birtakım maddeleri radyoaktifmiş gibi tanıtıp piyasada dolandırıcılık yapmak istediklerini göstermektedir.

Meydana gelen nükleer madde ve radyoaktif kaynak kaçakçılığı olaylarında profesyonellikten söz etmek mümkün değildir. Yakalanan şahısların bu konuda uzman olmadıkları, hatta taşıdıkları maddelerin muhteviyatı konusunda dahi yeterince bilgilerinin bulunmadığı tespit edilmiştir.

Bu maddelerin nükleer silah ya da patlayıcı yapımında (dirty bomb) kullanılması ise ulusal güvenliğimiz açısından daha büyük önem arz etmektedir.

Kayıtlarımız incelediğinde de; yakalanan uranyumun hiçbirinin yüksek zenginlikli veya zenginleştirilmiş olmadığı, nükleer silahlar açısından önem arz etmedikleri görülmüştür. Zira alınan ekspertiz raporlarında da el konulan uranyumun; doğal uranyum, düşük zenginlikte uranyum veya tüketilmiş uranyum oldukları belirtilmiştir. Katılınan tüm uluslararası toplantılarda da bu konunun altı çizilmiştir.

Ancak nükleer silahsızlanmanın ülkeler arasında pazarlık konusu olduğu bir dönemde devam eden organize suçlarla mücadele zemininde, suç organizasyonlarının faaliyet alanlarını buraya taşıyabilecekleri de mutlaka dikkate alınmalıdır. Ülkemizde henüz uyuşturucu

madde kaçakçılığı ve silah-mühimmat kaçakçılığı gibi suç organizasyonlarının finansını sağlayacak konuma gelmemekle birlikte, nükleer madde ve radyoaktif kaynak kaçakçılığının ileride profesyonel anlamda bir suç türü olarak karşımıza çıkabileceği ihtimali değerlendirilmektedir.

Emniyet Genel Müdürlüğü nükleer maddelere ilişkin düzenlemeler konusunda, günün değişen şartları doğrultusunda kanun uygulayıcı kuruluşlarla sürekli işbirliği içerisindedir. Ülkemizde otorite kurum olan Türkiye Atom Enerjisi Kurumu (TAEK) ile birlikte mücadelenin daha etkin yürütülmesini sağlamak amacıyla merkez ve taşra personelimize yönelik periyodik eğitim çalışmalarımız devam etmektedir. Nükleer Madde ve Radyoaktif Kaynak Kaçakçılığına karşı kurumlararası koordinasyon, işbirliği ve bilgi paylaşımı düzenlenen çeşitli seminerlerle aktif olarak sağlanmaktadır.

Ülkemiz, ABD Enerji Bakanlığı (DOE) ve İnterpol Genel Sekreterliği'nin birlikte yürüttükleri ve global radyolojik terörizmin önlenmesini amaçlayan "Global Radyolojik Tehdidin Azaltılması" adı altında başlatılan çalışmalara destek vermiştir. Bu kapsamda; Genel Müdürlüğümüzü temsilen eğitim almış uzman personelimiz marifetiyle, il birimlerimizde görev yapan ve çalıştığı birim itibariyle **"Nükleer Madde ve Radyoaktif Kaynakların Yasadışı Ticareti ve Suç Amaçlı Kullanımıyla Mücadele"**de görevli kaçakçılık birim personeline, radyasyon tespitinde kullanacakları detektörler ve radyasyon gerçeği üzerine eğitim verilmiştir. Projenin ikinci basamağında ise; ABD Enerji Bakanlığı'nca 42 adet detektör ülkemize hibe edilmiş olup, söz konusu detektör cihazlar suçla mücadelede kullanılmak üzere 12 il birimimize teslim edilmiştir.

POLIS BÖLGESINDE MEYDANA GELEN NÜKLEER MADDE VE RADYOAKTIF KAYNAK KAÇAKÇILIGI (1993-2004)

OLAY	•14•
SÜPHELI	•82 (15'i yabanci)
ELE GEÇIRILEN URANYUM	•26, 201 gram
PLÜTONYUM	•2,91 gram and 1 tüp
SEZYUM	•4 tüp
SKANDIYUM	•5 parça (1856,67 gram)

Ülkemizin, yukarıda açıklanan bilgiler ve polis bölgesinde meydana gelen yakalamalara ilişkin istatistik verileri çerçevesinde, **Nükleer Madde ve Radyoaktif Kaynak Kaçakçılığı** alanında bir pazar olmadığını söylemek mümkündür.

3. BÖLÜM
NARKOTİK SUÇLAR

I- GİRİŞ

Yasadışı uyuşturucu maddeler dünya çapında birey ve toplum üzerinde derin etkilere sahiptir. Uyuşturucu, bireylerin sağlığını, refah düzeyini ve güvenliğini tehlikeye atmaktadır. Özellikle fakir ve gelişmekte olan ülkeler, uyuşturucu madde suçlarıyla savaşmak için gerekli kaynağı ve olanakları bulamadıklarından uyuşturucunun zararlarından daha fazla etkilenmektedir. Ancak uyuşturucu olgusunun sınır tanımayan nitelikleri nedeniyle dünya üzerinde tüm ülkeler az veya çok bu sorunla yüzleşmektedir.

Birleşmiş Milletler Uyuşturucu ve Suç Ofisi (UNODC) tarafından yapılan araştırmalara göre dünya nüfusunun %3'ü, 15-64 yaş arasındaki nüfusun ise %4,7'si uyuşturucu kullanmaktadır. En yaygın olarak kullanılan uyuşturucu 150 milyon bağımlısı olan esrardır. Esrardan sonra 30 milyon bağımlısı bulunan sentetik uyuşturucular, 15 milyon bağımlısı olan afyon kökenli uyuşturucular (9 milyonu eroin) ve 13 milyon bağımlısı olan kokain gelmektedir. (UNODC, 1, 2004)

Sağlık Kuruluşlarından elde edilen bilgilere göre sağlık bakımından en ciddi tehlikeye sahip olan uyuşturucular afyon ve türevleridir. Asya'da uyuşturucudan tedavi görenlerin %67'si, Avrupa'da %61'i, Okyanusya'da ise %47'si afyon ve türevlerine olan bağımlılıktan dolayı tedavi görmektedir.

1990'lı yılların başından itibaren uyuşturucu yakalamalarında genel olarak sürekli bir artış görülmüştür. 1990-2000 yılları arasında esrar yakalamalarında bir düşüş, sentetik yakalamalarında çok hızlı bir artış, afyon kökenli uyuşturucu yakalamalarında artış ve kokain yakalamalarında bir durgunluk görülmüştür. Uyuşturucu yakalamalarını kullanım dozu şeklinde ifade edecek olursak 1990 yılında 14 milyar, 2000 yılında ise 26 milyar doz uyuşturucu yakalanmıştır. 2001-2002 yılarında en yüksek miktarda uyuşturucu 10,4 milyar doz ile Amerika kıtasında yakalanmıştır. Ardından 7,4 milyar doz ile Avrupa, 5,5 milyar doz ile Asya, 2,4 milyar doz ile Afrika ve 0,08 milyar doz ile Okyanusya yakalanması takip etmektedir. (UNODC, 1, 2004)

Uyuşturucu kullanımının sebep olduğu en önemli problemlerden biri de enjektörün müşterek kullanımı nedeniyle yoluyla HIV/AIDS virüslerinin yaygınlaşmasıdır. AIDS hastalığının yayılmasının en temel yolları cinsel ilişki ve uyuşturucu iğnesinin müşterek kullanımıdır. İğne paylaşımı gerek damara gerekse kas veya deri altına zerk edilmesi durumunda, yüksek derecede HIV ve Hepatit B-C gibi kan yoluyla geçen bulaşıcı hastalıkların yayılmasına yol açmaktadır. Dünya çapında 8,8 milyon insan, uyuşturucuyu enjekte ederek kullanmaktadır. Uyuşturucu bağımlıları belirli bir seviyeden sonra özellikle kriz anında enjektörün steril olmasına çok fazla dikkat etmemektedir. Bu nedenle uyuşturucu bağımlılarının HIV/AIDS hastalığına yakalanma riski her zaman muhtemel bir olaydır. UNAIDS (Birleşmiş Milletler AIDS'le Mücadele Teşkilatı) ve Dünya Sağlık Örgütü raporlarına göre dünya çapında 34 ile 46 milyon arasında AIDS hastası bulunmaktadır. Sadece 2003 yılında 4,2 ila 5,8 milyon arasında insanın AIDS hastalığına yakalandığı tahmin edilmektedir. Aynı yıl AIDS'ten ölen insanların sayısı 2,5 ila 3,5 milyon arasında değişmektedir. (UNODC, 1, 2004)

Ancak uyuşturucu problemi kontrol edilemez veya başa çıkılamaz bir problem değildir. Dünya nüfu-

sunun % 95'inin hâlâ uyuşturucu kullanmaması dünya kamuoyunu nisbeten teselli eden unsurlardan biridir. Küresel bazda uyuşturucunun neden olduğu problemler tüm ülkeler ve uluslararası kuruluşlar tarafından kabul edilmekte ve bu konuda uzun ve kısa vadeli projeler ortaya konulmaktadır. Kanunlar, coğrafyalar, kültürler ve ülkelerin mensup olduğu paktların ayrı olması operasyonel anlamda bilgi alışverişinin ve işbirliğinin önündeki temel engeller olarak kabul edilmektedir. Ancak kanun uygulayıcılar olarak bize düşen, önümüzdeki dönemlerde uyuşturucuyla mücadelede ikili/çok taraflı güven ve samimiyete dayanan pratik, operasyonel, planlı ve kararlı bir şekilde yaklaşımı benimsemektedir.

II- 2004 YILI UYUŞTURUCU TRENDLERİ

Afganistan son on yıldır küresel afyon üretiminde en yüksek paya sahiptir. Afganistan'dan sonra sırasıyla Myanmar ve Laos gelmektedir. (CND, 2005) Bu bölgelerde üretilen afyon kökenli uyuşturucuların Avrupa ve Amerika'ya uzanan kaçakçılık rotaları ekonomik, siyasi ve güvenlik şartlarına göre değişkenlik arz etmektedir. Uyuşturucu trafiğindeki küresel trendler ne şekilde yönlenirse yönlensin her zaman önemini koruyan "Balkan Rotası" üzerinde yer alan ülkemiz de Güneybatı Asya orijinli eroin ve Avrupa orijinli sentetik uyuşturucu-kimyasal ara madde kaçakçılığından yoğun bir şekilde etkilenmektedir. Kuzey Karadeniz Rotası (İpek Yolu) ve Doğu Akdeniz Rotası ülkemizi etkileyen diğer temel güzergahlardır. Kaynak ülkelerde meydana gelen arz yükselişi/düşüşü ve hedef ülkelerdeki pazarın yoğunluğu uyuşturucu trafiğinin şekillenmesinde etkili olan diğer unsurlardır.

2002 yılından itibaren Afganistan'dan Batı Avrupa'ya uzanan muhtelif kaçakçılık rotaları üzerinde bulunan ülkelerin genelinde uyuşturucu yakalamaları da artış göstermiştir. (UNODC, 2, 2004/2) Türkiye'de 2004 yılında polis tarafından ele geçirilen afyon türevi miktarı, bir önceki yıla göre %149 artarak 11 ton 58 kg'a ulaşmıştır. Söz konusu miktarın, tüm Orta ve Batı Avrupa ülkelerinde ele geçirilen toplam afyon türevi miktarına yakın olduğu değerlendirilmektedir. İstanbul'da bir olayda ele geçirilen yaklaşık 4,5 ton baz morfin hariç tutulduğunda, sadece eroin yakalamalarında geçen yıla oranla %84'lük bir artış görülmüştür.

TÜRKİYE 2004 YILI UYUŞTURUCU MADDE YAKALAMALARI			
MADDE CİNSİ	**OLAY**	**ŞÜPHELİ**	**MİKTAR**
ESRAR	3843	7495	4331 (Kg)
EROİN	485	1363	6515 (Kg)
BAZMORFİN	3	12	4491 (Kg)
AFYON	20	47	52 (Kg)
KOKAİN	102	386	125 (Kg)
ASETİK ANHİDRİT	2	2	99 (Lt)
CAPTAGON	33	107	7696252 (Adet)
ECSTASY	516	1443	718734 (Adet)
TOPLAM	**5164**	**11109**	

2004 yılında polis bölgesinde meydana gelen toplam 5164 olayda ele geçirilen uyuşturucu madde miktarı ve şüpheli sayısı yukarıda gösterilmektedir:

2000-2004 yılları arasında; genel olarak afyon türevi (eroin, bazmorfin ve afyon), kokain, esrar ve sentetik maddelerin yakalamalarının (ecstasy ve captagon) belirgin oranda arttığı, asetik anhidrit yakalamalarında ise bir düşüşün olduğu görülmektedir.

2003 ile 2004 yılı uyuşturucu madde yakalamaları karşılaştırıldığında, 2004 yılında afyon türevlerinde %149'luk, esrarda %57'lik, sentetik uyuşturucularda (captagon ve ecstasy) %203'lük artışın olduğu, asetik anhidrit yakalamalarında ise %98'lik bir düşüş yaşandığı, kokainde 2003'te 3 kg. olan toplam yakalamanın 2004'te 125 kg.'a ulaştığı gözlemlenmektedir.

2004 yılında olay sayısında % 38'lik, şüpheli-sanık sayısında ise %40'lık bir artışın olduğu görülmektedir. 2004 yılında meydana gelen olayların %74'ünün esrar, %10'unun afyon türevi (eroin, baz-

morfin, afyon), %14'ünün sentetik uyuşturucu (ecstasy-captagon ve diğer sentetikler), %2'sinin kokain olayları olduğu tespit edilmiştir.

Türkiye'de uyuşturucu madde olaylarının sırasıyla Marmara, Akdeniz ve Ege bölgeleri ile İç Anadolu Bölgesinin Güneybatısı ve Güneydoğu Anadolu Bölgesinin batısında yoğunlaştığı görülmektedir. Karadeniz Bölgesi, Doğu Anadolu'nun kuzey kesimleri ve İç Anadolu'nun kuzey kesimlerinde ise uyuşturucu olaylarının oldukça az olduğu görülmektedir.

Uyuşturucu suçlarından yakalanan şahısların %67'sinin esrar, %13'ünün afyon türevi, %16'sının

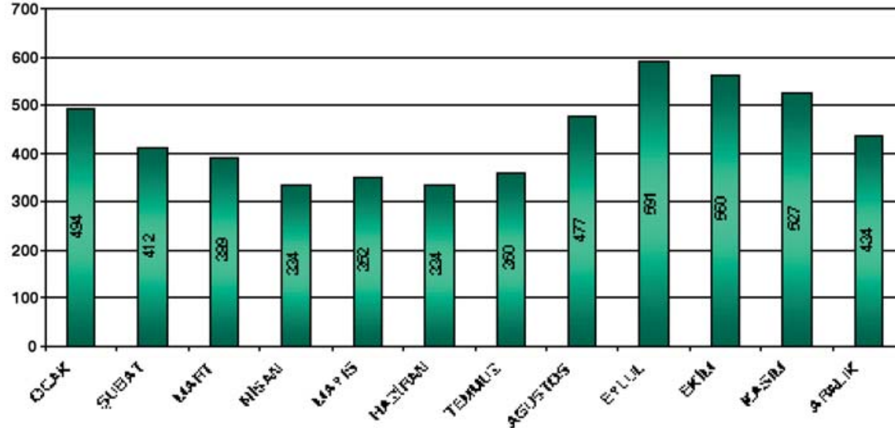

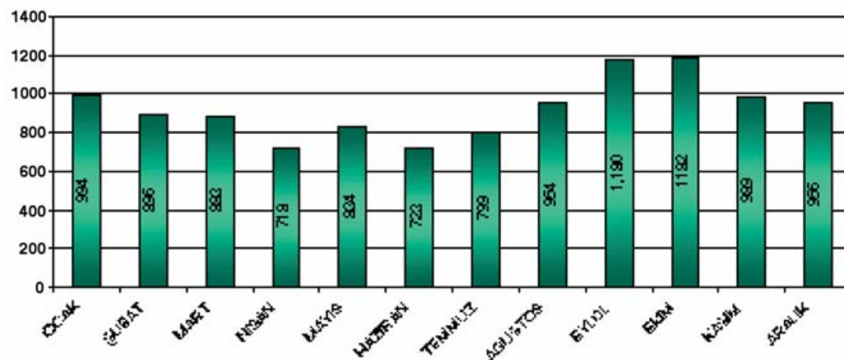
sentetik uyuşturucu (ecstasy-captagon ve diğer sentetikler), %4'ünün kokain maddesi olaylarında yakalandığı tespit edilmiştir.

Yakalanan toplam uyuşturucu madde ve olay sayısı analiz edildiğinde; esrarda olay başına 1,1 kg, eroinde olay başına 13,4 kg ve sentetik uyuşturucularda olay başına 15.327 adet hap düştüğü, bu noktadan hareketle esrarda daha perakende, sentetik ve eroinde ise daha toptan yakalamalar olduğu görülmektedir. Perakende ve toptan kavramları uyuşturucu maddelerin hedefi (transit, iç piyasa, ithal veya ihraç) hakkında ipuçları vermektedir.

Uyuşturucu madde yakalamalarında; yakalanan uyuşturucu madde miktarı, yakalamanın gerçekleştiği il, şüpheli sayısı ve diğer etki eden unsurların yanında yakalama olaylarının gerçekleşmiş olduğu dönemler de önem arz etmektedir. Olayların meydana geldiği zaman dilimlerine bakıldığında, eroin ve es-

rar yakalamalarında Ağustos, Eylül ve Ekim dönemi ile Aralık, Ocak ve Şubat dönemlerinde artışın olduğu, sentetik uyuşturucu yakalamalarında ise özellikle yaz aylarında bir artışın olduğu tespit edilmiştir.

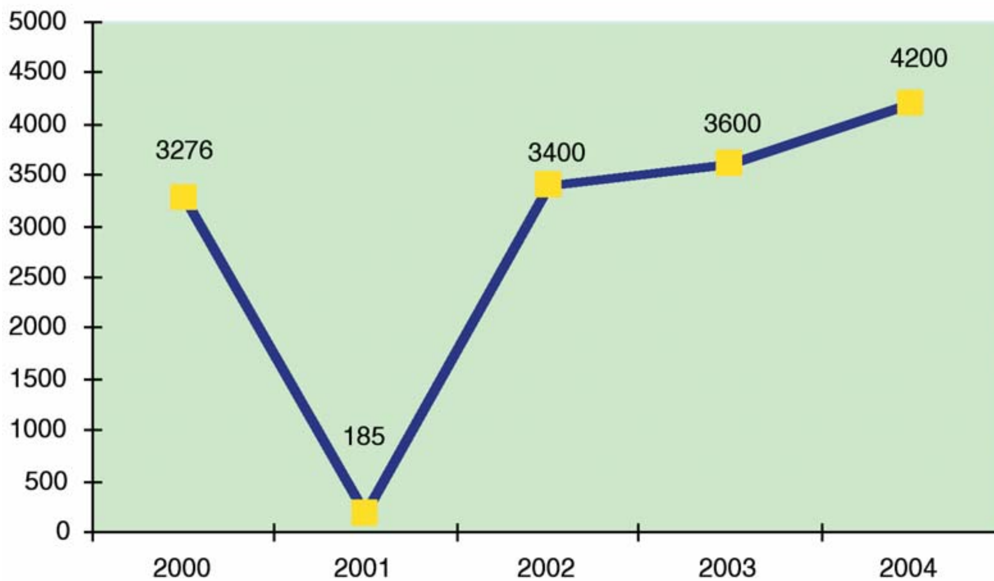
Ağustos ayı itibariyle uyuşturucu olaylarında görülen yükseliş; yıllık doğal uyuşturucu üretiminin arza/piyasaya sunulmasına bağlanabilir. Yakalama istatistikleri Afganistan'daki kenevir ve afyon hasadının gerçekleştirilmesini müteakip bu maddelerin kısa bir zaman sürecinde işlenerek esrar ve eroin olarak tüketim bölgelerine taşınmaya başladığına işaret etmektedir. Turizm ve eğlence sektörünün yaz aylarında canlanması, sentetik uyuşturucu yakalamalarında yaz aylarında bir tırmanışa neden olmaktadır.

III- MADDE TÜRÜNE GÖRE DEĞERLENDİRME

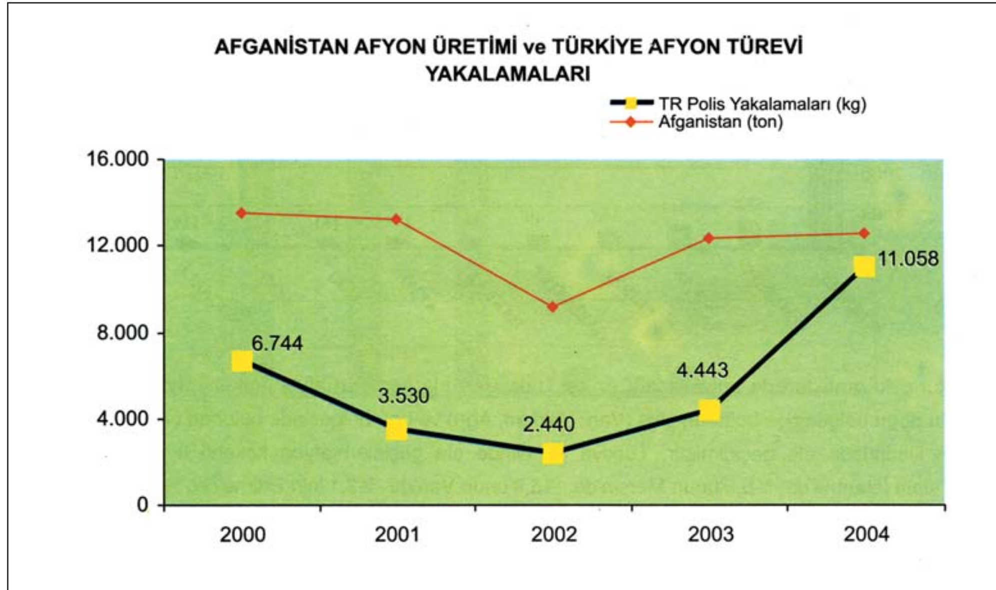
A- Afyon ve Türevleri

2001 yılında küresel düzeyde %22 düşüş gösteren afyon ve türevi yakalamalarında 2002 yılı itibariyle artış görülmeye başlanmıştır. Bu artış temel olarak Afganistan'da 2002 yılında üretimin yeniden canlanmasına dayanmaktadır. 2003 yılında dünya yasa dışı afyon üretiminin %90'ı Afganistan, Myanmar ve Laos'ta gerçekleştirilmiştir.(UNODC, 1, 2004)

Afganistan'da hektar başına ortalama 45 kg ham afyon elde edilebilmektedir. Güneydoğu Asya'da ise bu rakam 13 kg'a kadar düşmektedir. Bu nedenle Afganistan'da bulunan ekim alanlarının kontrol altına alınması küresel eroin arzının önlenmesi açısından oldukça önemlidir. Ancak, Afganistan'da uyuşturucu kontrol çalışmalarının etkin bir şekilde yürütülememesinden dolayı 2002 yılı itibariyle tekrar yükselişe geçen afyon üretim alanları 2003 yılında 80.000 hektara, 2004 yılında ise 131.000 hektara ulaşmıştır. UNODC tahminlerine göre bu alanlardan 2002 yılında 3400, 2003 yılında 3600, 2004 yılında ise 4200 ton ham afyon üretilmiştir. Afganistan'ın küresel afyon üretimindeki payı 2003 yılında %76 iken 2004 yılında %87'ye yükselmiştir. (UNODC, 3, 2004) Ülkede uyuşturucu üretimi yapanların sayısının 2004 yılı itibariyle 2,3 milyon olduğu tahmin edilmektedir. Bu rakam ülke nüfusunun %10'una tekabül etmektedir.

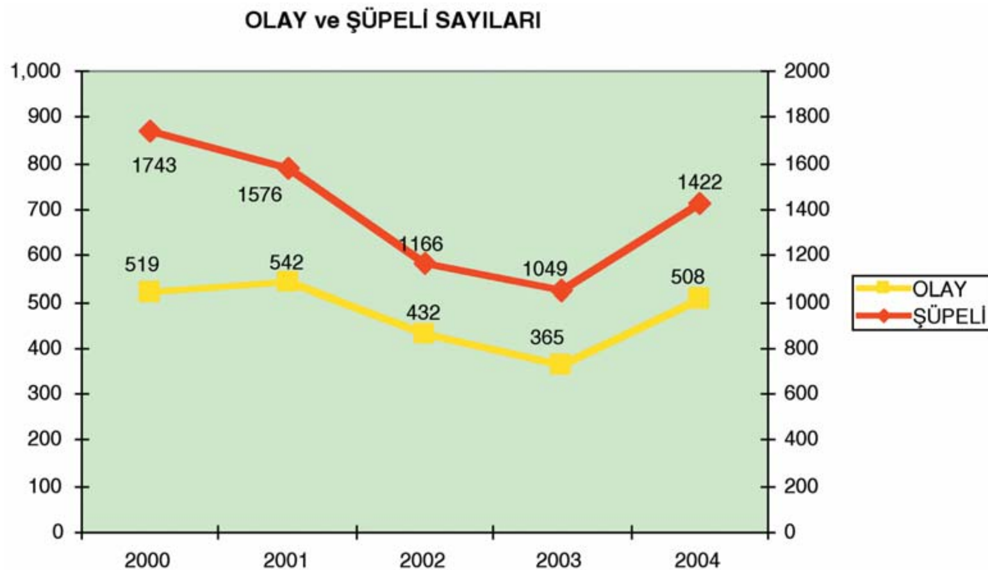

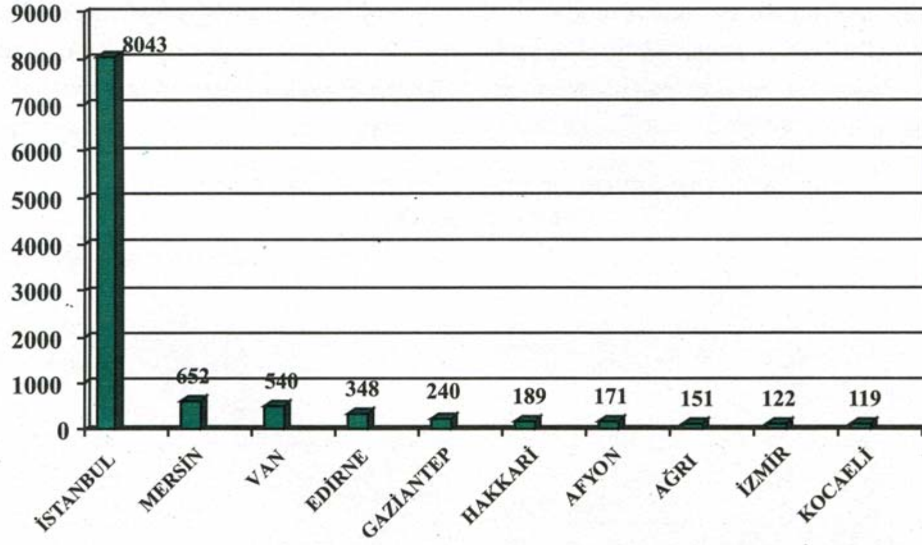
Afganistan'da yaşanan artış nedeniyle bölgesel kaçakçılık rotaları daha aktif hale gelmiş ve afyon kökenli uyuşturucu yakalamaları artış göstermiştir. Türkiye'de de, yaşanan bu gelişmeler paralelinde afyon kökenli uyuşturucu yakalamalarında bir yükseliş görülmüştür. 2004 yılı itibariyle afyon kökenli uyuşturucu yakalamaları 11 ton 58 kg'a ulaşarak rekor bir düzeyde gerçekleşmiştir. Aşağıdaki grafiklerde Türkiye'deki yakalama miktarları, Afganistan'daki afyon üretimi eğilimleri (artış ve azalış) ile birlikte verilmiştir.

Ülkemizdeki afyon türevi yakalamaları, Afganistan'daki afyon üretimindeki düşüş ve artışla paralellik göstermektedir. Ancak, 2004 yılında tek olayda ele geçirilen yaklaşık 4,5 ton baz morfin yakalaması, istatistiklerin oransal yapısını değiştirmektedir. Bu olay hariç tutulduğunda 2002 yılından bu yana afyon türevleri yakalamalarındaki artışın düzenli bir seyir izlediği görülmektedir.

2000 yılından 2003 yılına kadar %30 oranında düşüş gösteren afyon kökenli uyuşturucu olaylarında 2004 yılında %39'luk bir artış yaşanmıştır. Bu olaylarda yakalanan şahıs sayısında da 2004 yılında %35 artış görülmüştür.

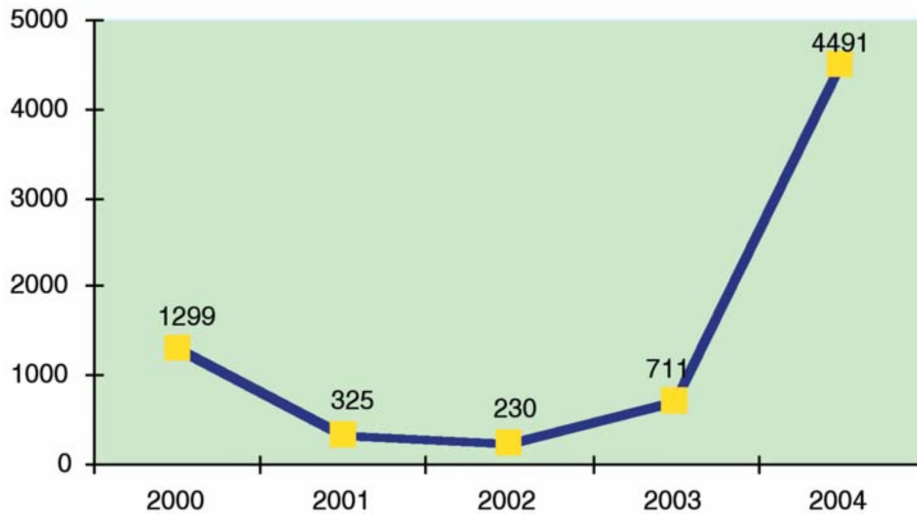

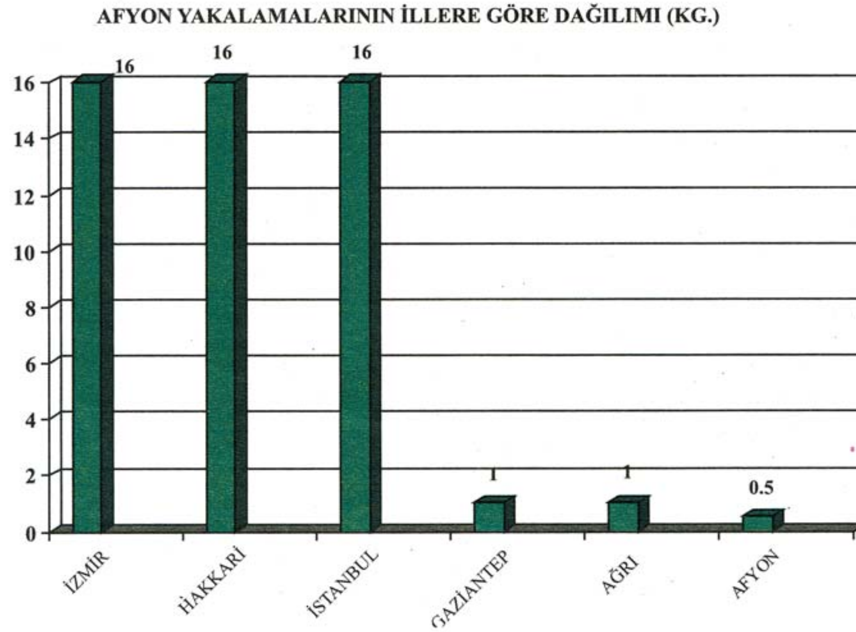
Yukarıdaki grafikten de anlaşılacağı üzere Türkiye'de ele geçirilen afyon kökenli uyuşturucuların %84.3'ü doğu bölgesinde bulunan giriş (Van, Hakkari, Ağrı) ve batı bölgesinde bulunan çıkış (İstanbul, Edirne) illerimizde ele geçirilmiştir. Türkiye genelinde ele geçirilen afyon kökenli uyuşturucuların %72,7'sinin İstanbul'da, %5,9'unun Mersin'de, %5,9'unun Van'da %3,1'inin Edirne'de, %2,2'sinin Gaziantep'te, %1,7'sinin Hakkari'de, %1,5'inin Afyon'da, %1,4'ünün Ağrı'da, %1,1'inin ise Kocaeli'nde yakalandığı tespit edilmiştir. Afyon ve türevlerinin eroin formunda doğu sınırlarımızdan sokularak batı sınırlarımızdan Avrupa pazarlarına ulaştırılmaya çalışıldığı görülmektedir ki bu durum ülkemizin transit konumunu daha da belirginleştirmektedir.

1- Afyon

2000 yılından 2002 yılına kadar %60 oranında düşüş gösteren afyon yakalamaları 2003 yılında %54 artış göstermiştir. 2004 yılında ise tekrar %72'lik bir düşüş yaşanarak 20 olayda 52 kg afyon ele geçirilmiştir.

Türkiye’de afyon türevi uyuşturucu yakalamaları içerisinde afyon maddesi yakalama oranları oldukça düşüktür. Afyon yakalamalarının tüm afyon türevi uyuşturucular içerisinde oranı 2000 yılında %3,2, 2001 yılında %4,9, 2002 yılında %3,5, 2003 yılında %4,2 ve 2004 yılında ise %0,5’tir.

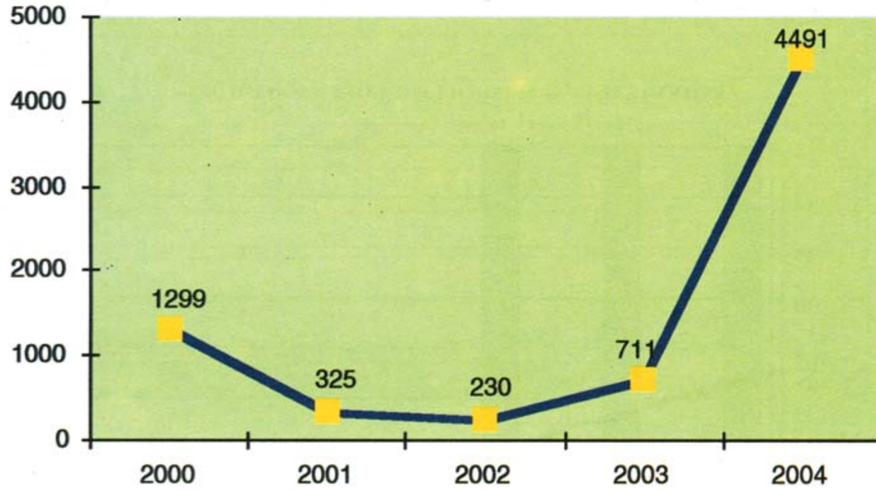

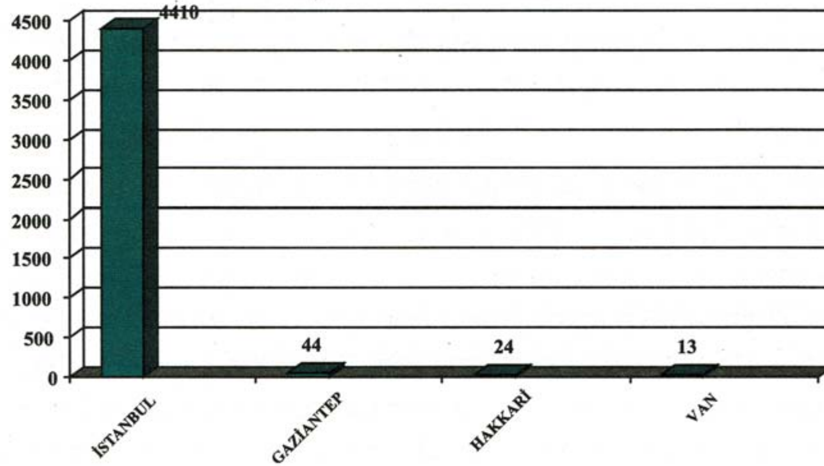
Ülkemizde yakalanan afyon maddesinin, aslında ülkemize göçmen olarak gelmiş veya iltica etmiş şahısların çoğunlukla tiryak olarak kullanımı maksadıyla ülkemize getirildiği, ayrıca az da olsa ülkemiz üzerinden yine aynı maksatla transit olarak ABD’ye gönderildiği anlaşılmıştır.

Türkiye’de afyon yakalamalarındaki düşüşe paralel olarak İran’da da son yıllarda afyon yakalamalarında hızlı bir düşüş yaşanmıştır. 1997 yılında 162 ton 413 kg olan afyon yakalaması, 2002 yılında 72 ton 856 kg’a düşmüştür. Uyuşturucu organizasyonları, ham afyonun işlenerek bazmorfin haline getirilmesi ve bazmorfinin kimyasal reaksiyonlarla eroine dönüştürülmesi işlemini, giderek artan oranla ekim sahalarına yakın bölgelerde gerçekleştirmektedir. Bunun yanı sıra Kuzey Karadeniz Rotası üzerinde bulunan ülkeler eroin imalatı konusunda yüksek risk taşımaktadır. UNODC kaynaklarına göre Polonya’da 2002 yılında 14, 2003 yılında 13, Rusya Federasyonu’nda 2002 yılında 91, 2003 yılında 304, Romanya’da 2003 yılında 1 laboratuar tespit edilmiştir.

2- Bazmorfin

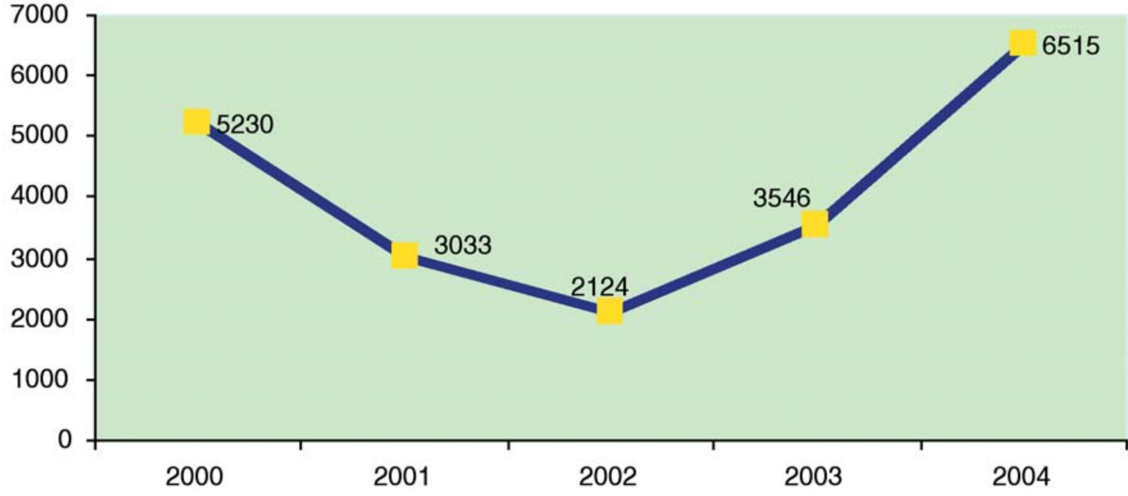
2004 yılında Türkiye’de 3 olayda 4491 kg bazmorfin ele geçirilmiş, bu olaylarda 12 şahıs yakalanmıştır. 2000 yılından 2002 yılına kadar %75 düşüş gösteren bazmorfin yakalamaları 2003 yılından bu yana artış göstermiştir. Bazmorfin yakalamalarının tüm afyon kökenli uyuşturucular içerisinde oranı 2000 yılında %19,3, 2001 yılında %9,2, 2002 yılında %9,4, 2003 yılında %16 ve 2004 yılında %40,6’dır. İstanbul’da bir olayda ele geçirilen 4410 kg bazmorfin maddesi hariç tutulduğunda bu miktar yaklaşık olarak %0,7’dir. Yapılan tahkikatlar neticesinde söz konusu bazmorfinin 2000/2001 yıllarında ülkemize getirildiği, ancak kontrollerin sıkı olması ve ülkemizdeki fiziki ve diğer şartların elvermemesi nedeniyle kaçakçıların faaliyetlerine devam edemedikleri anlaşılmıştır.

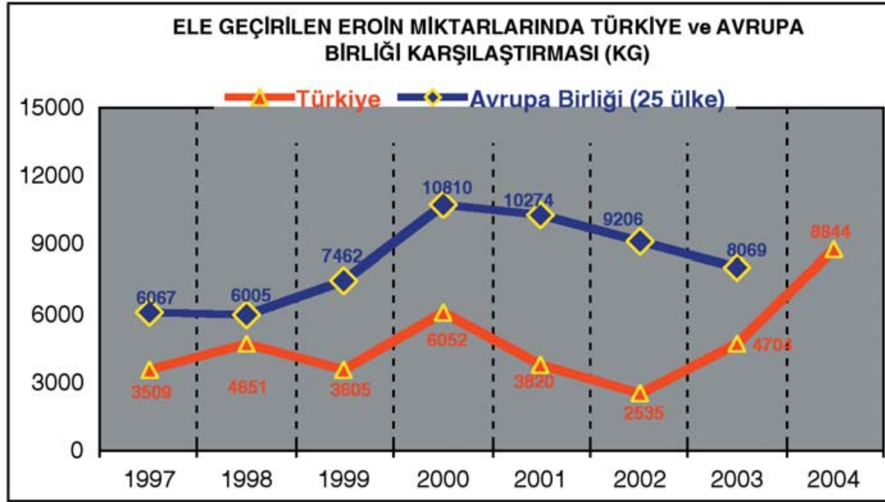

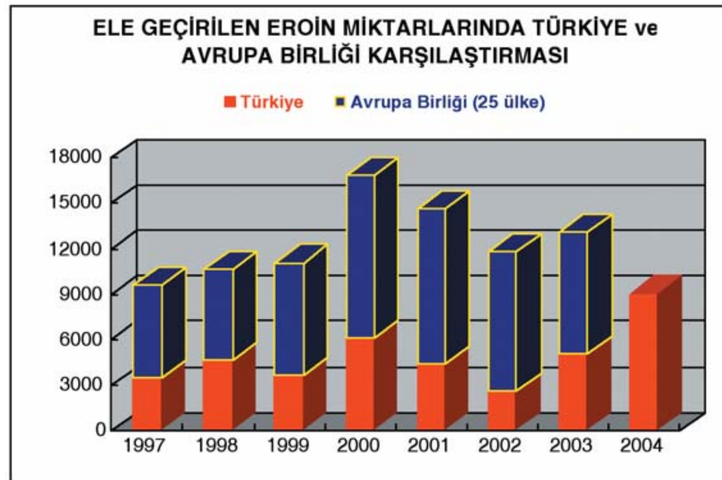
3- Eroin

2004 yılında Türkiye'de 485 olayda 6515 kg eroin maddesi ele geçirilmiş, bu olaylarda 1363 şahıs yakalanmıştır. 2000 yılından 2002 yılına kadar %60 düşüş gösteren eroin yakalamaları 2003 yılında %59, 2004 yılında ise %84 oranında artış göstermiştir. Dünya genelindeki üretim artışının yaklaşık %30 olduğu göz önüne alındığında, Türkiye'de, üretim artışının üzerinde afyon türevi yakalamasının gerçekleştiği görülmektedir. Türkiye'de afyon kökenli uyuşturucu yakalamaları içerisinde eroin yakalama oranları son yıllarda ortalama %80 civarında gerçekleşmekte iken 2004 yılında düşüş göstermiştir. Bunun nedeni daha önceki konularda belirtildiği üzere 2004 yılında bir olayda gerçekleştirilen 4410 kg baz morfin yakalamasıdır. Eroin yakalamalarının tüm afyon kökenli uyuşturucular içerisinde oranı 2000 yılında %77,6, 2001 yılında %85,9, 2002 yılında %87, 2003 yılında %79,8 ve 2004 yılında ise %58,9'dur (İstanbul'da bir olayda ele geçirilen 4410 kg bazmorfin maddesi hariç tutulduğunda bu miktar yaklaşık %97'dir).

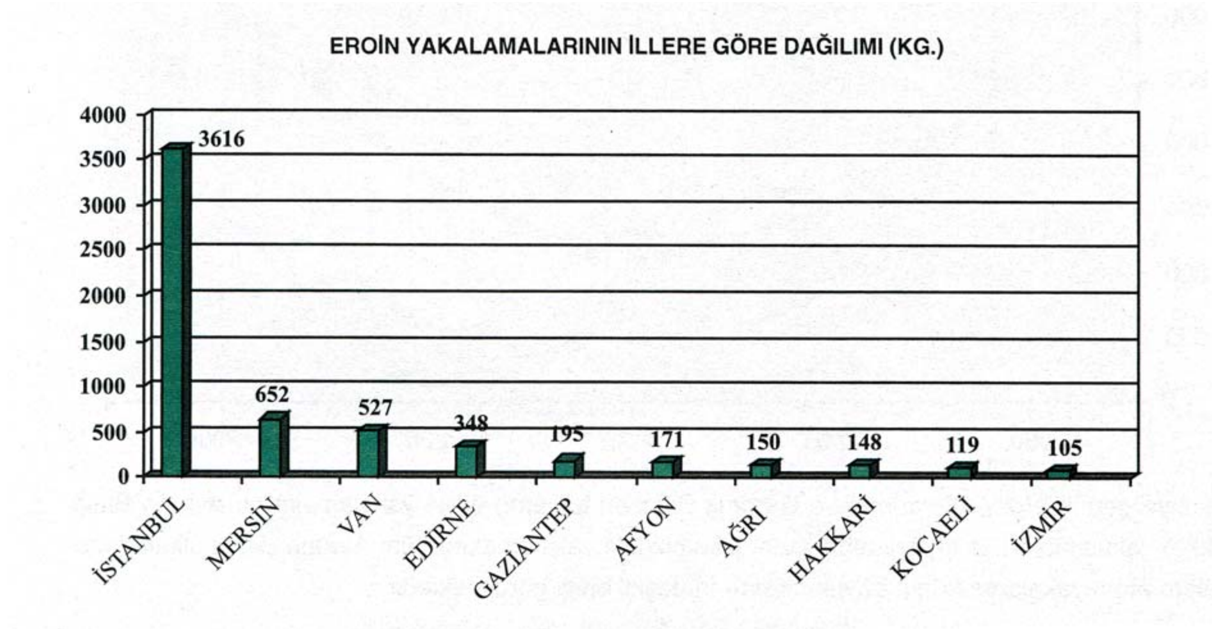

Türkiye geneli (Polis, Jandarma ve Gümrük Birimleri toplamı) eroin yakalamalarını, Avrupa Birliği (25 ülke) yakalamaları ile kıyasladığımızda, ülkemizdeki yakalamaların tüm Avrupa Birliği ülkelerindeki toplam eroin yakalamalarının büyük bir oranını teşkil ettiği görülmektedir.

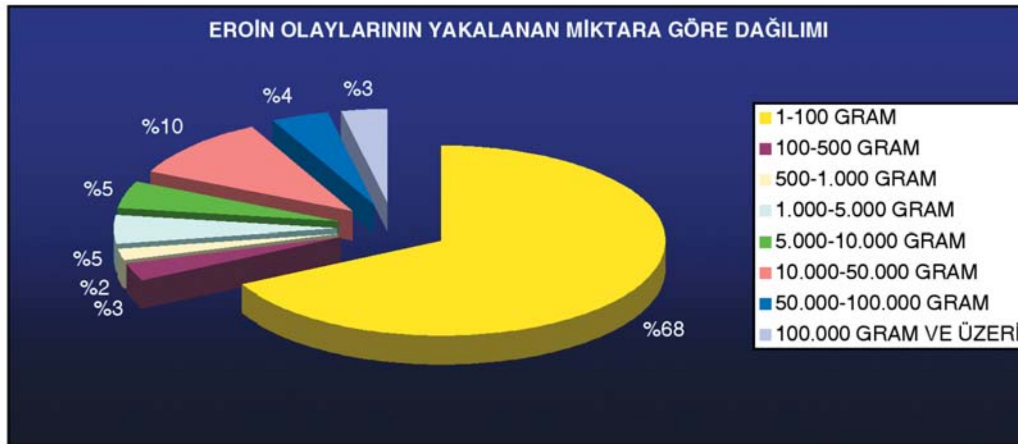

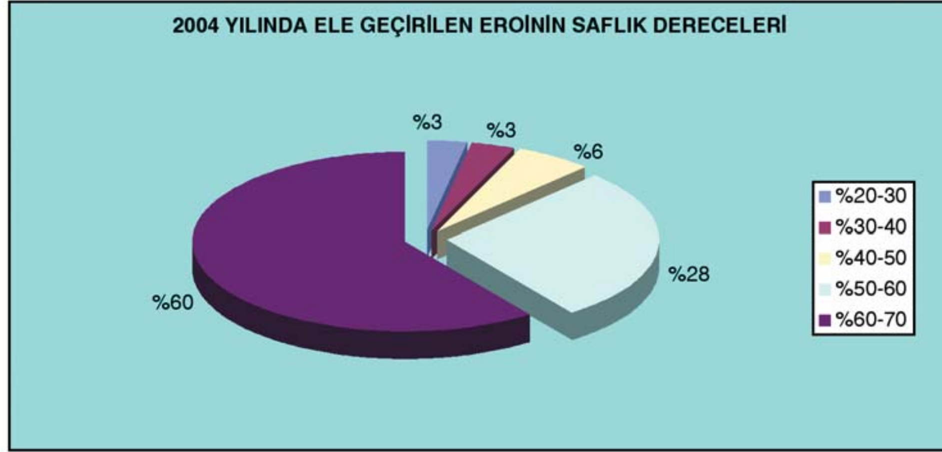
Türkiye genelinde ele geçirilen eroinin %55,5'inin İstanbul'da, %10'unun Mersin'de, %8,1'inin Van'da, %5,3'ünün Edirne'de, %3'ünün Gaziantep'te, %18,3'ünün de diğer illerimizde yakalandığı tespit edilmiştir.

Ülkemizdeki eroin olaylarının miktarlara göre oranı aşağıda gösterildiği gibidir.

Eroinin saflık derecesi üretim bölgelerinden tüketim bölgelerine doğru azalmaktadır. Üretilen eroinin kaçakçılık organizasyonlarınca çoğu zaman birden çok işlemden geçirilmek suretiyle katkı maddesi eklenerek miktarı artırılmaktadır. UNODC verilerine göre 2002 yılında Afganistan'da eroinin saflık derecesi %80-95 arasında değişirken, Batı Avrupa ülkelerinde bu oran %10-60 arasındadır. 2004 yılında da eroinin saflık oranının benzer düzeyde olduğu tahmin edilmektedir. Türkiye'de ise 2004 yılında eroinin saflık oranı ortalama %55,3'tür. En çok rastlanan saflık derecesi ise %60-70 aralığıdır.

Afyon kökenli uyuşturucuların kaçakçılık güzergâhları zaman zaman farklılık göstermekle birlikte Yüksekova-Doğubeyazıt ile İstanbul-Edirne arasında mevcut bulunan klasik rotalar önemini korumaktadır. Alternatif olarak, İran üzerinden giriş yapan eroin maddesinin Trabzon ve Samsun limanlarından çıkış yaparak Rusya'ya geçtiğine ve oradan da Avrupa'ya ulaştığına dair istihbari bilgiler alınmış olmakla birlikte bu rota üzerinde önemli bir yakalama gerçekleşmemiştir. Diğer bir alternatif rota ise Hatay ve Kilis üzerinden Suriye'yi takip ederek Lübnan ve diğer Ortadoğu ülkelerine giden güzergâhtır.

TÜRKİYE EROİN ROTALARI

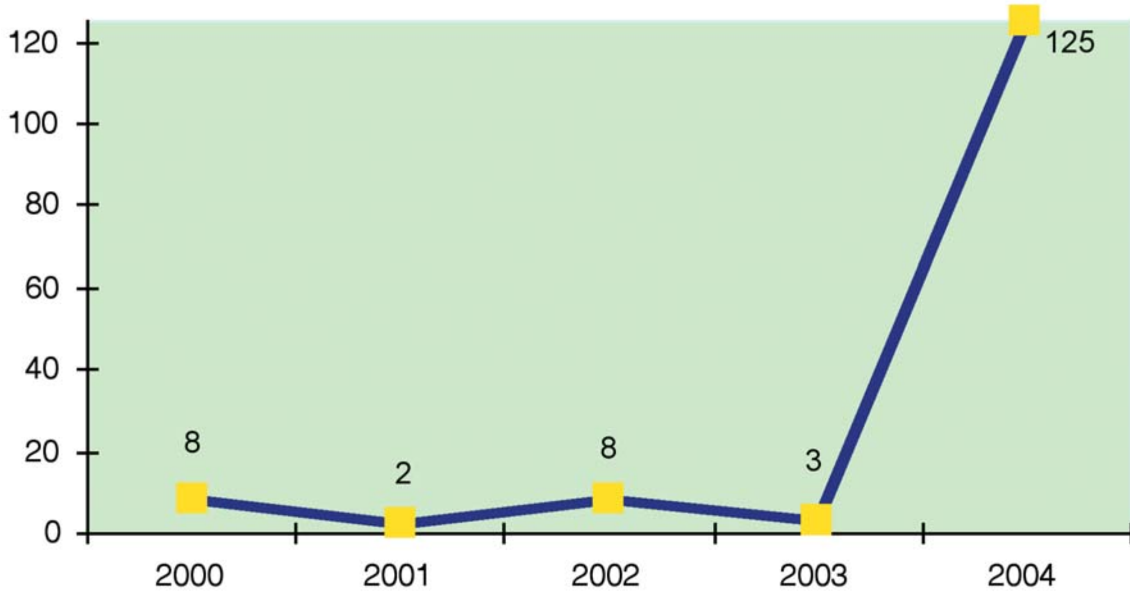
HARİTA

B- Kokain

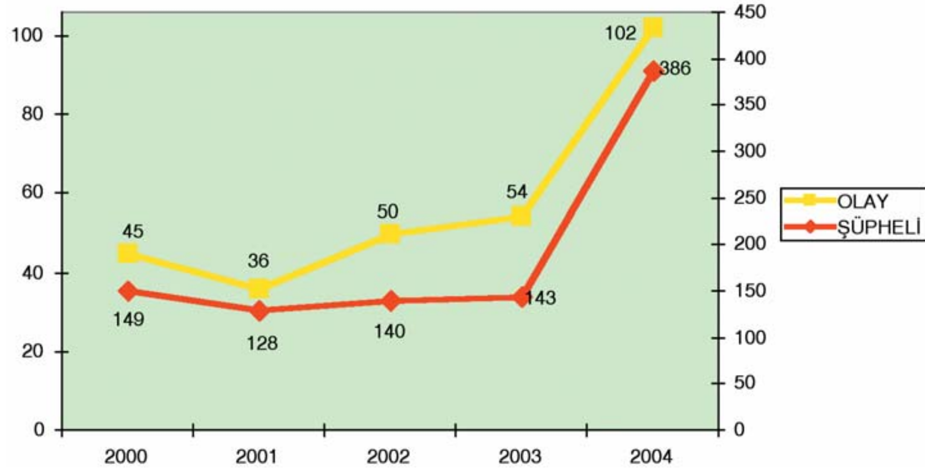
Dünya piyasasında ele geçirilen ve dolaşımı tespit edilen kokain maddesinin tamamına yakın bir bölümü Güney Amerika ülkelerinden Kolombiya, Bolivya ve Peru'da yetiştirilen koka bitkisinden elde edilmektedir. Türkiye kokain üretim bölgesi olan Güney Amerika'ya uzak olması sebebiyle diğer uyuşturuculara nazaran kokain kaçakçılığından daha az etkilenmektedir. Yerel kullanımın düşük olması ve kullanım pazarlarına ulaşan rotalar üzerinde bulunmaması kokain yakalamalarının ülkemizde oldukça az olmasının diğer nedenleridir.

1998 yılında Şili'den Hollanda'ya gönderilmek istenen 602 kg. ve 1999 yılında Peru-ABD üzerinden İsrail'e gönderilmesi planlanan 50 kg. kokain maddesinin ülkemize getirilen kısmının Mersin'de ele geçirilmesi olayları akabinde Türkiye'deki yakalamalar takip eden yıllar içerisinde çok düşük seviyede kalmış; 2000-2003 yılları arasında kokain yakalamaları 2-8 kg arasında değişmiştir.

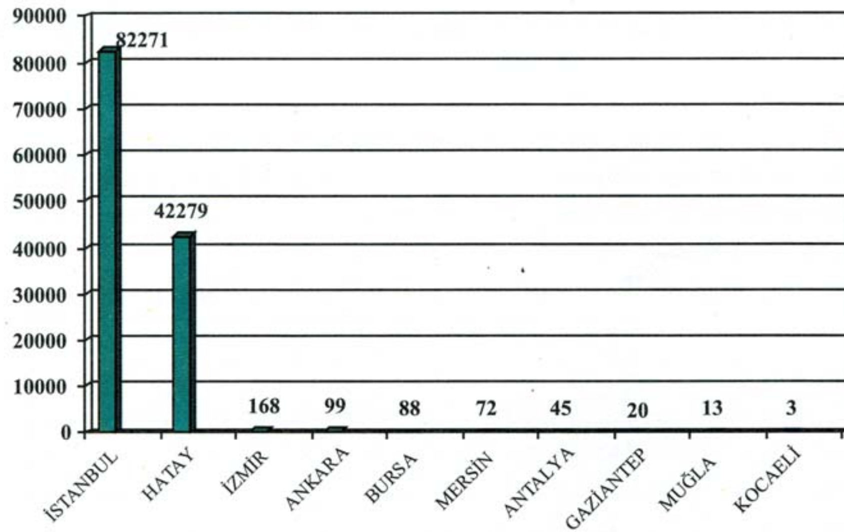
Son yıllarda başta İspanya ve Hollanda'da olmak üzere Avrupa ülkelerinde kokain arzında yaşanan yükseliş ülkemizi de etkilemeye başlamıştır. Bölgesel trendlerin etkisiyle kokain yakalamaları 2004 yılında %4066 artış göstermiş ve 102 olayda 125 kg kokain ele geçirilmiştir. Bu olaylarda 386 şahıs yakalanmıştır.

Türkiye'de bu yıl içerisinde, Hatay'da gerçekleştirilen 42 kilo 279 gram kokain maddesi yakalaması olayı ile birlikte İstanbul'da 10 olayda ele geçirilen 79 kilo 62 gram kokain maddesi dışında büyük yakalamalar gerçekleşmemiştir. 2004 yılı içerisinde gerçekleşen 11 büyük yakalama haricindeki 91 olayda toplam 3 kilo 720 gram kokain maddesi ele geçirilmiş ve bu olaylarda 32'si yabancı uyruklu olmak üzere toplam 336 şahıs yakalanmıştır. Ayrıca bu olayların büyük bir çoğunluğu daha önce de olduğu gibi İstanbul'da meydana gelmiş olan az miktarda madde yakalamalarından ibarettir. 2004 yılı içerisinde gerçekleşen büyük yakalamaların yeni yol arayışlarının yansımaları olduğu değerlendirilmektedir.

Kokain olayları ve yakalanan şahıs sayısı 2000-2003 yılları arasında istikrarlı bir grafik arz ederken, 2004 yılında olay sayısında %88 oranında, yakalanan şahıs sayısında ise %169 oranında bir artış görülmüştür.

Türkiye genelinde ele geçirilen kokain maddesinin %65,8'i İstanbul'da, %33,8'i Hatay'da, %0,1'i İzmir'de, %0,1'i Ankara'da, %0,1'i Bursa'da ve %0,1'i Mersin'de yakalanmıştır.

Ülkemizdeki kokain yakalamalarının büyük çoğunluğunun İstanbul'da olmasının en önemli sebebi; dünyanın birçok noktasıyla kara, hava, deniz ulaşım kolaylığı ve eğlence sektörünün gelişmişliği gibi maddeye ulaşımı kolaylaştıran unsurların varlığıdır. Özellikle İstanbul Atatürk Havalimanı kokain maddesinin ülkemize temel giriş noktası olarak belirginleşmektedir. Güney Amerika ülkelerinden özellikle Brezilya, Peru ve Venezüella'dan havayolu ile Avrupa ülkelerinden aktarmalı olarak gelen kuryeler, kokaini bu yoldan ülkemize sokmaktadır.

Bu veriler, ülkemizin kokain kaçakçılığında transit bir güzergâh olmasının yanı sıra, yakalanan kokainin bir kısmının da özellikle metropol illerimizdeki az sayıda kullanıcıya ulaştırıldığına işaret etmektedir.

Hatay'da 10.04.2004 tarihinde gerçekleştirilen operasyonda; bir TIR içerisinde 42 kilo 279 gram kokain maddesi ele geçirilmiştir. Bu olayın öncesinde de Sakarya Emniyet Müdürlüğü'nün katkılarıyla 24.03.2004 tarihinde İstanbul'da 25 kg 247 gr kokain ele geçirilmiş ve her iki olayda ele geçirilen kokain maddesinin Ortadoğu ülkelerinden gelerek Avrupa ülkelerine sevk edileceği tespit edilmiştir.

C- Kenevir ve Türevleri

Günümüzde yasadışı kenevir bitkisi ekimi ve esrar üretim alanlarını belirleyebilmek kolay değildir. Hemen her ülkede, en azından ülkedeki talebin bir kısmını karşılayabilmek için yasa dışı kenevir ekimi yapılmaktadır. Ancak, uluslararası ticari boyutları olan esrar üretimi ele alındığında, ilk etapta Kuzey Afrika, Güneydoğu ve Güneybatı Asya Bölgeleri akla gelmektedir.

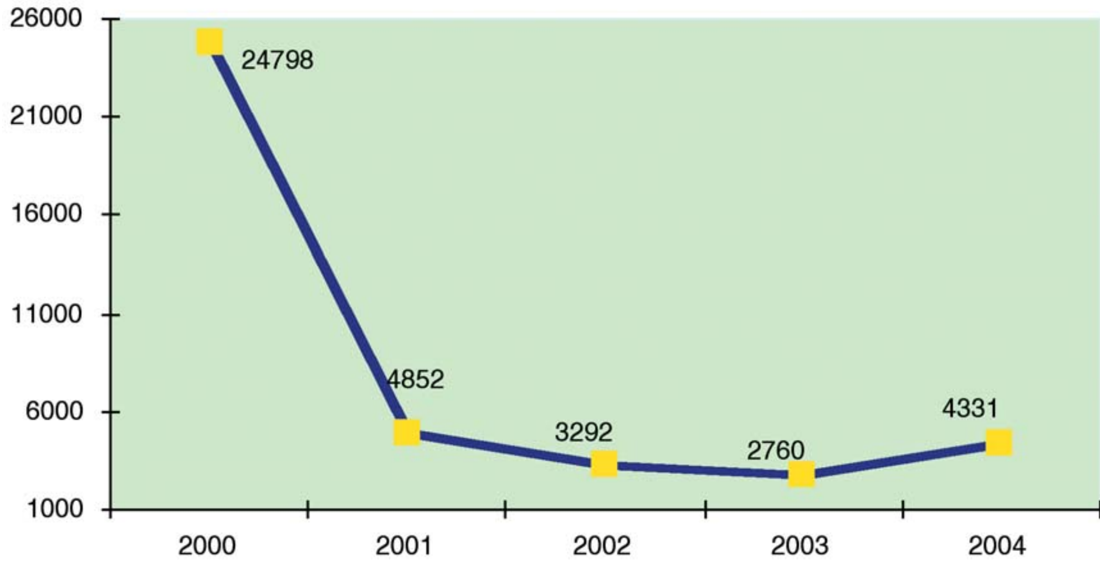
Fas'ın Rif vadisindeki esrar üretiminin, Avrupa esrar piyasasına yöneldiği ve halen bu piyasada önemli bir paya sahip olduğu bilinmekle birlikte, Afganistan ve Arnavutluk da esrar maddesi üretiminde önemli bir role sahiptir.

Ülkemizde yasal kenevir ekimi yapılmaktadır. Uyuşturucu maksadıyla kullanıma uygun olmayan ve sadece sanayide kullanılabilen kenevir ekimi, lisanslı ve kontrollü olarak Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın gözetim ve denetiminde gerçekleştirilmekte olup, yalnızca, uyuşturucu olarak kullanılmayan kenevir bitkisinin ekimine müsaade edilmektedir.

Ülkemizde ele geçirilen esrar maddesinin iç piyasaya yönelik olarak kaçakçılığının yapıldığı tespit edilmiştir.

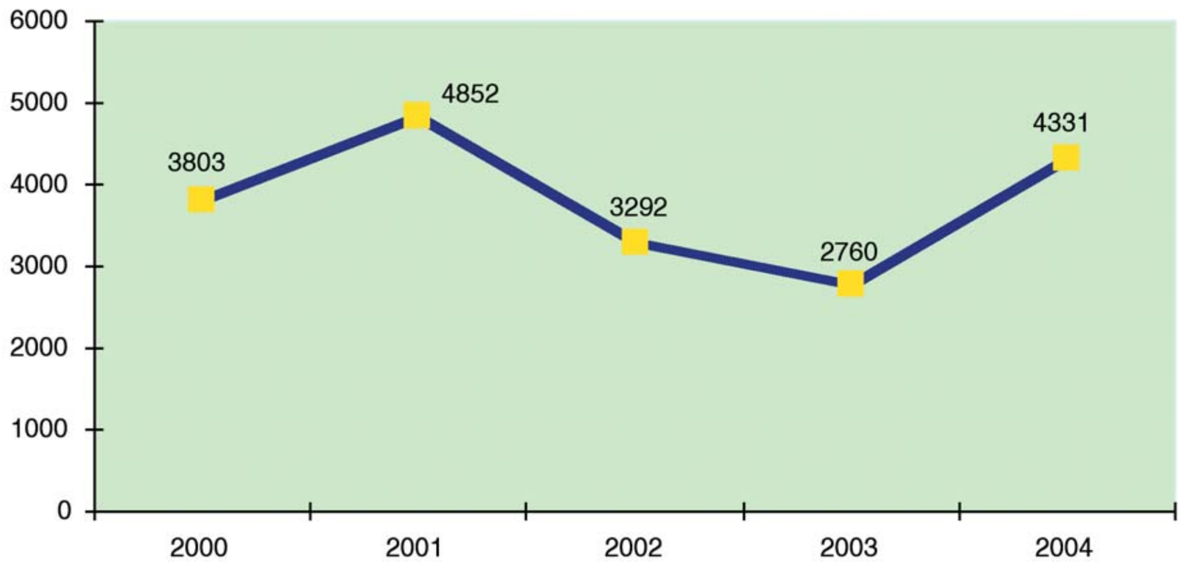
2004 yılında toplam 3843 esrar maddesi yakalaması olayı ile ilgili 54 tanesi yabancı uyruklu olmak üzere toplam 7157 şahıs yakalanmış ve 4331 kg. esrar maddesi ele geçirilmiştir. 2003 yılına oranla 2004 yılında esrar yakalamalarında %57'lik bir artış meydana gelmiştir.

Bu maddenin temin kolaylığı ve ucuz olması nedeniyle kullanıma bağlı kaçakçılığı, diğer maddelere göre daha yoğun olarak gerçekleşmektedir. Bu nedenle de Türkiye'de gerek yakalanan madde miktarı, gerekse olay sayısı dikkate alındığında esrar maddesi ön plana çıkmaktadır.

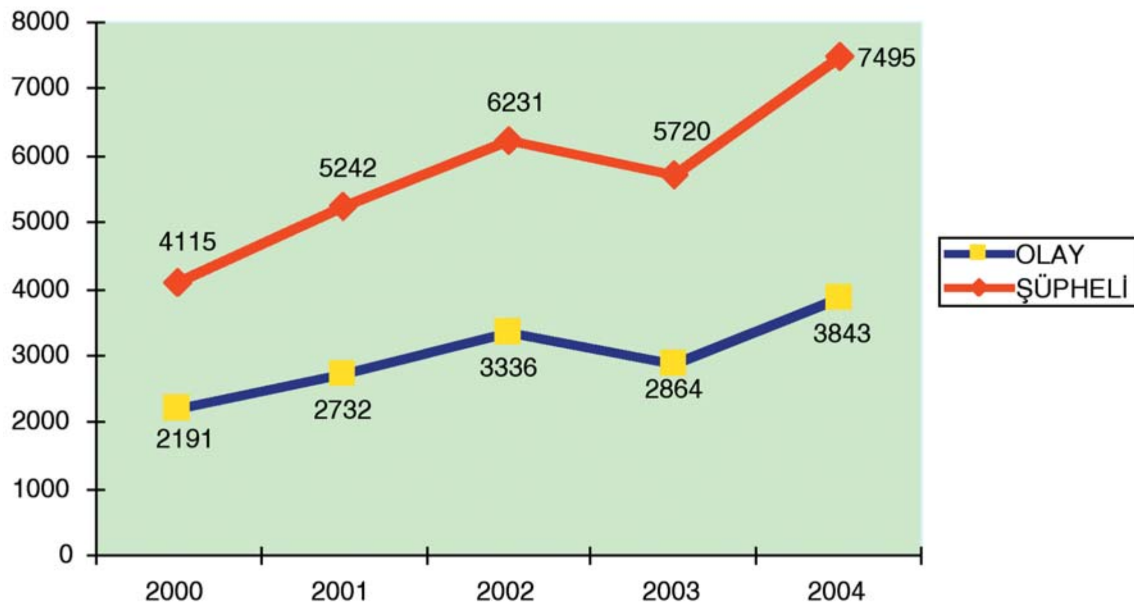
2004 yılında meydana gelen 3843 olayda 4331 kg esrar ele geçirilmiş, bu olaylarda 7495 şahıs yakalanmıştır. 2000 yılından 2003 yılına kadar %89 oranında düşüş gösteren esrar yakalamaları 2004 yılında %57 oranında artış göstermiştir. 2000 yılından sonra esrar yakalamaları aşırı değişken bir trend izlememiştir. 2000 yılındaki yakalamaların çok yüksek miktarda olmasının nedeni Mersin'de yapılan operasyonda Pakistan üzerinden denizyoluyla getirilen 20 ton 995 kg Afgan esrarının yakalanmasıdır. 2000 yılında bu olaydan başka 570 kg daha Afgan esrarı yakalanmıştır.

Mersin'de 2000 yılında yakalanan 20 ton 995 kg esrar maddesi hariç tutulduğunda, esrar maddesi yakalamalarında aşırı bir değişkenlik olmadığı görülmektedir.

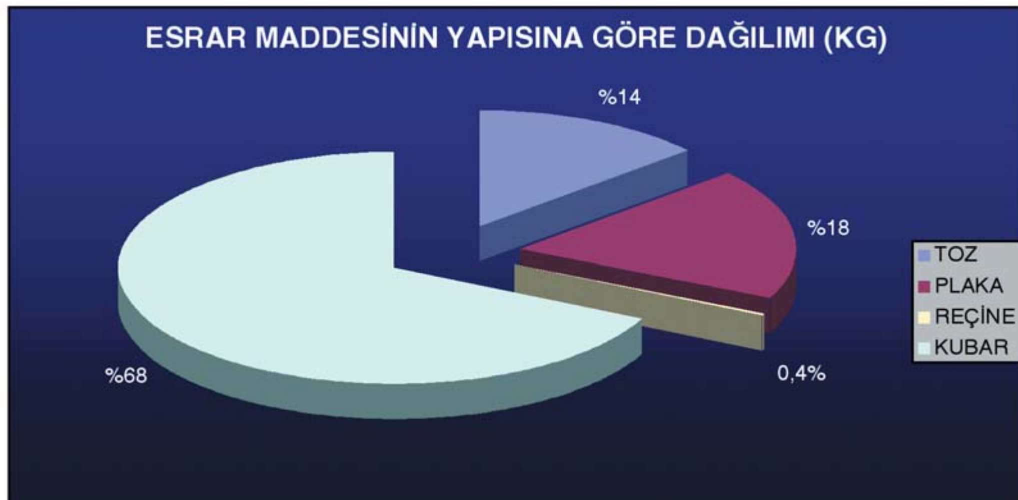

İzmir Emniyet Müdürlüğü'nün katkılarıyla 14.06.2004 tarihinde İstanbul'da müşterek yapılan operasyonda; bir TIR'da yapılan aramada, dorsenin tabanındaki zula içerisinde 615 kg Afganistan menşeli esrar maddesi ele geçirilmiştir. Söz konusu olayla ilgili yapılan çalışmalarda, TIR'ın Afganistan-İran güzergâhını izleyerek ülkemize getirildiği tespit edilmiştir.

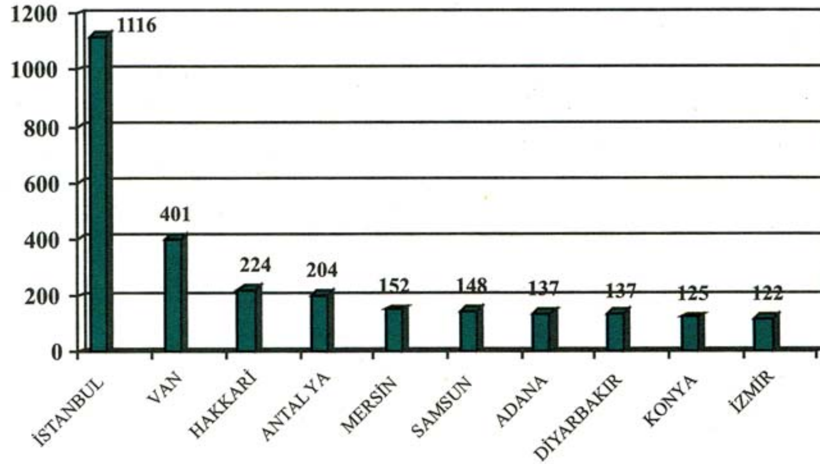
2004 yılında meydana gelen üç olayda toplam 629 kg 758 gr Afganistan menşeili esrar maddesi ele geçirilmiştir. Afganistan tekrar esrar maddesi için kaynak ülkelerden biri haline gelmiştir. Çeşitli etnik gruplara mensup kaçakçılık organizasyonları eroinin sevk edildiği yol ve yöntemlerle Afgan esrarını Avrupa pazarlarına ulaştırmaya çalışmaktadır. Ayrıca Alman vatandaşı Suriye asıllı bazı şahısların 2 ayrı olayda Almanya'ya yönelik olarak esrar maddesi kaçakçılığı yaptıkları tespit edilmiş olup, Edirne'de yakalanmışlardır.

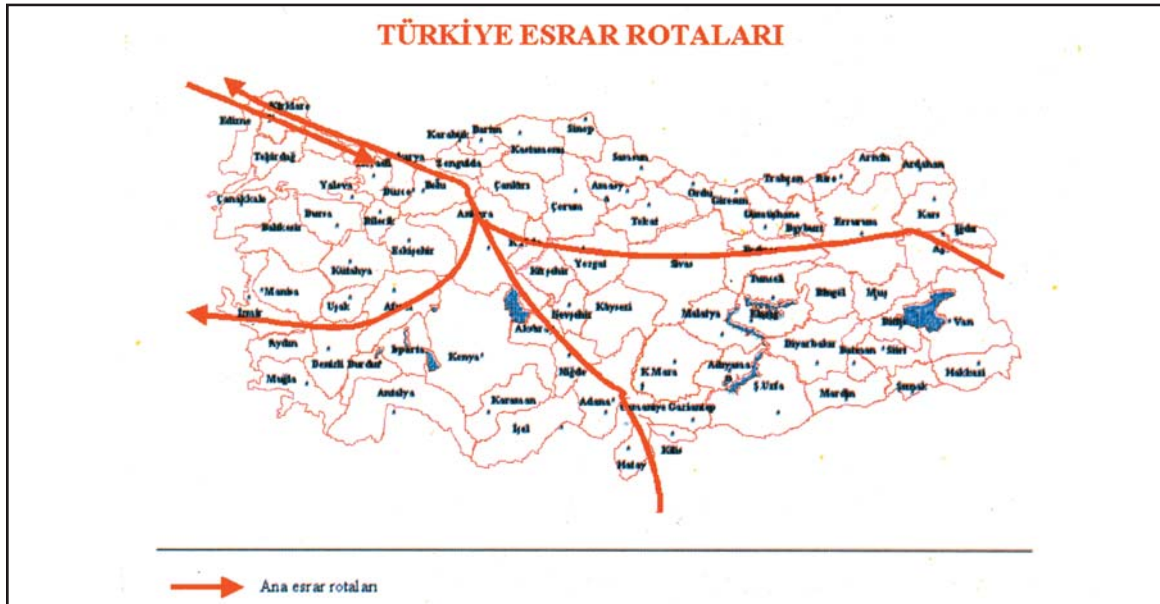
Esrar olayları ve yakalanan şahıs sayısı 2000-2004 yılları arasında değişken bir seyir göstermiştir. 2004 yılında olay sayısında %34 oranında, yakalanan şahıs sayısında ise %31 oranında bir artış görülmüştür. Olay ve şahıs sayısındaki artış Afgan esrarının ülkemiz üzerinden transit olarak Avrupa ülkelerine taşınmaya başlanmasına bağlanabilir.

Ülkemizde yakalanan esrar maddesinin %67,8'i kubar, %18,3'ü plaka, %13,5'i toz, %0,4'ü ise reçine formunda yakalanmıştır.

2004 yılında esrar yakalamaları diğer uyuşturuculara göre daha dağınık alanda gerçekleşmiştir. Esrar yakalamaları hemen hemen tüm illerimiz tarafından rapor edilmiş olup, iller arasındaki yakalama oranları da çok farklı gözükmektedir. Türkiye genelinde ele geçirilen esrar maddesinin %25,1'i İstanbul'da, %9,3ü Van'da, %5,2'si Hakkari'de, %4,7'si Antalya'da, %3,5'i Mersin'de %3,4'ü Samsun'da, %3,2'si Adana'da, %3,2'si Diyarbakır'da, %2,9'u Konya'da, %2,8'i İzmir'de, %36,1'i de diğer illerimizde yakalanmıştır.

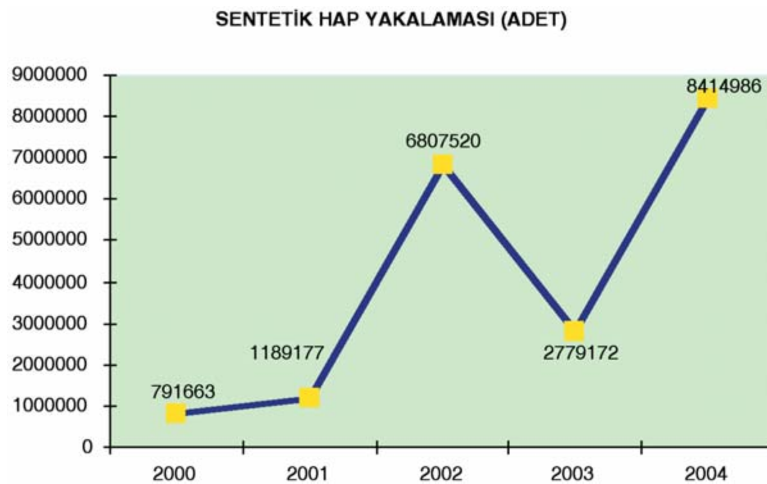
Dünyanın hemen hemen her ülkesinde üretilebilen ve geniş bir talep ağına sahip olan esrar maddesinin kaçakçılığı dağınık güzergâhlar üzerinde meydana gelmektedir. Kaçakçılık organizasyonları eroinin sevk edildiği yol ve yöntemlerle Afgan esrarını Avrupa pazarlarına ulaştırmaya çalışmaktadır. Ağrı-Doğubeyazıt'tan giren Afgan esrarının İstanbul ve İzmir üzerinden Avrupa ülkelerine taşındığı tespit edilmiştir.

Ayrıca Lübnan, Suriye ve Arnavutluk esrar yakalamalarında tespit edilen diğer kaynak ülkelerdir. 2003 yılında Lübnan kaynaklı 280 kg yüksek kaliteli esrar yakalanmıştır. Lübnan'ın Bekaa Vadisi ürün imha çalışmalarına rağmen Ortadoğu'da üretilen esrarın temel kaynaklarından biri olmaya devam etmektedir. Nitekim Edirne İpsala Hudut Kapısı'nda 28.05.2004 ve 30.05.2004 tarihlerinde yapılan iki ayrı arama neticesinde 130 kg ve 135 kg esrar maddesi ele geçirilmiştir. Her iki olayda yakalanan şahısların Alman uyruklu Suriye asıllı oldukları ve söz konusu esrar maddesinin Almanya'ya götürülmesinin planlandığı belirlenmiştir.

D- Sentetik Uyuşturucular

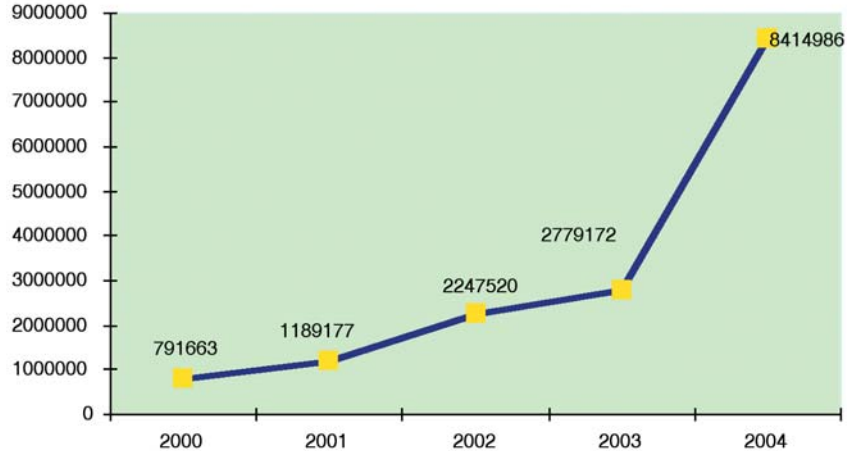
Küresel bazda sentetik uyuşturucu kullanımı 2000 yılından sonra da artmaya devam etmiştir. Küresel talebin karşılanabilmesi amacıyla dünyanın muhtelif bölgelerinde sentetik uyuşturucu üretimi yapılmaktadır. Sentetik uyuşturucuların üretimi doğal uyuşturucularda olduğu gibi belirli bir iklim ve coğrafyaya bağlı olmadığından üretim bölgeleri ve kaçakçılık trendleri zaman zaman değişmektedir. UNODC kaynaklarına göre küresel metamfetamin ve amfetamin üretimi ortalama 410 ton, ecstasy üretimi ise 113 tondur. Küresel sentetik uyuşturucu üretimi eroinden çok olmakla birlikte kokainden daha azdır. Son on yılda amfetamin üretiminde bir artış görülmüş ve üretim Batı Avrupa'dan Doğu Avrupa'ya kaymıştır. Yine son on yılda ortaya çıkarılan ecstasy laboratuarı üç kat artış göstermiştir. Üretim genel olarak Batı Avrupa'da yapılmakla birlikte Asya'da yapılan üretim giderek artış göstermektedir. 2000'li yıllardan sonra küresel bazda gerçekleştirilen sentetik uyuşturucu yakalamaları 1990'lı yılların başına göre ortalama 6 kat artış göstermiştir.

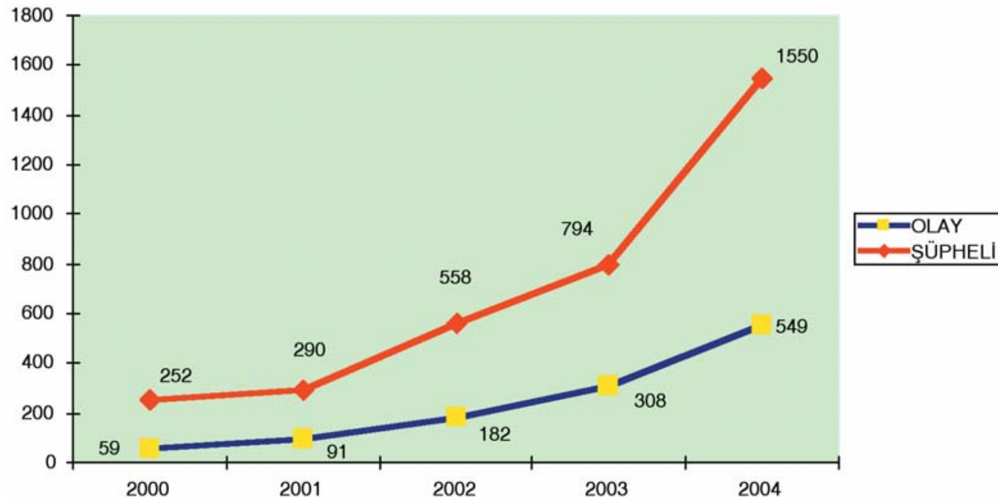
Dünyadaki trendlerin paralelinde Türkiye'de de sentetik uyuşturucu yakalamaları ve olayları 2000 yılından sonra büyük bir artış göstermiştir. 2000 yılında meydana gelen 59 olayda 791.663 adet captagon ve ecstasy yakalanmış, 2004 yılında meydana gelen 549 olayda ise 8.414.986 adet captagon ve ecstasy yakalanmıştır. Bu durumda son 5 yılda olay sayısında yaklaşık olarak 8 kat, tablet sayısında ise 11 kat artış gözlenmiştir.

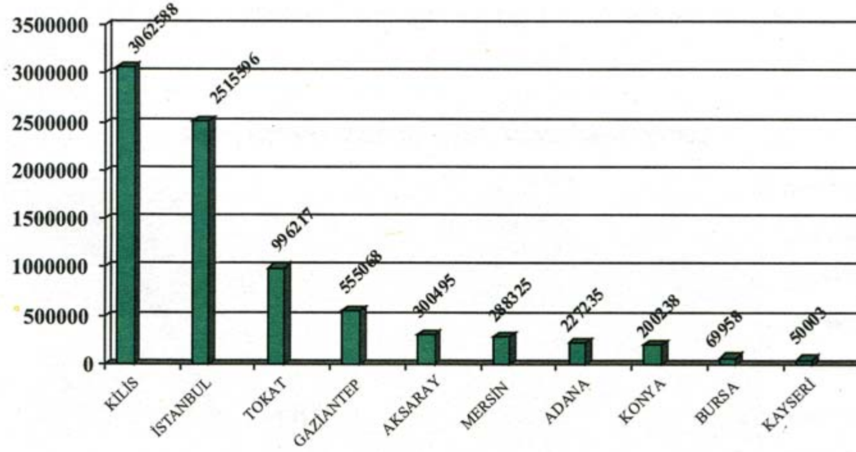
2003 yılında sentetik uyuşturucu yakalamaları %60 düşerken, olay sayısında %69 oranında artış yaşanmıştır. 2004 yılında ele geçirilen sentetik uyuşturucu miktarı 2003 yılı ile karşılaştırıldığında %202, olay sayısında %78, yakalanan şahıs sayısında ise %95 oranında bir artış yaşanmıştır.

Bununla birlikte Kocaeli'nde 2002 yılında bir seferde ele geçirilen 4.560.000 adet captagon tableti hariç tutulduğunda aşağıdaki tablodan da görüleceği üzere yakalamalarda sürekli bir artışın olduğu gözlenmektedir.

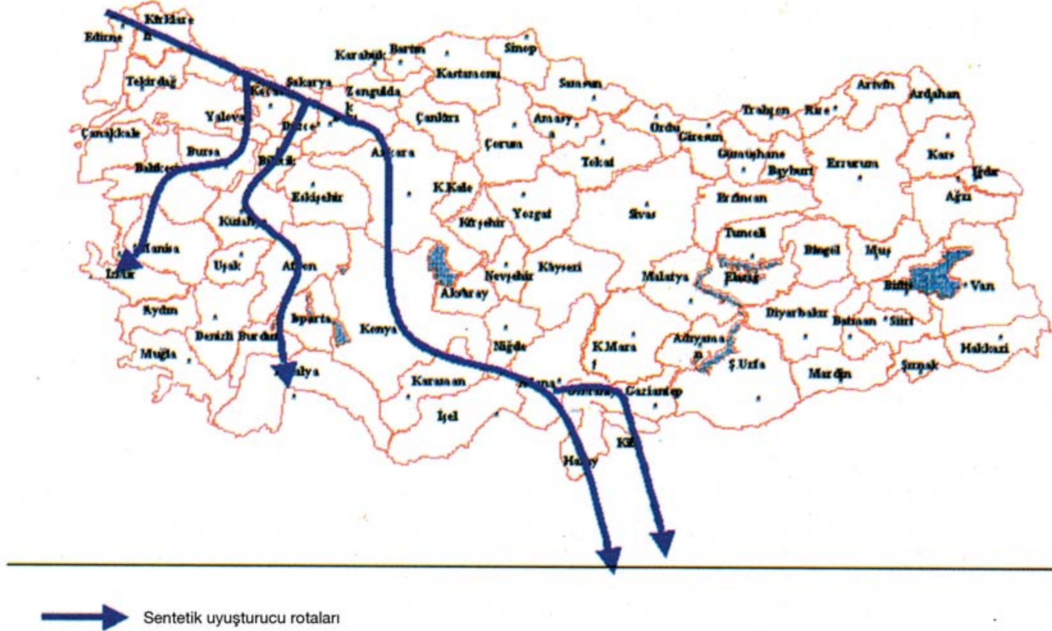

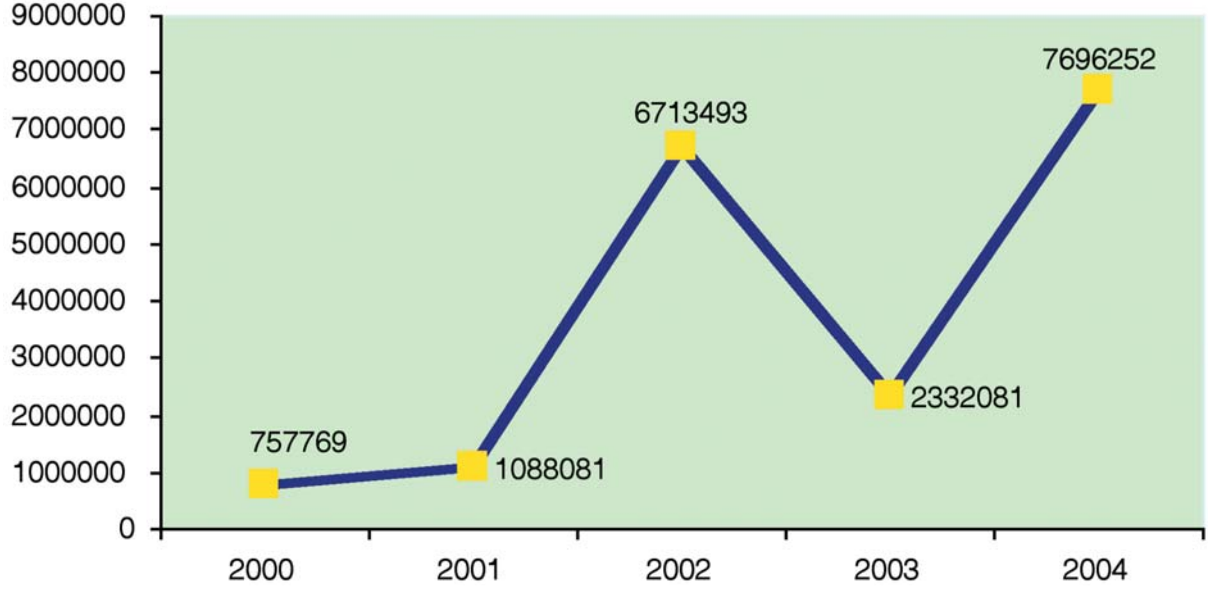
Ülkemizde yakalanan ecstasy tabletlerinin çok büyük bir kısmı Hollanda kaynaklı olmakla birlikte, bir olayda ecstasy tabletlerinin de Almanya'dan/üzerinden getirildiği tespit edilmiştir. Daha önceki yıllarda zaman zaman Belçika kaynaklı ecstasy yakalaması yapılırken 2004 yılında Belçika kaynaklı ecstasy yakalaması tesbit edilmemiştir. 2004 yılında kaynağı tespit edilebilen tüm captagon tabletlerinin Balkan ülkelerinden geldiği ve Bulgaristan üzerinden ülkemize sokulduğu anlaşılmıştır. Ülkemizde son yıllarda sentetik uyuşturucu kullanımında belirgin bir artış görülmekle birlikte, yakalanan büyük miktarlardaki tabletlerin tamamına yakınının Ortadoğu ülkelerini hedef aldığı anlaşılmıştır.

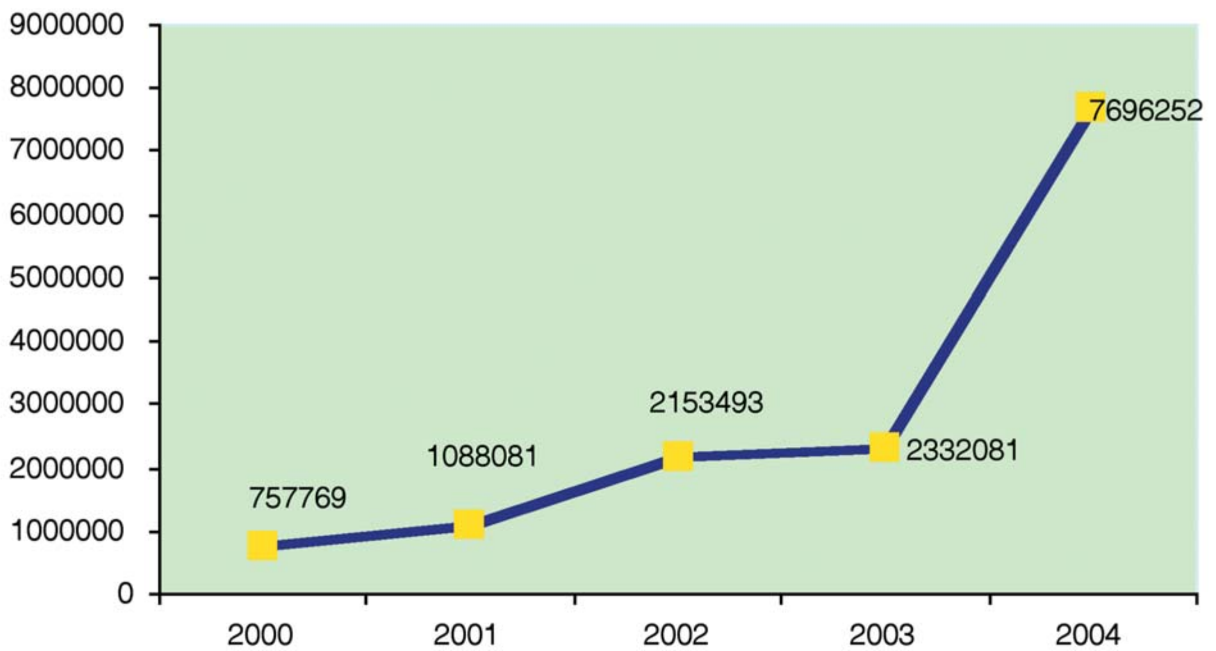
2004 yılında sentetik uyuşturucu (captagon-ecstasy) yakalamaları diğer uyuşturuculardan farklı alanlarda / farklı yoğunluklarda gerçekleşmiştir. Türkiye genelinde ele geçirilen sentetik uyuşturucuların %36,4'ü Kilis'te, %29,9'u İstanbul'da, %11,1'i Tokat'ta, %6,6'sı Gaziantep'te, %3,6'sı Aksaray'da, %3,4'ü Mersin'de, %2,7'si Adana'da, %2,4'ü Konya'da, %0,8'i Bursa'da, %0,6'sı Kayseri'de ve %11,7'si de diğer illerimizde yakalanmıştır. En yüksek miktardaki yakalamaların güney sınırlarımızda bulunan illerimizde yapılması, ülkemizin Ortadoğu ve Arap ülkelerine giden sentetik uyuşturucular için transit bir güzergâh olduğunu ortaya koymaktadır.

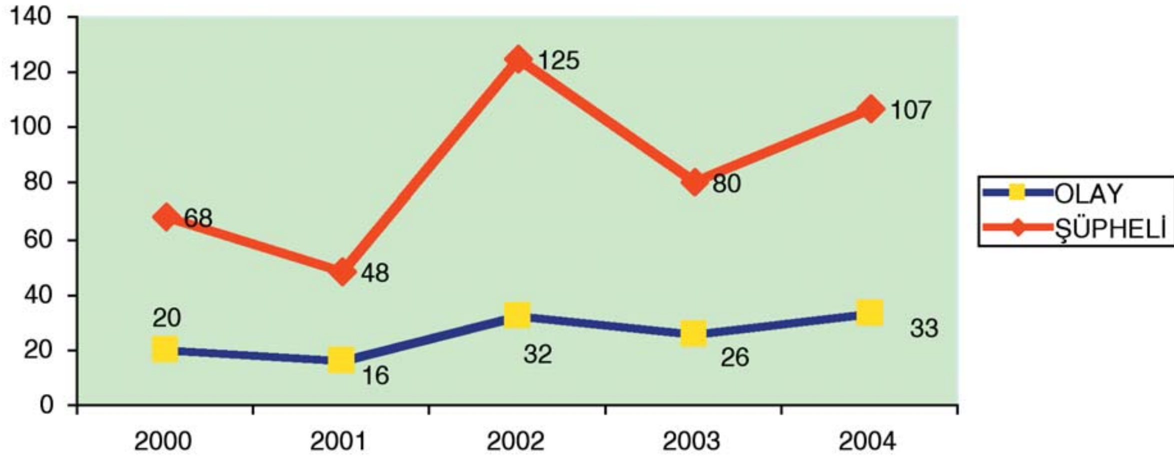

1- Captagon

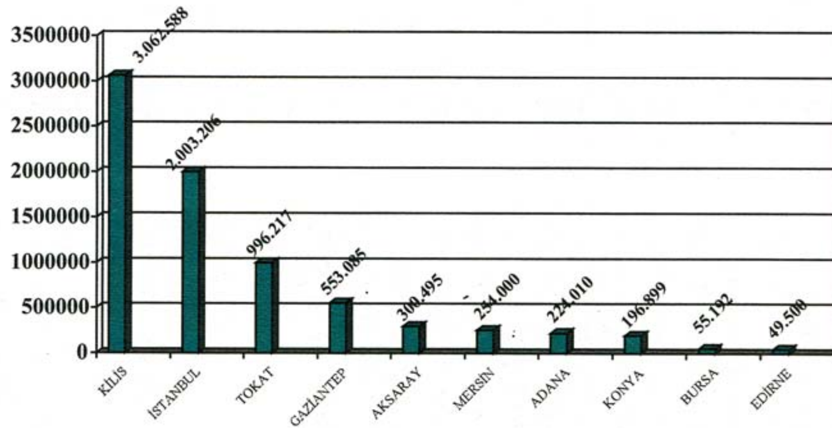

2004 yılında 33 olayda 7.696.252 adet captagon tableti ele geçirilmiş, bu olaylarda toplam 107 şüpheli yakalanmıştır. Captagon yakalamaları 2000 yılından sonra sürekli artış göstermiştir. 2000-2004 yılları arasında captagon yakalamaları 10 kat artmıştır. 2003 yılında %63 oranında düşen captagon yakalamaları daha sonra tekrar yükselişe geçerek 2004 yılında %230 oranında artış göstermiştir.

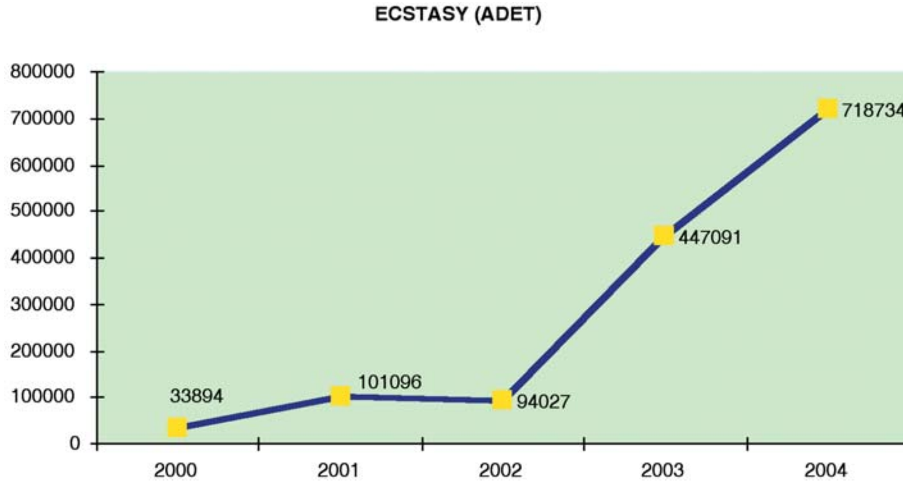

2003 yılı ile karşılaştırıldığında 2004 yılında captagon olaylarında %27, yakalanan şahıs sayısında ise %33,7 oranında bir artış yaşanmıştır. Olay ve şahıs sayının az olması ve yakalama miktarlarının yüksek olması, ülkemizde captagon kullanımının düşük seviyelerde olduğuna, Türkiye'nin captagon tabletleri için transit bir güzergâh olduğuna ve söz konusu hapların yurtdışına gönderilmesinin planlandığına işaret eden önemli bir olgu olarak karşımıza çıkmaktadır.

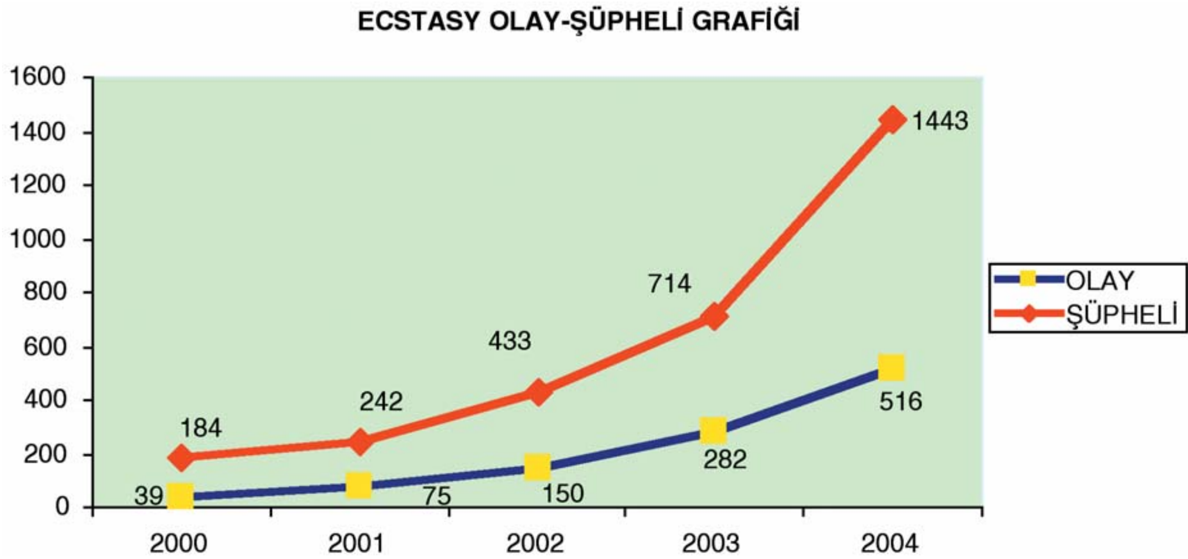

Türkiye genelinde ele geçirilen captagon tabletlerinin %39,8'i Kilis'te, %26'sı İstanbul'da, %12,9'u Tokat'ta, %7,2'si Gaziantep'te, %3,9'u Aksaray'da, %3,3'ü Mersin'de, %2,9'u Adana'da, %2,6'sı Konya'da, %0,7'si Bursa'da, %0,6'sı Edirne'de ve %2,5'i de diğer illerimizde yakalanmıştır. Son yıllarda Kilis'te yakalanan yüksek miktarlarda captagon bu ilimiz üzerinden Arap ülkelerine doğru bir rotanın olduğunu teyit etmektedir. Daha önceki yıllarda dikkate değer bir captagon yakalaması olmayan Tokat İlinde, 2004 yılında 996.217, Aksaray İlimizde ise 300.495 adet captagon tablet yakalanmıştır.

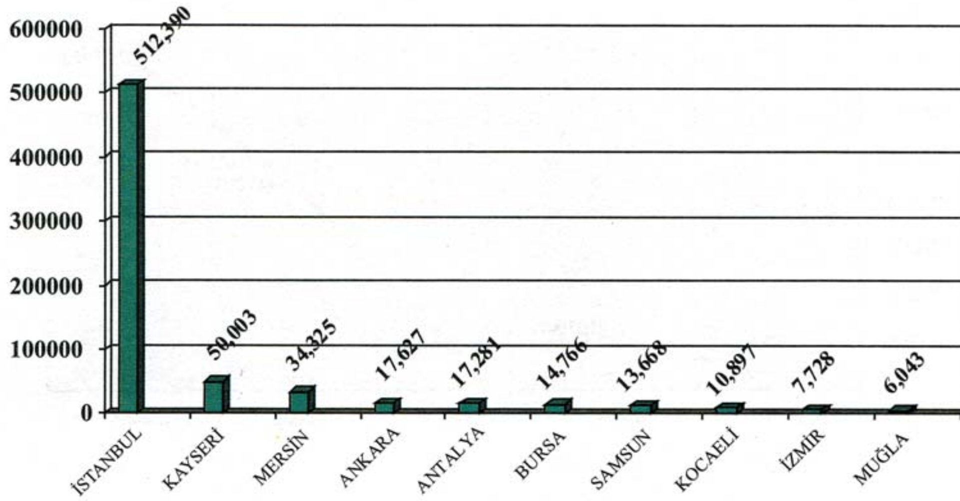
2- Ecstasy

2004 yılında 516 olayda 718.734 adet ecstasy tablet ele geçirilmiş, bu olaylarda 1.443 şahıs yakalanmıştır. Ecstasy yakalamaları 2000 yılından sonra hızla artmaya devam etmektedir. 2000-2004 yılları arasında ecstasy yakalamaları 21 kat artmıştır. 2003 yılında %375 oranında artan ecstasy yakalamaları 2004 yılında da yükseliş trendini devam ettirerek %60,7 oranında artmıştır.

2003 ile 2004 yılları karşılaştırıldığında ecstasy olay sayısında %83, yakalanan şahıs sayısında ise %102,2 oranında bir artış yaşanmıştır. Captagonla karşılaştırıldığında ecstasy olay sayısı ve yakalanan şahıs sayısı oldukça yüksektir. Ayrıca yakalanan ecstasy sayısı birçok olayda kullanıcı düzeyindedir. Bu durum ülkemizde sentetik uyuşturucu kullanımının genellikle ecstasy formunda olduğunu göstermektedir. Ülkemizde ecstasy kullanımında 2000 yılından sonra belirgin bir artış görülmüş olup, artış devam etmektedir. Bununla birlikte, Avrupa ülkelerindeki ecstasy tüketimi ile mukayese edildiğinde ülkemizdeki kullanımın oldukça düşük olduğu görülmektedir. Captagon yakalamalarında olay başına 233.220 adet, ecstasy yakalamalarında olay başına 1392 adet hap düşmektedir.

ECSTASY YAKALAMALARININ İLLERE GÖRE DAĞILIMI (ADET)

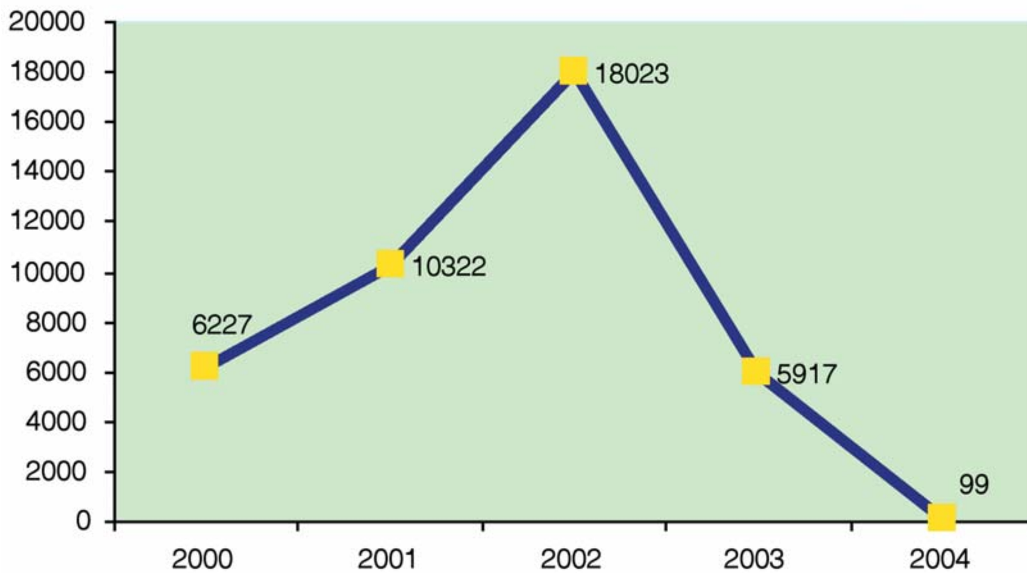

Türkiye genelinde ele geçirilen ecstasy tabletlerinin %71,3'ü İstanbul'da, %7'si Kayseri'de, %4,8'i Mersin'de, %2,5'i Ankara'da %2,4'ü Antalya'da, %2,1'i Bursa'da, %1,9'u Samsun'da, %1,5'i Kocaeli'nde, %1,1'i İzmir'de, %0,8'i Muğla'da ve %4,7'si ise diğer illerimizde yakalanmıştır. İstatistikler, ecstasy tabletlerinin büyük çoğunluğunun İstanbul ve sahil bölgelerinde bulunan turistik illerimizde özellikle yaz aylarında yakalandığını göstermektedir. Yakalamalar yaz aylarında yoğunlaşmaktadır. Bu bölgelerimizde, turizm ve eğlence sektörüne yönelik bir arzın olduğunu söylemek mümkündür. İstanbul, ülkemize ecstasy tabletlerinin giriş noktası olarak ön plana çıkmaktadır.

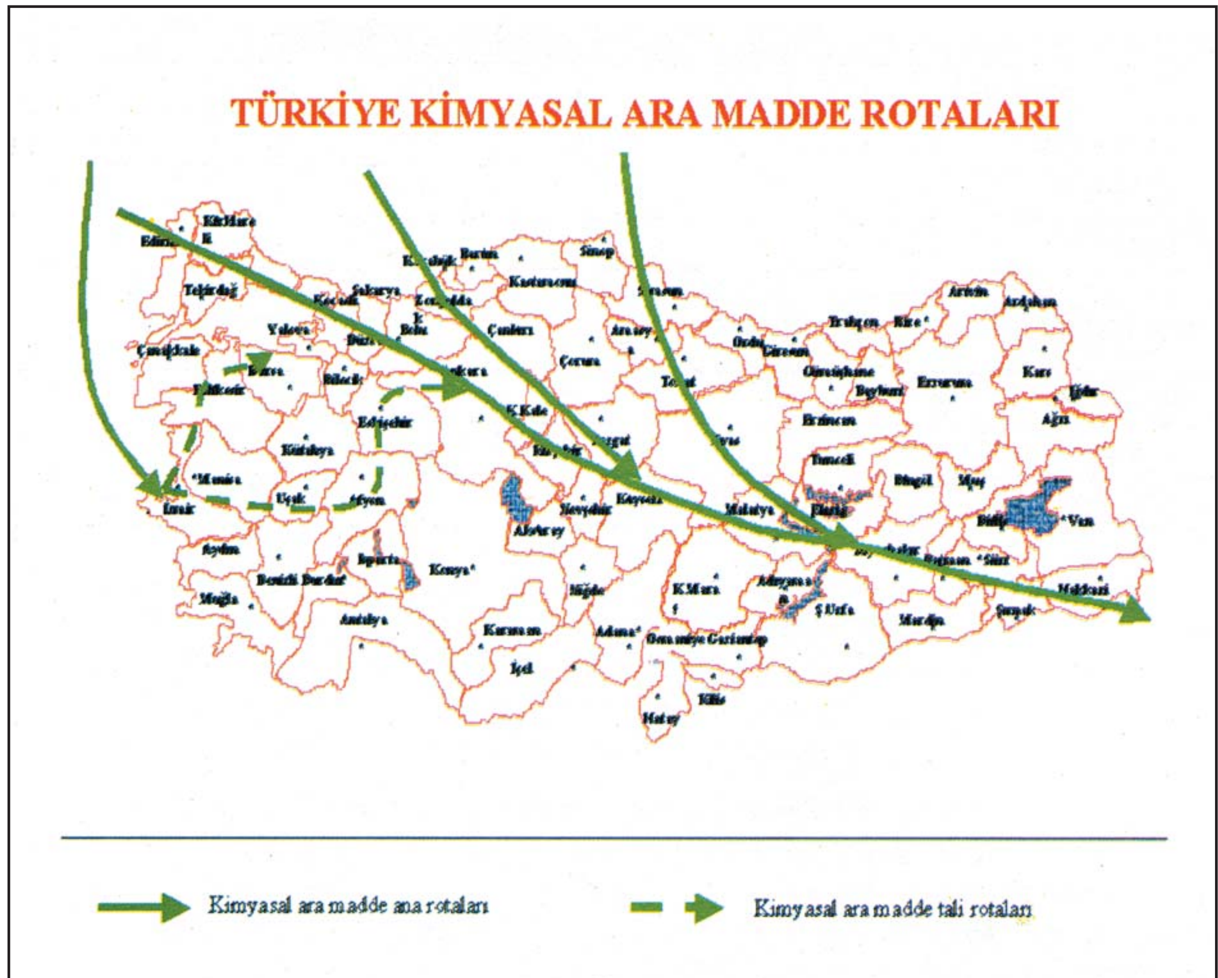
E- Kimyasal Ara Maddeler

2004 yılında Türkiye'de 2 olayda 99 lt asetik anhidrit maddesi ele geçirilmiş ve 2 şahıs yakalanmıştır. 2000-2004 yılları arasında asetik anhidrit yakalamalarında önemli oranda düşüş görülmektedir.

ASETİK ANHİDRİT YAKALAMALARI (LİTRE)

ASETİK AHDİTRİT YAKALAMALARININ İLLERE GÖRE DAĞILIM
45.4%
54.6%
İSTANBUL
HAKKARİ

TÜRKİYE KİMYASAL ARA MADDE ROTALARI
Kimyasal ara madde ana rotaları
Kimyasal ara madde tali rotaları

IV- KAÇAKÇILIK METOTLARINA GÖRE DEĞERLENDİRME

Uyuşturucu maddelerin üretim bölgelerinden tüketim bölgelerine nakledilmesinde ya da transit olarak taşınmasında uygulanan yöntemlerin, teknolojiye ve polisiye önlem ve uygulamalara paralel bir gelişme gösterdiği ve daha karmaşık hale geldiği görülmektedir. Uyuşturucu madde kaçakçılığı organizasyonlarının mevcut pazarda pay sahibi olma ve dolayısıyla kar marjlarını artırma istekleri, kendilerinde daha fazla uyuşturucu maddeyi tüketim bölgelerine sevk etme ihtiyacı doğurmuştur. Sevk edilen uyuşturucu madde miktarının artması, daha geniş bir organizasyonu ve dolayısıyla daha fazla riski getirdiğinden almış oldukları riski kendi lehlerine çevirmek için karşılaşmış oldukları polisiye tedbirlere karşılık alternatif yeni metotlar geliştirme çabası içine girmişlerdir.

Ülkemizde, 2000-2004 yılında gerçekleştirilen operasyonlarda en çok karşılaşılan gizleme metotlarını aşağıdaki şekilde sınıflandırabiliriz:

A- Kara Nakil Vasıtalarıyla Gerçekleştirilen Kaçakçılık Olayları

YILLARA GÖRE ARAÇ CİNSİ DAĞILIMI

ARAÇ CİNSİ	2000	2001	2002	2003	2004	2004 YILI İÇİNDEKİ ORANI
TIR VE KAMYON	12	25	23	13	26	%33
OTOMOBİL	237	303	357	23	42	%53
OTOBÜS	12	5	17	4	3	%4
MİNİBÜS	9	5	10	2	3	%4
KAMYONET	0	0	8	4	5	%6
TRAKTÖR	0	0	1	2	0	0
MOTOSİKLET	3	7	10	0	0	0
TREN	0	0	0	1	0	0
TOPLAM	273	345	426	49	79	100

2004 yılında Türkiye'de meydana gelen uyuşturucu madde kaçakçılığı olayları değerlendirildiğinde, kara nakil araçlarıyla yapılan toplam 79 adet uyuşturucu madde olayı tespit edilmiştir. Bu olayların 7'sinde yabancı plakalı araçlar, 72'sinde de Türk plakalı araçlar kullanılmıştır. Türk plakalı araçlarda toplam 3827 kg eroin, 2.599.225 adet captagon, 45.010 adet ecstasy ele geçirilmiş iken, yabancı plakalı araçlarda 313 kg eroin, 180.000 adet captagon ve 50.000 adet ecstasy tablet ele geçirilmiştir.

Kara nakil araçlarıyla gerçekleştirilen uyuşturucu madde kaçakçılığı olaylarında %53'ünde otomobillerin, %33'ünde TIR ve kamyonların, %6'sında kamyonetlerin, %4'ünde otobüslerin ve %4'ünde minibüslerin kullanıldıkları tespit edilmiştir. Kara nakil araçları ile en sık kaçakçılığı yapılan madde 2003 yılında olduğu gibi 2004 yılında da eroindir. 79 olayın 68'i eroin maddesi olayıdır. 2004 yılında en fazla olay otomobillerde olmasına rağmen yüksek miktarlı yakalamalar kamyon ve TIR'larda gerçekleşmiştir.

2004 YILI ARAÇ ZULA YERLERİNE GÖRE ELE GEÇİRİLEN UYUŞTURUCU MADDE MİKTARLARI						
ARAÇ CİNSİ	OLAY SAYISI	ZULA YERİ	UYUŞTURUCU CİNSİ	MİKTAR		
				ADET	KİLO	GRAM
TIR	8	DORSE	EROİN		861	310
	1	RÖMORK			55	951
	2	YASAL YÜK ARASI			245	
	1	YAKIT DEPOSU			102	902
	2	TERMOKİNG			169	578
	4	KABİN			289	65
	1	KABİN	KOKAİN		42	279
	1	KABİN ÇANTA İÇİ	CAPTAGON	466.57		
KAMYON	1	KABİN	EROİN		46	500
	1	KAPI İÇİ			81	600
	2	TABAN			185	
	2	KASA ZULA			194	565
KAMYONET	1	ÇAMURLUK VE PANJUR	EROİN		137	283
	1	KASAYA YAPILMIŞ ZULA			15	
	2	KASA TABANNDA ZULA			124	873
	1	ZEMİN ZULA	CAPTAGON	1.058.160		
OTOBÜS	1	TABAN	EROİN		31	210
	1	RÖMORK TABANI			116	180
	1	YOLCU VALİZİ	CAPTAGON	254		
MİNİBÜS	1	İÇERİSİNDE	BAZ MORFİN		43	900
	2	EŞYA ARASI	ESRAR		10	361
OTOMOBİL	14	BAGAJ	EROİN		591	886
	2	BENZİN DEPOSU			51	769
	2	ÇAMURLUK			37	283
	12	İÇERİSİNDE			361	308
	1	ÖN FAR			45	990
	7	TABAN ZULA			299	662
	1	BAGAJ	CAPTAGON	700		
	1	KOLTUK VE DÖŞEME ALTI		300.495		
	1	BAGAJ	ECSTASY	45.01		
	1	DÖŞEME ALTI KAPI İÇİ		50		

ARAÇLARDA ELE GEÇİRİLEN MADDE MİKTARI		
ARAÇ CİNSİ	MADDE CİNSİ	MADDE MİKTARI
TIR VE KAMYON	EROİN	2273 KG
	CAPTAGON	466.570 ADET
KAMYONET	EROİN	277 KG
	CAPTAGON	1.058.160 ADET
OTOBÜS	EROİN	147 KG
	CAPTAGON	254.000 ADET
MİNİBÜS	BAZMORFİN	43 KG
	ESRAR	10 KG
OTOMOBİL	EROİN	1387 KG
	CAPTAGON	1.000.495 ADET
	ECSTASY	95.010 ADET

B- Havalimanlarında Meydana Gelen Kaçakçılık Olayları

Dünyada ve Türkiye'de son yıllarda hava yolu taşımacılığında büyük bir artış yaşanmıştır. Uçakla yolculuk yapmak günümüzde artık bir lüks olmaktan çıkmış, daha geniş kitleler tarafından kullanılır hale gelmiştir. Yolculuğun çok kısa sürmesi ve geniş alanlara ulaşım imkânı bulunması kaçakçılık açısından avantaj sağlamaktadır. Bundan dolayı havayolu özellikle kurye olaylarında kullanılmaktadır.

Yukarıdaki şekilden de anlaşılacağı üzere ülkemizde uyuşturucu kaçakçılığı açısından en riskli havalimanı İstanbul Atatürk Havalimanı'dır. 2004 yılında havalimanlarında meydana gelen olayların %94,3'ü Atatürk Havalimanı'nda, %3,8'i Ankara Esenboğa Havalimanı'nda, %1,9'u ise Antalya Havalimanı'nda meydana gelmiştir. Bu olaylarda 52 kg 13 gr kokain, 13 kg 274 gr eroin, 170 gr esrar, 90 gr afyon ve 105.738 adet ecstasy tablet ele geçirilmiştir.

Ülkemize özellikle kokain maddesinin Güney Amerika ülkeleri olan Brezilya, Bolivya, Ekvator ve Venezüella'dan kuryeler vasıtasıyla getirildiği tespit edilmiştir. Ülkemizde havalimanlarında yakalanan eroin ise İngiltere, Hollanda ve İsveç'e gitmekte olan kuryeler üzerinde yakalanmıştır.

C- Şahısların Üzerine ve Eşyalarına Yapılan Gizleme Yöntemleri

Kaçakçılık organizasyonlarının özellikle kullanıma ve sokak piyasalarına yönelik uyuşturucu kaçakçılığında en yaygın olarak kullandığı yöntemlerden biri de, kuryelerin çanta ve vücutlarının değişik yerlerine gizleme yerlerinin yapılarak uyuşturucunun sevkedilmesidir. Uyuşturucu madde kuryeleri hedef ülkeler ile kaynak ülkeler arasında seyahat eden ve genellikle kimsenin dikkatini çekmeyecek şahıslar arasından seçilmektedir. Bu nedenle özellikle bayanlar, yaşlılar, faaliyet gösterilen ülkeyi iyi tanıyıp yerel dili konuşanlar, kanun uygulayıcı birimler tarafından risksiz olarak kabul edilen bölgelerin nüfusuna kayıtlı olanlar bu seçimde ön planda tutulmaktadır. Ekonomik şartların düşük olduğu ülkelerin vatandaşlarının hayat standartlarının yüksek olduğu ülkelere turist görünümünde mükerrer olarak girip çıkması, uyuşturucu kaçakçılığı açısından riskli bir durumdur. Büyük organizasyonlar genellikle organizasyon kadrosu dışında olan ve birden çok etnik gruba mensup kuryeleri kullanırken, küçük organizasyonlar ise genellikle kendi mensuplarını kurye olarak kullanmaktadır.

Türkiye'de son yıllarda kurye olayları genellikle havalimanlarında meydana gelmektedir. Özellikle Güney Amerika'dan gelerek, Avrupa ülkelerinden aktarma yapan kuryeler vasıtasıyla ülkemize kokain kaçakçılığı yapılmaktadır. İstanbul Atatürk Havalimanı'nda 20.12.2004 tarihinde gerçekleştirilen ope-

rasyonda; Brezilya uyruklu bir şahsa ait valizin yan arka ve taban kısmına zulalanmış vaziyette 1 kg 820 gram kokain maddesi ele geçirilmiştir. Benzer olaylar daha önceki yıllarda da zaman zaman meydana gelmiştir.

Eroinin transit güzergâhında Türkiye'den Avrupa pazarlarına ulaştırılmasında kaçakçılık organizasyonları her türlü yönteme başvurmaktadır. Bu yöntemlerden biri de kuryelerin kara, hava ve deniz yoluyla eroin taşımacılığı yapmasıdır.

D- Posta ve Koli Olayları

Posta yoluyla yapılan uyuşturucu kaçakçılığında gönderici ve alıcı konumundaki şahıslar çok iyi organize olmaktadır. Posta yoluyla gelen paketlerin alıcıları çoğunlukla posta kutularını veya otelleri adres olarak göstermekte yada adlarına gelen paketleri doğrudan postaneden almaktadır. Gönderilen paketlerdeki adresler, genellikle gerçek dışı veya sadece alıcı tarafından anlaşılabilen adresler olduğu gibi gerçek adres sahibinin bilgisi dışında da adres bilgileri kullanılabilmektedir. Zaman zaman da çeşitli bahaneler altında başka şahısları göndererek paketi teslim aldırmakta veya risk durumuna ilişkin haber almaktadırlar. Uyuşturucu madde kaçakçıları genellikle küçük miktardaki uyuşturucu maddelerin transferini daha güvenli, ucuz ve düşük riskli olduğunu düşündükleri posta veya kargo firmaları vasıtasıyla yapmayı düşünmektedirler.

SON BEŞ YILLIK POSTA KOLİ YAKALAMALARI

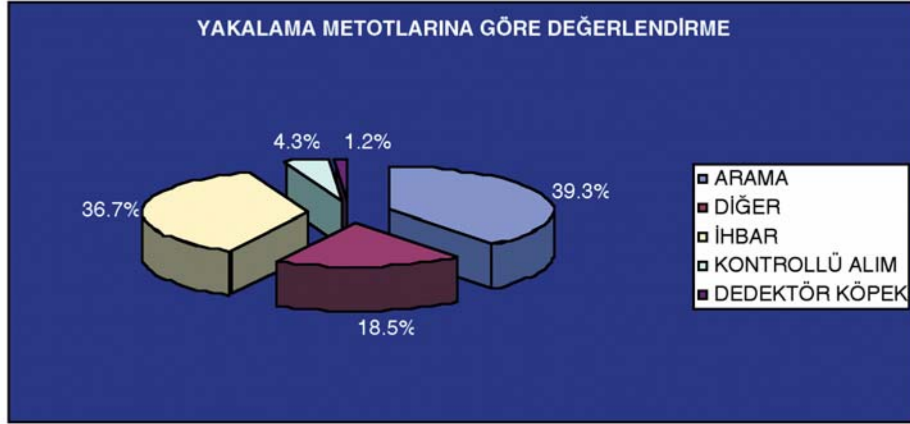
2004 yılı verileri incelendiğinde; posta veya kargo firmaları vasıtasıyla yapılan uyuşturucu madde kaçakçılığı yakalamalarında, bir önceki yılın verilerine göre %66,7'lik bir artış olduğu görülmektedir.

2004 yılında, posta ve kargo yoluyla gerçekleştirilen 20 uyuşturucu madde kaçakçılığı olayından 12'sinin yurtiçi, 6'sının yurtdışı, 2'sinin ise transit olaylar olduğu tespit edilmiştir. Yurtiçinde gerçekleşen yakalamalarda esrar, ecstasy ve kokain maddesi, yurtdışına gönderilen maddelerde eroin, yurtdışından transit olarak gelen maddelerde ise ecstasy ve esrarın yoğunlaştığı gözlenmektedir.

	OLAY SAYISI	ESRAR (Gram)	ECSTASY (Adet)	KOKAİN (Gram)	EROİN (Gram)	OLAY YÜZDESİ
YURTİÇİ	12	10931	2637	8		%60
YURTDIŞI	6				4982	%30
TRANSİT	2	5207	1208			%10
TOPLAM	20	16138	3845	8	4982	100

V- YAKALAMA METOTLARINA GÖRE DEĞERLENDİRME

2004 yılında meydana gelen olayların %39,3 'ünde arama, %36,7sinde ihbar, %4,3'ünde kontrollü alım (alış-veriş), %1,2'sinde detektör köpek, %29'unda ise diğer yöntemler kullanılmıştır. Olayların ayrıntılı dağılımı aşağıdaki tabloda verilmiştir.

2004 YILI YAKALAMA METOTLARINA GÖRE DEĞERLENDİRME					
MADDE CİNSİ	DETEKTÖR KÖPEK	KONTROLLÜ ALIM	ARAMA	İHBAR	DİĞER
ESRAR	31	115	1524	1193	1255
EROİN	17	42	119	258	135
BAZMORFİN	1	0	0	5	0
AFYON	0	2	9	14	9
KOKAİN	3	10	34	64	32
ASETİK ANHİDRİT	0	0	0	1	1
SENTETİK ECZA	1	4	102	66	5
CAPTAGON	5	1	9	18	10
ECTASY	6	49	230	275	28
TOPLAM	64	223	2027	1894	1475

VI- YAKALANAN ŞAHISLARA GÖRE DEĞERLENDİRME

A- Genel Durum

2004 yılında Türkiye genelinde polis bölgesinde toplam 11.109 şüpheli şahıs yakalanmış olup, ele geçirilen narkotik madde çeşidine göre şahısların dağılımı ve dağılım yüzdeleri aşağıdaki tabloda ifade olunmaktadır.

2004 YILINDA HAKKINDA ADLİ İŞLEM YAPILAN ŞÜPHELİLERİN SUÇA KONU OLAN MADDE CİNSİNE GÖRE DAĞILIMI		
MADDE CİNSİ	YAKALANAN ŞAHIS SAYISI	YÜZDE ORANI
ESRAR	7495	67,5
EROİN	1363	12,3
BAZMORFİN	12	0,1
AFYON	47	0,4
KOKAİN	386	3,5
ASETİK ANHİDRİT	2	0,01
DİĞER SENTETİKLER	254	2,3
CAPTAGON	107	1
ECSTASY	1443	13
TOPLAM	11109	100

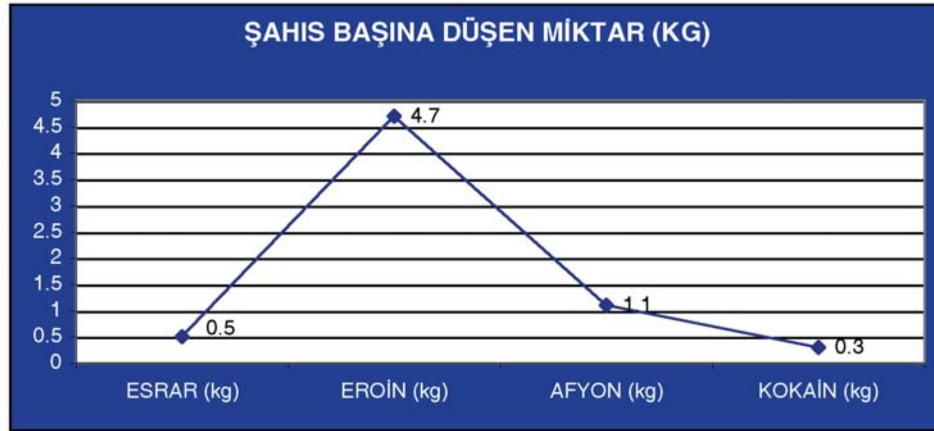
2003-2004 YILLARINDA HAKKINDA ADLİ İŞLEM YAPILAN ŞÜPHELİLERİN SUÇA KONU OLAN MADDE CİNSİNE GÖRE MUKAYESESİ			
MADDE CİNSİ	2003 YILI	2004 YILI	YÜZDE ORANI
ESRAR	5720	7495	31
EROİN	1002	1363	36
BAZMORFİN	18	12	-33
AFYON	29	47	62
KOKAİN	143	386	170
ASETİK ANHİDRİT	10	2	-80
CAPTAGON	80	107	34
ECSTASY	714	1443	102
TOPLAM	7934	11109	40

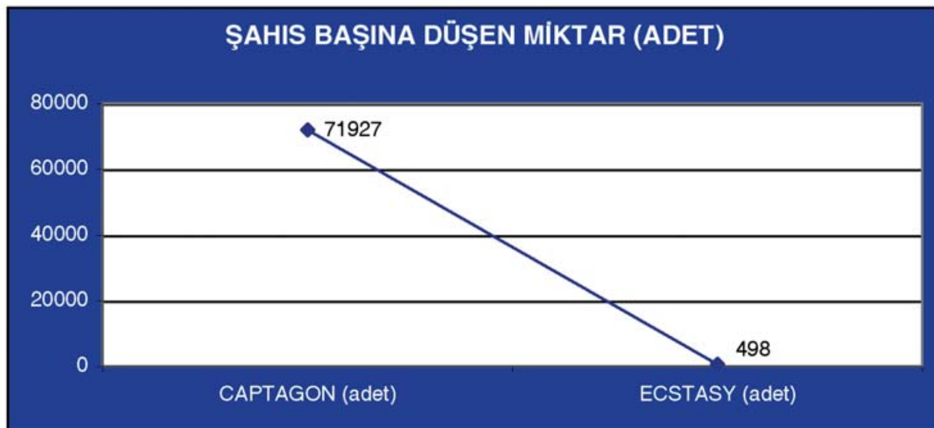
2003 ile 2004 yılında yakalanan şahısların mukayesesi yapıldığında; esrar suçundan yakalanan şahısların sayısında %31, eroinden yakalananlarda %36, afyondan yakalananlarda %62, kokainden yakalananlarda %170, captagondan yakalananlarda %34, ecstasyden yakalananlarda ise %102 oranında artış görülürken bazmorfin kaçakçılığı nedeniyle yakalananlar %33, asetik anhidrit kaçakçılığı nedeniyle yakalananlar da ise %80 oranında düşüş gözlenmiştir.

2004 YILINDA TÜRKİYE'DE ELE GEÇİRİLEN UYUŞTURUCU MADDE MİKTARININ YAKALANAN ŞAHIS SAYISINA ORANI

MADDE CİNSİ	YAKALANAN ŞAHIS SAYISI	ELE GEÇİRİLEN MADDE MİKTARI	KİŞİ BAŞINA DÜŞEN MADDE MİKTARI
ESRAR (kg)	7495	4331	0,5
EROİN (kg)	1363	6515	4,7
BAZMORFİN (kg)	12	4491	374,2
AFYON (kg)	47	52	1,1
KOKAİN (kg)	386	125	0,3
CAPTAGON (adet)	107	7696252	71927
ECSTASY (adet)	1443	718734	498

Yukarıdaki grafik incelendiğinde, kişi başına düşen uyuşturucu madde miktarında; esrarın 0,5 kg, eroinin 4,7 kg, kokainin 0,3 kg, captagonun 71927 adet, ecstasynin ise 498 adet olduğu görülmektedir.

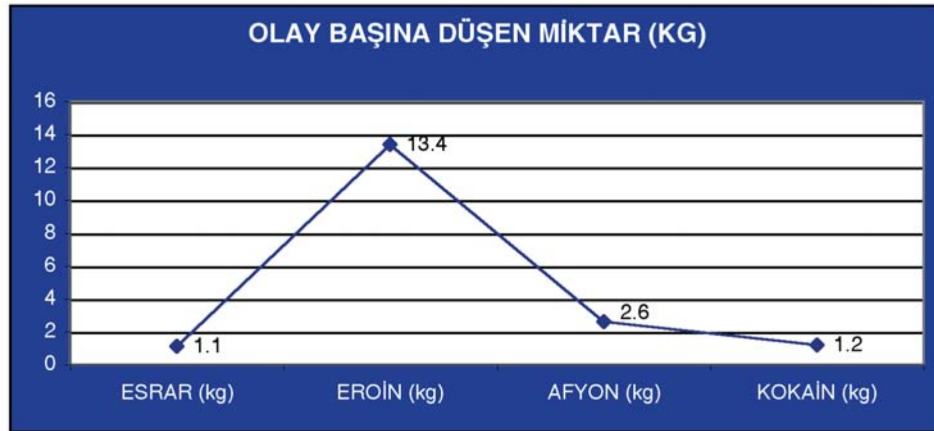

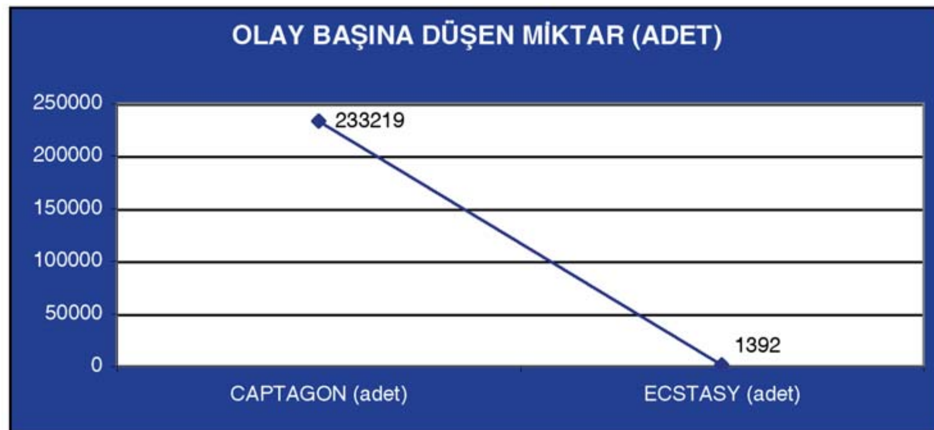

2004 YILINDA TÜRKİYE'DE ELE GEÇİRİLEN UYUŞTURUCU MADDE MİKTARININ OLAY SAYISINA ORANI

MADDE CİNSİ	OLAY SAYISI	ELE GEÇİRİLEN MADDE MİKTARI	OLAY BAŞINA DÜŞEN MADDE MİKTARI
ESRAR (kg)	3843	4331	1,1
EROİN (kg)	485	6515	13,4
BAZMORFİN (kg)	3	4491	1497,0
AFYON (kg)	20	52	2,6
KOKAİN (kg)	102	125	1,2
CAPTAGON (adet)	33	7696252	233219
ECSTASY (adet)	516	718734	1392

Yukarıdaki grafik incelendiğinde esrarda olay başına 1,1 kg, eroinde olay başına 13,4 kg, kokainde olay başına 1,2 kg, captagonda olay başına 233219 adet, ecstasyde olay başına 1392 adet hap düştüğü, buradan da esrar ve ecstasy de daha çok perakende, captagon ve eroinde ise daha çok toptan yakalamalar olduğu görülmektedir.

2004 YILINDA HAKKINDA ADLİ İŞLEM YAPILAN ŞÜPHELİLERİN SUÇA KONU OLAN MADDE CİNSİ VE SUÇTAKİ ROLLERİNE GÖRE DAĞILIMI % ORANLARI SUÇTAKİ ROLLERİN TOPLAM SAYISINA ORANLANMIŞTIR.								
MADDE CİNSİ	KULLA.	ORAN	SATICI	ORAN	TAŞIYICI	ORAN	DİĞER	ORAN
ESRAR	2.676	79,2%	1.796	47,0%	54	11,0%	2.969	86,8%
EROİN	290	8,6%	761	19,9%	293	59,8%	19	0,6%
BAZMORFİN	0	0,0%	9	0,2%	3	0,6%	0	0,0%
AFYON	3	0,1%	24	0,6%	6	1,2%	14	0,4%
KOKAİN	48	1,4%	278	7,3%	32	6,5%	28	0,8%
ASETİK ANHİDRİT	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	2	0,1%
SENTETİK UYUŞTURUCULAR	361	10,7%	954	25,0%	102	20,8%	387	11,3%
TOPLAM	3.378	100	3.822	100	490	100	3.419	100

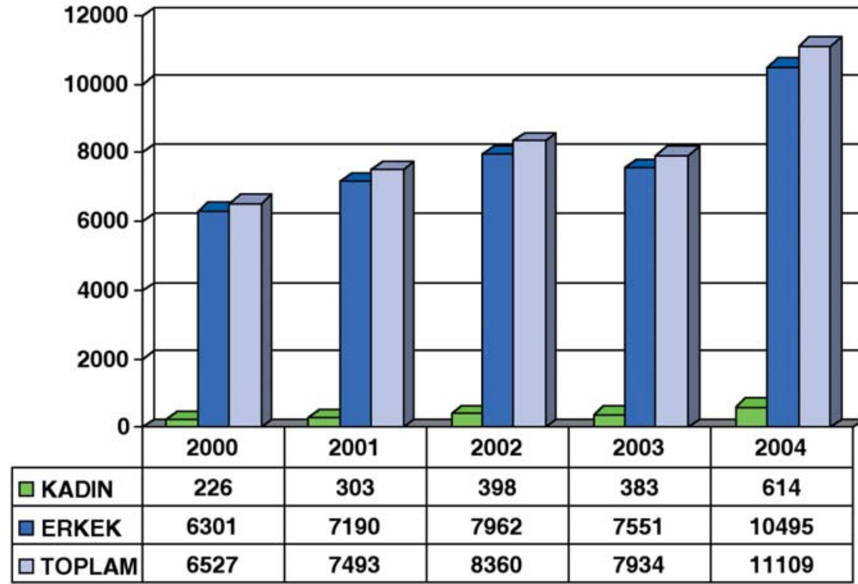
2004 yılında ülkemizde uyuşturucu madde suçundan yakalanan şahısların %79,2'sinin esrar, %10,7'sinin sentetik uyuşturucular, %8,6'sının ise eroin kullandığı görülmektedir. Uyuşturucu satıcılarının %47'si esrar, %25'i sentetik uyuşturucu,%19,9'u ise eroin satmaktan yakalanmıştır. En fazla taşıma suçuna karışılan uyuşturucu ise %59,8 oranla eroin, %20,8 oranla sentetik uyuşturucular, %6,5 oranla ise kokaindir. Diğer suçlardan yakalananların ise %86,8'i esrardan ve %11,3'ü sentetik uyuşturuculardan yakalanmıştır.

Tablo incelendiğinde, esrarda kullanım oranı satıcı oranının yaklaşık 2 katı, eroinde satıcı oranı kullanıcı oranının yaklaşık 2 katı, kokainde satıcı oranı kullanıcı oranının yaklaşık 5 katı, sentetik uyuşturucularda ise satıcı oranı kullanıcı oranının yaklaşık 2,5 katı olduğu görülmektedir. Bu rakamlardan da görüleceği üzere, ülkemizde sadece esrar maddesinde kullanıcı oranı satıcı oranından yüksek çıkmaktadır. Diğer uyuşturucu türlerinde ise satıcı oranı kullanıcı oranından daha yüksek bulunmaktadır. Buradan hareketle esrar maddesi dışında diğer madde türlerinde ülkemizin hedef değil, transit konumunun ön planda olduğu görülmektedir.

2003 yılı ile karşılaştırıldığında, 2004 yılında yakalanan kullanıcı sayısında %8,9 düşüş, satıcı sayısında %23,2 artış, taşıyıcı sayısında %16,6 artış, diğer suçlarda ise yaklaşık 4 kat artış görülmüştür. 2000-2004 yılları arasında uyuşturucu suçundan yakalanan şahıs sayısı %70, 2003-2004 yılları arasında ise %40 oranında artış göstermiştir.

B- Suç Türü ve Cinsiyet Değerlendirmesi

Tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de erkekler bayanlara oranla daha fazla suç işlemektedir. Erkeklerin daha fazla suç işlemesinin sosyolojik, kültürel, fizyolojik ve biyolojik nedenleri bulunabilmektedir. Uyuşturucu suçları da diğer suçların paralelinde genellikle erkekler tarafından işlenmektedir. Ancak zaman geçtikçe suça karışan erkeklerin oranı azalmaktadır. 2000 yılında Türkiye'de uyuşturucu suçuna karışan şahısların %96,5'i erkektir. 2004 yılında ise uyuşturucu suçuna karışan erkeklerin oranı %94,4'tür. Bu durumda son beş yılda suça karışan erkeklerin oranının %2,1 oranında düşüş gösterdiği söylenebilir.

	2000	2001	2002	2003	2004
KADIN	226	303	398	383	614
ERKEK	6301	7190	7962	7551	10495
TOPLAM	6527	7493	8360	7934	11109

Ülkemizde uyuşturucu suçundan yakalanan kadınların değerlendirilmesi yapıldığında; 2000 yılında kadınların oranının %3,4, 2001 yılında %4, 2002 yılında %4,8, 2003 yılında %4,8 ve 2004 yılında %5,5 olduğu görülmektedir. Bu durumda Türkiye'de kadınların uyuşturucu suçuna giderek artan oranda karıştığını söylemek mümkündür. Nitekim 2000-2004 yılları arasında uyuşturucu suçuna karışan kadınların sayısı %172 oranında artmıştır.

C- Ülkemizde Yakalanan Yabancı Uyruklu Şahısların Ülkelere Göre Dağılımı

Türkiye'nin küresel uyuşturucu trafiğinde kilit bir noktada bulunması ve birden çok uyuşturucu türünün ana kaçakçılık güzergâhları üzerinde yer alması; ülkemizde uyuşturucu suçuna karışan şahısların çok farklı milliyetlere mensup olması sonucunu da beraberinde getirmektedir. 2004 yılında ülkemizde 122 uyuşturucu olayında, 35 farklı ülkeden, 175 yabancı uyruklu şahıs yakalanmıştır. Bu olaylarda 1.718.007 adet sentetik uyuşturucu ile toplam 1178 kg eroin, esrar, kokain, asetik anhidrit ve afyon maddesi ele geçirilmiştir.

Türkiye'de uyuşturucu madde suçundan dolayı yakalanan yabancı uyruklu şahısların sayısında 2000-2004 yılları arasında %49 oranında düşüş yaşanırken, yalnız 2003-2004 yılları arasına bakıldığında %42 oranında bir artış görülmüştür.

Türkiye’de uyuşturucu suçuna karışan yabancıların %20,6’sı İran, %7,4’ü Ukrayna, %6,3’ü Tanzanya, %5,7’si Azerbaycan, %5,7’si Nijerya, %5,1’i Kazakistan, %4,6’sı Rusya, %3,4’ü Moldova, %2,9’u Afganistan, %2,9’u İngiltere ve %35,9’u ise diğer ülkelerin vatandaşlarıdır. Geçmiş yıllarda olduğu gibi, İran uyruklular ülkemizde en çok yakalanan yabancı gruptur.

Türkiye’de uyuşturucu suçundan yakalanan yabancıların %39’u eroin, %32’si esrar, %13’ü kokain, %9,8’i sentetik uyuşturucu ve %,5,7’si ise afyon suçlarına karışmaktan yakalanmıştır.

2004 YILINDA ÜLKEMİZDE UYUŞTURUCU MADDE OLAYLARINA KARIŞAN YABANCI UYRUKLU ŞAHISLARIN ÜLKELERE GÖRE İSTATİSTİKİ BİLGİLERİ

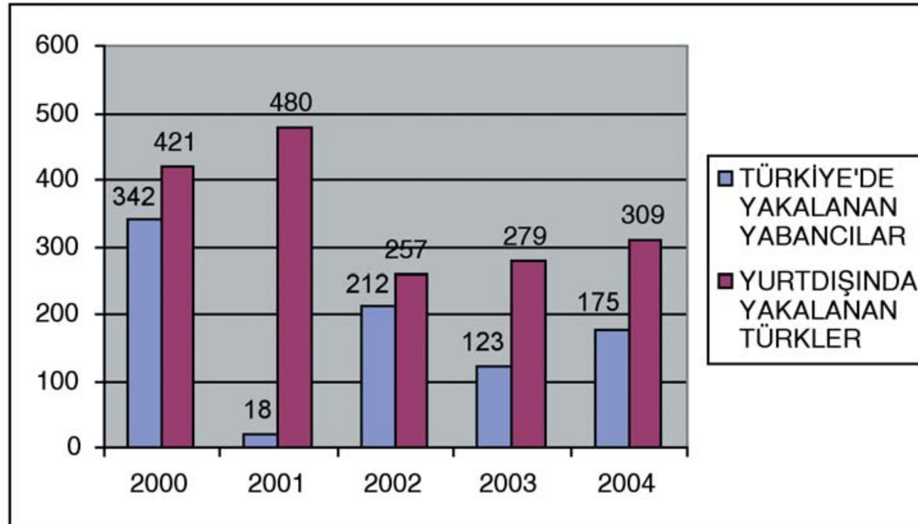
ÜLKE ADI	CİNSİ	OLAY SAYISI	ŞÜPHELİ YAKALANAN	MİKTAR ADET	MİKTAR KİLO	MİKTAR GRAM
AFGANİSTAN	ESRAR	1	4		572	300
	EROİN	1	1			11
	AFYON					4
AZERBAYCAN	EROİN	3	3			14
	ESRAR	4	7		3	722
BELÇİKA	ECSTASY	1	1	7		
	ESRAR					11
BOLİVYA	KOKAİN	1	2			648
BOSNA HERSEK	EROIN	1	1		12	300
BİREZİLYA	KOKAİN	1	1		1	820
BULGARİSTAN *	EROİN	1	1		49	690
	KOKAİN	1	1			14
	CAPTAGON	1	2	224000		
ERMENİSTAN *	KOKAİN	1	1			6
	ESRAR	1	1		10	962
EKVATOR *	KOKAİN	1	1		14	370
ETİYOPYA *	KOKAİN	1	1		1	881
FİLİPİNLER	KOKAİN	2	2		1	516
FİLİSTİN	ESRAR	1	2			13
	EROİN	1	1			1
GANA *	EROİN	1	1			2
	KOKAİN	1	2			10
GÜRCİSTAN	EROİN	3	3		1	16
HOLLANDA *	ESRAR	1	1			7
	EROİN	1	1		24	
	ECSTASY	1	2	21881		
İNGİLTERE	ESRAR	2	2			8
	EROİN	2	3		5	299
İRAN	ESRAR	5	12		47	508
	EROİN	9	12		160	135
	AFYON	5	10		25	471
	KOKAİN	1	1			1
	CAPTAGON	1	1	689553		
İSPANYA	ESRAR	2	2			4
	EROİN	1	1			1
İSRAİL	ESRAR	2	2			2
KAZAKİSTAN *	ECSTASY	2	2	13213		
	EROİN	4	7			430
	ESRAR				2	360
	ASETİK ANHİTRİT				59 LT	
KIRKIZISTAN	ESRAR	1	1			5
	ECSTASY	1	1	15		
KUZEY KORE	CAPTAGON	1	2 (Diplomat)	700000		
LÜBNAN *	ESRAR	1	1			5
	KOKAİN	1	1		14	370
MAKEDONYA	ECSTASY	1	1			2
	CAPTAGON	1	1	55156		
	ESRAR					3
MOLDOVYA	EROİN	1	2		116	180
	ESRAR	2	4			34
NİJERYA *	EROİN	2	3			16
	KOKAİN	4	7		5	179
ÖZBEKİSTAN	ESRAR	2	2			9
	EROİN	1	1			1
RUSYA *	ECSTASY	1	1	1178		
	EROİN	3	3			442
	ESRAR	3	4			69
POLONYA	EROİN	1	5		74	724
ROMANYA	KOKAİN	3	3		9	970
	ECSTASY	1	1	13000		
SURİYE *	ESRAR	2	2		7	167
	CAPTAGON	1	2	4		
SOMALİ	EROİN	3	3			6
	KOKAİN	1	1			2
TANZANYA *	EROİN	8	11		1	155
	KOKAİN					2
TÜRKMENİSTAN	ESRAR					
UKRAYNA *	ESRAR	3	9		2	16
	EROİN	4	4		1	993
ÜRDÜN *	EROİN	1	1		9	499
TOPLAM		**122**	**175**	**1718007**	**1173**	**5386**

* Birden fazla ülke vatandaşlarının karıştığı olaylar.

05 Aralık 2004 tarihinde İstanbul'da gerçekleştirilen bir operasyonda, Bulgaristan'dan ülkemize resmi plaka ile gelen bir araç içerisinde 621.524 adet captagon hapı ele geçirilmiş, olayla ilgili olarak Kuzey Kore uyruklu 2 şahıs yakalanmıştır. Yapılan tahkikatlar neticesinde söz konusu şahısların Kuzey Kore'nin Bulgaristan'daki Büyükelçiliği'nde görevli şahıslar oldukları tespit edilmiş, bahse konu şahıslar tahkikatlar sonrasında sınır dışı edilmişlerdir.

D- Yurtdışında Uyuşturucu Madde Olaylarına Karışan Türk Uyruklu Şahısların Ülkelere Göre Değerlendirmesi

1960'lı yıllardan itibaren ülkemizden Avrupa ülkelerine doğru yaşanan işçi akımı ve bu süreçte gelişen yasadışı göçler sonrasında Avrupa ülkelerinde milyonlarla ifade edilen sayılarda Türk vatandaşı işçi/işadamı olarak yerleşmiştir. Bu nedenle yurtdışında uyuşturucu suçuna karışan Türklerin sayısı yüksektir. 2004 yılında yurtdışında meydana gelen 190 uyuşturucu olayında 309 Türk yakalanmıştır. Yurtdışında uyuşturucu suçuna karışan Türklerin oranı 2000-2004 yılları arasında %27 oranında düşüş gösterirken, 2003-2004 yıllar arasında %10,7 oranında artmıştır.

2004 yılında yurtdışında uyuşturucu suçuna karışan 309 Türk'ün %49,5'i Almanya'da, %7,8'i K.K.T.C'de, %6,1'i Fransa'da, %5,8'i Bulgaristan'da, %5,5'i Avusturya, %4,9'u Hollanda'da, %3,2'si İsviçre'de, %1,9'u İngiltere'de, %1,9'u İspanya'da, %1,9'u İtalya'da ve %11,9'u diğer ülkelerde yakalanmıştır.

Yurtdışında yakalanan Türklerin %50,5'i eroin, %20,9'u esrar, %18,5'i kokain, %8,8'i sentetik uyuşturucu ve % 0,7'si asetik anhidrit kaçakçılığı suçlarına karışmaktan yakalanmıştır.

Almanya'da yaşayan Türk sayısının diğer ülkelere göre daha çok olması ve bu ülkeye yasadışı yollardan giren PKK terör örgütü mensupları ile taraftarlarının faaliyetlerini bu ülkede yoğunlaştırmaları, Almanya'da yakalanan vatandaşlarımızın sayısının yüksek olmasında başlıca nedenler olarak gösterilebilir.

2004 YILINDA YURTDIŞINDA UYUŞTURUCU MADDE OLAYLARINA KARIŞAN TÜRK UYRUKLU ŞAHISLARIN ÜLKELERE GÖRE İSTATİSTİKİ BİLGİLERİ

ÜLKE ADI	CİNSİ	OLAY SAYISI	ŞÜPHELİ	MİKTAR		
			YAKALANAN	ADET	KİLO	GRAM
ALMANYA	ESRAR	20	33		199	140
	EROİN	33	71		280	227
	DİĞER SENTETİK UYUŞTURUCULAR	2	2	36		
	KOKAİN	23	36		103	491
	ECSTASY	6	11	142.345		
AVUSTURYA	ESRAR	3	6		6	457
	EROİN	3	3		14	977
	AFYON	1	1		5	300
	KOKAİN	2	6		2	30
	ECSTASY	1	1	20000		
ARJANTİN	KOKAİN	2	2		9	50
BULGARİSTAN	ESRAR	1	1			10
	EROİN	10	12		369	163
	ASETİK ANHİDRİT	1	2		7000	
	ECSTASY	3		39	72	820
	AMFETAMİN	2	3		200	993
BELÇİKA	EROİN	1	1		7	945
	KOKAİN	1	3		1	23
BİRL.ARAP EMİRLİKLERİ	SENTETİK ECZA	1	1	29		
FAS	ESRAR	2	2		128	
FRANSA	ESRAR	3	3		52	269
	EROİN	8	10		29	869
	KOKAİN	5	5		6	719
	ECSTASY	1	1	1756		
HOLLANDA	ESRAR	1	2		5	
	EROİN	6	11		398	608
	ECSTASY	1	2		50	
İNGİLTERE	EROİN	2	6		64	907
İSVİÇRE	EROİN	3	10		8	503
İSPANYA	EROİN	1	3		4	
	KOKAİN	2	3		6	100
İTALYA	EROİN	5	5		335	400
	KOKAİN	1	1		2	125
K.K.T.C	ESRAR	10	15		2	324
	EROİN	3	7		1	233
	SENTETİK ECZA			199		
	ECSTASY	2	2	2758		
KÜBA	KOKAİN	1	2			600
MACARİSTAN	ESRAR	1	1			250
MAKEDONYA	EROİN	1	3			500
NORVEÇ	EROİN	1	1		6	300
ÖZBEKİSTAN	SENTETİK ECZA	1	2	32		
POLANYA	ESRAR	1	1			1
	EROİN	1	1		39	500
ROMANYA	EROİN	2	5		3	800
SIRBİSTAN-KARADAĞ	EROİN	2	2		196	186
SURİYE	EROİN	2	2		3	160
ÜRDÜN	EROİN	2	2		100	150
	CAPTAGON	1	2	1163		
YUNANİSTAN	EROİN	2	2		20	116
TOPLAM		190	309	167194	9715	3130

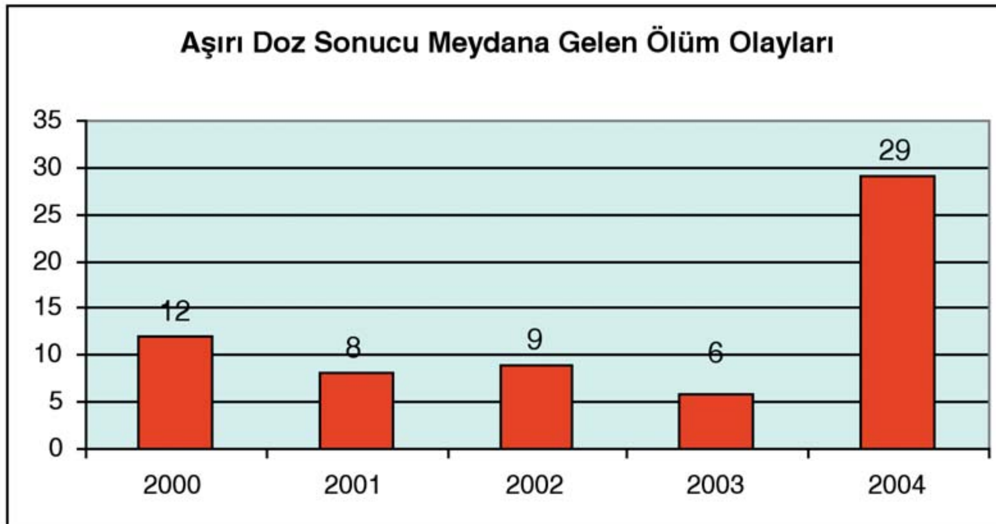
E- Uyuşturucu Kaynaklı Ölüm Olaylarının Değerlendirilmesi

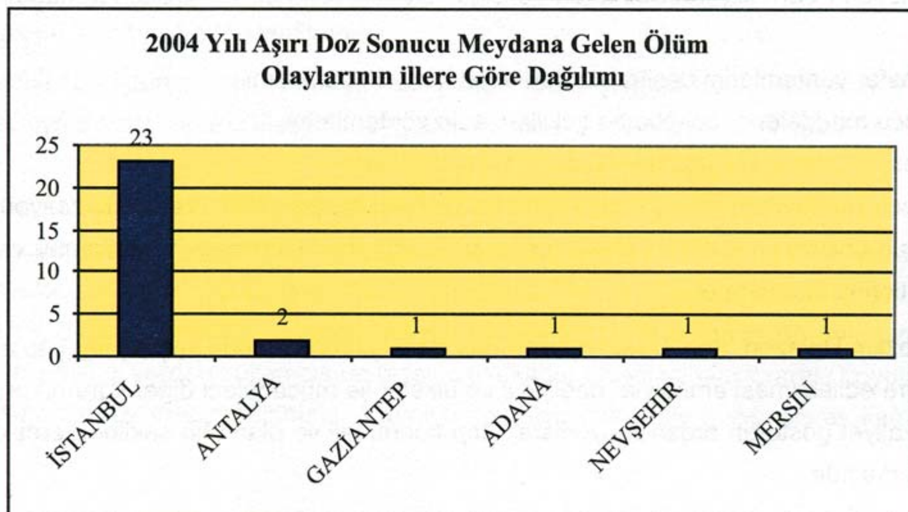
UNODC tahminlerine göre küresel bazda; 150 milyon esrar, 30 milyon sentetik uyuşturucu, 15 milyon afyon kökenli uyuşturucu (9 milyonu eroin) ve 13 milyon kokain bağımlısı bulunmaktadır.

Dünya Sağlık Örgütünden elde edilen bilgilere göre sağlık bakımından en ciddi tehlikeye sahip olan uyuşturucular afyon ve türevleridir. Asya'da uyuşturucudan tedavi görenlerin %67'si, Avrupa'da %61'i, Okyanusya'da ise %47'si afyon ve türevlerine olan bağımlılıktan dolayı tedavi görmektedir. Uyuşturucu maddeler açısından göz önünde bulundurulması gereken bir diğer risk ise birden fazla uyuşturucunun aynı bağımlı tarafından kullanılmasıdır.

2004 yılında Türkiye'de 29 şahıs doğrudan uyuşturucu madde etkisiyle hayatını kaybetmiştir. Ülkemizde meydana gelen uyuşturucu madde kullanımı sonucu meydana gelen ölüm olayları incelendiğinde; her ne kadar 2004 yılında bir önceki yıla göre yaklaşık 4 katına varan bir artış meydana gelmişse de; diğer dünya ülkeleriyle kıyaslandığında bu oran düşük kalmaktadır.

2004 yılında, Türkiye genelinde uyuşturucu madde kullanımına bağlı olarak aşırı doz sonucu 23'ü İstanbul, 2'si Antalya, 1'i Gaziantep, 1'i Adana, 1'i Nevşehir ve 1'i Mersin ilinde olmak üzere toplam 29 ölüm olayı meydana gelmiş olup, aşırı doz sonucu meydana gelen ölüm olaylarının son beş yıllık değerlendirmesi ve illere göre dağılımı aşağıda grafik olarak belirtilmiştir. 2004 yılındaki artışın temel nedeninin, yüksek saflık oranındaki bir kısım eroin maddesinin kullanıcıya ulaşması olarak değerlendirilmektedir.

Yukarıda belirtilen rakamlar polis kayıtlarında yer alan ölüm olayları olup, uyuşturucu kullanımından kaynaklanan ve herhangi bir nedenle polis kayıtlarına girmeyen ölümlerin olabileceği göz önüne alındığında, bu rakamların daha da yüksek olabileceği değerlendirilmektedir.

VII- UYUŞTURUCU MADDE KAÇAKÇILIĞI İLE MÜCADELE FAALİYETLERİ

Uyuşturucu madde kaçakçılığı yapmakta olan bir organizasyona dahil kişi veya kişiler kendilerinin ve ait oldukları organizasyonun güvenlik güçlerince deşifresini engellemek/zorlaştırmak amacıyla, küreselleşen dünyanın kendilerine sağladığı serbest dolaşım, Internet, cep telefonu, kullanımı vb. teknik olanakları fazlasıyla kullanmaktadırlar. Aynı organizasyona dahil özel ve tüzel kişiler farklı ülke topraklarında faaliyetlerini sürdürebilmektedir. Özellikle büyük çaplı organizasyonların üretim bölgelerinden tüketim bölgelerine kadar yapılanmaları söz konusudur. Son yıllarda karşılaşılan bir durum da aynı organizasyonun birden çok uyuşturucu türüyle ilgilenmesidir. Alınan istihbari bilgilere göre ülkemizde faaliyet gösteren organizasyonlar, yurtdışından üzerinden temin ettikleri sentetik uyuşturucuları eroin ile takas etmektedirler.

Bölgemizde faaliyet gösteren uyuşturucu madde kaçakçılığı organizasyonları; demografik yapı, tarihi, kültürel ve coğrafi unsurlardan kaynaklanan nedenlerle Balkanlar, Avrupa, Ortadoğu ve Asya'da yerleşik bulunan kaçakçılarla iletişim kurarak faaliyet alanlarını genişletmektedir. Bu durum öncelikle ulusal koordinasyonu daha sonra ise bölgesel ve uluslararası işbirliği ve koordinasyonu zorunlu kılmaktadır.

A- Operasyonel Faaliyetler

Uyuşturucu madde kaçakçılığı ve kaçakçıları ile mücadelede, gerek yerel ve gerekse uluslararası işbirliğinin gerekliliğinin bilincinde olan ülkemiz, yurtiçi ve yurt dışında çok sayıda planlı operasyon gerçekleştirmiştir. Bu operasyonlar sonucunda organizasyonların tüm ülkelerdeki iltisakları deşifre edilmiş ve suç unsurları ile yakalanmaları sağlanarak adli makamlara sevk edilmişlerdir.

Planlı operasyonlarda amaç;

- Uyuşturucu madde organizasyonlarının organik yapısı ve hareket alanlarını,
- Organizasyona dahil kişilerin profillerini,
- Diğer ülkelerde kurmuş oldukları bağlantıları,
- Organizasyona dahil kişilerin birbirleri ve diğer organizasyonlar ile ilişkilerini, haberleşme şekillerini,
- Para transfer yöntemlerini deşifre ederek organizasyon şemasını,
- Uyuşturucu maddelerin, paketleme şekilleri, zula yöntemlerini,
- Organizasyonların kurye profillerini, modüs operandilerini,
- Uyuşturucu maddelerin menşe, güzergâh ve hedefini tespit etmek ve organizasyona dahil tüm şüphelilerin suç unsuru ile birlikte yakalanmalarını ve adli mercilere sevkini sağlamak ve organizasyonun faaliyetlerine son vermektir.

Ayışığı, Bozkır, Helezon, Son Tango operasyonları uyuşturucu madde kaçakçılığı yapan organizasyonların deşifre edilebilmesi amacıyla değişik il ve ülkeler ile mücadeleci diğer kurumların sorumluluk alanlarında faaliyet gösteren organizasyonlara karşı koordineli ve planlı bir şekilde gerçekleştirilenlerden sadece birkaçıdır.

• Beyaz Lale Operasyonu

İstanbul'da yapılan çalışmalarda, uluslararası uyuşturucu madde kaçakçılığı yapan bir organizasyonun varlığı tespit edilmiş, bu organizasyonun deşifre edilmesine yönelik olarak planlı çalışmalara başlanılmıştır.

Yapılan çalışmalar neticesinde 19.04.2004 tarihinde İstanbul Atatürk Hava Limanı'nda uyuşturucu sevkıyatından elde edilen 56.350 euro'ya el konulmuş, olayla ilgili olarak 2 şahıs yakalanmıştır. Organizasyonun uluslararası bağlantısı ile ilgili olarak Hollanda ve İngiltere makamları ile işbirliği yapılmış, devam eden çalışmalarda 12.05.2004 tarihinde Hollanda'da 145 kg eroin maddesi ele geçirilmiş, olayla ilgili olarak 6 şahıs yakalanmıştır.

• Uluslararası Karapara Operasyonu

Hollanda Makamları ile yapılan işbirliği neticesinde, İzmir- Çeşme Limanı'nda 30.07.2004 tarihinde gerçekleştirilen operasyonda, Hollanda plakalı bir otomobilin bagajında bulunan yedek lastik içerisine zulalanmış şekilde uyuşturucudan elde edilen 499.500 euro ele geçirilmiş, olayla ilgili olarak 1 şahıs yakalanmıştır.

• Porsuk Operasyonu

Jandarma birimleri ile yapılan işbirliği çerçevesinde Kilis ve İskenderun'da 24.03.2004 tarihinde gerçekleştirilen operasyonda; bir araç içerisine gizlenmiş 1.058.160 adet captagon hap ve 84 kilo 735 gram amfetamin maddesi ele geçirilmiştir.

Yapılan değerlendirmede ilgili birimlerin üst seviyede koordineli olarak gerçekleştirmiş oldukları soruşturmaların verimliliği artırdığı değerlendirmektedir.

Bu örnek operasyonlarda görüldüğü üzere ulusal ve uluslararası seviyede kurumlar arasında bilgi ve istihbarat paylaşımına dayalı operasyonel işbirliği başarı grafiğini yükseltmektedir.

Ortak çalışma grupları, uluslararası operasyonel faaliyetlerde büyük bir önem arz etmektedir. Suç organizasyonlarına yönelik bilgi değişiminin yüz yüze ve değerlendirmelerin beraberce yapılması, konu ile ilgili eksik kalan hususları tamamlamakta, sonuca giden yolu kısaltmakta ve doğru çıkarımlara kapı açmaktadır. Bu kapsamda ülkemiz, bu tür faaliyetlerin içinde veya merkezinde bizzat yer almaktadır.

B- Kontrollü Teslimat

1- Kontrollü Teslimatın Yasal Boyutu

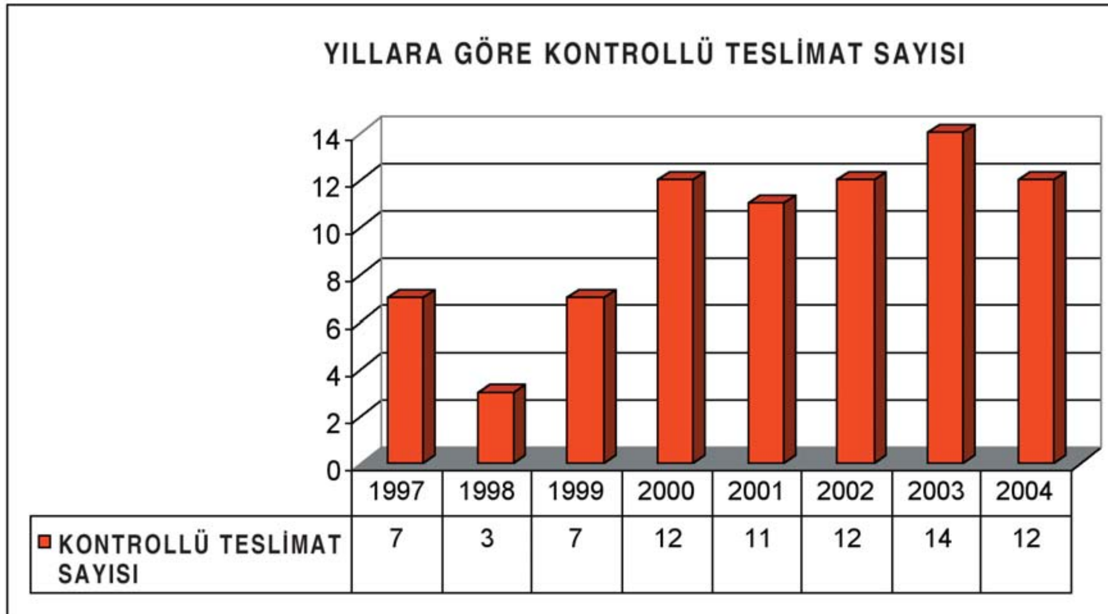
1988 tarihli "Uyuşturucu ve Psikotrop Maddelerin Kaçakçılığına Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi" ile tavsiye edilen kontrollü teslimat uygulaması, ülkemizde 19.11.1996 tarihinde kanunlaşmıştır.

2- Kontrollü Teslimat Uygulamaları

Uyuşturucu maddenin sağlamış olduğu yüksek kazanç, uyuşturucu madde organizasyonlarını uluslararası boyutta işbirliğine zorlamıştır. Bu durum da kendini, uyuşturucu maddeyi üreten/imal eden, sevk eden ve dağıtan organizasyonlar şeklinde göstermiştir. Bu noktada da uyuşturucu maddenin üretildiği/imal edildiği yerden kullanıcısına ulaşıncaya kadar ulusal ve uluslararası boyutta takip imkanı sağlayan kontrollü teslimat uygulaması, önemli bir polisiye mücadele taktiği olarak karşımıza çıkmaktadır.

KONTROLLÜ TESLİMAT UYGULAMALARI									
ÜLKELER	KONTROLLÜ TESLİMAT SAYISI	MİKTAR (GR)				MİKTAR (LT)			
		EROİN	ESRAR	KOKAİN	AFYON	SAFROL	ASETİK ANHİDRİT	KARAPARA	ŞAHIS
Almanya	10	12368	2700	2675					32
ABD	16	1506	3378	57520	39076				65
Avusturya	1	1230							3
Bulgaristan	2	18500							1
Fransa	1					1			
Hollanda	2			300				311000 Euro 250000 Sterlin	11
İngiltere	2	17160							11
İtalya	2								
Kanada	1				8000				6
Makedonya	2	6000							4
Romanya	6		5938				4000		6
Rusya	3						8150		14
Yunanistan	2	512100							33
Yurt İçi	29	630068	615000				1850		67
TOPLAM	79	1198932	627016	60495	47076	1	14000	311000 Euro 250000 Sterlin	253

Son yıllardaki kontrollü teslimat uygulamalarının yıllara göre dağılımı incelendiğinde kontrollü teslimat sayılarının 11 ile 14 arasında değiştiği görülmektedir. Kontrollü teslimat uygulamalarının yurt içi ve yurtdışı dağılımına bakıldığında da yine kontrollü teslimat uygulama sayılarında düzenli bir seyir izlendiği görülmektedir.

Gerçekleştirilen kontrollü teslimat uygulamaları ülke içerisinde birden fazla ili kapsamakta olup, uluslararası kontrollü teslimat uygulamaları ise genellikle birkaç ülkenin işbirliğinde yürütülmektedir.

Ülkemiz ile kontrollü teslimat uygulaması gerçekleştiren diğer ülkelerin yıllara göre dağılımı incelendiğinde son yıllarda AB ülkeleri ile kontrollü teslimat uygulamalarının arttığı görülmektedir.

	TOPLAM	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
ABD	16	2		3	3	3	2	1	2
ALMANYA	9	1	2	1	1	1		1	2
AVUSTURYA	1							1	
BULGARİSTAN	2							1	1
FRANSA	1								1
HOLLANDA	2							2	
İNGİLTERE	2		1		1				
İTALYA	2	1		1					
KANADA	1					1			
MAKEDONYA	2					1	1		
ROMANYA	5	2		1				1	1
RUSYA	3			1			1	1	
YUNANİSTAN	2				2				

C- Uluslararası İşbirliği

Ülkemiz, uyuşturucu ile mücadeleyi bir insanlık suçu olarak kabul etmekte ve politikasını da buna göre şekillendirmektedir. Bu itibarla, uyuşturucu kullanımı açısından hedef ülke olmamasına rağmen, uyuşturucu madde kaçakçılığı ile mücadelede aktif rol oynayarak bölgesel çapta operasyonel toplantılar ve konferanslar düzenlemektedir.

Bu toplantı ve konferanslar, farklı ülkelerin mücadeleci kurumlarının temsilcilerini bir araya getirmekte ve uyuşturucu madde kaçakçılığı ile mücadelede işbirliği ve etkinliği artırmaktadır:

1- 2004 Yılında Gerçekleştirilen Uluslararası Konferanslar

• Sentetik Uyuşturucular Hakkında Uluslararası Eylem Planı Toplantısı

Ülkemiz öncülüğünde, sentetik uyuşturucuların kaçakçılığı güzergâhında bulunan ülkelerin katılımıyla, bu maddelerin kaçakçılığına karşı ortak mücadele stratejileri ve eylem planlarının belirlenmesi amacıyla ülkemizde bir toplantı gerçekleştirilmiştir.

Bölgesel düzeyde sentetik uyuşturucuların arzı ile, mücadelenin çok daha etkin bir şekilde yapılabilmesi için sentetik uyuşturucuların (captagon, ecstasy) hedef, transit ve menşei ülkeleri olan Almanya, Hollanda, Belçika, Bulgaristan, Romanya, Suudi Arabistan, Türkiye, Birleşik Arap Emirlikleri, Lübnan ve Ürdün'den yasadışı uyuşturucu maddelerle mücadele eden birimlerin temsilcileri ile İNTERPOL, SECI ve EUROPOL gibi kuruluşlardan görevlilerin katılımları ile 22-23 Temmuz 2004 tarihleri arasında İstanbul'da 'Sentetik Uyuşturucular Hakkında Uluslararası Eylem Planı Toplantısı' düzenlenmiştir. Toplantıya 29'u yabancı olmak üzere toplam 80 kişi katılmıştır.

• Eroin, Kimyasallar ve Kara Para Aklama Hakkında Uluslararası Girişimler Konferansı

Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Dairesi Başkanlığı ve Amerika Birleşik Devletleri Uyuşturucu ile Mücadele Teşkilatı (DEA) işbirliği çerçevesinde, 28-29 Eylül 2004 tarihlerinde İstanbul'da, "Eroin, Kimyasallar ve Karapara Aklama Hakkında Uluslararası Girişimler Toplantısı" düzenlenmiştir.

Söz konusu toplantıya Afganistan, Gürcistan, Ermenistan, Azerbaycan, Bulgaristan, Almanya, Yunanistan, Kazakistan, Kırgızistan, Pakistan, Romanya, Rusya, Tacikistan, Türkmenistan, Türkiye, Ukrayna, İngiltere, ABD ve Özbekistan ülkeleri ile Birleşmiş Milletler Uyuşturucu ve Suç Ofisi (UNODC) ve Güneydoğu Avrupa İşbirliği Girişimi (SECI) olmak üzere 19 ülkeden ve uluslararası 2 organizasyondan katılım sağlanmıştır.

Bu toplantının amacı, uyuşturucu madde kaçakçılığı ile mücadelede 'Nasıl Başarılı Olabiliriz?' sorusu çerçevesinde işbirliğini artırmak, uyuşturucu ile mücadele çalışmalarında asgari standartları yakalamak ve uyuşturucu şebekeleri üzerinde sürekli çalışmalar yaparak önlemler almak olmuştur.

2- 2004 Yılında Gerçekleştirilen Uluslararası Operasyonel Toplantılar

Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı, uyuşturucu madde kaçakçılığı organizasyonları ile ilgili olarak birçok operasyonel toplantı organize etmiştir.

Bahse konu toplantılar ile uyuşturucu madde tehdidine karşı bölgesel düzeyde gerçekleştirilecek operasyonel çalışmaların alt yapısı ile, çalışma grupları oluşturulmuş ve karşılıklı bilgi alışverişinde bulunulmuştur.

Bu toplantılardan en önemlisi 14.12.2004 tarihinde Ankara'da düzenlenen 'Bölgesel Operasyonel İşbirliği Toplantısı' dır. Bu toplantıda Avrupa ülkelerine uyuşturucu madde kaçakçılığı yapan ve bölgesel düzeyde şekillenmiş geniş ölçekli organizasyonlara karşı alınacak önlemler değerlendirilmiştir. Söz konusu toplantıya, çoğunluğunu Balkan ve Ortadoğu ülkelerinin oluşturduğu 10 ülkeden 26 temsilci katılmıştır.

D- Eğitim

TADOC tarafından uyuşturucu madde suçları alanında 2004 yılında doğrudan ve dolaylı (bir kısmı narkotik alanı ile ilgili olan) olarak birçok eğitim faaliyeti düzenlenmiştir. Bu eğitim programları ulusal ve uluslararası düzeyde olmakla birlikte, programlar temel ve uzmanlık eğitimi olarak planlaması yapılmıştır.

2004 yılında TADOC'ta düzenlenen 24 doğrudan ve 21 dolaylı Uyuşturucu Madde Suçları Eğitim Programı ile ulusal ve uluslararası işbirliğinin geliştirilmesi de hedeflenmiştir.

Bu eğitim programları daha çok arzın azaltımı, talep azaltımı, organize uyuşturucu madde suçları, suç istihbarat analizi, sentetik uyuşturucular, muhbir ve gizli görevli kullanımı, kontrollü teslimat, uyuşturucu madde kaçakçılığı ile mücadelede polis teknik ve taktikleri alanlarında yoğunlaşmıştır.

Bu eğitim faaliyetlerinin, son yıllarda ülkemizde meydana gelen uyuşturucu madde yakalamalarındaki artışta ve organizasyonların çökertilmesine yönelik profesyonel çalışmalarda etkili bir rol oynadığı değerlendirilmektedir.

2004 YILI POLİS-JANDARMA-GÜMRÜK UYUŞTURUCU MADDE YAKALAMA İSTATİSTİKLERİ

CİNSİ	POLİS			JANDARMA			GÜMRÜK		
	OLAY	SANIK	MİKTAR	OLAY	SANIK	MİKTAR	OLAY	SANIK	MİKTAR
ESRAR	3843	7495	4331 kg	1332	2280	4575 kg	5	21	484 kg
EROİN	485	1363	6515 kg	90	221	892 kg	17	49	1437 kg
BAZ MORFİN	3	12	4491 kg	8	11	238 kg	-	-	-
AFYON	20	47	52 kg	9	15	30 kg	3	3	3 kg
KOKAİN	102	386	125 kg	8	40	0,614 kg	-	-	-
ASETİK ANHİDRİT	1	2	99 lt	6	10	1488 lt	-	-	-
CAPTAGON	33	107	7.696.252 adet	6	15	604.718 adet	3	14	1.192.500 adet
ECSTASY	516	1443	718.734 adet	81	197	77.804 adet	1	1	48.852 adet
TOPLAM	5164	11109		1556	2812		29	88	

2004 YILI POLİS-JANDARMA-GÜMRÜK UYUŞTURUCU MADDE YAKALAMA İSTATİSTİKLERİ (GENEL TOPLAM)

CİNSİ	TÜRKİYE GENELİ		
	OLAY	SANIK	MİKTAR
ESRAR	5180	9796	9390 kg
EROİN	592	1633	8844 kg
BAZ MORFİN	11	23	4729 kg
AFYON	32	65	85 kg
KOKAİN	110	426	126 kg
ASETİK ANHİDRİT	7	12	1587 lt
CAPTAGON	42	136	9.493.470 adet
ECSTASY	598	1641	845.390 adet
TOPLAM	6749	14009	

VIII- TÜRKİYE UYUŞTURUCU VE UYUŞTURUCU BAĞIMLILIĞI İZLEME MERKEZİ (TUBİM) VE TUBİM'İN MADDE KULLANIMI VE BAĞIMLILIĞI İLE MÜCADELE KAPSAMINDA YÜRÜTTÜĞÜ ÇALIŞMALAR

A- Amaç ve Tanım

Madde Kullanımı ile mücadele alanında, madde kullanımı, bağımlılığı ve sonuçları hakkında karşılaştırılabilir, güvenilir ve objektif bilgi toplanması, analizi ve kullanımı amacıyla kurulan Avrupa Uyuşturucu ve Uyuşturucu Bağımlılığı İzleme Merkezi (EMCDDA)'ne Türkiye'nin de katılımına karar verilmiştir. Bu karar doğrultusunda EMCDDA Ulusal Temas Noktası olarak Emniyet Genel Müdürlüğü KOM Daire Başkanlığı bünyesinde teknik, personel ve diğer koşullar açısından ideal ortam yaratan TADOC'un bildirilmesi uygun görülmüştür.

26 Ağustos 2004 tarihinde Avrupa Birliği Komisyonu Türkiye Temsilciliği ve Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından EMCDDA'ye üyelik anlaşması parafe edilmiştir.

Bu doğrultuda Ulusal Temas Noktasının sorumluluklarını yerine getirmek ve madde kullanımı ile mücadele eden kurum ve kuruluşlar arasında işbirliği ve eşgüdümü sağlayarak mücadeleyi tek merkezden disiplinli olarak yürütmek üzere TADOC bünyesinde Türkiye Uyuşturucu ve Uyuşturucu Bağımlılığı İzleme Merkezi (TUBİM) kurularak faaliyetlere başlamıştır.

EMCDDA, Türkiye ile olan ilişkilerine verdiği değeri ve bu alandaki çalışmalarımıza olan ilgisini gösterme niyetiyle, bölge ülkelerine yapacağı ilk eğitim programını 28 Eylül-01 Ekim 2004 tarihleri arasında "Reitox Akademisi ve Tacis Ulusal Temas Noktası Kurulum Eğitim Programı" adı altında TADOC/TUBİM'de EMCDDA eğiticileri ile birlikte, bölge ülkelerinden katılan (50) kişilik bir grup ile gerçekleştirmiştir.

Bu toplantıyla eş zamanlı olarak Kurumsal Temas Noktalarımızla 10-12 Kasım 2004 tarihleri arasında ikinci bir Türkiye değerlendirme toplantısı gerçekleştirilmiştir.

Bilindiği gibi insan sağlığını ciddi şekilde tehdit etmekte olan madde kullanımı, günümüzün en önemli ve acil çözüm bekleyen sorunlarından birisi durumundadır. Bağımlılık yapıcı maddelerle mücadele konusunda, konunun sosyal boyutu da göz önünde bulundurulduğunda, ilgili kurum ve kuruluşların işbirliği çalışmalarını arttırmaları gerekliliği ortaya çıkmaktadır.

EMCDDA Ulusal Temas Noktasının işlevinin ve ulusal alanda yürüttüğü faaliyetlerinin diğer kurumlara tanıtılması ve TUBİM'de çalışan personelimizin bilimsel açıdan bilgilerini arttırabilmeleri amacıyla, 10-14 Mart 2004 tarihleri arasında Antalya'da düzenlenen 1. Ulusal Alkol ve Madde Bağımlılığı Kongresi'ne katılım sağlanmıştır.

Başkanlığımız TADOC/TUBİM koordinesinde, İl Birimlerimizde çalışan 154 personele, Madde Kullanımı ile Mücadele Eğiticilerin Eğitimi Programı verilmiştir. Bu eğitimlerden biri 22-Kasım-02 Aralık 2004 tarihleri arasında İl İrtibat Noktalarımızda görevli 27 katılımcı ile gerçekleştirilmiştir.

Eğitim programlarına katılmış olan uzman görevlilerimiz **İl İrtibat Noktalarını** oluşturmakta olup, İl Milli Eğitim ve Sağlık Müdürlüğü'nde görevli ilgili uzmanların da desteğiyle lise ve dengi okul öğretmen ve öğrencilerine, öğrenci velilerine, ceza ve tutuk evleri personeline, talep halinde diğer kitlelere de yönelik madde kullanımı ve bağımlılığı konusunda farkındalık düzeyini arttırıcı konferans, panel gibi etkinlikler düzenlemektedirler.

Uluslararası platformda madde kullanımının boyutlarını görebilmek ve mücadele faaliyetlerinin nasıl yürütüldüğü konusunda bilgi sahibi olmak açısından, 18 İl İrtibat Noktası personelimizin katılımı ile, 06-10 Eylül 2004 tarihleri arasında Avrupalı uzmanların eğitici desteğiyle "Talep Azaltımı Eğitim Programı" gerçekleştirilmiştir.

Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü ile koordineli olarak, ülke genelinde düzenlenen yaz gençlik kamplarında ve antrenör eğitim kurslarında madde kullanımı ve bağımlılığı konusunda bilgilendirme çalışmaları yapılmaktadır. Özellikle 2004 yılı yaz dönemi içerisinde Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü tarafından düzenlenen Gençlik Kampları'na katılan 10.000'in üzerindeki gencimize yönelik, Başkanlığımız İl Teşkilatları yapılanmasında yer alan Madde Kullanımı ile Mücadele Uygulama ve İrtibat Birimi (İl Temas Noktası) personeli ile koordineli olarak eğitim verilmiştir.

Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü ile birlikte yürütülen diğer bir çalışma ise; Antrenör Yetiştirme Kurslarına katılanlara verilen madde kullanımının önlenmesine yönelik eğitim faaliyetleridir.

Bu eğitim faaliyetlerinde amaçlanan, sporcu gençler yetiştirecek olan antrenörlerin özellikle doping maddelerinden ve diğer bağımlılık yapıcı maddelerden gençleri nasıl uzak tutabilecekleri konusunda bilgilenmelerini sağlamaktır. Bu güne kadar 1000'e yakın antrenör ilgili eğitime katılmıştır.

Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü ile ortaklaşa yürütülen bir proje dahilinde yapılan eğitim faaliyetleri içerisinde madde kullanımının önlenmesine yönelik slogan ve kısa metrajlı film senaryosu yarışmaları düzenlenmiştir. Bu yarışmaların değerlendirme aşaması devam etmektedir.

Benzer şekilde önleme kampanyaları kapsamında ilk örneği Bilgi Üniversitesi'nde gerçekleştirilmiş olan, “NODO” isimli, madde kullanımını ve bağımlılığını önleme gençlik kulübünün diğer üniversitelerde de yapılandırılması faaliyetleri sürdürülmektedir. Eskişehir Üniversitesi ile ortak proje çalışmaları devam etmektedir.

“Türkiye Uyuşturucu ve Uyuşturucu Bağımlılığı İzleme Merkezi Kurulması ve Ulusal Uyuşturucu Stratejisi Oluşturulması ve Uygulanması” AB Eşleştirme Projesi tanıtım programı 27 Ocak 2005 tarihinde, İspanyol Büyükelçisi, Avrupa Birliği Komisyonu Türkiye Temsilcisi, İçişleri Bakanımız, Aileden Sorumlu Devlet Bakanımız, Milli Eğitim Bakanımız ve Emniyet Genel Müdürümüz ve diğer kurum üst düzey katılımcılarıyla Emniyet Genel Müdürlüğü toplantı salonunda gerçekleştirilmiştir.

Ulusal Temas Noktasının işlerlik kazanmasıyla birlikte madde kullanımı ulusal profili tam olarak ortaya çıkacak ve bu yöndeki mücadelemiz bir kat daha güçlenecektir. Halen ciddi boyutlarda bir madde kullanımı sorunu yaşamayan ve bu haliyle dünya ülkelerinin hayranlığını kazanan ülkemizde amaç, ulusal kullanıcı profilimize dayanarak risk guruplarımızı tespitle bunlara yönelecek tehlikeleri önleyip, kullanım sorununu kontrol altında tutmaya ve ortadan kaldırmaya çalışmaktır.

B- Madde Kullanımı Formu (U Formu) Verilerinin Değerlendirilmesi

Bir sorun ile başa çıkmanın ilk koşulu verili sorunun doğru tanımlanmasıdır. Bu noktadan hareketle, madde kullanımı ve bağımlılığına yönelik müdahale, önleme ve rehabilitasyon çalışmaları ile yasal uygulamaların düzenliliği ve işlevselliği her şeyden önce sorunun doğru tanımlanmış olmasına bağlıdır. Bu anlayış doğrultusunda;

Uyuşturucu madde kullanmaktan dolayı haklarında yasal işlem yapılan şahısların genel bir profilini ortaya çıkarabilmek için, KOM Daire Başkanlığınca 1995 yılında hazırlanan 21 maddelik "Madde Bağımlılığı Soru Formları" ilk olarak 1996 yılında İl Birimlerine dağıtılmıştır. Kullanılmakta olan form 2003 yılı ikinci yarısında geliştirilerek, madde kullanıcılarının yakalandıkları andaki profillerinin tespitini amaçlayan 31 maddelik F3 Formu oluşturulmuştur. 2004 yılı içinde ise, F3 Formunun geliştirilmesiyle madde kullanıcılarının maddeye başlama nedenlerini ve kullanıma başladıkları sıradaki durumlarını ve madde kullanımına başladıktan sonra nelerin değiştiğini de sorgulayan U Formuna geçilmiştir.

Bu çalışmada "madde" ile kastedilen; beyin işlevlerini ve tüm bedensel yapıları etkileyerek, zamanla organ sistemlerinde kalıcı değişikliklere yol açan, ruhsal ve davranışsal sorunlar oluşturan, yaşam için gerekli olmayan, doğal ya da yapay, sahte bir iyi oluş hali ortaya çıkaran tüm maddelerdir.

"Bağımlılık" ile kastedilen; sahte bir iyi oluş hali ortaya çıkaran maddelerin, belirgin bir etkiyi elde etmek için alınması sürecinde ortaya çıkan bedensel, ruhsal ya da sosyal sorunlara karşın, madde alımının devam etmesi ve maddeyi alma isteğinin durdurulamaması durumudur (Doğan ve Arıkan, 1998).

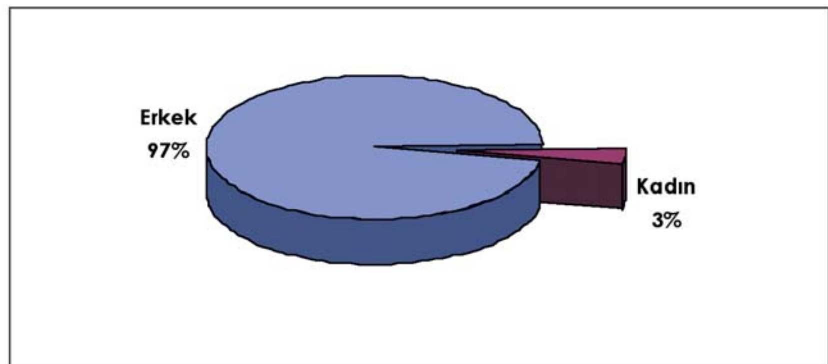
Söz konusu formlarda, madde kullanıcılarının sosyo-ekonomik ve kültürel durumları incelenmiştir. Ancak formlar gönüllülük esasına göre doldurulduğundan yıl içerisinde hakkında uyuşturucu madde kullanmaktan işlem yapılan kişi sayısı ile anketi yanıtlayan kişi sayısı eşit miktarda olmamaktadır. Madde kullandığını kabul etmek, sosyal olarak kabul görmediği gibi, yasal bir takım yaptırımları da içermektedir. Araştırmalar, kişilerin madde kullandıklarını sözel olarak rapor ederken, bazı bilgileri sakladıklarını göstermektedir. Dolayısıyla bu oranı, "madde kullananların sayısı" olarak değil, "madde kullandığını rapor edenlerin" sayısı olarak kabul etmek gerekmektedir.

Bu araştırmanın temel hedefi, madde kullanmaktan dolayı haklarında yasal işlem yapılan şahısların genel bir profilini ortaya çıkarabilmektir, dolayısıyla Türkiye profili araştırması değildir. Fakat bilimsel değer içeren pek çok çalışma ile sonuçları bakımından örtüşmektedir.

Madde kullanımı formunun uygulanması ve verilerin toplanmasında İl Temas Noktalarında çalışan personelin (İLTEM), İLTEM Koordinatörü Dilek AYHAN'ın, istatistiksel verilerin hazırlanmasında İstatistikçi Özlem ALTINDAL'ın, verilerin yorumlanmasında Psikolojik Danışman Mesud YILMAZ'ın, Sosyal Hizmet Uzmanı Bülent ÖZCAN'ın ve bilişim desteği sağlayan Emrah Ömer DEMİR'in katkıları bulunmaktadır.

1- Cinsiyeti

Erkek	Kadın	Toplam
890	32	922

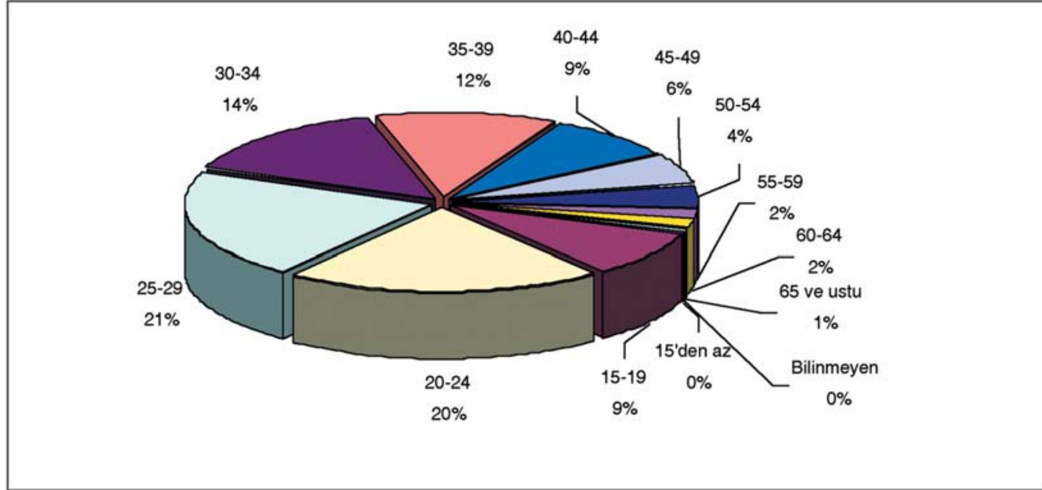
Grafik-1: Madde Kullananların Cinsiyet Faktörüne Göre Dağılımı

Madde kullanıcılarının cinsiyete göre dağılımı Tablo 1'de verilmiştir. Buna göre madde kullananların % 3'ünün kadın; %97'sinin ise erkek olduğu görülmektedir. Madde kullanımının kadınlar arasında az görülmesinin nedeni olarak; Türk toplumunda kadınların madde kullanmalarının hoş görülmemesi, illegal madde kullanımının toplumun genelinde gerek bağımlılık oluşturma riski gerekse yasal yaptırımları olmasının tehlikeli görülmesi gibi sebeplerle kadınların sosyokültürel olarak daha az alkol ve madde kullanımına yönelmeleri, illegal madde ticaretine ve kullanımına yönelmemeleri gösterilebilir.

Madde kullanımında kadınların daha çok çeşitli sağlık kaygılarıyla reçeteye tabi ilaç suistimaline yönel-dikleri fakat farkında olmadıkları veya önemsemedikleri bir tür bağımlılık geliştirdikleri düşünülmektedir.

2- Anketi Yanıtama Yaşı

<15	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65 +	Bilinmeyen	Toplam
1	81	192	192	133	111	79	54	38	17	17	5	2	922

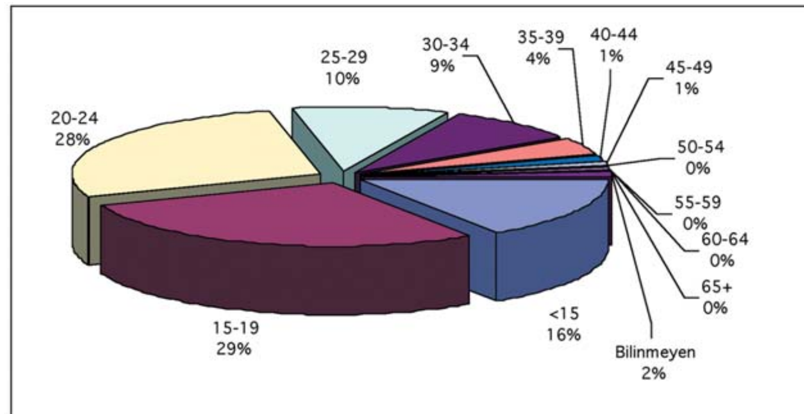
(*) Yaş gruplaması EMCDDA'in standardına uygun olarak düzenlenmiştir.

Grafik-2: Madde Kullananların Anketi Yanıtlama Yaşı (*) Faktörüne Göre Dağılımı

Katılımcıların yaş gruplarına göre dağılımı Tablo 2'de gösterilmiştir. Buna göre, çalışmada yer alan kişilerin 20 ile 29 yaşları arasında daha yoğun olduğu görülmektedir. Bu tablo bize madde kullanımında genel risk grupları hakkında bilgi vermektedir. Bir sonraki tabloda madde ilk deneme yaşının da benzer aralıkta yoğunlaştığı görülmektedir (15-24 yaş aralığı). Bu verinin, madde kullanımına başlama ile madde ile ilgili bir suça karışma arasındaki periyodu göstermesi açısından anlamlı olduğu söylenebilir.

3- İlk Kullanım Yaşı

<15	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65 +	Bilinmeyen	Toplam
147	259	254	96	79	41	12	10	4	4	1	1	14	922

(*) Yaş gruplaması EMCDDA'in standardına uygun olarak düzenlenmiştir.

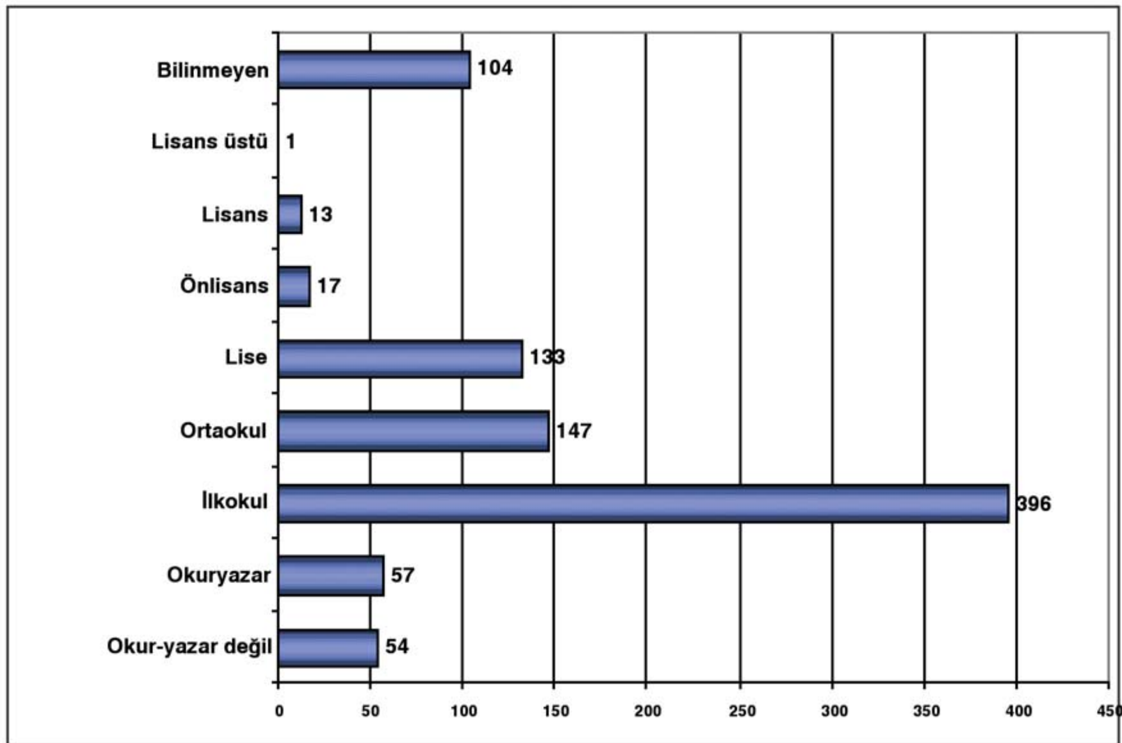
Grafik-3: Madde Kullananların İlk Kullanım Yaşı Faktörüne Göre Dağılımı

Tütün, alkol ve diğer psikoaktif maddelere başlama yaşı genellikle ergenlik ya da genç erişkinlik dönemidir (Lanier C.A ve Diğerleri 1998 akt: Kaya ve Çilli, 2002). Bu döneme rastlayan üniversite yılları, ergenliğin karmaşasına ek olarak evden ve aileden ayrılma, yeni bir çevreye uyum, bir mesleğe aday olma ve iş bulmaya ilişkin belirsizlikler gibi birçok sorunların olduğu yıllardır. Bu sorunlara bağlı gelişen aşırı stresin, üniversite öğrencilerinde tütün, alkol ve madde kullanımını artırdığı ileri sürülmüştür (Hong & Giannakopaulos 1994 akt: Kaya ve Çilli, 2002).

Çalışmaya katılanların ilk kullanım yaşına göre dağılımı Tablo 3'te verilmiştir. Madde ilk kullanım yaşı olarak %29 ile 15-19 ve %28 ile 20-24 yaş aralığında yoğunlaştığı görülmektedir. Bu kitle aynı zamanda birimlerimizce ağırlıklı olarak önleme faaliyetlerinin yönlendirildiği kitledir. Ancak bu soru altında elde edilen veri için "madde" tanımlamasının sigara, alkol ve uçucu maddeleri ayrıştıran bir özelliği bulunmamaktadır. Bu veri kaybı 2005 formunda giderilmiştir.

4- Eğitim Düzeyi (Madde Kullanım Öncesi)

Okur-yazar değil	Okur yazar	İlkokul	Ortaokul	Lise	Önlisans	Lisans	Lisans üstü	Bilinmeyen	Toplam
54	57	396	147	133	17	13	1	104	922

Grafik-4: Madde Kullananların Madde Kullanım Öncesi Eğitim Düzeyi Faktörüne Göre Dağılımı

Eğitim düzeyine ilişkin anket sorusuna verilen yanıtların madde kullanımı öncesine göre dağılımı Tablo 4'te verilmiştir. Madde kullanıcılarının eğitim düzeylerinin ilk ve orta öğretimde (ilköğretimde) yoğunlaştığı görülmektedir. Eğitim düzeylerini madde kullanım öncesi ve sonrasına göre değerlendirdiğimizde ise anlamlı bir değişiklik gözlenmemiştir. Yapılan bu çalışmada, madde kullanıcılarının eğitim durumlarına ait veriler, KOM Daire Başkanlığının daha önceki yıllardaki raporlarına ait verilerle benzerlik göstermektedir.

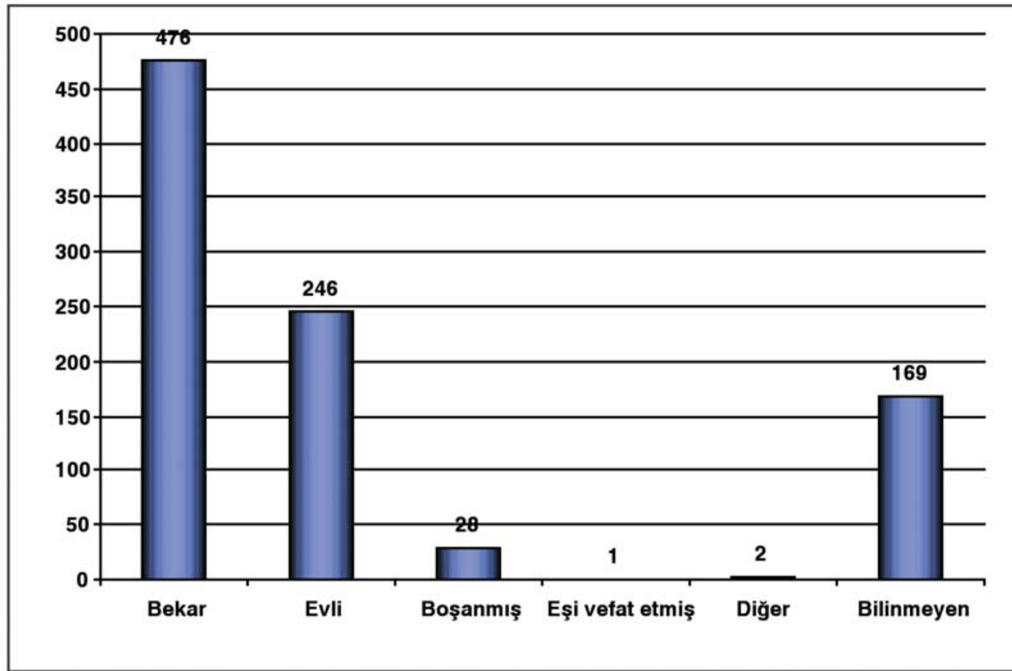
Eğitimde ilköğretimin zorunlu kılınmasından ötürü ülkemiz genelinde ilköğretim düzeyinde okullaş-

ma oranının yüksek olduğu görülmektedir (MEB verisi, 2004). Ancak ilköğretim sonrası eğitimin zorunlu olmayışı, kişilerin öğretim seçme sınavlarındaki başarısızlıkları sebebiyle meslek seçimine erken yönelmeleri, yeterli mesleki rehberlik faaliyetlerinden yoksun olunması sebebiyle, ailelerin popüler meslek gruplarına yönlendirmesi gibi nedenlerden ötürü bu tablodaki verilerde yoğunluklu olarak eğitim düzeyi ilköğretimde görülmektedir.

Eğitim düzeyinin yüksek olmasının madde kullanımını engellediğine ilişkin bir kanı bulunmaktadır. Kokainin fiyatı sebebiyle özellikle üst sosyo-ekonomik düzeyde kullanımının yaygın olduğu, uçucu maddelerin son yıllarda özellikle sokakta yaşayan/çalışan çocuklar arasında yaygın olarak kullanıldığı bilinmektedir. Ancak yukarıda sayılan nedenlerden ötürü eğitim düzeyi tablosundaki verilerin madde kullanıcılarını tanımlamada tek başına ayırıcı bir faktör olmadığı düşünülmektedir.

5- Medeni Hali

Bekar	Evli	Boşanmış	Eşi vefat etmiş	Diğer	Bilinmeyen	Toplam
476	246	28	1	2	169	922

Grafik-5: Madde Kullananların Madde Kullanım Öncesi Medeni Hallerine Göre Dağılımı

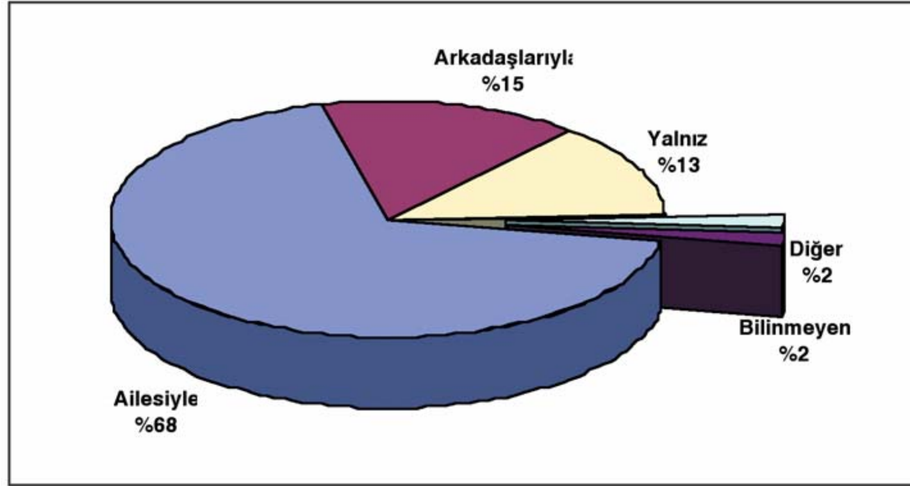
Anketi dolduranların, madde kullanım öncesi % 52'si bekar, % 27'sinin evli, % 3'ü boşanmış olduğu görülmektedir. Madde ilk deneme yaşının 15-24 yaş aralığında yoğunlaştığı görülmektedir (bkz:Tablo-3). Ülkemiz için bu yaş aralığı kırsal alanda evlenme çağı iken şehir merkezinde evlenme öncesi dönemdir. Bu süreç madde kullanım öncesi ve sonrası medeni hal tablosuna da yansımaktadır. Ancak anlamlı bir geçiş gözlenmediğinden burada yer verilmemiştir.

6- Yaşam Ortamı

Madde kullanıcılarının yaşam ortamına göre dağılımı Tablo 6'da verilmiştir. Buna göre madde kullanıcılarının % 68'inin ailesiyle; %15'inin arkadaşları ile % 13'ünün yalnız yaşadığı görülmektedir. Ailenin hangi işlevlerinde problem yaşandığının araştırılması, büyük çoğunluğu ailesiyle yaşayan ve buna

rağmen madde kullanan kişilerin tekrar topluma kazandırılması veya kullanımın engellenmesine yardımcı olacaktır. Bu veri bizlere aile faktörünün önemini birkez daha göstermektedir.

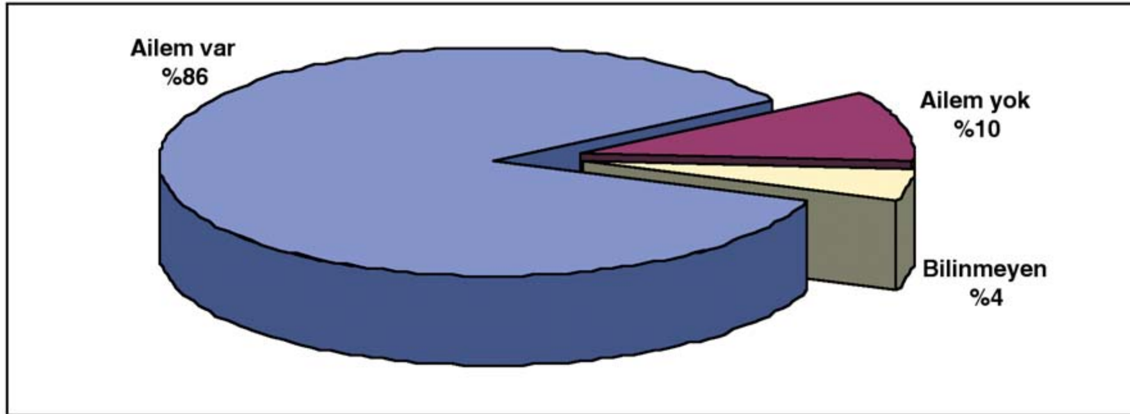
Ailesiyle	Arkadaşlarıyla	Yalnız	Diğer	Bilinmeyen	Toplam
629	142	121	15	15	922

Grafik-6: Madde Kullananların Yaşam Ortamı Faktörüne Göre Dağılımı

7- Kişinin Aile Durumu

Ailem var	Ailem yok	Bilinmeyen	Toplam
248	30	13	291

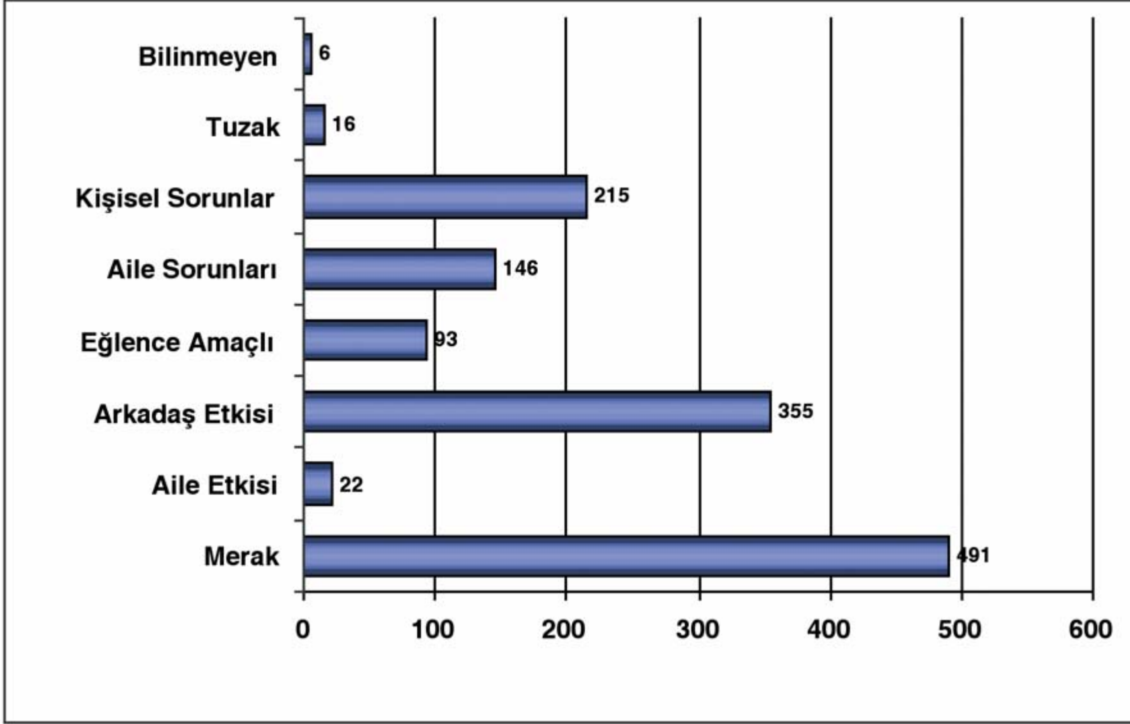
Grafik-7: Madde Kullananların Aile Durumu Faktörüne Göre Dağılımı

Bu veri, bir önceki tabloda yaşam ortamını ailesiyle şıkkını işaretleyenlerin haricindekileri kapsamaktadır. Grubun %86'sı (n=248) ailesi olduğu halde ailesiyle birlikte yaşamamaktadır. Aynı grubun sadece %10'luk kısmı (genel grup içinde %3) ailesinin olmadığını belirtmektedir ve bunların sokakta yaşayanlar grubundan olmaları mümkündür.

Arkadaşlarıyla veya yalnız yaşayanların, ailenin yerine geçen grup yaşantısı içerisinde ne tür bir ilişki ve iletişim yaşadıklarının araştırılması ile, madde bağımlılarının yalnız, kimsesiz, psikopat kişilik özellikleri taşıyanlar arasından çıktığı genel kanısını açıklayabileceği düşünülebilir.

8- Maddeyi Kullanım Nedeni

	Merak	Aile Etkisi	Arkadaş Etkisi	Eğlence Amaçlı	Aile Sorunları	Kişisel Sorunlar	Tuzak	Bilinmeyen
Toplam	491	22	355	93	146	215	16	6

Grafik-8: Madde Kullananların Maddeyi Kullanım Nedenine Göre Sayısal Dağılımı

Madde kullananların maddeye başlama nedeni olarak gördükleri değişkenlerin dağılımları Tablo 8'de verilmiştir.

922 kişinin tabloda bulunan her nedeni işaretleyebileceği göz önüne alınarak; madde kullanıcılarının maddeyi kullanma nedenlerinin en başında merak, ikinci sırada arkadaş etkisi ve ardından kişisel ve aile sorunları gelmektedir.

Bu grafikte dikkati çeken, Tablo-14'de verilen verileri de göz önünde bulundurulduğunda, arkadaş gruplarının baskısı altında tanışılan maddeyi merak ederek kullanmanın çok sık olduğu düşünülmektedir.

Madde kullanımında ağırlıklı olarak "merak" öğesinin yer alma nedeninin, yeni oluşan madde trendlerine veya madde kullanımı konusunda henüz bir alt kültür oluşmamasına bağlı olarak gelişen, madde etkisine ilişkin sayısız yanlış inanış ve beklentilerin olduğu düşünülmektedir.

Madde kullanım nedeni olarak ikinci sırada "arkadaş" yer almaktadır. *Gençlerin bu tür alışkanlıkları edinmesinde arkadaş guruplarının bu davranışı onaylıyor olmasının önemi açıktır. Grup, etkileşim ve iletişim içinde olan birden fazla insanın bulunduğu en küçük toplumsal birimdir. Alt kültürde grup ruhunun ve yapısının etkisi altında, bireyle grubun öteki bireyleri arasında yaşanan süreçler, alkol ve madde kullanımı ve bağımlılığı davranışını oluşturur. Grup içinde bulunmaktan mutlu olan, içinde bulunduğu ortamda rol ve yer sahibi olan kişi alkol ya da madde kullanımını ya da bağımlılığı bir saygınlık simgesi olarak kabul eder* (Köknel, 2001).

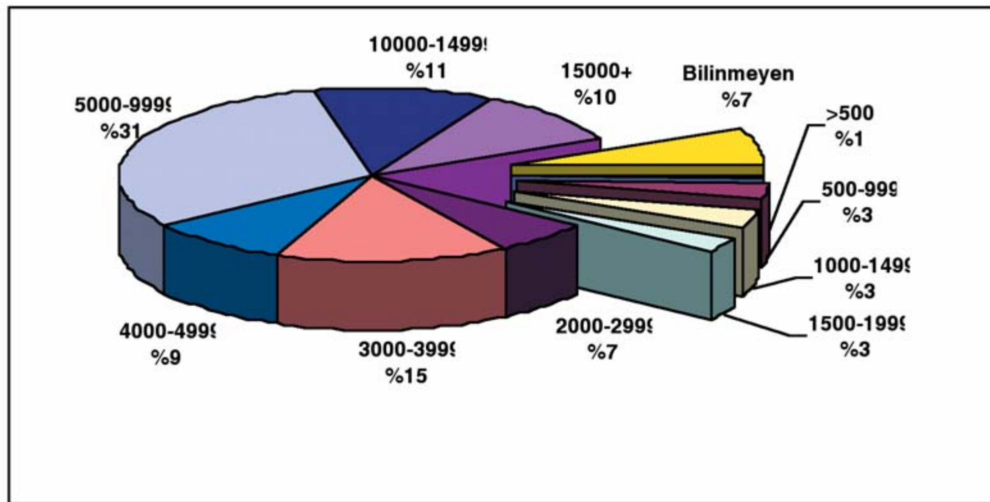
Araştırmamızda madde kullanım nedeni olarak üçüncü ve dördüncü sırada kişisel ve ailevi problemler yer almaktadır. Yapılan bir çalışmada, madde deneyen ve kullanan gruplarda "Sorunları olan ki-

şiler uyuşturucu/uyarıcı madde kullanırlar" görüşüne madde kullanmayanlara göre anlamlı düzeyde daha fazla sıklıkta katılma, gerçeğe uygun bir bulgu olarak değerlendirilmiştir. Bu bulguyu destekler mahiyette daha önce yapılmış bir araştırmada alkol ve madde tüketiminin boşanmış ya da ayrı yaşayan, işsiz olan, sorunları olan bireylerde daha sık olduğu bildirilmiştir (Royo-Bordonada MA. ve Diğerleri, 1997).

Her madde kullanıcısının bir bahanesi vardır. Bu davranış belirgin olarak sigara ve alkolde görünmesine rağmen diğer maddeler için bu kadar belirgin ve fark edilir olmamaktadır. Ancak bizim çalışmamızda "sorunları olan kişiler madde kullanır" nedeninin madde kullanımına başlamada "belirgin neden/itici güç" olmadığı görülmektedir. Bu bağlamda; işlevlerini yeterince gerçekleştiremeyen ailenin yerine edinilen arkadaşların da, problemlerin çözümünde yeterince işlevsel olmadığı, aksine merak ve arkadaş yoluyla edinilen madde kullanımının getirdiği yeni biyopsikososyal problemlerin oluştuğu düşünülebilir.

9- Kişinin Gelir Düzeyi

Yıllık Toplam Gelir Düzeyi (YTL)											
<500	500-999	1000-1499	1500-1999	2000-2999	3000-3999	4000-4999	5000-9999	10000-14999	15000+	Bilinmeyen	**Toplam**
5	23	25	22	51	115	72	243	87	81	54	**778**

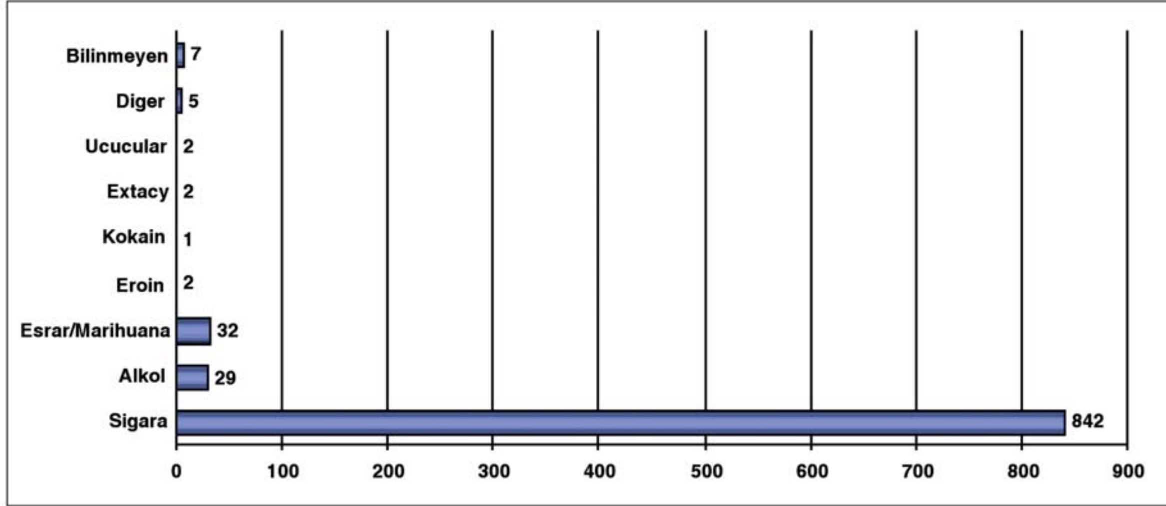
Grafik-9: Madde Kullananların Gelir Düzeyi Faktörüne Göre Dağılımı

Düzenli gelire sahip olan 778 kişinin yıllık gelir düzeyleri Tablo-9'da verilmiştir. Gelir düzeylerinden de anlaşılacağı üzere madde kullanıcıların büyük çoğunluğunun düşük ve orta sosyo-ekonomik düzeye sahip kişiler olduğu görülmektedir. (Aylık ortalama gelir 730 YTL) Ancak ülkemizin sosyo-ekonomik düzeyi de bu tablodan çok farklı değildir ve işsizlik oranı hala yüksektir. Bu soru maddesi, anketi yanıtlayanların madde kullanımı veya ticaretinden ötürü yakalama yapılıp yapılmadığını ölçmemekle birlikte, görünen odur ki; anketi yanıtlayanlar madde ticaretinden beklenen veya vaat edilen yüksek gelir seviyesini veya maddi refahı elde edememişlerdir.

Ayrıca tablodaki <500 ile 1999 YTL (aylık gelir ortalaması 100 YTL) gelir seviyesine sahip toplam 75 kişinin soruyu yanlış anlamalarından ötürü toplam yıllık gelir yerine, aylık gelirlerini belirtmişlerdir. Ancak bu tabloyu değiştiren bir veri değildir.

10- Madde Kullanım Süreci (Seyri)

Sigara	Alkol	Esrar/Marihuana	Eroin	Kokain	Extacy	Ucucular	Diğer	Bilinmeyen	**Toplam**
842	29	32	2	1	2	2	5	7	**922**

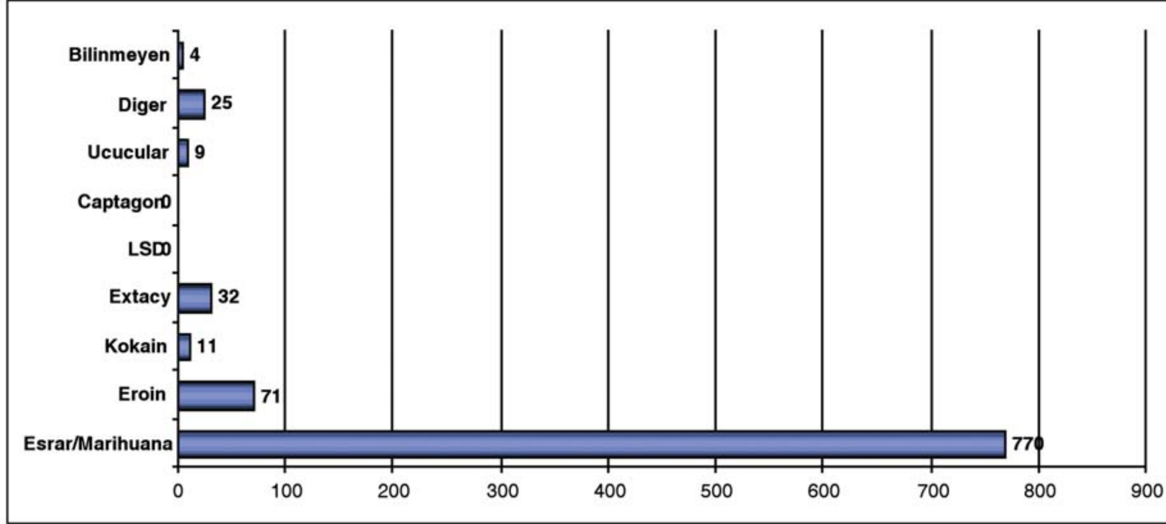
Grafik-10: Madde Kullananım Süreci (Seyri) Faktörüne Göre Dağılımı

Başlama sırasına göre kullanılan maddeler incelendiğinde elde edilen bu verinin belirgin olarak madde kullanımında izlenen geçişleri gösterdiği düşünülmektedir. İlk kullanıma başlanılan maddeler içerisinde sigara % 91, ikinci kullanıma başlanılan maddeler içerisinde alkol % 55, ve üçüncü kullanıma başlanılan maddeler içerisinde ise Esrar/Marihuana'nın % 75 oranla kendi grupları içerisinde en yüksek oldukları görülmektedir. İlk kullanılan madde olarak alkolü belirtenlerin oranı ile esrarı belirtenlerin oranı birbirine yakındır (%3, n=30), diğer maddeler için belirgin bir geçiş izlenmemiştir. Ancak başlama sırasına göre ilk kullandığı madde ile şu an kullanmakta olduğu madde kıyaslandığında ise sigaraya başlayan grubun (n=842) %77'sinin esrar, %7'sinin eroin kullanımına devam ettiği; ilk kullandığı madde alkol veya esrar olan gruba ise belirgin olarak herhangi bir madde kullanımına geçiş görülmediği elde edilmiştir. Tütün ve alkol kullanımının bir alt kültür yapılanması olduğunu varsaydığımızda, sigara ve alkol tüketilen ortamları paylaşmayan kişilerin başka maddelere ulaşma riskinin büyük oranda düştüğünü varsayabiliriz.

Anket verilerine göre madde kullanıcılarının büyük çoğunluğunun uyuşturucu madde kullanımına başlamadan önce sigara kullanmaya başladığı görülmekte, bunu sigara ve alkolün beraber kullanımı izlemektedir. Madde kullanımına sigara ile başlayanların (n=842, genel grup içinde %91) daha sonra ikinci olarak %55'inin alkol; sigara-alkol kullananların ise %52'sinin esrar kullanımına başladığı ayrı bir veri olarak tespit edilmiştir. Bağımlılık sürecinde sigara ve alkolün diğer bağımlılık yapan ve legal olmayan maddeleri kullanmaya başlamada öncü olduğu, sigara ve alkol kullanmayanların ise bağımlılık sürecine kullananlara oranla uzak oldukları, paylaşılan sosyal ortamların ve yaşamların böylelikle ayrıştığı söylenebilir (YILMAZ, 2003).

11- Kullanım Sıklığına Göre Maddeler (En Sık Kullanılan Maddeler)

Esrar/Marihuana	Eroin	Kokain	Extacy	LSD	Captagon	Ucucular	Diğer	Bilinmeyen	Toplam
770	71	11	32	-	-	9	25	4	922

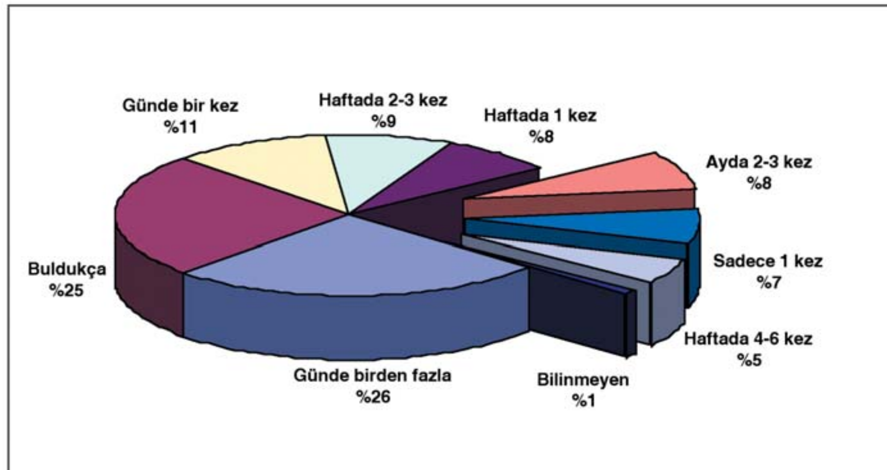
Grafik-11: Kullanım Sıklığına Göre En Sık Kullanılan Maddelerin Dağılımı

Kullanım sıklığına göre; birinci sıklıkta kullanılan maddeler içerisinde en sık kullanılan madde % 84 oranında Esrar/Marihuana olurken, bu maddeyi % 8 oranla Eroin, % 3 oranla Extacy ve diğer maddelerin izlediği görülmektedir.

Türkiye'de yapılan pek çok çalışmada esrarın en çok kullanılan madde olduğu rapor edilmektedir. Esrarın bu kadar sık kullanıldığının rapor edilmesinin, ulaşılabilirliğinin ve temininin görece kolay olması, olası zararlarının hafife alınması ve sosyal olarak diğer yasadışı maddelere göre daha kabul edilir görülmesi ile ilgili olduğu düşünülmektedir (Psikologlar Derneği Raporu, 2002).

12- Madde Kullanım Sıklığı

Günde birden fazla	Günde bir kez	Haftada 1 kez	Haftada 2-3 kez	Haftada 4-6 kez	Ayda 2-3 kez	Buldukça	Sadece 1 kez	Bilinmeyen	Toplam
243	101	75	81	46	72	230	64	10	922

Grafik-12: Madde Kullanım Sıklığı

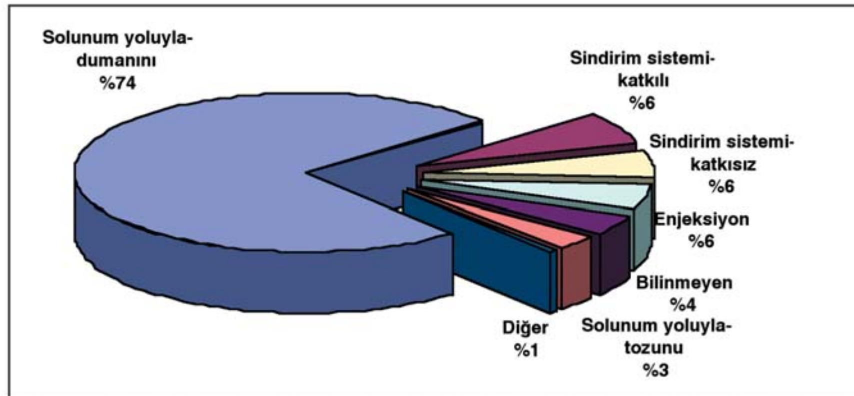
Araştırmaya katılanların madde kullanım sıklığına ilişkin verdikleri yanıtların dağılımları Tablo-12'de verilmiştir. Bağımlılık tanı kriteri olarak kullanılan maddenin türü, dozajı, kullanım şekli ve kullanım sıklığının bir arada değerlendirilmesi gereklidir.

Kullanım sıklığı değişkenine baktığımızda günde birden fazla kullanım oranı % 26, buldukça % 25 olarak belirtilmektedir. En sık kullanılan madde olarak esrarın gösterilmesi (bkz. Tablo-11), kullanım şeklinin yoğunluklu olarak "solunum yolu ile dumanını" (bkz. Tablo-13) yani sigara tarzında içiminin belirtilmesi, sadece esrar maddesine yönelik bir kullanım sıklığını gösteriyor olabilir.

13- Kullanım Şekli

"Solunum yoluyla dumanını" kullanım şekli en çok belirtilen madde kullanım yolu olarak görülmektedir. Bu verinin sigaralı–esrar kullanım oranının yüksek olmasından kaynaklandığı düşünülebilir. Bu noktada enjeksiyon yoluyla madde kullanım oranının (%6, n=51) olması önemli bir veridir. Bu kullanımda enjektör paylaşımı, kirli enjektör kullanımı HIV/AIDS ve Hepatit B-C gibi bulaşıcı hastalıkların temel nedenlerindendir. Ancak Bakırköy AMATEM verilerine göre son yıllarda eroin bağımlılığı tedavi taleplerinde düşüş yaşanmaktadır ve buna bağlı olarak genel zarar azaltım politikalarının uygulanması için oldukça erken olduğu düşünülmektedir.

Enjeksiyon	Sindirim sistemi-katkılı	Sindirim sistemi-katkısız	Solunum yoluyla-dumanını	Solunum yoluyla-tozunu	Diğer	Bilinmeyen	Toplam
51	59	52	691	27	6	36	**922**

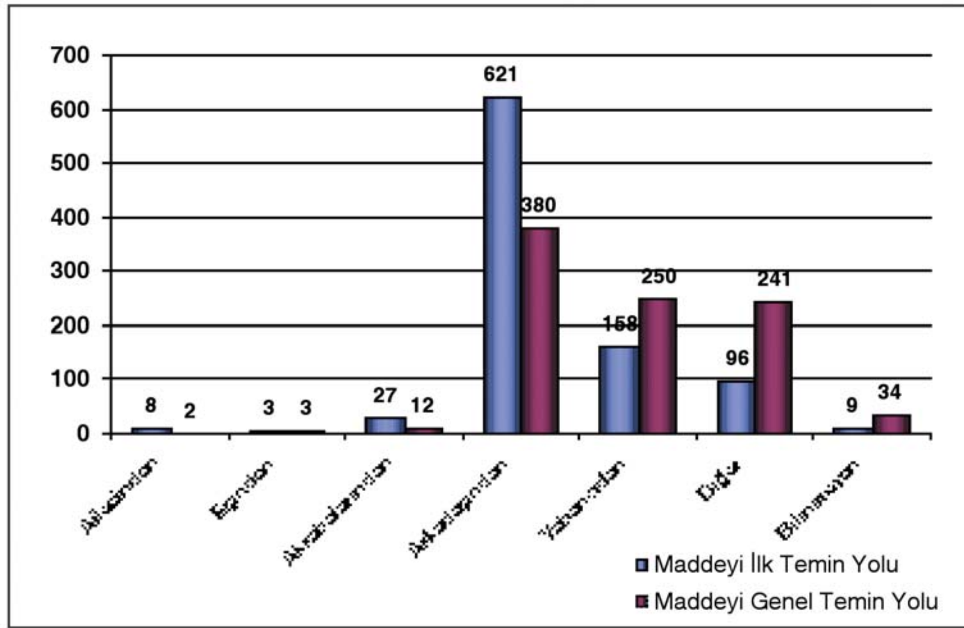

Grafik-13: Madde Kullananların Maddeyi Kullanım Şekli Faktörüne Göre Dağılımı

14- Madde Temin Yolu

	Maddeyi İlk Temin Yolu		Maddeyi Genel Temin Yolu	
Maddeyi Temin Yolu	**Frekans**	**%**	**Frekans**	**%**
Ailesinden	8	1	2	0
Eşinden	3	0	3	0
Akrabalarından	27	3	12	2
Arkadaşından	621	68	380	41
Yabancıdan	158	17	250	27
Diğer	96	10	241	26
Bilinmeyen	9	1	34	4
Toplam	922	100	922	100

Madde kullananların maddeyi temin yoluna göre dağılımı Tablo-14'te verilmiştir. Madde ilk temin ve genel temin yolunda "arkadaştan teminin" kendi grupları içerisinde en yüksek olduğu görülmektedir. Ancak genel temin yolunda "arkadaş" tercihi ilk temin yoluna göre %27 oranında düşüş gösterirken "yabancıdan-diğer" tercihlerinde %10'luk bir artış görülmektedir. Madde genel temini bağımlılık göstergesi olarak kabul edildiğinde; arkadaşından temin faktörünün düşüş göstermesinin, bağımlılık sürecinde madde temininde seçicilikten uzaklaşıldığı, yeni madde satıcıları artık zararsız görülürken aynı zamanda madde kullanımının bırakılması için gerekli destek fırsatının da ortadan kalkmakta olduğu şeklinde yorumlanabilir. Fakat maddenin yasal olmayan ticaretinde kullanıcının yabancıdan madde alamayacağı düşünüldüğünde anketi cevaplayanların satıcılarını belki de arkadaşlarını koruma eğilimine girdikleri de söylenebilir. Bu veri madde kullanımını önleme alanında faaliyet gösterenler için önemli bir bilgidir.

Grafik-14: Madde Kullananların Maddeyi Temin Faktörüne Göre Dağılımı

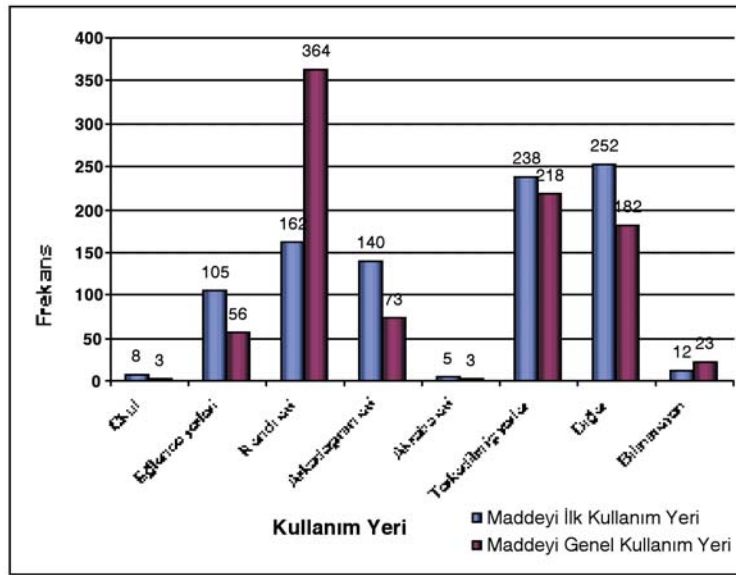
15- Kullanım Yeri

Maddeyi Kullanım Yeri	Maddeyi İlk Kullanım Yeri		Maddeyi Genel Kullanım Yeri	
	Frekans	%	Frekans	%
Okul	8	1	3	0
Eğlence yerleri	105	11,5	56	6
Kendi evi	162	18	364	39,5
Arkadaşının evi	140	15	73	8
Akraba evi	5	0,5	3	0
Terkedilmiş yerler	238	26	218	24
Diğer	252	27	182	20
Bilinmeyen	12	1	23	2,5
Toplam	922	100	922	100

Maddeyi kullanım yeri için ilk kullanım faktörüne baktığımızda, %36 oranında kendisinin, arkadaşının, akrabasının olmak üzere genelde ev tercih edilmekte; bunu %26 ile terkedilmiş yerler ve %11,5

oranında eğlence yerleri takip etmektedir. Madde kullanımının ülkemizde sosyal kabul gören bir davranış olmaması ve yasal takibata neden olması sebebiyle toplumdan uzak ortamlar tercih edilmektedir.

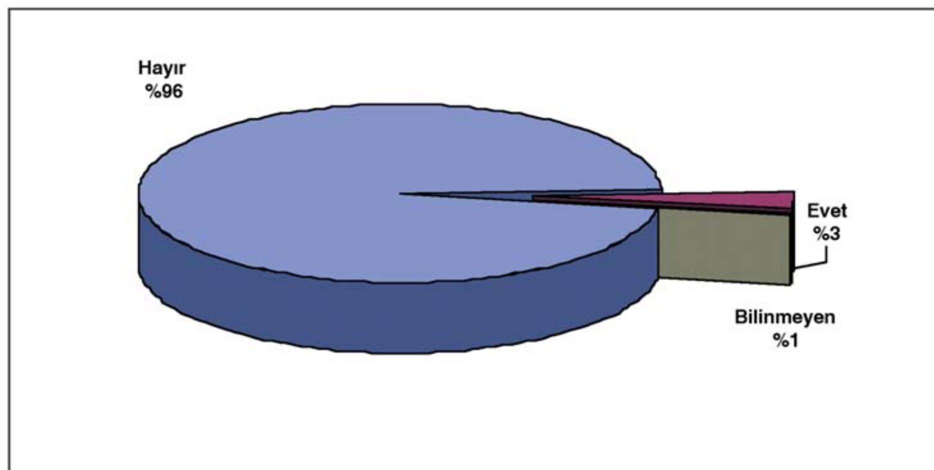
Ülkemizde hanenin, anayasal dokunulmazlığının olması ve kişilerin kendilerini buralarda güvende hissetmesinden dolayı maddeyi ilk kullanım farklı çevrelerde olurken, genel kullanımda maddeyi kullandıkları yerlerin; kendi, akraba ve arkadaş evleri olduğu görülmektedir. Bunun yanı sıra ev özel mülkiyet kapsamında değerlendirilmesinden ötürü dokunulmazlığını korumakta ve madde kullanımı ve bağımlılığının, kişinin kendini güvenli hissettiği bir ortamda gerçekleştirilmesine ve sürdürülmesine olanak sağladığı varsayılmaktadır. Maddeyi kullanım yeri için genel kullanım faktörüne baktığımızda, diğer kullanım yeri faktörlerinin oranlarında düşüş yaşanırken, madde kullanımında kendisinin ve arkadaşının evini tercih etme %47,5 oranında artış göstermektedir.

Grafik-15: Madde Kullananların Maddeyi Kullanım Yeri Faktörüne Göre Dağılımı

16- Bulaşıcı Hastalık

Evet	Hayır	Bilinmeyen	Toplam
27	889	6	**922**

Grafik-16: Madde Kullananların Bulaşıcı Hastalığa Yakalanma Faktörüne Göre Dağılımı

Madde kullanıcılarının bulaşıcı hastalığa yakalanma faktörüne göre dağılımı Tablo-16'da verilmiştir. Buna göre madde kullanıcıların % 96'sının herhangi bir bulaşıcı hastalığı olmadığı görülürken, %3'ünün (n= 27) bulaşıcı hastalığı olduğu görülmektedir. Bulaşıcı hastalığı olanların maddeyi kullanım şekli incelendiğinde; 16'sı solunum yolu ile dumanını, 5'inin sindirim sistemi yolu ile katkılı olarak, 4'ünün enjeksiyon yolu ile, 2'sinin sindirim sistemi yolu ile katkısız olarak maddeyi kullandıklarını belirtmişlerdir.

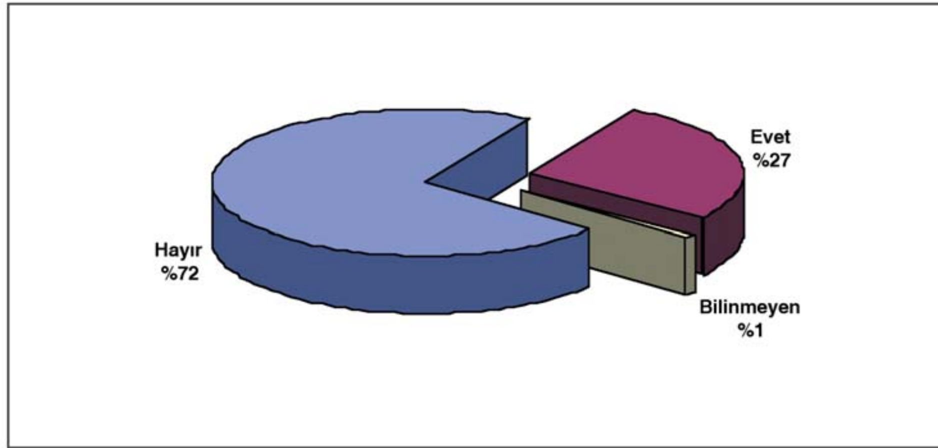
Bu verinin elde edilmesinde, kişinin beyanını doğrulamak için herhangi bir tıbbi tahlil kullanılmamıştır. Damar yoluyla madde kullananlarda, kullandıkları maddenin etkisi altındayken bir çok alanda olduğu gibi cinsel davranış, enjektör paylaşılması veya enjektör temizlenmesi gibi konularda da muhakeme bozukluklarına rastlandığı gösterilmiştir (Zwi A. B., Cabral A. J 1991 akt: Evren ve Çakmak, 2002).

Evren ve Çakmak'ın, 2001 yılında AMATEM kliniğinde eroin kullanımı nedeniyle yatarak tedavi gören ve eroini damar yoluyla kullanan 167 bağımlı üzerinde yaptıkları çalışmada, bağımlıların %50.3'nün yaşam boyu en az bir kez enjektör paylaşımları olduğunu bildirmişlerdir.

Madde kullanımı kendi içinde birçok riski barındırmakla beraber, damar yoluyla madde kullanımının, AIDS ve Hepatit gibi bulaşıcı hastalıkların yayılmasında önemli bir rol oynadığı bilinmektedir. Bu popülasyonda enfeksiyon riskinin artma gerekçeleri enjektör paylaşımı, sağlıksız yaşam koşulları ve enfekte kişilerle korunmasız cinsel ilişki olarak gösterilmiştir. Damar yolundan eroin kullananlarda Hepatit B-C ve HIV (Human Immunovirus) yanında endokardit, abse ve tuberküloz gibi başka enfeksiyon hastalıkları da saptanmıştır (Caiaffa WT ve Diğerleri, 1993; Manoff SB ve Diğerleri, 1996 akt: MIRSAL Hasan ve Diğerleri, 2003).

17- Tedavi Talebi

Evet	Hayır	Bilinmeyen	Toplam
250	663	9	**922**

Grafik-17: Madde Kullananların Madde Bağımlılığı Tedavisi İsteme Faktörüne Göre Dağılımı

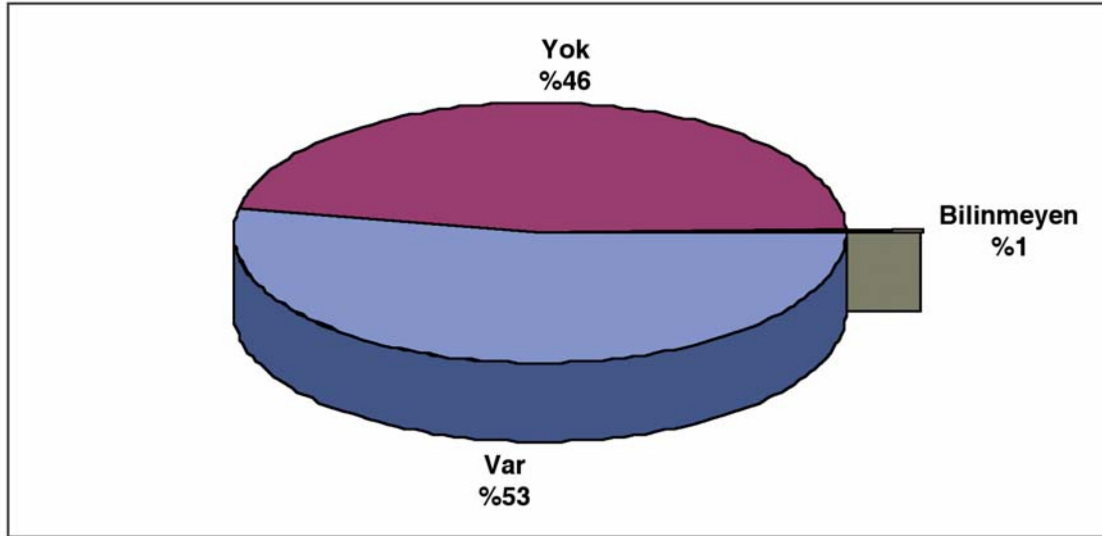
Madde kullanıcılarının tedavi isteyip istememe faktörüne göre dağılımı Tablo-17'de verilmiştir. Buna göre madde kullanıcılarının % 72'sinin tedavi istemine karşı hayır yanıtını verirken, % 27'si ise evet yanıtını verdiği görülmektedir. Evet yanıtını veren 250 kişiden 244'ü erkek 6'sı ise kadın'dır. Yeni kanuni uygulamalarda yakalanmadan kullanıcı olduğunun beyan edilmesi ceza yaptırımının uygulanmamasına ve tedavi talebinin karşılanmasına imkan vermektedir. Yakalamadan sonra kullanıcı olduğunun

beyan edilmesi ise yine ceza yaptırımının yerine 2 yıl süreyle tedavi talebinin karşılanmasına imkan tanımakta ancak tedavi aksatılırsa yine cezaya hüküm verilmektedir. Bu anlamda anketi yanıtlayanların her ne kadar haklarında hüküm verilmemiş olsa da kullanıcı olduklarını beyan ederken tedavi taleplerinin bulunmaması incelenmesi gereken bir olgudur.

%27'lik tedavi talebi, bu bireylerin tekrar topluma kazandırılması bakımından anlamlı bir yoğunluktur. İnanıyoruz ki tedavi müracaat yolları kullanıcılar tarafından öğrenildikçe, tedavi talebi yönündeki bu rakam artacaktır.

18- Sabıka Durumu

	Sabıkası Madde ile İlgili		Sabıkası Madde Dışı Konularla İlgili	
	Frekans	%	Frekans	%
Evet	248	50	328	67
Hayır	220	45	140	28
Bilinmeyen	26	5	26	5
Toplam	**494**	**100**	**494**	**100**

Grafik-18: Madde Kullananların Sabıka Faktörüne Göre Dağılımı

Araştırmaya katılanların (n=922), % 53'ünün sabıkasının olduğu, % 46'sının sabıkasının olmadığı, ancak bu formu doldurması itibariyle madde ile ilgili bir suçtan sabıka edineceği görülmektedir.

Ergenlik döneminde eroin kullanımı, daha sonraki yıllarda bir çok gelişimsel görevi engellemekte, düzensiz çalışma yaşantısına neden olmakta ve eğitim başarısını düşürmektedir. Yapılmış kapsamlı araştırmalarda; aşırı eroin kullanımı olan kişilerin sıklıkla erkek olduğu, eğitim ile ilgili planlarının bulunmadığı, yaşamlarının bir bölümünde evlilik dışı ilişkiler yaşadıkları, çocuklarının olmadığı ve halen bekar oldukları görülmekte ve ayrıca sosyo-ekonomik sıkıntı yaşadıkları ve aile yaşantılarının bozulduğu bildirilmektedir. Eroin bağımlılarında zamanla yalan söyleme, hırsızlık ve dolandırıcılık yapma, adam yaralama ve fuhuş yapma gibi çeşitli mediko legal (madde etkisi altında olması beklenen) davranışlar görülmektedir (Özden, S. 1992 akt: Gümüş ve Diğerleri, 2002). Genel olarak madde kullanımı altında madde arama davranışının kullanıcıyı suça teşvik ettiği de göz önünde bulundurulmalıdır.

Ancak madde etkisindeyken suç işleme her madde için söz konusu olmamaktadır. Kullanılan maddenin türü, miktarı, sıklığı ve suça etkisi burada da karşımıza çıkmaktadır. Kullanılacak bir maddeye ilişkin beklenen etki, madde etkiyi sağlamasa da vücud tarafından üretilebilmektedir.

Örneğin, özellikle sokakta yaşayanlar arasında kullanımı bildirilen, uçucu madde kullanımının bilinç kaybına yol açtığı ve işledikleri suçları, bu durum altında gerçekleştirdikleri sanılmaktaydı. Oysa uçucu madde kullanımının böyle bir etkisi olmadığı kanıtlanmıştır. Son zamanlarda bahsi geçen bilginin yaygınlaşmasından sonra, uçucu madde etkisi altında işlenildiği sanılan suçlarda düşüş yaşandığı da düşünülmektedir.

Sabıkası olanların sabıkalarının madde ile ilgili ya da madde dışı konularla ilgili olup olmadığının karşılaştırılması;

Sabıkası olanların sabıkalarının madde ile ilgili ya da madde dışı konularla ilgili olup olmadığının karşılaştırıldığında; sabıkası olan kişilerin (n=494) % 50'sinin sadece madde ile ilgili suçlardan, % 67'sinin sadece madde dışı suçlardan dolayı sabıkalarının olduğu belirtilir iken, bu iki grup incelendiğinde % 22'sinin her iki suçtan dolayı sabıkalarının olduğu görülmektedir.

Sabıkası Madde ile İlgili	Sabıkası Madde Dışı Konularla İlgili	Sabıkası Madde ile İlgili / Sabıkası Madde Dışı Konularla İlgili
% 28 (Toplamda % 50)	% 45 (Toplamda % 67)	% 22

4. BÖLÜM

TADOC
TÜRKİYE ULUSLARARASI UYUŞTURUCU VE ORGANİZE SUÇLARLA MÜCADELE AKADEMİSİ

“Uyuşturucu ve Organize Suçlara Karşı Uluslararası İşbirliği”
www.tadoc.gov.tr

I- GİRİŞ

TADOC; her yıl Dünya Uyuşturucu ile Mücadele Günü olarak kutlanan 26 Haziran 2000 tarihinde Türkiye – Birleşmiş Milletler işbirliği ile kurulmuştur. TADOC; kaçakçılık ve organize suçlarla mücadele konularında ulusal ve uluslararası eğitim programları uygulayan bir kanun uygulama akademisidir. Akademi; doğrudan Emniyet Genel Müdürlüğü Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele (KOM) Daire Başkanlığına bağlı olmanın yanı sıra, kısmen fon desteği aldığı Birleşmiş Milletler Uyuşturucu ve Suç Ofisi (UNODC) ile işbirliği içerisinde faaliyetlerini yürütmektedir.

TADOC'ta; ulusal düzeyde Emniyet Genel Müdürlüğü, Gümrük Müsteşarlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı; uluslararası düzeyde Karadeniz Ekonomik İşbirliği, Ekonomik İşbirliği Teşkilatı ve Balkan Ülkeleri ile Türkiye'nin ikili güvenlik işbirliği anlaşması imzaladığı diğer ülkelerin kaçakçılık ve organize suçlarla mücadele birimlerinde görevli kanun uygulama personeli için temel ve uzmanlık eğitimleri ile seminer ve workshop programları uygulanmaktadır. TADOC'ta ayrıca uyuşturucu, mali ve organize suçlara ilişkin olarak araştırma merkezleri aracılığıyla bilimsel çalışmalar yapılmaktadır.

Üç aşamalı bir proje olarak öngörülen TADOC'un I. aşaması, kuruluş tarihi olan 26 Haziran 2000 tarihinde başlayıp 18 Haziran 2002 tarihinde tamamlanmıştır.

TADOC Projesi I. aşaması için planlanan tüm faaliyetler gerçekleştirilmiş ve "TADOC'un I. aşama için öngörülen eğitim ve uluslararası işbirliği bağlamındaki sorumluluklarını etkin biçimde yerine getirdiği ve kısa sürede büyük başarılara imza attığı" uluslararası ve ikili işbirliği çerçevesinde gerçekleştirilen toplantılarda ve yayınlanan raporlarda ifade edilmiştir.

Ayrıca TADOC'un benzer amaçlarla dünyanın değişik bölgelerinde kurulması düşünülen akademiler için bir model olarak benimsendiği, hem bölge ülkeleri hem de Birleşmiş Milletler Örgütü'nce belirtilmiş ve TADOC, 2001 yılında anılan örgüt bünyesinde eğitim alanında hayata geçirilen "en başarılı proje" olarak gösterilmiştir.

UNODC fonlarıyla desteklenen TADOC Projesi II. aşaması uygulama süreci, 26 Haziran 2002 Dünya Uyuşturucu ile Mücadele Günü'nde Türk ve BM yetkililerinin katılımıyla TADOC'ta düzenlenen faaliyetlerle başlamıştır.

TADOC II. aşaması 24 ay olarak öngörülmüş ve II. aşamada planlanan tüm faaliyetler yerine getirilmiştir.

Bugüne kadar sınırlı personel sayısına rağmen özverili çalışmaları ile son derece başarılı hizmetler sunan ve üstlendiği yükümlülükleri yerine getiren TADOC'un, bölgemizde uyuşturucu ve organize suçlarla mücadele alanında eğitim konusundaki öncü rolünü devam ettirebilmesi için mevcut eğitim kapasitesinin artırılmasının gerektiği BM Örgütünün yanı sıra Dışişleri Bakanlığımız tarafından da ifade edilmektedir.

TADOC II. aşaması çerçevesinde;

- TADOC Eğitim İhtiyaç Analizi, Değerlendirme ve Program Geliştirme Bölümü hayata geçirilmiş, bilimsel normlar ışığında ulusal ve uluslararası düzeyde eğitim ihtiyaçları tespit edilmiş, program değerlendirme ve geliştirme çalışmaları gerçekleştirilmiştir.
- (9)'u bölgesel nitelikte toplam (25) uluslararası uzmanlık eğitim programı, (6) workshop/ çalışma toplantısı ve Ulusal Polis Akademisi'nde öğrenim gören yabancı uyruklu öğrencileri için (2) program ile ulusal düzeyde (68) uzmanlık eğitim programı, (25) seminer ve (4) konferans olmak üzere toplam (130) program düzenlenmiştir.
- TADOC Mobil Eğitim Timleri oluşturulmuştur.
- Ülkemizde, merkezi TADOC'ta olmak üzere (9) adet BİDEM Bölge Merkezi, UNODC'nin fon desteğinde sağlanan bilgisayar ve diğer ekipmanlarla donatılarak hayata geçirilmiştir.
- TADOC'taki Araştırma Merkezleri işlevselleştirilmiştir.
- Uygulamalı eğitim programlarını gerçekleştirmek üzere Taktik Eğitim Merkezi kurulmuştur.
- Bölge ülkelerinin eğitimine yönelik Mobil BİDEM (MOBİDEM) Eğitim Timleri oluşturulmuştur.

TADOC Projesinin II. Aşaması Aralık 2004'te sona ermiş olup, aynı şekilde UNODC tarafından desteklenecek olan III. Aşamasının başlangıç tarihi olarak Mart 2005 kararlaştırılmıştır. III. Aşama çerçevesinde;

- Akademi'nin standart eğitim müfredatını oluşturan eğitim programlarının son şeklini alması,
- TADOC'a bağlı olarak bölge ülkelerinde eğitim merkezlerinin hayata geçirilmesi,

- TADOC Bilgisayar Destekli Eğitim Merkezinin bölge ülkelerine tanıtımı ve eğitim modüllerinin uygulanması,
- (16) KOM İl Biriminde yeni BİDEM Merkezlerinin hayata geçirilmesi,
- Ülkemizde ve dünyada kurulması planlanan eğitim kurumları için model bir akademi olması,
- TADOC uzman eğiticilerinin bölge ülkelerinin eğitim ihtiyaçları doğrultusunda geçici olarak bu ülkelerde görevlendirilmeleri,
- TADOC'taki Araştırma Merkezlerinin ülkemizin ve bölge ülkelerinin uyuşturucu ve organize suçlarla mücadele stratejilerinin hazırlanması ve uygulanması sürecinde aktif rol oynaması ve,
- TADOC'la ilgili yasal mevzuatın geliştirilmesi planlanmaktadır.

II-TADOC BÜNYESİNDE GERÇEKLEŞTİRİLEN EĞİTİM İHTİYAÇ ANALİZİ, DEĞERLENDİRME ve PROGRAM GELİŞTİRME ÇALIŞMALARI

Hizmetiçi eğitim birimlerinin genel perspektifi doğru kişiye, doğru yerde ve zamanda doğru eğitim programı uygulamak olmalıdır. Bu doğruların uyumu uygulanan hizmetiçi eğitim programının niteliği hakkında sağlıklı fikirler verir. Nitelikli bir hizmetiçi eğitim programı, nitelikli insan gücünün yetiştirilmesinde en önemli etkendir.

Eğitim ihtiyaç analizi, bir kurumda çalışan personelin çalıştığı birimde yaşadığı, karşılaştığı veya karşılaşabileceği muhtemel sorunların eğitim ile çözülebilen kısımlarının bilimsel yöntemlerle tespit edilmesi sürecidir.

Eğitim ihtiyaç analizinde kullanılan tekniklerin başlıcaları;

a) Kayıt ve raporları inceleme,

b) Grup toplantıları düzenleme,

c) Görüşme-Mülakat yapma,

d) Anket uygulama,

e) Gözlem yapma ve

f) Test uygulamalarıdır.

Bu çerçevede; 2005-2006 yıllarında uluslararası eğitim programlarımızın planlamasına yön vermek amacıyla Haziran 2004'te Tacikistan, Özbekistan ve Kırgızistan Uyuşturucu ve Organize Suçlarla Mücadele Birimlerinde TADOC Program Geliştirme Uzmanı ve BM Eğitim Danışmanı ile birlikte UNODC'nin fon desteğiyle Eğitim İhtiyaç Analizi çalışması gerçekleştirilmiştir.

Buna paralel olarak ulusal eğitim ihtiyaçlarımızın tespiti ve buna ilişkin programların düzenlenmesi amacıyla da Aralık 2004'te, İl Birimlerimize ziyaretler gerçekleştirilerek eğitim ihtiyaç analizi çalışmaları yapılmıştır.

Bir hizmet içi eğitim kurumu, eğitiminden sorumlu olduğu hedef kitleye yönelik belirlediği/öngördüğü hedeflere ulaşabilmek için "Eğitim İhtiyaç Analizi" ile "Eğitim Değerlendirme" sürecini eş zamanlı olarak gerçekleştirmek durumundadır.

Eğitim değerlendirme sürecini bilimsel norm ve yöntemlere uygun olarak uygulamakta olan TADOC, hizmet içi eğitim programlarının değerlendirilmesinde dünya genelinde kullanılmakta olan Kirk PATRICK Modelini temel alarak kendine özgü karma bir model oluşturmuştur.

Bu karma modelin ilk aşamasında; kursiyerlere katılacağı eğitimle neyi hedeflediği, hangi yönlerini geliştirmek istediği; ikinci aşamasında, kursiyerlerden kurs öncesi yapılan hazırlıklar, kursun içeriği ve eğiticileri, iaşe-konaklama, süre ve değerlendirmeye ilişkin görüşleri; kurs sonunda yapılan üçüncü aşamada, kursiyerlerden kurstan önce hedeflediği bilgi ve becerilere ulaşıp ulaşmadıkları ve dördüncü aşamada; belirlenen amaçlara ulaşmak için kursiyerlerden bir eylem planı hazırlamaları istenmektedir.

Beşinci aşamada ise; TADOC'un gerçekleştirdiği eğitim programlarının birimlerimizde görevli personelimizin bilgi ve davranışlarında meydana getirdiği olumlu değişiklikleri tespit etmek amacıyla alana gidilerek olay analizi, mülakat ve gözlem çalışmaları yapılmaktadır.

Ayrıca, eğitim programlarını tamamlayan katılımcılar, elde ettikleri kazanımları brifing formatında çalışma arkadaşlarıyla paylaşma konusunda yönlendirilmektedir.

Bu perspektiften hareketle 2005-2006 yıllarında uyuşturucu ve organize suçlarla mücadele eden ulusal ve bölgesel kanun uygulama birimlerinin tamamında eğitim ihtiyaç analizi ve değerlendirme sürecinin gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

III- ULUSLARARASI EĞİTİM PROGRAMLARI

Katılımcılarını Ekonomik İşbirliği Teşkilatı, Karadeniz Ekonomik İşbirliği ve Balkan Ülkeleri ile Türkiye'nin taraf olduğu ikili işbirliği anlaşması imzalanan diğer ülkelerin kanun uygulayıcı birimlerinde görevli personelin oluşturduğu uluslararası eğitim programlarıyla; sınır aşan uyuşturucu ve organize suçlara karşı mücadele stratejisi ve yöntemlerini standartlaştırmak, bu yolla anılan suçlara karşı sürdürülen bölgesel mücadelenin güçlenmesine katkı sağlamak amaçlanmaktadır.

A- 2004 Yılında TADOC'ta Gerçekleştirilen Bölgesel Eğitim Programları

- **Bölgesel Yasadışı Göç, İnsan Kaçakçılığı ve Belge Sahteciliği ile Mücadele Eğitim Programı**

19-23 Ocak 2004 tarihleri arasında UNODC'nin fon desteğiyle, KOM İl Birimlerinden (5), Sahil Güvenlik Komutanlığı'ndan (2), Bulgaristan, Bosna Hersek, Gürcistan, İran, Kazakistan, Makedonya, Özbekistan, Romanya, Slovenya, Tacikistan ve Ukrayna'dan (1)'er olmak üzere toplam (18) katılımcının iştiraki ile gerçekleştirilmiştir.

- **Bölgesel Arz Azaltımı Eğitim Programı**

23-29 Şubat 2004 tarihleri arasında Azerbaycan, İran, Kırgızistan, Özbekistan, Pakistan, Tacikistan, Türkiye ve ECO Genel Merkezi'nden (2)'şer ve Birleşmiş Milletlerden (1) olmak üzere toplam (17) personelin katılımı ile gerçekleştirilmiştir.

• **Yöneticiler için Uyuşturucu ile Mücadele Bölgesel Eğitim Programı**

12-16 Temmuz 2004 tarihleri arasında Türkiye-ABD işbirliği ile KOM Merkez ve İl Birimlerimizden (19), Gümrük Müsteşarlığı ile Jandarma Genel Komutanlığı'ndan (2)'şer, KKTC'den (1), Afganistan ile Pakistan'dan (6)'şar olmak üzere toplam (36) personelin katılımı ile gerçekleştirilmiştir.

• **Uyuşturucu ve Organize Suçlarla Mücadele Özel Teknikleri Bölgesel Eğitim Programı**

23 Ağustos-03 Eylül 2004 tarihleri arasında UNODC'nin fon desteğiyle Azerbaycan, Gürcistan, Türkmenistan ve Özbekistan'dan (2)'şer, Kazakistan, Kırgızistan ve Tacikistan'dan (4)'er ve Ülkemizden (3) olmak üzere toplam (23) kanun uygulama görevlisinin katılımı ile gerçekleştirilmiştir.

- **Uyuşturucu ve Organize Suçlarla Mücadele Özel Teknikleri Bölgesel Eğitim Programı**

29 Kasım-03 Aralık 2004 tarihleri arasında Özbekistan ve Tacikistan Kanun Uygulama Birimlerinden (12)'şer ve Birleşmiş Milletlerden (1) olmak üzere toplam (25) görevlinin katılımı ile gerçekleştirilmiştir.

TADOC'TA 2004 YILINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN BÖLGESEL EĞİTİM PROGRAMLARINA KATILIMCI GÖNDEREN ÜLKELER

B- 2004 Yılında TADOC'ta Gerçekleştirilen Uluslararası Workshop Programları

- **Bölgesel Operasyonel Toplantı**

26-27 Ocak 2004 tarihlerinde UNODC'nin fon desteğiyle, KOM Merkez Birimlerinden (8), ABD, Bosna-Hersek, Gürcistan, Kazakistan, Makedonya, Moldova, Pakistan, Özbekistan, Rusya Federasyonu, Ukrayna ve Slovenya'dan (1)'er ve UNODC'den (2) olmak üzere toplam (21) katılımcının iştiraki ile; operasyonel çalışmalarda karşılaşılan sorunların tartışılması, bölgesel ve uluslararası etkin mücadele yöntemlerinin tespit edilmesi ve kanun uygulayıcı birim yetkililerinin karşılıklı birbirlerini tanımaları amacıyla gerçekleştirilmiştir.

- **Bölgesel Danışma Kurulu Toplantısı**

07-08 Temmuz 2004 tarihlerinde UNODC'nin fon desteğiyle, ABD, Afganistan, Arnavutluk, Azerbaycan, Bulgaristan, Gürcistan, Hırvatistan, İran, Makedonya, Moldova, Özbekistan, Romanya ve Sırbistan-Karadağ'dan (1)'er ve BM'den (4) olmak üzere toplam (17) katılımcının iştiraki ile gerçekleştirilmiştir.

Bunun yanı sıra; 12-16 Nisan ve 03-07 Mayıs 2004 tarihlerinde Ulusal Polis Akademisi'nde öğrenim gören toplam (59) yabancı uyruklu öğrencinin katılımı ile (2) ayrı dönem halinde *"Uyuşturucu Kaçakçılığı, Organize Suçlar, Yasadışı Göç ve Belge Sahteciliği İle Mücadele Eğitim Programı"* gerçekleştirilmiştir.

TADOC uluslararası nitelikli eğitim etkinliklerine 2004 yılında (28) farklı ülkeden (187), Birleşmiş Milletler'den (6) ve Ulusal Polis Akademisi'nin Yabancı Uyruklu Öğrencilerinden (59) olmak üzere toplam (257) katılımcı iştirak etmiştir.

C- İkili Güvenlik İşbirliği Çerçevesinde 2004 Yılında TADOC'ta ve Diğer Ülkelerde Gerçekleştirilen Eğitim Programları

TÜRKİYE-ABD

- **Karapara ve Terörizmin Finansmanı ile Mücadele Uzmanlık Eğitim Programı**

06-10 Aralık 2004 tarihleri arasında FBI görevlilerinin desteğinde EGM, MASAK, BDDK, Hazine Müsteşarlığı ve Jandarma Genel Komutanlığı'ndan toplam (33) personelin katılımı ile gerçekleştirilmiştir.

- **I. Radyolojik Tehdidin Önlenmesi Eğitim Programı**

29 Kasım-02 Aralık 2004 tarihleri arasında Türkiye- ABD ve INTERPOL işbirliği ile Emniyet Genel Müdürlüğü ilgili Birimlerinden toplam (28) personelin katılımı ile gerçekleştirilmiştir.

- **II. Radyolojik Tehdidin Önlenmesi Eğitim Programı**

13-16 Aralık 2004 tarihleri arasında Emniyet Genel Müdürlüğü ilgili Birimlerinden toplam (27) personelin katılımı ile gerçekleştirilmiştir.

TÜRKİYE-ALMANYA

- **Rehine Kurtarma Operasyonlarında Arabuluculuk Görüşmeleri Eğitim Programı**

09-13 Ağustos 2004 tarihleri arasında KOM Merkez ve İl Birimlerinden toplam (17) personelin katılımı ile gerçekleştirilmiştir.

- **Adli Vaka Yönetimi Eğitim Programı**

09-13 Ağustos 2004 tarihleri arasında KOM Merkez ve İl Birimlerinden toplam (17) personelin katılımı ile gerçekleştirilmiştir.

- **Konteynır Arama Yöntemleri Eğitim Programı**

28 Haziran-02 Temmuz 2004 tarihleri arasında KOM Merkez ve İl Birimlerinden (24), Gümrük Muhafaza Genel Müdürlüğü'nden (5) ve Jandarma Genel Komutanlığından (2) olmak üzere toplam (31) personelin katılımı ile gerçekleştirilmiştir.

- **Suç İstihbarat Analizi Eğitim Programı**

25-29 Ekim 2004 tarihleri arasında KOM Merkez ve İl Birimlerinden (12) personelin katılımı ile gerçekleştirilmiştir.

TÜRKİYE-ARNAVUTLUK

- **Yasadışı Göç, İnsan Kaçakçılığı ve Belge Sahteciliği ile Mücadele Eğiticilerin Eğitimi Programı**

16-20 Şubat 2004 tarihleri arasında Arnavutluk Kanun Uygulama Birimlerinde görevli toplam (16) personelin katılımı ile Arnavutluk'ta gerçekleştirilmiştir.

- **Yasadışı Göç, Göçmen Kaçakçılığı ve Belge Sahteciliği ile Mücadele Eğitim Programı**

03-07 Mayıs 2004 tarihleri arasında Arnavutluk Kanun Uygulama Birimlerinde görevli toplam (10) personelin katılımı ile gerçekleştirilmiştir.

TÜRKİYE-BELÇİKA

- **Sentetik Uyuşturucular Eğitim Programı**

26-30 Temmuz 2004 tarihleri arasında KOM Merkez ve İl Birimlerinden toplam (26) personelin katılımı ile gerçekleştirilmiştir.

TÜRKİYE- FRANSA

- **II. Soruşturma Mülakatı ve İfade Analizi Eğiticilerin Eğitimi Programı**

26-30 Nisan 2004 tarihleri arasında Emniyet Genel Müdürlüğü'nün ilgili Birimlerinden toplam (21) personelin katılımı ile gerçekleştirilmiştir.

• **Sentetik Uyuşturucular Eğitim Programı**

21-25 Haziran 2004 tarihleri arasında Emniyet Genel Müdürlüğü'nün ilgili Birimlerinden toplam (27) personelin katılımı ile gerçekleştirilmiştir

• **Marka Sahteciliği ile Mücadele Eğitim Programı**

08-12 Ekim 2004 tarihleri arasında Marka Sahteciliği ile Mücadele Eğitim Programı KOM Merkez ve İl Birimlerinden toplam (19) personelin katılımı ile gerçekleştirilmiştir

• **Kontrollü Teslimat ve Organize Suçlarla Mücadelede Operasyon Teknikleri Eğitim Programı**

06-17 Aralık 2004 tarihleri arasında Türkmenistan'dan (2), KOM Merkez ve İl Birimlerinden (19) olmak üzere toplam (21) kursiyerin iştiraki ile gerçekleştirilmiştir.

• **Suç Psikolojisi ve Suçlu Profili Oluşturma Eğitim Programı**

- 26 Nisan-07 Mayıs 2004 tarihleri arasında KOM Merkez ve İl Birimlerinden toplam (21) personelin katılımı ile gerçekleştirilmiştir.
- 23 Ağustos-03 Eylül 2004 tarihleri arasında KOM Merkez ve İl Birimlerinden toplam (25) personelin katılımı ile gerçekleştirilmiştir.

TÜRKİYE- İNGİLTERE

• **Uyuşturucu ve Organize Suçlarla Mücadele Eğiticilerin Eğitimi Programı**

08 Mart - 02 Nisan 2004 tarihleri arasında KOM Merkez ve İl Birimlerinden 21 ve Jandarma Genel Komutanlığından 3 olmak üzere toplam 24 kursiyerin katılımı ile gerçekleştirilmiştir.

• **Öğrenci Merkezli Eğiticilerin Eğitimi Programı**

19 Temmuz – 06 Ağustos 2004 tarihleri arasında KOM Merkez ve İl Birimlerimizden (13), Gümrük Müsteşarlığından (2), MASAK'tan (2), Jandarma Genel Komutanlığı ile Sahil Güvenlik Komutanlığından (1)'er olmak üzere toplam (19) personelin katılımı ile gerçekleştirilmiştir.

• **Soruşturma Mülakatı ve İfade Analizi Eğiticilerin Eğitimi Programı**

25 Ekim – 03 Kasım 2004 tarihleri arasında Emniyet Genel Müdürlüğü'nün ilgili Birimlerinden toplam (23) personelin katılımı ile gerçekleştirilmiştir.

• **Karapara ve Terörizmin Finansmanı ile Mücadele Uzmanlık Eğitim Programı**

26-30 Nisan 2004 tarihleri arasında KOM, MASAK ve Jandarma Genel Komutanlığı'ndan toplam (17) personelin katılımı ile gerçekleştirilmiştir

TÜRKİYE – KANADA

• **Operasyonel Polis Taktikleri Uzmanlık Eğitim Programı**

19-30 Temmuz 2004 tarihleri arasında KOM Merkez ve İl Birimlerinden toplam (14) personelin katılımı ile gerçekleştirilmiştir

• **Adli Vaka Yönetimi Eğitim Programı**

26-30 Temmuz 2004 tarihleri arasında KOM Merkez ve İl Birimlerinden toplam (18) personelin katılımı ile gerçekleştirilmiştir.

• **Rehine Kurtarma Operasyonlarında Arabuluculuk Görüşmeleri Eğitim Programı**

19-23 Temmuz 2004 tarihleri arasında KOM Merkez ve İl Birimlerinden toplam (16) personelin katılımı ile gerçekleştirilmiştir.

TÜRKİYE - MAKEDONYA

• **Suç İstihbarat Analizi Eğitim Programı**

08-12 Kasım 2004 tarihleri arasında Makedonya İçişleri Bakanlığı'ndan toplam (9) personelin katılımı ile gerçekleştirilmiştir.

TÜRKİYE - MOĞOLİSTAN

• **Uyuşturucu ve Organize Suçlarla Mücadele Özel Teknikleri Eğitim Programı**

04-08 Ekim 2004 tarihleri arasında (10) Moğolistan kanun uygulama görevlisinin katılımı ile gerçekleştirilmiştir.

TÜRKİYE - NİJERYA

• **Nijerya Uluslararası Uyuşturucu ve Organize Suçlarla Mücadele Akademisi Projelendirme Çalışmalarına Yönelik Workshop Programı**

27 Eylül-01 Ekim 2004 tarihleri arasında Türkiye - UNODC işbirliğinde, (11) Nijerya kanun uygulama görevlisinin katılımı ile gerçekleştirilmiştir.

TÜRKİYE - RUSYA - BELARUS

- **Oryantasyon Eğitim Programı**

24-30 Mayıs 2004 tarihleri arasında Rusya Kanun Uygulama Birimlerinden (7), Belarus Kanun Uygulama Birimlerinden (4) olmak üzere toplam (11) katılımcının iştiraki ile gerçekleştirilmiştir.

TÜRKİYE- SIRBİSTAN KARADAĞ

- **Takip Teknikleri Uzmanlık Eğitim Programı**

09-26 Ağustos 2004 tarihleri arasında Karadağ Emniyet Müdürlüğünde görevli toplam (14) personelin katılımı ile Karadağ'da gerçekleştirilmiştir.

TÜRKİYE - SURİYE

- **Uyuşturucu ve Organize Suçlarla Mücadele Özel Teknikleri Eğitim Programı**

06-17 Eylül 2004 tarihleri arasında (10) Suriye kanun uygulama görevlisinin katılımı ile gerçekleştirilmiştir.

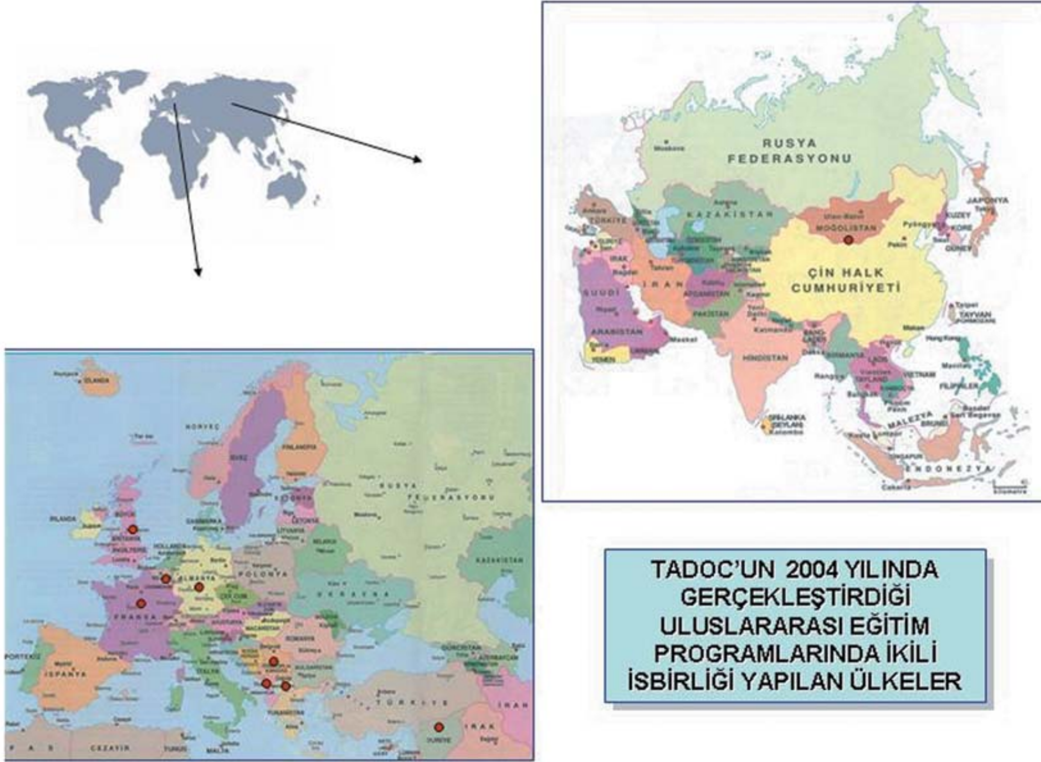
TÜRKİYE - UNODC

- **Öğrenci Merkezli Eğiticilerin Eğitimi Programı**

16 Şubat-05 Mart 2004 tarihleri arasında KOM Merkez ve İl Birimlerimizden 37, Gümrük Müsteşarlığından 3, Jandarma Genel Komutanlığından 4 ve Sahil Güvenlik Komutanlığından 2 olmak üzere toplam 46 kursiyerin katılımı ile gerçekleştirilmiştir.

- **Balkan Ülkeleri Karapara ve Terörizmin Finansmanı ile Mücadele Eğitim Programı**

18-22 Ekim 2004 tarihleri arasında UNODC'nin fon desteğiyle, Sırbistan-Karadağ ve Makedonya'dan toplam (12) personelin katılımı ile gerçekleştirilmiştir.

IV- ULUSAL EĞİTİM PROGRAMLARI

Ulusal eğitim programları; kaçakçılık ve organize suçlarla mücadelede alanında görevli Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı, Gümrük Müsteşarlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı ile diğer kurum ve kuruluşların personelinin mesleki bilgi, beceri, tutum ve bireysel gelişimlerini sağlayacak nitelikte temel ve uzmanlık eğitimi, seminer ve workshop programlarını kapsamaktadır.

Ulusal eğitim programlarına, anılan kurum temsilcilerinin yanı sıra program niteliğine göre bölge ülkelerinden de katılımcı davet edilebilmektedir.

A- Bilgisayar Destekli Temel Eğitim Programları

2005 yılından itibaren aday KOM personelinin temel eğitim kursu uzaktan ve yaygın eğitim tekniğiyle iki aşamalı olarak düzenlenecektir.

Buna göre 1. aşamada 9 İl KOM Şubemizde açılan BİDEM (Bilgisayar Destekli Eğitim) sınıflarında, eğitim programına katılması öngörülen personelin yaklaşık 120 saat süreli BİDEM Modüllerinin tamamını almaları ve her birinden en az 70 geçer not alarak başarılı olmaları gerekmektedir.

Katılımcılar, KOM Temel Eğitim Kursunun 2. aşamasında, kendilerine ulaştırılan yaklaşık 320 sayfalık Kaçakçılık ve Organize Suçlar Kitabından yazılı ölçme ve değerlendirme sınavına tabi tutulmaktadırlar. Yazılı sınav TADOC sınav gözetmenlerince, belirlenen illerde uygulanmakta olup, başarı için en az 70 puan alınması gerekmektedir.

Her iki aşamayı da başarıyla geçen aday kursiyerler hakkında KOM Branşına aktarım işlemleri uygulanmaktadır.

Ankara, Edirne, İstanbul, İzmir, Adana, Antalya, Diyarbakır ve Samsun illerinden toplam (262) personelin katılımı ile Bilgisayar Destekli KOM Temel Eğitim Kurs Programı hayata geçirilmiştir.

B- 2004 Yılı İçerisinde Gerçekleştirilen Ulusal Eğitim Programları

• **47. Dönem Kaçakçılık ve Organize Suçlar Temel Eğitim Programı**

05-16 Nisan 2004 tarihleri arasında "47. Dönem Kaçakçılık ve Organize Suçlar Temel Eğitim Programı" KOM Merkez ve İl Birimlerimizden toplam (270) personelin katılımı ile Bursa Polis Eğitim Merkezi'nde gerçekleştirilmiştir.

• **Emtia Kaçakçılığı Seminerleri**

12-16 Nisan 2004 tarihleri arasında "Emtia Kaçakçılığı Seminerleri" iki dönem halinde KOM Merkez ve İl Birimlerimizden toplam (48) personelin katılımı ile gerçekleştirilmiştir.

• **Yönetim Becerileri ve Kamusal Alanda Protokol Kuralları Semineri**

18 Mayıs 2004 tarihinde "Yönetim Becerileri ve Kamusal Alanda Protokol Kuralları Semineri" KOM Merkez Birimlerinden toplam (15) personelin katılımı ile gerçekleştirilmiştir.

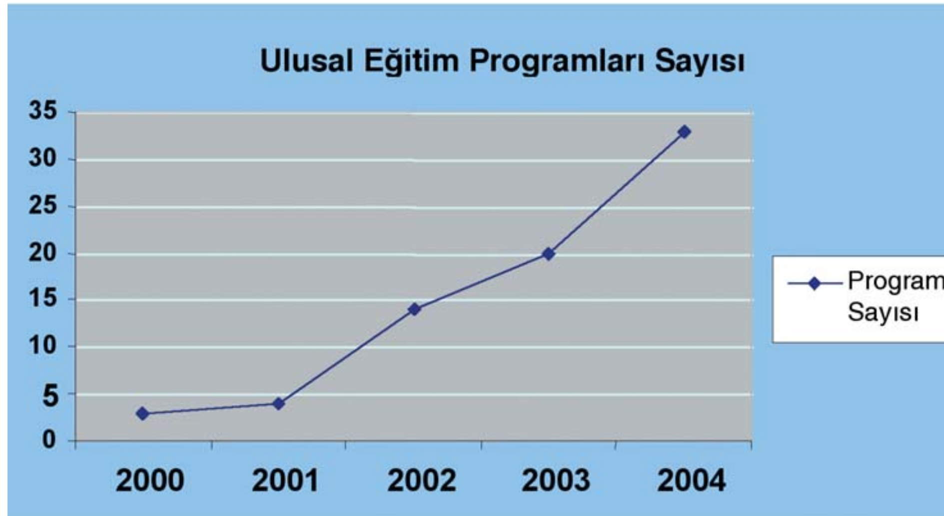
• **II. ve III. Dönem Soruşturma Mülakatı ve İfade Analizi Eğitim Programları**

Mart– Kasım 2004 dönemi içerisinde Emniyet Genel Müdürlüğü'nün ilgili Birimlerinden toplam (47) katılımcı ile (2) dönem halinde İstanbul ve Ankara illerinde düzenlenmiştir.

• **Yeni Türk Lirası'nın Güvenlik Özellikleri ve Kalpazanlıkla Mücadele Semineri**

22 Aralık 2004 tarihinde KOM Merkez ve İl Birimlerinden toplam (42) personelin katılımı ile gerçekleştirilmiştir.

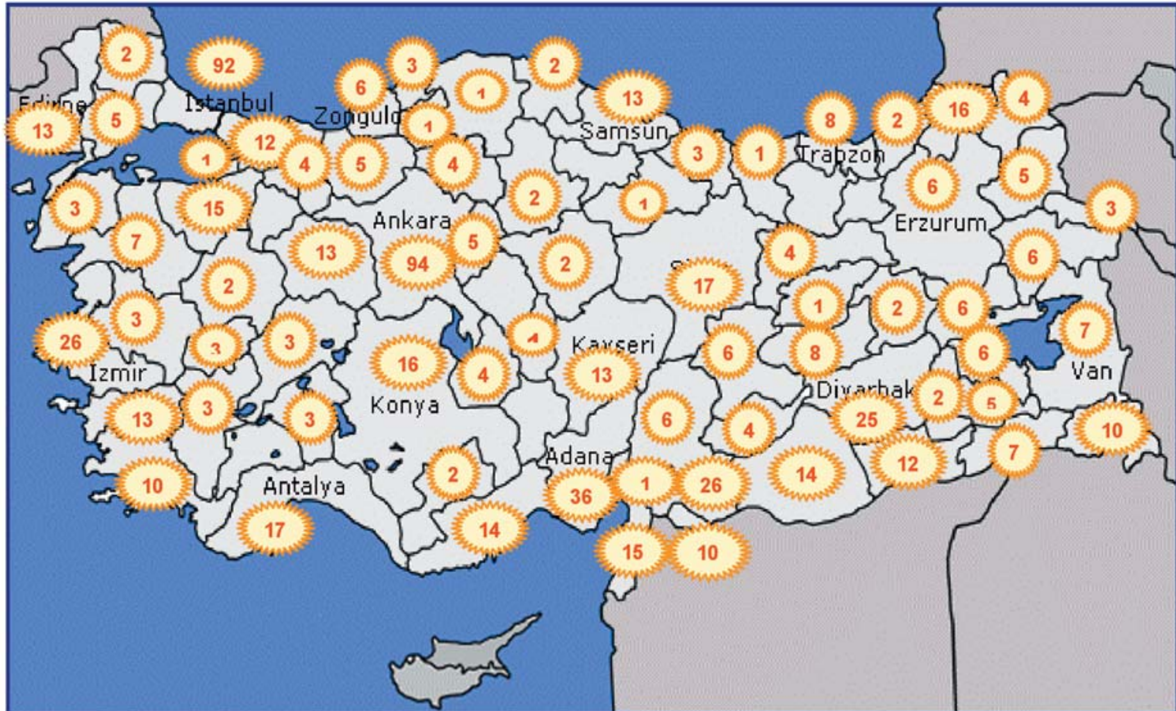

ULUSAL UZMANLIK EĞİTİM PROGRAMLARINA KATILAN EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ PERSONELİNİN RÜTBE DAĞILIMI (%)

1%
7%
19%
22%
11%
40%

- Emniyet Müdürü
- Emniyet Amiri
- Başkomiser
- Komiser
- Komiser Yardımcısı
- Polis Memuru

2004 YILINDA TADOC ULUSAL UZMANLIK EĞİTİM PROGRAMLARINDAN YARARLANAN KATILIMCI DAĞILIMI

V- TAKTİK EĞİTİM PROGRAMLARI

Taktik eğitim programları; uyuşturucu ve organize suçlarla mücadeleye ilişkin özel bir takım becerileri uygulamalı eğitim yoluyla kazandırmayı amaçlayan programlardır.

A- 2004 Yılında Gerçekleştirilen Taktik Eğitim Programları

- **Takip Teknikleri Uzmanlık Eğitim Programı**

- 05-16 Nisan 2004 tarihleri arasında KOM Merkez ve İl Birimlerinden toplam (14) personelin katılımı ile gerçekleştirilmiştir.

- 13-25 Haziran 2004 tarihleri arasında KOM Merkez ve İl Birimlerinden toplam (17) personelin katılımı ile gerçekleştirilmiştir.

- **Operasyonel Polis Taktikleri Uzmanlık Eğitim Programı**

04-15 Ekim 2004 tarihleri arasında KOM Merkez ve İl Birimlerinden toplam (12) personelin katılımı ile gerçekleştirilmiştir.

B- Taktik Eğitim Merkezi Uygulamalı Eğitim Salonları

2004 yılı içerisinde TADOC'ta, 20 kişilik bir eğitim sınıfı, 2 katlı dubleks bir ev, uygulamalı eğitimlerin (üst araması, araç araması, yakın savunma teknikleri ve buna benzer uygulamalı eğitimler) düzenlenebileceği operasyonel eğitim salonu, kamuya açık yerlerde yapılacak uygulamalara dönük eğitimlerin verileceği bir kafeden oluşan Taktik Eğitim Merkezi inşa edilmiştir.

TADOC Taktik Eğitim Merkezi bünyesinde ayrıca, Taktik Eğitim Bölüm Amirliği Ofisi, Taktik Eğitim Ekipman Ofisi, Soruşturma Mülakatı ve Gizli Görevli Eğitimlerinin düzenlenebileceği bir sınıf hazırlanmış ve kullanıma sunulmuştur.

VI- BİLGİSAYAR DESTEKLİ EĞİTİM MERKEZİ (BİDEM)

A- Amaç ve Tanım

Eylül 2000 tarihi itibariyle eğitim programlarını uygulamaya başlayan uluslararası bir eğitim kurumu niteliğindeki TADOC'ta düzenlenen tüm eğitim programları modern eğitim teknolojileri ile desteklenmektedir. Konusunda uzman, alan bilgisi ve tecrübesi olan uygulamadan gelen eğiticilerin verdiği derslerin yanı sıra; TADOC'ta, dünyada yeni yeni yayılmakta olan uzaktan eğitim modelleri ile ilgili çalışmalar da yakından takip edilmektedir.

Bu bağlamda, TADOC Projesinin II. Aşamasında, daha kısa sürede daha fazla sayıda kursiyerin verimli ve etkin bir şekilde eğitim sürecinden faydalanmasını mümkün kılan bir uzaktan eğitim modeli olan ve uyuşturucu kaçakçılığı ve organize suçlarla mücadele alanında toplam (43) farklı modülü (ders konusu) içeren Bilgisayar Destekli Eğitim programları hayata geçirilmiştir. BİDEM programları, öncelikle UNODC tarafından geliştirildikten sonra, Türkiye ve bölge ülkelerinde kullanılmak üzere UNODC fon desteği ve TADOC personelinin eşsiz işbirliği ve özverisiyle yeniden adapte edilerek Türkçe ve Rusça dillerinde hizmete sunulmuştur.

Bilgisayar destekli eğitim modeli, özetle birkaç farklı multi media yazılım programının bir araya getirilmesinden oluşmuştur. Bu programların senkronize bir halde kullanılmasıyla; video görüntüleri, çeşitli ses efektleri, grafikler, resimler ve animasyonlar bir araya getirilmiştir. Bu sayede verilecek eğitimin daha görsel ve özellikle de uygulamayla örtüşecek şekilde gerçekleştirilmesi amaçlanmıştır.

Uyuşturucu ve organize suçlarla mücadelede doğrudan ve gözle görülür olumlu etkileri olacağı düşünülen bu büyük ve önemli projenin 2004 yılı sonu itibariyle ulaştığı noktada projede öngörülen bilgisayar yazılımı ve bu yazılımın yine bilgisayar ortamındaki somut hali ortaya çıkmıştır.

Uzaktan eğitim modellerine verilebilecek en iyi örneklerden biri olan BİDEM projesinin hayata geçirilmesi bağlamında eğitim programlarının yazılım süreci tamamlanmış, TADOC bünyesinde (20) kursiyer kapasiteli Bilgisayar Destekli Eğitim Merkezi kurulmuştur.

Bununla birlikte; TADOC'ta Bilgisayar Destekli Eğitim Merkezi tarafından yürütülecek uyuşturucu ve organize suçlarla mücadele konuları esas olmak üzere temel polis uygulamalarının farklı konularını da içeren BİDEM modülleri UNODC'nin bilgisayar ve ekipman desteği ile; ilk olarak Adana, Antalya, Diyarbakır, Edirne, Erzurum, İstanbul, İzmir, Samsun ve Van olmak üzere ülkemizdeki 9 bölge merkezinde hizmet vermek üzere tasarlanan sınıflarda başarılı deneme çalışmalarının ardından tam kapasite ile uygulamaya konulmuştur.

Samsun BİDEM'in Açılışı

Hedef kitlesi oldukça yaygın olan, "Uyuşturucu, Organize Suçlar ve Sınır Aşan Suçlarla Taktik ve Entelektüel Düzeyde Etkin Mücadele Yürütecek Profesyonel İnsan Gücünü Yetiştirerek; Sağlıklı Birey ve Temiz Toplum İdealini Gerçekleştirmek" vizyonuna sahip TADOC'ta uygulanan Bilgisayar Destekli Eğitim Sistemi ile;

- Eğitim maliyetlerinin düşürülmesi; (Ülkemizde her ilden ve diğer ülkelerden eğitime katılacak kursiyerler, tek merkezde toplanmak zorundalar. Kursiyerlerin ulaşım, konaklama ve diğer ihtiyaçları ile ilgili maliyet oldukça yüksektir. Özellikle bölge ülkelerinden gelen kursiyerler için bu maliyet daha da artmaktadır. Bilgisayar destekli eğitim ile ülkemize ve diğer ülkelere yerinde vereceğimiz eğitim bu maliyetleri ortadan kaldıracaktır.)
- Daha az zamanda daha fazla sayıda kursiyerin eğitilmesi; (TADOC Eğitim Merkezi'nde bulunan sınıf kapasiteleri aynı anda belirli sayıda kursiyere cevap verebilmektedir. Bilgisayar Destekli Eğitim ile aynı zamanda çok sayıda kursiyere yerinde eğitim verilebilecektir. Böylece, eğitim vermekle yükümlü olduğumuz diğer ülkelerde daha geniş kitlelere hizmet verilebilecektir.)
- Kursiyerlere istedikleri her an kendi kendilerini yetiştirebilme olanağının sağlanması; (Kursiyerlerin öğrenmeye hazır oldukları her an eğitimden yararlanabilme imkânına sahip olmaları

eğitimde kaliteyi artıracaktır. Bu da uygulamada daha fazla başarıyı getirecektir.)

- Standart eğitim programlarının aynı anda kursiyerlerin hizmetine sunulabilmesi; (Bilgisayar Destekli Eğitim Merkezi tarafından hazırlanan eğitim modüllerindeki standart, kursiyerlerin alacakları eğitimde de standartı sağlayacağından, ortak bir uygulamayı kendiliğinden getirecektir. Bu da ulusal kurumlar arasında olduğu kadar, bölge ülkeleri arasındaki uyumu da geliştirecek ve uyuşturucu ve organize suçlarla mücadele alanında ortak bir dil oluşturacaktır.)
- Daha sağlıklı istatistikî verilere ulaşılması ve eğitim programlarının uzaktan eğitim yöntemi kullanılarak çok geniş bir kitleye sunulması hedeflenmektedir. (Tüm eğitim sistemlerinde başarının temel ölçütlerinden olan geri dönüşümün verilerle ölçeklendirilmiş hali olan istatistik, hazırlanan bilgisayar programı ile sağlıklı olarak tutulabilecektir. Alınan bu sonuçlar doğrultusunda hazırlanan modüllerin sağlaması yapılıp, güncelliği korunabilecektir.)

Yukarıda ifade edilen BİDEM ile hedeflenen; TADOC'ta günümüzde eğitimin en önemli parçalarından biri olan bilgisayarın en verimli şekilde kullanılarak, yerinde, aktif, kalıcı ve bilinçli öğrenmenin sağlanmasıdır.

B- BİDEM Tarafından Yürütülen Çalışmalar

BİDEM Projesi üretim aşamasının tamamlanmasının ardından, Mayıs 2004 itibariyle projenin üretimi kadar önemli olan kullanımı aşamasına geçilmesi için çalışmalar başlatılmıştır. Bu çalışmalar kapsamında;

Öncelikle projenin uygulanmasında BİDEM, TADOC Ulusal Merkezine bağlı olarak çalışacak olan BİDEM Bölge Merkezi Yöneticilerinin belirlenmesi amacıyla her il için bilgisayar bilgisine sahip, insan ilişkilerinde başarılı, yönlendirici nitelikte iletişim becerilerine sahip en az iki personelin tespiti sağlanmış, BİDEM Bölge Merkezi yöneticisi olması planlanan bu personel için 12-23 Haziran 2004 tarihleri arasında TADOC BİDEM Bölüm Amirliği tarafından "BİDEM Bölge Merkezi Yöneticileri Eğitimi Programı" düzenlenmiştir. Bu eğitim programından hemen sonra İstanbul ve Edirne illerinin BİDEM sınıflarının kurulumları gerçekleştirilmiş ve ilk eğitim faaliyetleri yerinde izlenmiştir. Sistemin çalıştığı bizzat görülmüş, İstanbul ve Edirne illerindeki BİDEM Bölge Merkezleri sınıflarının kurulumlarının ardından BİDEM Bölüm Amirliği personeli olarak diğer bölge merkezlerinin kurulum faaliyetleri için bir çalışma programı hazırlanmıştır. Bu çalışma programı kapsamında sırasıyla İzmir, Antalya, Adana, Samsun, Diyarbakır, Van ve Erzurum illerinde BİDEM Bölge Merkezleri sınıfları kurulmuş ve eğitimlere başlanmıştır.

BİDEM, Bölge Merkezlerindeki yöneticilerin planlamaları ile yürütülmekte ve katılımcıların görev yaptıkları il ve görevin özelliklerine göre seçilmiş modüller bir araya getirilerek personele tanımlanmaktadır. Tanımlaması yapılan modüllerin başarılı ile tamamlanmasının ardından katılımcı personele sertifikaları verilmektedir. Eğiticiye ihtiyaç duymadan, zaman ve imkân kısıtlamaları olmadan sadece bu amaç için hazırlanmış olan özel sınıflarda uygulanan bilgisayar destekli eğitim metodu sayesinde, personele yerinde eğitimlerin verilmesi sağlanmakta ve pek çok yönden tasarruf edilmesine katkıda bulunulmaktadır.

BİDEM'in TADOC'ta uygulanan eğitimlere getirdiği bir diğer önemli katkı da "Karma Eğitim" (Blended Learning- B-Learning) metodolojisidir. TADOC'ta uygulanmakta olan bu eğitim yöntemi bilgisayar destekli eğitim ile geleneksel sınıf eğitiminin birbirini tamamlar şekilde birlikte verilmesini mümkün kıl-

maktır. Şu an için sadece TADOC'ta uygulanmakta olan karma eğitim metodu ile bilgisayar destekli eğitimin sunduğu tüm kolaylıklardan yararlanılmakta, ayrıca konuyla ilgili sınıf içi uygulamalar; eğitimde yadsınamaz bir gereklilik olan katılımcı – eğitmen arası etkileşim ve paylaşım temelli sosyal boyut da göz ardı edilmemektedir.

İL BİDEM MERKEZLERİNDEN GÖRÜNTÜLER

Halen BİDEM Bölge Merkezlerinden Emniyet Genel Müdürlüğü personeli dışında diğer ulusal kanun uygulayıcı teşkilatların personeli de yararlanmaktadır. Temelde hızlı bilgi paylaşımını amaçlayan BİDEM'in, önümüzdeki yıllarda Ulusal Polis Akademisi ile Polis Meslek Yüksek Okulları'nın yanı sıra Gümrük Müsteşarlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı ilgili Birimlerine de transferi sağlanacaktır. Bu amaçla, anılan kurumlar altyapı hazırlık çalışmalarına başlamışlardır.

Küreselleşen dünyada her ülkenin bir diğerine yaptığı doğrudan veya dolaylı etki daha da belirgin hale gelmiştir. Özellikle uyuşturucu kaçakçılığı ve organize suçların sınıraşan özelliği bu suçlarla mücadelenin de uluslararası olmasını zorunlu kılmaktadır. Uluslararası işbirliği ve mücadele gerektiren bu alanda eğitimin yeri de tartışılamaz. Bu düşünceden hareketle, hukuki süreçlere ilişkin belirgin bir fark-

lılık gözetmeden hazırlanan dolayısıyla evrensel nitelikte olan BİDEM programlarının TADOC'un eğitim vermekle sorumlu olduğu ülkelere de ulaştırılması amacıyla Mobil BİDEM (MOBİDEM) Eğitim Timleri oluşturulmuştur. MOBİDEM Eğitim Timleri vasıtasıyla 2005 yılında Orta Asya ve Balkan ülkelerine gidilerek yerinde bilgisayar destekli eğitim çalışmaları yapılması planlanmaktadır. Bu amaçla Eylül 2005 tarihinden itibaren her ay ECO Üyesi 2 ülkede, ülke profillerine uygun olarak eğitim programlarının düzenlenmesi öngörülmektedir.

C- TADOC'ta Gerçekleştirilen Bilgisayar Destekli Eğitim Programları

• 22-24 Mart 2004 tarihleri arasında KOM Merkez ve İl Birimlerinden (21) personelin katılımı ile "I. Dönem Risk Yönetimi ve Arama Teknikleri" eğitim semineri gerçekleştirilmiştir.

• 27 Eylül-01 Ekim 2004 tarihleri arasında KOM Merkez ve İl Birimlerinden (13) personelin katılımı ile "Organize Suçlarla Mücadelenin Güçlendirilmesi Twinning (Eşleştirme) Projesi" kapsamında "Yüksek Teknoloji ve İnternet Suçları ile Mücadele" eğitim programı gerçekleştirilmiştir.

• 22 Haziran-06 Temmuz 2004 tarihleri arasında KOM Merkez ve İl Birimlerinden (19) personelin katılımı ile SPSS (Sosyal Bilimlerde İstatistiki Analiz) eğitim programı gerçekleştirilmiştir.

• 01-05 Kasım 2004 tarihleri arasında KOM Merkez ve İl Birimlerinden (9) personelin katılımı ile "Organize Suçlarla Mücadelenin Güçlendirilmesi Twinning (Eşleştirme) Projesi" kapsamında "Yüksek Teknoloji ve İnternet Suçları ile Mücadele" eğitim programı gerçekleştirilmiştir.

• 10-12 Kasım 2004 tarihleri arasında KOM Merkez ve İl Birimlerinden (19) personelin katılımı ile "II. Dönem Risk Yönetimi ve Arama Teknikleri" eğitim semineri gerçekleştirilmiştir.

VII- KARAPARA ARAŞTIRMA MERKEZİ TARAFINDAN YÜRÜTÜLEN ETKİNLİKLER

A- Amaç ve Tanım

Kaçakçılık ve organize suçlarla mücadelede mutlak ve kalıcı başarılara ulaşılması; anılan suçlara karşı uluslararası boyutta takınılacak ortak bir tutumun sergilenmesini ve alana ilişkin ulusal bilgi ve tecrübelerin diğer ülkelerle paylaşılmasını gerekli kılmaktadır.

11 Eylül saldırılarıyla terör örgütlerinin mali gücünü bir kez daha tüm gerçekliği ile dünyanın gözleri önüne serilmiş, organize suçlarla ve terörizmle etkin mücadele edebilmek için bu suç gruplarının suçtan elde ettikleri ve aklamaya çalıştıkları gelirlere el konulmasının nedenli önemli olduğu tüm dünyaca kanıksanmıştır.

Organize suç ve terör örgütlerinin gelirlerini ne şekilde elde ettiklerini, eylemlerine nasıl finansman sağladıklarını ve işledikleri suçlardan elde ettikleri gelirleri nasıl mali sisteme sokmaya çalıştıklarını, kısaca tipolojilerini tespit ederek bunlarla mücadele etmek hem istikrarlı bir ülke ekonomisi açısından hem de bu örgütlerle etkin mücadele için vazgeçilmez bir olgu olmuştur.

Bu çaba ancak karapara aklama ile mücadele eden tüm kurumların işbirliği yapması ile amacına ulaşacaktır. Bu doğrultuda, gerek ulusal gerekse bölgesel düzeyde gereksinim duyulan “Karapara ve Terörizmin Finansmanı ile Mücadele” konusunda TADOC’ta EGM, BDDK, MASAK, Jandarma Genel Komutanlığı, Hazine Müsteşarlığı Sigortacılık Genel Müdürlüğü gibi kurum personellerinin katılımı ile eğitim programları gerçekleştirilmektedir.

Ayrıca TADOC - BM işbirliği çerçevesinde Balkan ülkelerinin bu alandaki eğitimlerine 2004 yılı içerisinde başlanmıştır. Yine 2005 yılı içerisinde Balkan ülkelerinin büyük bir çoğunluğu karapara ve terörizmin finansmanı ile mücadele konusunda TADOC’ta eğitileceklerdir.

B- TADOC’ta Gerçekleştirilen Karapara Konulu Eğitim Programları

TADOC bünyesinde 2004 yılında düzenlenen Karapara ve Terörizmin Finansmanı ile Mücadele konulu eğitim programları aşağıda sunulmuştur.

• Karapara ve Terörizmin Finansmanı ile Mücadele Eğitim Programı

1) 15-19 Mart 2004 tarihleri arasında EGM, Jandarma Genel Komutanlığı ve MASAK’tan toplam (20) personelin katılımı ile gerçekleştirilmiştir.

2) 16-20 Ağustos 2004 tarihleri arasında EGM, BDDK ve Jandarma Genel Komutanlığı’dan toplam (19) personelin katılımı ile gerçekleştirilmiştir.

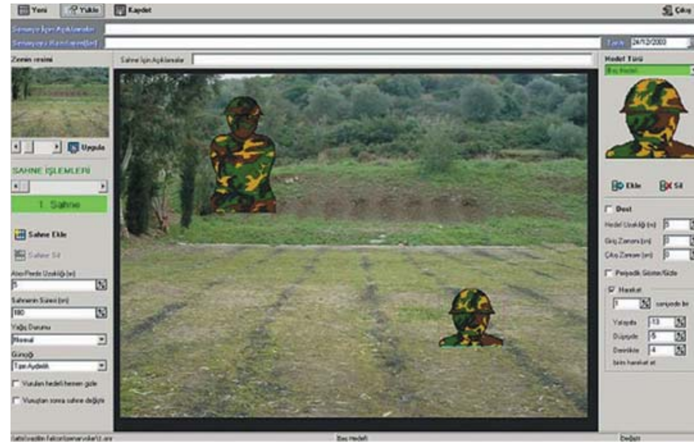
Karapara ve Terörizmin Finansmanı ile Mücadele Eğitim Programlarına Katılan Eğitici ve Kursiyerlerin İllere Göre Dağılımı

VIII- PROJELERİMİZ

A- İnteraktif Atış Simülatörü

İnşası tamamlanan TADOC / Taktik Eğitim Merkezine, Operasyonel Polis Taktikleri Eğitim Programına katılan kursiyerlerin daha fazla ve daha iyi bir atış eğitimi alması amacı ile kendi silahları ile faydalanabilecekleri bir İnteraktif Atış Eğitim Simülatörü Kurulması planlanmaktadır.

B- Taktik Eğitim Programları

KOM İl Birimlerinde bizzat operasyonel çalışmalara katılan personelimizin, operasyonda karşılaştıkları beceri eksikliklerini ve operasyonlarda kullanılması gereken mühimmat ve ekipmanları belirlemek tespit etmek amacı ile taktik eğitimlerde eğitici olarak görev alan personelin, düzenli aralıklarla alanda çalışma yapmaları ve sonuçlarını raporlaştırarak TADOC'a ve ilgili birimlere iletmeleri düşünülmektedir.

C- BİDEM Programları

Bilgisayar destekli eğitimin geleceği için yeni plan ve projeler üzerinde çalışılmaktadır. Bugüne dek yurt içinde ve dışında TADOC uzmanları tarafından yapılmış eğitim ihtiyaç analizi çalışmaları sonucunda belirlenen öncelikleri karşılamak için önümüzdeki yıllarda TADOC BİDEM tarafından öz kaynaklarla yeni eğitim modüllerinin üretimi planlanmaktadır. Bu amaçla; ihtiyaç duyulan diğer alanlarda yeni BİDEM modüllerinin üretimi için gerekli hazırlık çalışmalarına başlanılmıştır. İlk olarak “Soruşturma Yöntemleri ve İfade Analizi” konulu modülün üretimi için temel kaynak olarak yararlanılacak metinler hazırlanmış olup, anılan modüle ilişkin video görüntüleri, çeşitli ses efektleri, grafikler, resimler ve animasyonlar 2005 yılı sonuna kadar tamamlanarak hayata geçirilecektir.

D- TADOC Uygulamalı Eğitim Kenti (TADOC CITY)

Taktik Eğitim Alanında özellikle uygulamalı eğitimlerde yararlanmak üzere kurulması planlanan TADOC CITY (Uygulamalı Eğitim Kenti) projesine 2005 yılı ikinci yarısında başlanılması planlanmaktadır.

E- UNODC ve/veya Diğer Donör Ülkelerden Beklenen Katkılar

Kaçakçılık ve organize suçlarla mücadelede mutlak ve kalıcı başarılara ulaşılması; anılan suçlara karşı uluslararası boyutta takınılacak ortak bir tutumun sergilenmesini ve alana ilişkin ulusal bilgi ve tecrübelerin diğer ülkelerle paylaşılmasını gerekli kılmaktadır. Böyle bir anlayış çerçevesinde ülkemizin sürdürdüğü mücadele hem bölge ülkeleri hem de Birleşmiş Milletler Örgütünce takdirle karşılanmakta ve Türkiye; kaçakçılık ve organize suçlarla mücadele alanında bölgesinde “LİDER ve KOORDİNATÖR” ülke olarak nitelendirilmektedir.

Sahip olduğumuz konumun sürdürülmesi, dolayısıyla bir insanlık suçu olan uyuşturucu kaçakçılığı ve örgütlü suçlarla mücadelenin güçlendirilmesi yönünde Türkiye'nin yapacağı katkının artırılması, hiç şüphesiz, ulusal ve bölgesel ihtiyaçlar çerçevesinde şekillendirilen yeni projelerin hayata geçirilmesi ile mümkün olacaktır.

TADOC Uygulamalı Eğitim Kentinin proje çalışmaları tamamlanmış durumdadır. Söz konusu eğitim kentinde, uyuşturucu ve organize suçlarla mücadele çalışmalarında ihtiyaç duyulan uzman personelin yetiştirilmesi amaçlanmaktadır.

Ayrıca, anılan eğitim kenti Afgan Uyuşturucu ile Mücadele Gücü'nün yapılandırılması ve eğitilmesi sürecinde önemli bir misyon üstlenecektir.

Uygulamalı Eğitim Kenti kapsamında aynı anda 20 eğitim programının uygulanması ve katılımcı sayısının 400'e ulaşması hedeflenmektedir.

Türkiye, planlanan bütün bu projeler ve sürdürülen çabalar sonucunda; Güneybatı Asya eroininin Batı'ya ulaşımının engellenmesinde ve batı-doğu yönünde gelişen ara kimyasallar ile sentetik uyuşturucuların trafiğinin önlenmesinde bugünkünden daha fazla bir önem ve konum kazanacaktır.

Söz konusu projeye ilişkin yatırım hesaplamaları yapılmış olup; projenin yaklaşık maliyetinin $ 12 000 000 (Onikimilyon ABD Doları) olacağı öngörülmektedir.

Bu bağlamda Türk Hükümetince TADOC'a kuruluşundan bugüne kadar yapılmış olan katkıların önümüzdeki süreçte diğer donör taraflarca el birliği içerisinde sürdürülmesi; TADOC bağlamında öngörülen uluslararası eğitim ve mücadele hedeflerinin daha kısa zamanda gerçekleştirilmesini mümkün kılacaktır.

Öte yandan Kuruluş Anlaşması'nda yer aldığı gibi TADOC Projesinin 3 aşamalı olarak öngörüldüğü, 1. ve 2. aşamalarının başarıyla tamamlandığı, 3. aşamanın 2005 Mart ayı itibari ile başlamasının planlandığı, bu aşamanın 2 yıl süreceği, 3. aşamada gerçekleştirilecek uluslararası eğitim programlarında kullanılmak üzere Türkiye Cumhuriyeti Hükümetince $ 200 000 (İkiyüzbin Dolar) finansman desteğinde bulunulacağı Dışişleri Bakanlığımızca Daimi Temsilciliğimize iletilmiştir.

3. Aşamada UNODC'nin de öncelikleri dikkate alınarak boyutları giderek büyüyen Afganistan kaynaklı afyon ve eroin kaçakçılığıyla daha etkin mücadele etmek üzere; Afganistan başta olmak üzere bölge ülkelerinin insan gücü potansiyelinin iyileştirilmesi ve kurumsal kapasitelerinin güçlendirilmesine yönelik olarak gerek TADOC gerekse anılan ülkeler nezdinde eğitim ve uzmanlık değişimi katkısında bulunulması; bu çerçevede Afganistan ve komşu ülkelerine TADOC çalışmalarında göreceli olarak öncelik verilmesi planlanmaktadır.

TADOC için öngörülen stratejik nihai hedef; uyuşturucu, organize suçlar, karapara ve terörizmin finansmanı ile mücadele alanında Balkanlar, Kafkasya, Orta Asya ve Orta Doğu Bölgesinin en önemli eğitim merkezi olmanın yanında ve ötesinde; Birleşmiş Milletlerce yürütülen Barışı Koruma Misyonlarında istihdam edilecek uluslararası görevlilerin eğitimine de ev sahipliği yapmaktır.

5. BÖLÜM

KEM

KÖPEK EĞİTİM MERKEZİ

I- GİRİŞ

Emniyet Genel Müdürlüğümüz bünyesinde polis görev köpeklerinin kullanımı 1990'lı yıllarda farklı birimlerde başlatılmıştır.

Ancak, devam eden süreçte profesyonel, etkin ve kaliteli bir şekilde görev köpeği eğitimi hizmetlerinin yürütülebilmesi amacıyla 1997 yılında Birleşmiş Milletler Uyuşturucu Kontrol Programı (UNDCP), Avrupa Komisyonu ve Türk Polis Teşkilatı'nı Güçlendirme Vakfı katkıları ile Emniyet Genel Müdürlüğü, Eğitim Daire Başkanlığı bünyesinde Köpek Eğitim Merkezi Şube Müdürlüğü adı altında kurumsallaştırılmıştır.

Köpek Eğitim Merkezi Şube Müdürlüğü'nde gerçekleştirilecek eğitim faaliyetlerini yapılandırmak amacıyla ilk etapta uzman eğitmen olarak görev yapacak olan personelden 4'ü bu alanda bilgi birikimi ve tecrübesi olan ülkelerden Almanya ve 2'side İngiltere'ye gönderilerek eğitim almaları sağlanmıştır. 2002 yılında hizmetin gerekliliği ve değişen şartlar nedeniyle Köpek Eğitim Merkezi Şube Müdürlüğü Daire Başkanlığımıza bağlanmıştır.

Köpek Eğitim Merkezi Şube Müdürlüğü faaliyetlerini Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı Merkez ve Taşra Teşkilatı Kuruluş, Görev ve Çalışma Yönetmeliğinin 59. maddesine dayanılarak 12 Mayıs 2003 tarihinde çıkartılan "Köpek Eğitim Merkezi Şube Müdürlüğü ve Köpekle Çalışan Personelin Görev Yönergesi" doğrultusunda yürütmektedir.

Bu yönerge, Köpek Eğitim Merkezi Şube Müdürlüğünün görev, sorumluluk ve çalışma usulleri ile Emniyet Teşkilatı birimlerinde istihdam edilen görev köpekleri, idareciler, eğitmenler, uzman eğitmen-

ler ve diğer personelin görev esaslarını kapsamaktadır.

KEM Şube Müdürlüğünde yürütülen faaliyetlerde; "Yönerge kapsamında köpeklerle ilgili olarak yürütülen kayıt, düşüm, eğitim, çalışma gibi her türlü işlem ve faaliyet sırasında, köpeklere sevgi, şefkat, yumuşaklıkla muamele edilmesi, köpeklere kendi yaşam şartlarına uygun beslenme, barınma, tedavi imkanları sağlanması ve her türlü hakkına riayet edilmesi esastır" ilkesi temel ilke olarak benimsenmiştir.

Yönerge çerçevesinde Köpek Eğitim Merkezi Şube Müdürlüğü'nün görevlerinden bazıları;

a) Hazırlanan özel seçim testleri ile kursiyer köpek ve idarecilerinin belirlenmesini ve düzenlenen kurslar neticesinde; Genel Müdürlük ve bağlı birimleri ile protokol yapılan kurum, kuruluş ve diğer ülke köpek eğitim faaliyetlerinin etkin ve kaliteli şekilde yürütülmesini sağlamak,

b) Emniyet Genel Müdürlüğü birimlerinin, köpek eğitim faaliyetlerinin düzenli ve koordineli olarak yürütülmesi amacıyla görev köpeklerinin, idarecilerinin, eğitmenlerin ve uzman eğitmenlerin kayıtlarının tutulmasını ve konu ile ilgili gerekli işlemlerin yapılmasını sağlamak,

c) Talep edilmesi halinde, Emniyet Teşkilatının farklı birimlerinde istihdam edilen görev köpekleri kullanılarak yapılacak ortak çalışma ve operasyonların veya farklı kurum ve kuruluşlarla bu alanda yapılacak faaliyetlerin koordinasyonunu sağlamak,

d) Köpek eğitimi, üretimi ve köpek ırkları konusunda bilimsel ve mesleki çevrelerle temas halinde bulunarak çalışmalar yapmak, eğitim programları ile ilgili olarak uygulanan tekniklerin geliştirilmesi konularında çaba göstermek, yurt içinde ve yurtdışında konusu ile ilgili seminer ve toplantılara katılmak,

e) Taşra birimlerinde istihdam edilen görev köpekleri de dahil olmak üzere, bütün görev köpeklerinin üretilmesi konusunda en uygun politikaların tespit edilmesi ve uygulanması için girişimlerde bulunmak,

f) KEM Şube Müdürlüğü kadrosuna atanan personelin hizmet özelliklerini dikkate alarak yetenek ve tecrübelerine göre uygun birimlerde istihdamını sağlamak,

g) Düzenlenen kurs programları neticesinde gerekli hizmet alanlarında istihdam edilen görev köpekleri ile idarecilerinin eğitimlerinin kalitesinin sürekli olması maksadı ile hizmet alanlarının özellikleri dikkate alınarak ilgili birimlerin temsilcilerinin de katılımıyla kontrol komisyonlarının kurulmasını ve periyodik olarak ilgili denetim ve yeterlilik sınavlarının yapılmasını sağlamak,

h) KEM Şube Müdürlüğü kuvvesine alınacak ve çıkarılacak köpeklerin testlerinin ilgili birimlerce yapılarak alınmasını veya çıkarılmasını sağlamak ve bu işlemlerin kayıtlarını tutmak,

i) Doğal afetler gibi olağanüstü zamanlarda ihtiyaç duyulabileceği bilinciyle, bu alanda eğitilen görev köpek ve idarecilerinin her zaman göreve hazır bulunmalarını sağlamak,

j) Görev köpeklerinin kendi görev alanlarında ve eğitimlerine uygun kullanılmasını sağlamak için gerekli önlemleri almak

k) KEM Şube Müdürlüğünde verilen eğitimin kalitesini artırmak, eğitimin değişik ortamlarda yapılmasını sağlamak amacıyla yurtiçi ve yurtdışında gezi, konferans, seminer gibi etkinlikler düzenlemek veya bu etkinliklere katılmak ve bilgi alışverişinde bulunmak olarak sayılabilir.

Emniyet Teşkilatının ihtiyaç duyduğu Polis Görev Köpeklerinin eğitilmesi süreci Narkotik Detektör Köpek eğitimi ile başlamıştır. Ancak birimlerin ihtiyaçları çerçevesinde halen 6 farklı branşta görev köpeği ve idarecilerine eğitim verilmektedir. Sürdürülen eğitim programları ile Emniyet Genel Müdürlüğü'nün; narkotik, silah ve mühimmat (kaçakçılık), patlayıcı, ceset, canlı insan arama ve asayiş devriye köpekleri eğitilmektedir.

Yapılan protokoller ile de Hava Kuvvetleri Komutanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı, Gümrükler

Muhafaza Genel Müdürlüğü, TÜBİTAK, Ankara Büyükşehir Belediyesi İtfaiye Daire Başkanlığı gibi diğer kurum ve kuruluşlar için de farklı branşlarda personel ve görev köpeklerine eğitimler verilmektedir

Yine Merkezimizde; diğer ülkeler ile yapılan Güvenlik İşbirliği Anlaşmaları çerçevesinde bu güne kadar; Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Polis Genel Müdürlüğü, Ürdün Polis Teşkilatı , Filistin Devleti Polis Birimi, Belarus Cumhuriyeti Polis Birimi ve Makedonya Gümrük İdaresinin ihtiyaç duydukları narkotik, patlayıcı detektör ve asayiş-devriye köpekleri, idarecileri ile birlikte eğitilmişlerdir.

TABLO- 1

KÖPEK EĞİTİM MERKEZİ ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ TARAFINDAN 2003 VE 2004 YILLARINDA VERİLEN EĞİTİMLERİN ÜLKE, KURUM VE BRANŞLARA GÖRE DAĞILIMI										
2003	Emniyet Genel Müdürlüğü	Gümrük Muhafaza Genel Müdürlüğü	Jandarma Genel Komutanlığı	Hava Kuvvetleri Komutanlığı	Adli Tıp Kurumu	Ürdün	KKTC	Belarus	Makedonya	TOPLAM
Narkotik Detektör Köpeği Temel Eğitim Kursu	11	5	7							23
Narkotik Detektör Köpeği Adaptasyon Eğitim Kursu	3									3
Patlayıcı Detektör Köpeği Temel Eğitim Kursu	4			3						7
Silah ve Mühimmat Detektör Köpeği										
Asayiş Devriye Köpeği Temel Eğitim Kursu	86		1							87
Canlı İnsan Arama Köpeği Temel Eğitim Kursu	7									7
Canlı İnsan Arama Köpeği Tekamül Eğitim Kursu	5									5
Ceset Arama Köpeği Temel Eğitim Kursu	3		1		1					5
TOPLAM	119	5	9	3	1					137

2004	Emniyet Genel Müdürlüğü	Gümrük Muhafaza Genel Müdürlüğü	Jandarma Genel Komutanlığı	Hava Kuvvetleri Komutanlığı	Adli Tıp Kurumu	Ürdün	KKTC	Belarus	Makedonya	TOPLAM
Narkotik Detektör Köpeği Temel Eğitim Kursu	11	6	4				1	2	2	26
Narkotik Detektör Köpeği Adaptasyon Eğitim Kursu	13									13
Patlayıcı Detektör Köpeği Temel Eğitim Kursu	12					1				13
Silah ve Mühimmat Detektör Köpeği	1									1
Asayiş Devriye Köpeği Temel Eğitim Kursu	5									5
Canlı İnsan Arama Köpeği Temel Eğitim Kursu			3							3
Canlı İnsan Arama Köpeği Tekamül Eğitim Kursu	8									8
Ceset Arama Köpeği Temel Eğitim Kursu	4									4
TOPLAM	54	6	7				1	2	2	73

TABLO-2

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ KUVVE KAYITLARINDA BULUNAN GÖREV KÖPEKLERİNİN BRANŞLARA GÖRE DAĞILIMI (2004 YILI İTİBARİYLE)			
BRANŞI	**MERKEZ**	**TAŞRA**	**TOPLAM**
NARKOTİK DETEKTÖR KÖPEĞİ	1	56	57
PATLAYICI DETEKTÖR KÖPEĞİ	1	20	21
SİLAH-MÜHİMMAT DETEKTÖR KÖPEĞİ		1	1
CANLI İNSAN ARAMA KÖPEĞİ	3	11	14
CESET ARAMA KÖPEĞİ	2	5	7
ASAYİŞ DEVRİYE KÖPEĞİ	1	113	114
DAMIZLIK KÖPEK	6		6
DENEME AMAÇLI EĞİTİMDE OLANLAR	9		9
YAVRU KÖPEK	16		16
TOPLAM	**39**	**206**	**245**

Köpek Eğitim Merkezi Şube Müdürlüğü; özellikle organize suçlarla mücadelede ve terörist eylemlerin önlenmesinde kullanılan detektör köpeklerin, eğitimlerinin gerçekleştirilmesi ve Ülkemizdeki diğer mücadeleci kurum ve kuruluşların yanı sıra bölge ülkelerine de ikili işbirliği anlaşmaları çerçevesinde eğitimler vererek, alanında öncü bir kurum olmayı hedef edinmiştir.

II- FAALİYETLER

A- Narkotik Detektör Köpekleri

Narkotik detektör köpeklerinden birçok ülkede olduğu gibi, ülkemizde de uyuşturucu madde kaçakçılığı ile mücadelede etkin olarak yararlanılmaktadır. Merkezimizin temel kuruluş amaçlarından biri olan narkotik detektör köpeği eğitimi çalışmaları ağırlıklı olarak eğitim programlarımızda yer almaktadır. Birimlerimizin detektör köpek taleplerinin karşılanması, sayılarının arttırılması, sağlık ve yaş itibarı ile görev sürelerini tamamlayan köpeklerin yeni eğitilenlerle değiştirilmesinin yanı sıra, ülkemiz ve diğer ülkelerin mücadeleci kurumlarının bu alandaki talepleri de karşılanmaya çalışılmaktadır. Bu kapsamda 2004 yılı içerisinde; K.K.T.C Emniyet Genel Müdürlüğü, Belarus Cumhuriyeti Polis Teşkilatı ve Makedonya Gümrük İdaresi personellerine narkotik detektör köpeği ve idarecisi/eğitmeni temel eğitim kursu verilmiştir. (Bkz.Tablo 1,Tablo 4)

Polis görev köpeklerinin eğitiminin gerçekleştirilmesinde diğer ülke birimlerince sürdürülen faaliyetlerin yerinde izlenmesi, karşılıklı bilgi ve tecrübe değişiminin yapılabilmesi için Başkanlığımız tarafından yürütülmekte olan Türkiye – AB Organize Suçlarla Mücadelenin Güçlendirilmesi (Twinning) Eşleştirme projesi kapsamında; Almanya/Baden-Wüttenberg Eyalleti-Stuttgart Polis Köpek Eğitim Merkezine 21-27 Kasım 2004 tarihleri arasında bir çalışma ziyareti gerçekleştirilmiştir. Şubat 2005 tarihinden itibaren ise söz konusu merkezin eğitmenleri ile Ankara'da ortak narkotik detektör köpeği ve idarecisi temel eğitim kurs programı düzenlenecektir. Uluslararası bu tür faaliyetler ile bu alandaki bilgi birikimlerimizin artırılarak Merkezimizin geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Özellikle kuryeler vasıtasıyla gerçekleştirilen uyuşturucu madde kaçakçılığının önlenmesine yönelik olarak; yolcu salonları, alış veriş merkezleri gibi alanlarda da kullanılabilecek aktif alarm (köpeğin patileri ile kazıması) işaretli detektör köpeklerin yanı sıra, pasif alarm (köpeğin oturması) işaretli narkotik detektör köpeklerinin eğitimine de 2004 yılından itibaren başlanmıştır.

Pasif alarmlı narkotik detektör köpekleri kullanılmasının birimlerimize hareket esnekliği kazandıracağı düşünülmektedir. Özellikle bu tür köpeklerin havalimanları kontrol mekanizmaları içerisinde; yolcu beraberi bagajların yanı sıra, kişilerin dolaylı olarak üst ve eşya aramalarında etkin olabilecekleri değerlendirilmektedir. Bu köpekler idarecileri ile birlikte halen çeşitli il birimlerimizde faaliyetlerini sürdürmektedir. 2005 yılında da anılan özellikteki köpeklerin eğitimine devam edilmesi hedeflenmektedir.

Köpek Eğitim Merkezi Şube Müdürlüğü 2004 yılı eğitim faaliyetleri çerçevesinde bu branşta;

-09 Şubat – 12 Mart 2004 tarihleri arasında "5. Dönem Narkotik Detektör Köpeği ve İdarecisi Adaptasyon"

-23 Şubat – 14 Mayıs 2004 tarihleri arasında "16. Dönem Narkotik Detektör Köpeği ve İdarecisi Temel Eğitim" ve.

-27 Eylül – 24 Aralık 2004 tarihleri arasında "17.Dönem Narkotik Detektör Köpeği ve İdarecisi Temel Eğitim" kurs programları düzenlenmiştir.(Bkz Tablo-4)

Söz konusu kurs programları kapsamında kursiyerlerimizin bilgi ve birikimlerinin artırılmasına yönelik olarak, Başkanlığımız bünyesinde eğitim faaliyetleri yürüten TADOC (Türkiye Uluslararası Uyuşturucu ve Organize Suçlarla Mücadele Akademisi) ile koordineli BİDEM (Bilgisayar Destekli Eğitim Merkezi) tarafından hazırlanan "Risk Yönetimi ve Arama Teknikleri Eğitimi" kursuna katılımları sağlanmıştır.(Bkz Tablo-4)

B- Silah ve Mühimmat (Kaçakçılık) Detektör Köpekleri

Deneme amaçlı olarak ilk kez; 2004 yılında silah ve mühimmat (kaçakçılık) detektör köpeği eğitimi, branşlarımız arasında yer almıştır. Bu alanda eğitilen ilk detektör köpek (SAFİR) görevlendirildiği ilde 26.09.2004 tarihinde bir aracın yakıt deposuna gizlenmek suretiyle ülkemize kaçak olarak sokulmaya

çalışılan 1213 adet muhtelif marka cep telefonu ve bunlara ait batarya ile gümrük kaçağı sigaraların yakalanmasını sağlamıştır. Bahsedilen olayda detektör köpek cep telefonu bataryalarında kullanılan bir maddeye tepki vermiştir. Söz konusu branşta eğitilmesi planlanan detektör köpeklerin kullanım alanlarının yanı sıra, sayılarının da önümüzdeki dönemlerden itibaren arttırılması hedeflenmektedir.

C- Patlayıcı Detektör Köpekleri

Merkezimizde eğitilerek Teşkilatımız birimlerinde aktif olarak yararlanılan patlayıcı detektör köpeklerinin eğitimine 2000 yılından itibaren başlanmıştır. Söz konusu branş köpeklerinin önleyici amaçlarla kullanılmasının önemi, eğitilmeye başlandıkları tarihten itibaren her geçen gün daha iyi anlaşılmaktadır. Bu branşta eğitilen köpekler uluslar arası toplantı organizasyonları, devlet büyüklerinin koruması, olası terör eylemlerinin önlenmesi ve can güvenliğinin sağlanmasına yönelik olarak bina, araç, otopark, spor tesisleri, tören alanları gibi büyük ve kalabalık ortamların aranmasında etkin rol almaktadırlar. Anılan branştaki köpekler diğer teknik ekipman ve personele nazaran, belirtilen ortamlarda çok daha süratli ve güvenilir sonuçlar vermektedir.

2004 yılı eğitim faaliyetleri çerçevesinde bu branşta;

- 03 Kasım 2003 – 30 Nisan 2004 tarihleri arasında "4. Dönem Patlayıcı Detektör Köpeği ve İdarecisi Temel Eğitim" ve,

- 20 Eylül 2004 – 05 Şubat 2005 tarihleri arasında "5. Dönem Patlayıcı Detektör Köpeği ve İdarecisi Temel Eğitim Kurs Programı" düzenlenmiştir.(Bkz. Tablo-4)

Patlayıcı detektör köpeklerimiz 24-30 Haziran 2004 tarihleri arasında İstanbul'da düzenlenen NATO 2004 zirvesinde görev alarak, zirvenin gerçekleştirildiği alan ve ortamların güvenliğinin sağlanmasına katkıda bulunmuşlardır. Yine 31 Ağustos-17 Eylül 2004 tarihleri arasında Konya'da gerçekleştirilen NATO 2004 Tatbikatında da görev alarak tatbikat alanının güvenliğinin sağlanmasında da görev almışlardır.

D- Canlı İnsan Detektör Köpekleri

Ülkemizde 1999 yılında Marmara Bölgesinde yaşanan elim deprem felaketleri sonrasında , enkaz altında sağ kalan insanlarımızın yerlerinin tespitinde yaşanan zorluklar canlı insan arama köpeklerinin canlı insan kurtarma çalışmalarında ne kadar önemli olduklarını ortaya koymuştur. Bu alanda ihtiyaç duyulacak detektör köpeklerin ülkemizde de eğitilebilmesi için 2 uzman eğitmenimizin 2000 yılında Almanya'da eğitim almaları sağlanmıştır. Devam eden süreçte Merkezimizde bu alanda ihtiyaç duyulan detektör köpeklerin eğitimine başlanmıştır.

Teşkilatımıza; Canlı İnsan Arama Köpeklerinin eğitilmesi sürecinde; bu alanda, yurtdışında eğitim almış olan bir vatandaşımızın duyarlı katkıları ile İzmir Emniyet Müdürlüğü'nde görevli 6 personel canlı insan arama köpekleri ile birlikte eğitilmiştir. Söz konusu personel 2003 ve 2004 yıllarında diğer canlı insan arama köpeği idarecileri ile birlikte Merkezimizde adaptasyon eğitimlerini başarı ile tamamlamıştır.

Merkezimizde bu güne kadar Ankara Büyükşehir Belediyesi İtfaiye Daire Başkanlığından 4 personele köpekleriyle birlikte, Sivil Savunmadan 2 personele köpeksiz olarak ve Jandarma Genel Komutanlığından 1 personele de yine köpeksiz olarak bu alanda eğitim verilmiştir. Teşkilatımız içinde ise bugüne kadar eğitilen 14 detektör köpek, olası felaketlerde kullanılmak üzere merkez ve il birimlerinde idarecileri ile birlikte göreve hazır şekilde istihdam edilmektedir.(Bkz Tablo-2)

Söz konusu köpeklerden 3'ü 1 Mayıs 2003 tarihinde meydana gelen Bingöl depreminde depremden hemen sonra helikopter ile olay yerine götürülerek enkaz altında sağ kalan insanlarımızın bulunması çalışmalarına katılmışlar, ayrıca yine 1 köpeğimiz 2 Şubat 2004 tarihinde Konya'da meydana gelen Zümrüt Apartmanının çökmesi olayında olay yerine götürülerek enkaz altında sağ kalan insanlarımızın bulunması çalışmalarına katılmış ve bir vatandaşımızın yerini tespit ederek kurtarılmasını sağlamıştır.

2004 yılı eğitim faaliyetleri çerçevesinde bu branşta;

- 06 Kasım 2003 ve 06 Şubat 2004 tarihleri arasında "Canlı İnsan Arama Köpeği ve İdarecisi Temel Eğitim" ve,

- 05-30 Ocak 2004 tarihleri arasında ise "Canlı İnsan Arama Köpeği ve İdarecisi Tekamül" kurs programları düzenlenmiştir.(Bkz. Tablo-4)

E- Ceset Arama Köpekleri

Söz konusu branşta eğitilen görev köpeklerinin adli olaylarda özellikle orman, açık arazi gibi büyük alanlarda bulunduğu düşünülen insan cesetlerine yönelik yer tespitinde kullanılmasının yanı sıra, tabi afetler sonrasında ya da kendinden haber alınamayan kişilerin veya kalıntılarının bulunması ile öldürme olaylarında, olay yerinin tespitinde kullanılmaları amacıyla Merkezimizde eğitilmektedir. Bu güne kadar eğitilen 7 köpekten 5'i Emniyet Genel Müdürlüğü Kriminal Polis Laboratuarları Daire Başkanlığı taşra birimlerinde ülke genelinde illerin ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde, 2'si ise Merkezimizde istihdam edilmektedir.

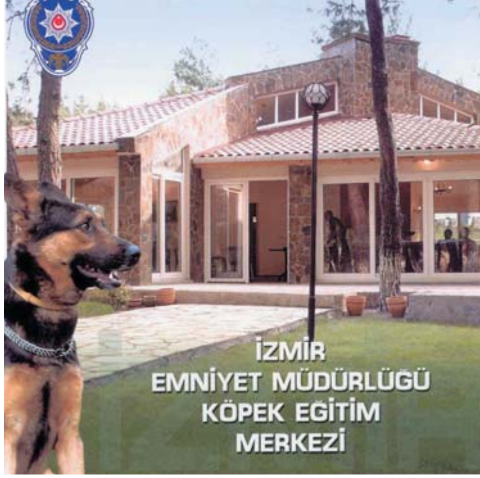
İstanbul Emniyet Müdürlüğü kuvvesinde kayıtlı ceset arama köpekleri ile; 22 Aralık 2004 tarihinde İstanbul Terkos ilçesi, Terkos Gölü, Durusu mevkiinde sandalda balık tutarken boğulan bir vatandaşımızın kayıp cesedinin yerinin tespit edilmesi ve İzmir Emniyet Müdürlüğü kuvvesinde kayıtlı ceset arama köpekleri ile de 22 Temmuz 2004 tarihinde Balıkesir ili, Edremit ilçesinde, yakılarak vücudunun parçalara ayrılarak foseptik çukuruna atılmak sureti ile öldürülen bayan cesedinin yerinin tespit edilmesi örneklerinde olduğu gibi çeşitli olaylarda kolluk birimlerince yararlanılmıştır.

2004 yılı eğitim faaliyetleri çerçevesinde bu branşta;

- 06 Ekim 2003 ve 06 Şubat 2004 tarihleri arasında "Ceset Arama Köpeği ve İdarecisi Temel Eğitim" kurs programı düzenlenmiştir.(Bkz.Tablo-4)

F- Asayiş Devriye Köpekleri

Halen Çevik Kuvvet Şube Müdürlüklerine bağlı olarak görev yapan 113 görev köpeği İl Emniyet Müdürlükleri kuvvelerine kayıtlı olarak bulunmaktadır. Asayiş Devriye Köpekleri spor müsabakaları ve toplumsal olaylarda önleyici amaçlı olarak kullanılmaktadır. Bu grupta yer alan görev köpeklerinin asayiş-devriye hizmetlerinde daha etkin kullanılabilmelerine yönelik eğitim ve istihdam çalışmaları, devam etmektedir. Önümüzdeki dönemlerde de özellikle büyük ölçekli illerimiz başta olmak üzere, uygun eğitimlerden geçirilmek sureti ile halkın kalabalık olarak bulunduğu yerler ile park,bahçe,plaj gibi geniş alanlarda devriye hizmetlerinde kullanılmaları düşünülmektedir. Söz konusu hizmetlerin en iyi şekilde yerine getirilmesi; eğitim verilen köpeğin eğitim sonrasında da idarecisi ile birlikte düzenli olarak çalışması, uygun antrenmanların yaptırılması, bakım ve sağlık şartlarının sağlanması ile mümkün olabilecektir. İzmir Emniyet Müdürlüğü kuvvesinde kayıtlı görev köpeklerimiz için anılan özelliklerde İzmir Emniyet Müdürlüğü'nce inşa ettirilen tesisler buna güzel bir örnek olarak gösterilebilir.

2004 yılı eğitim faaliyetleri çerçevesinde bu branşta;02-20 Ağustos 2004 tarihleri arasında "Genel Maksat Köpeği ve İdarecisi Temel Eğitim" kurs programı düzenlenmiştir.(Bkz. Tablo-4)

Bir görev köpeğinin performansı; sağlıklı beslenmesi, gerekli bakım, şartlarının sağlanması ve eğitimini tamamladıktan sonrada günük antrenmanlarını idarecisi ile birlikte yapması ile doğru orantılıdır. Bu doğrultuda Merkezimizde eğitim gören ve il birimlerinde görevlendirilen narkotik detektör köpeklerinin sağlıklı beslenmesi hedefine yönelik olarak ihtiyaç duydukları, standartları belirlenen kaliteli kuru köpek maması, önceki yıllarda olduğu gibi satın alınarak dağıtımı yapılmıştır. Yine belirlenen standartlar çerçevesinde; görev köpek ve idarecilerinin antrenman ,eğitim ve görevleri esnasında ihtiyaç duyabilecekleri eğitim malzemesi, kuşam ve kıyafetler de ilk kez 2004 yılı içerisinde satın alınarak, il birimlerimize gönderilmiştir.Merkezimizde sürdürülen eğitim programlarının uzun süreli olması, eğitimlerin temel unsurunun köpekler olması ve köpek ile idarecisinin birbirlerine olan uyumlarının gelişmesinin

birlikte geçirecekleri süreye bağlı olması nedeniyle kursiyer personelin merkezimizde kurs süresince ikametlerini sağlamak üzere 2004 yılı içerisinde inşaatına başlanan konaklama ünitesinin 2005 yılında hizmete girmesi hedeflenmektedir.

Bilimsel faaliyetler kapsamında; 2002 yılında Köpek Eğitim Merkezi Şube Müdürlüğü, İstanbul Üniversitesi Veteriner Fakültesi Zootekni Ana Bilim Dalı Başkanlığı ve Tarsus Belediye Başkanlığı ile Mersin ve yöresinde av köpeği olarak kullanılan Tarsus Çatalburun ırkı köpeklerin; üretimi, ırk ıslahı, görev köpeği olarak kullanılması ve literatüre ülkemiz ile birlikte anılacak bir ırk olarak kazandırılması amacı ile başlatılan çalışmalar halen devam etmektedir. Çalışmalar sırasında söz konusu ırktaki köpeklerden bir damızlık kolonisi oluşturulmak sureti ile farklı zamanlarda farklı sayılarda yavru köpekler üretilmiştir. Ancak belirtilen ırktaki köpeklerin geçmiş yıllarda temin edildikleri yerlerdeki düzensiz çiftleştirilmeler sonucunda ırk özelliklerinden uzaklaşmış olmaları ve saf özellikleri dışında başka köpeklerden aldıkları kusurları yeni doğan yavrulara da aktardıklarından çalışmalarda saf çatal burun ırkı yakalama aşamasında zorluklar yaşanmaktadır. Bu nedenle damızlık kolonisinin ve yavru üretiminin sayıca artırılmasına çalışılmaktadır. Şimdiye kadar 6 Çatal Burun ırkı damızlık köpekten 26 yavru köpek elde edilmiş, bunlardan 5 tanesi deneme eğitimine alınmıştır. Olumlu sonuç vermeleri halinde görev detektör köpeği olmak üzere eğitimlere dahil edileceklerdir.(Bkz Tablo-3)

Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp Ana Bilimdalı Başkanlığı'nca 03-05 Mayıs 2004 tarihlerinde Van 100. Yıl Üniversitesi'nde "I. Ulusal Felaket Kurbanlarının Kimliklendirilmesi (DVI) Kongresi" ile 05 - 08 Ekim 2004 tarihlerinde Eskişehir Anadolu Üniversitesi'nde "II. Ulusal Felaket Kurbanlarının Kimliklendirilmesi (DVI) Kongresi"' gerçekleştirilmiştir. Söz konusu kongrelerde bu alanda bir görev köpeğinin neler yapabileceğinin katılımcılara gösterilmesi amacıyla bir sunum yapılarak, Canlı İnsan ve Ceset Köpekleri, uzman eğitmenlerimizin idaresinde gösteri yapmışlardır.

Yapılan çalışmaların Toplum Destekli Polislik anlayışına yönelik olarak kamuoyuna tanıtılması amacıyla yıl içerisinde çeşitli etkinliklere katılım sağlanarak sosyal aktivitelere destek verilmiştir. Bu kapsamda;

-04-07 Mayıs 2004 tarihinde İstanbul Yeşilköy'de bulunan CNR Gösteri Merkezinde düzenlenen "Pet'2004 8. Evcil Hayvanlar ve Aksesuarları Fuarı"nda bir stand kurulmuş, eğitmenlerimizce yürütülen faaliyetler görsel ve sözlü olarak tanıtılmıştır.

- 13 Haziran 2004 tarihinde “Geleneksel 3. Çayyolu Şenliği”’ne davet üzerine köpeklerimiz ile katılım sağlanarak eğitim faaliyetlerimiz ile ilgili gösteri yapılmıştır.

- Ankara Büyükşehir Belediyesi bünyesinde faaliyet sürdüren Altındağ Çocuk Kulübü üyesi 100 çocuk, Merkezimizi ziyaret etmiştir. Bu ziyaret ile çocuklara hayvan sevgisinin kazandırılması, sosyal gelişimlerine katkı sağlanmasının yanı sıra geleceğin büyüklerine polislik mesleğinin tanıtılmasına çalışılmıştır.

III- KÖPEK ÜRETİMİ ve EĞİTİMİ

Suç ve suçluların ortaya çıkartılmasında yararlanılan görev köpekleri ülkelerin ihtiyaç duyabilecekleri çeşitli alanlarda, strateji ve hedefler doğrultusunda kullanılmaktadır. Bir köpeğin görev köpeği niteliğini kazanması ise; ırk özellikleri ile gelen oyun oynama, arama-bulma, sosyalleşme güdülerinin uygun ortam ve koşullarda uzman eğitmenlerce geliştirilerek görev yapacakları branş ortamlarının, fiziki ve psikolojik yapısı itibarı ile hazırlanması yöntemiyle gerçekleştirilmektedir.

Doğal olarak polis hizmetlerinde kullanılacak köpeklere doğumlarından itibaren yetişkinlik evresine gelinceye ve eğitime elverişlilik kazanıncaya kadar özel ilgi gösterilmesi gerekmektedir. Şöyle ki; polis görev köpeği olmaya aday bir köpeğin kendine olan güveninin, yukarıda sayılan güdülerinin ve dengeli huy özelliklerinin gelişmesi, ancak doğru yöntemlerin uygulanması ile mümkündür.Kısaca bir köpeğin detektör köpek niteliğini kazanabileceğinin göstergesi, **3H kuralı** ile adlandırılabilir. Yani H1; herkesle oyun oynamak, H2; her koşulda oyun oynamak, H3; her oyuncak ile oyun oynamak şeklinde açıklanabilir. Bu özellikler açıklanan diğer özelliklerle birleştirilmek sureti ile geçerliliğini korur.

Detektör köpeklerde aranılan diğer önemli bir unsur ise arama bulma güdüsü yani köpeğin burnunu kullanabilme yetisidir. Bu kapsamda ırk özellikleri itibarı ile öne çıkan çeşitli ırklar detektör köpek olarak eğitilmektedir. Bu ırklara Alman Çoban Köpekleri, Belçika Çoban Köpekleri, Labrador ve Golden Retriever ve Tarsus Çatal Burun köpekleri örnek verilebilir.

Merkezimizde üretilen köpekler Teşkilatımızda halen görev yapan hizmet köpeklerinin büyük bir kısmını oluşturmaktadır. Bunun yanı sıra kamuoyuna tanıtım ve bilgilendirme faaliyetleri neticesinde vatandaşlarımızdan hibe yöntemiyle temin edilen birçok köpek eğitilmek sureti ile Teşkilatımıza, diğer kurum ve kuruluşların yanı sıra,işbirliği yapılan ülkelere de hizmet etmek üzere görev köpeği olarak kazandırılmıştır. 2004 yılı içerisinde eğitim programlarına dahil edilmek üzere 36 köpek hibe alınmıştır.

TABLO- 3

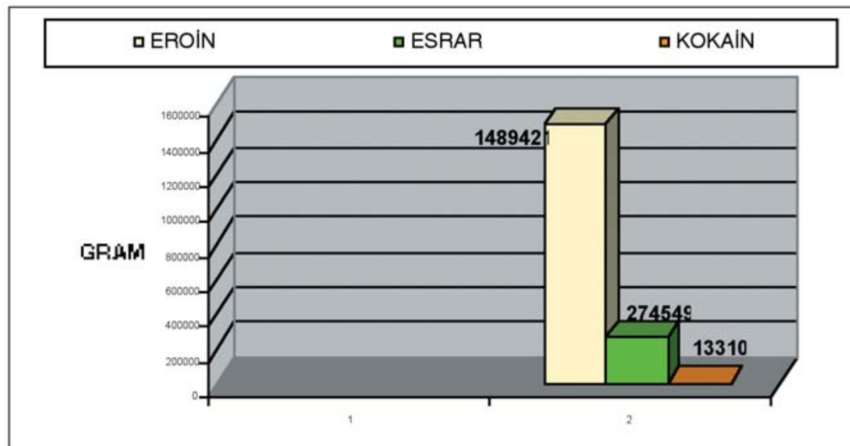
ÜRETİLEN, HİBE VE SATIN ALINAN KÖPEK SAYILARI İCMALİ								
	ÜRETİM (1998-2004)			HİBE 2004			SATIN ALINAN 2004	
IRKI	GÖREV	DENEME	DÜŞÜM	GÖREV	DENEME/DAMIZLIK	DÜŞÜM		TOPLAM
Belçika Çoban Köpeği	20	4	23	-	-	-	-	47
Alman Çoban Köpeği	31	-	35	11	2	-	1	80
Labrador Retriever	16	-	15	8	2	-	1	42
Golden Retriever	-	-	-	2	8	-	1	11
Tarsus Çatal Burun	-	5	21	-	-	-	-	26
Cocker	3	-	5	1	-	-	-	9
Diğer	-	-	-	-	1	1	-	2
TOPLAM	**70**	**9**	**99**	**22**	**13**	**1**	**3**	**217**
GENEL TOPLAM	**178**			**36**			**3**	**217**

Müdürlüğümüz bugün 6 branşta yürütmekte olduğu köpek eğitimi çalışmalarını geliştirmektedir.

Bunun yanı sıra, köpeklerin kullanım alanlarının genişletebilmesi ve elde edilen faydanın artırılmasına yönelik olarak, farklı alanlarda da köpek eğitilmesi çalışmalarına ve Ar-Ge faaliyetlerine önümüzdeki dönemlerde devam edilecektir.

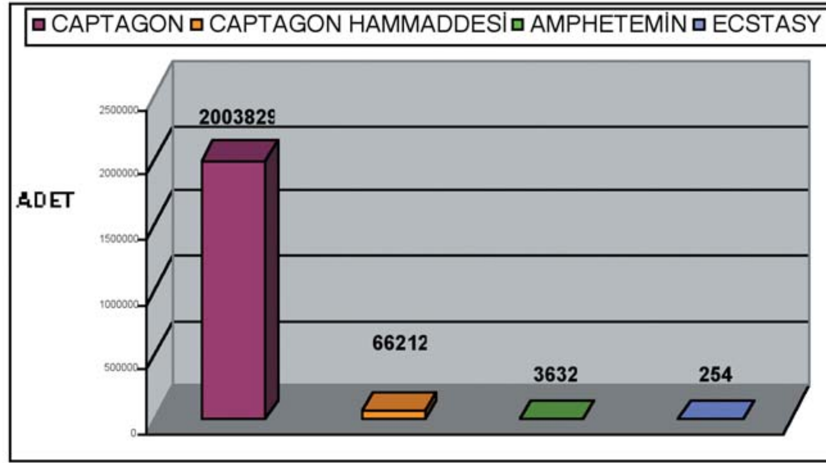
IV- İSTATİSTİKLER

2004 YILINDA NARKOTİK DETEKTÖR KÖPEKLERİ KULLANILARAK GERÇEKLEŞTİRİLEN DOĞAL UYUŞTURUCU MADDE YAKALAMALARI

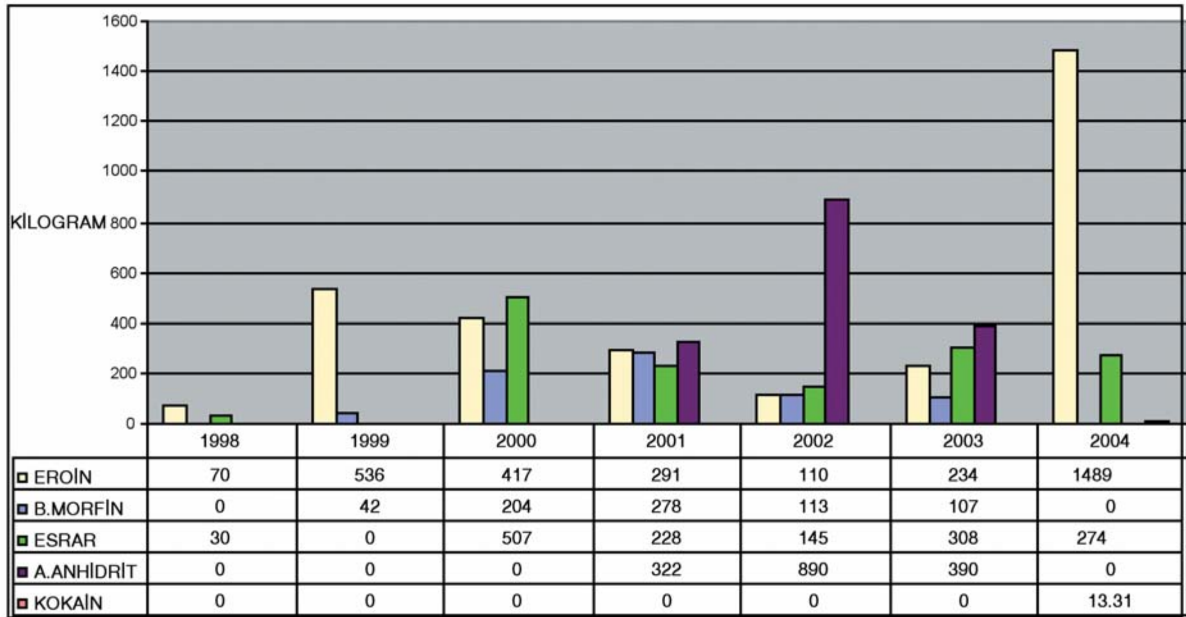
Grafik-1

2004 YILINDA NARKOTİK DETEKTÖR KÖPEKLERİ KULLANILARAK GERÇEKLEŞTİRİLEN SENTETİK UYUŞTURUCU MADDE YAKALAMALARI

Grafik-2

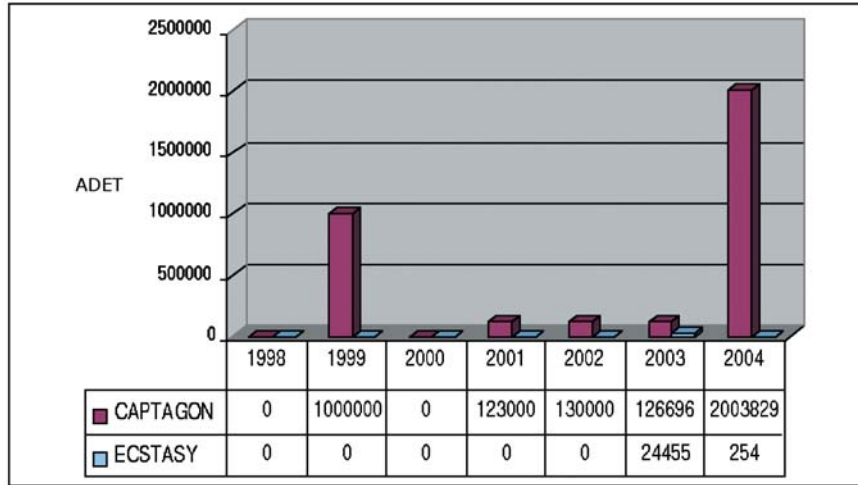
1998 – 2004 YILLARI ARASINDA NARKOTİK DETEKTÖR KÖPEKLERİ KULLANILARAK GERÇEKLEŞTİRİLEN DOĞAL UYUŞTURUCU MADDE YAKALAMALARI

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
EROİN	70	536	417	291	110	234	1489
B.MORFİN	0	42	204	278	113	107	0
ESRAR	30	0	507	228	145	308	274
A.ANHİDRİT	0	0	0	322	890	390	0
KOKAİN	0	0	0	0	0	0	13.31

Grafik-3

1998 – 2004 YILLARI ARASINDA NARKOTİK DETEKTÖR KÖPEKLERİ KULLANILARAK GERÇEKLEŞTİRİLEN SENTETİK UYUŞTURUCU MADDE YAKALAMALARI

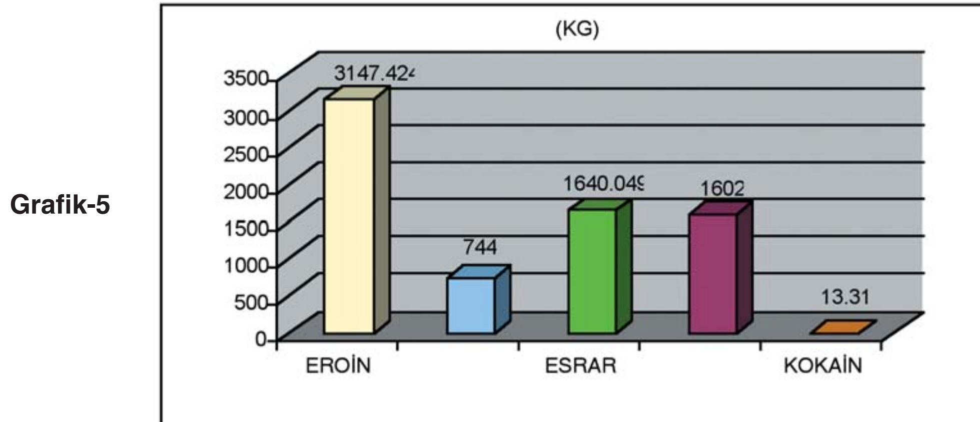

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
CAPTAGON	0	1000000	0	123000	130000	126696	2003829
ECSTASY	0	0	0	0	0	24455	254

Grafik-4

1998-2004 YILLARI ARASINDA NARKOTİK DETEKTÖR KÖPEKLERİ KULLANILARAK GERÇEKLEŞTİRİLEN UYUŞTURUCU MADDE YAKALAMALARININ TÜRLERE GÖRE DAĞILIMI

Grafik-5

Grafik-6

Grafik-7

TABLO- 4

KÖPEK EĞİTİM MERKEZİ ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ 2004 YILI EĞİTİM VE KURS TAKVİMİ			
NO	**EĞİTİM PROGRAMININ ADI**	**TARİHLERİ**	**KATILIMCI PROFİLİ**
1	CESET ARAMA KÖPEĞİ VE İDARECİSİ TEMEL EĞİTİMİ 2. DÖNEM	06.10.2003. - 06.02.2004	ULUSAL BİRİMLERDEN 5 KATILIMCI
2	CANLI İNSAN ARAMA KÖPEĞİ VE İDARECİSİ TEMEL EĞİTİMİ 3. DÖNEM	06.11.2003. -06.02.2004	ULUSAL BİRİMLERDEN 3 KATILIMCI
3	CANLI İNSAN ARAMA KÖPEĞİ VE İDARECİSİ TEKAMÜL KURSU 4.DÖNEM	05.01.2004 - 30.01.2004	ULUSAL BİRİMLERDEN 4 KATILIMCI
4	NARKOTİK DETEKTÖR KÖPEĞİ VE İDARECİSİ ADAPT. EĞİTİMİ 5. DÖNEM	09.02. - 12.03. 2004	ULUSAL BİRİMLERDEN 12 KATILIMCI
5	PATLAYICI DETEKTÖR KÖPEĞİ VE İDARECİSİ TEMEL EĞİTİMİ 4. DÖNEM	03.11.203 -30.04.2004	ULUSAL BİRİMLERDEN 6 KATILIMCI ÜRDÜN KRALLIĞINDAN 1 KATILIMCI
6	NARKOTİK DETEKTÖR KÖPEĞİ VE İDARECİSİ TEMEL EĞİTİMİ 16. DÖNEM	23.02 - 14.05. 2004	ULUSAL BİRİMLERDEN 12 KATILIMCI KKTC POLİS BİRİMLERİNDEN 1 KATILIMCI
7	NARK. DET. KÖP. İDARECİLERİ İÇİN RİSK YÖNETİMİ VE ARAMA TEKNİKLERİ EĞİTİM SEMİNERİ	22.03. - 24.03. 2004	ULUSAL BİRİMLERDEN [19] KATILIMCI KKTC POLİS BİRİMLERİNDEN 1 KATILIMCI
8	GENEL MAKSAT(ASAYİŞ-DEVRİYE) KÖP.VE İD.TEMEL EĞİTİMİ	02-20.08.2004	ULUSAL BİRİMLERDEN 5 KATILIMCI
9	NARKOTİK DETEKTÖR KÖPEĞİ VE İDARECİSİ TEMEL EĞİTİMİ 17. DÖNEM	27.09 - 24.12. 2004	ULUSAL BİRİMLERDEN 10 KATILIMCI MAKEDONYA GÜM.İDA. 2 KATILIMCI BELARUS POL.BİR. 2 KATILIMCI
10	NARK. DET. KÖP. İDARECİLERİ İÇİN RİSK YÖNETİMİ VE ARAMA TEKNİKLERİ EĞİTİM SEMİNERİ	10 - 12.11.2004	ULUSAL BİRİMLERDEN 10 KATILIMCI MAKEDONYA GÜM.İDA. 2 KATILIMCI BELARUS POL.BİR. 2 KATILIMCI
11	PATLAYICI DETEKTÖR KÖPEĞİ VE İDARECİSİ TEMEL EĞİTİMİ 5. DÖNEM	20.09.2004 - 04.02.2005	ULUSAL BİRİMLERDEN 6 KATILIMCI

6.BÖLÜM
BİLİŞİM SUÇLARI VE MÜCADELESİ

I- GENEL BAKIŞ

İnsanlık, tarihi süreç içinde, medeniyet kurmak, kurduğu medeniyetleri geliştirmek, karşılaştığı problemleri kolaylıkla çözebilmek, teknolojiyi geliştirmek, rahat ve konforlu bir hayat sürmek, kendini korumak, güç sahibi olabilmek için dönemine ait en yüksek teknolojiye sahip olmaya çalışmıştır. Yüksek hızlı bilgisayar teknolojisi, internet, televizyon, ATM makineleri, cep telefonu, uydu teknolojisi, dijital kayıt sistemleri, robotlar, lazer teknolojisi artık hayatımızdan çıkmamacasına ve hergün daha fazla etkin olan bir şekilde hayatımıza girmektedir.

İnternetin doğuşu ve hızla tüm dünya üzerinde yayılması, bir çok kavramın yeniden tartışılması ihtiyacını doğurmuştur. İnternet, daha önceki medyaların birçok imkanlarını kapsayan yeni bir medya olarak sanal dünyanın temelini oluşturmuş ve yeni bin yıla damgasını vuran bir yaşam biçimine dönüşmüştür.

Bu teknolojik ve sosyal değişimin etkisiyle dünya çok boyutlu, köklü ve dinamik bir değişim sürecinden geçmektedir. Toplumlar, devletler, ekonomiler, kültürler ve insanlar bugüne değin kurmuş oldukları siyasal, kültürel ve ekonomik yapıları bilim ve teknolojinin etkisiyle dönüştürerek günümüze ayak uydurmaya çalışmaktadırlar.

Şüphesiz bu sektörün genişlemesinin en önemli yan etkilerinden biri, suçların da artık bilgisayar ve iletişim teknolojileri kullanılarak işlenmeye başlanmış olmasıdır. Suç, yeni bir alana sıçramış, yepyeni bir kimlik kazanmıştır. Suç işleme şekilleri, artık teknolojiye paralel olarak gelişmektedir. Yeni ortaya çıkmış bir suç işleme yöntemine karşın önlemler bulunduğu anda, teknolojiyi takip edenler tarafından bir başka teknik kullanılarak farklı bir suç işleme yöntemi karşımıza çıkarılmaktadır.

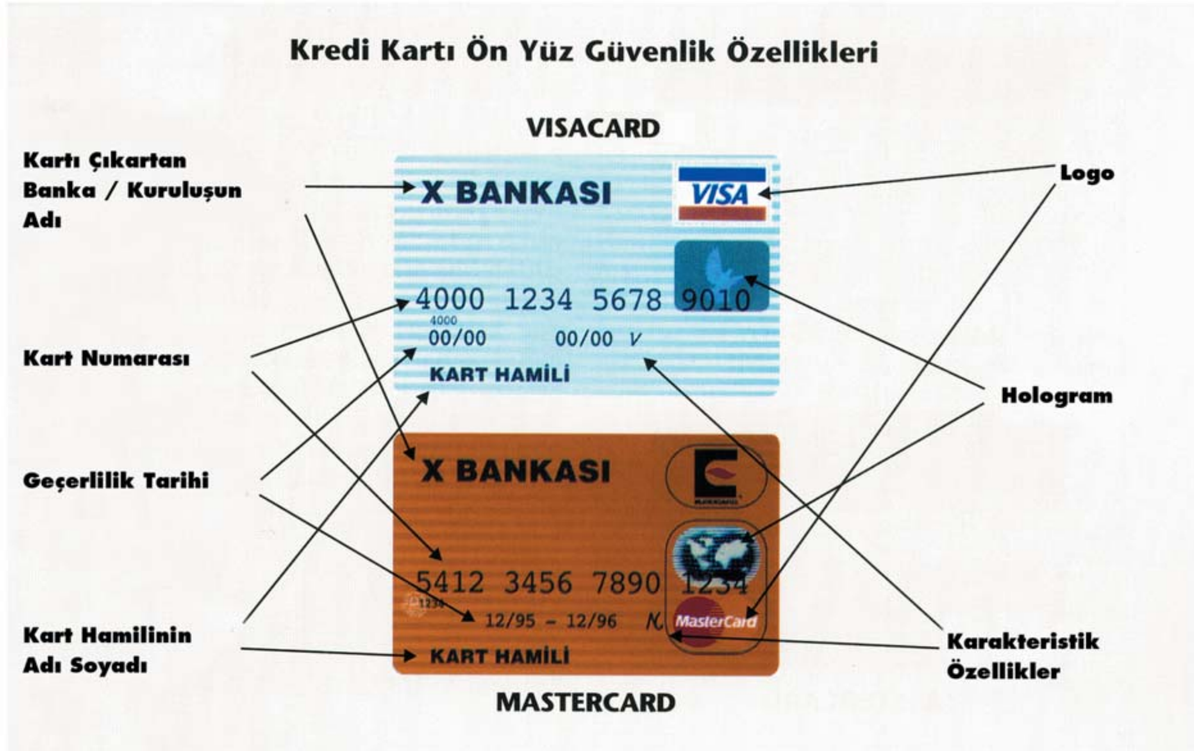
Bilişim suçlarıyla ilgili olarak karşımıza bir çok tanım çıkmaktadır; Bilgisayar Suçları, İnternet Suçları, Dijital Suçlar, Siber Suçlar, Yüksek Teknoloji Suçları, Bilgisayar Bağlantılı Suçlar v.b. tanımlar konusunda terim birliği henüz net olarak belirlenmemiştir.

Bilgisayar vasıtası ile işlenen suçların yanı sıra, elektrik devreleri veya sadece bir kredi kartıyla bile suç işlenebilmektedir. Bu anlamda Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı bünyesinde, Başkanlık görev alanı içerisindeki suçların yüksek teknoloji araçları kullanılarak işlenenlerinin soruşturulması ve bu suçların önlenebilmesi için, Yüksek Teknoloji Suçları ve Bilişim Sistemleri Şube Müdürlüğü kurulmuştur.

Yüksek Teknoloji kullanılarak işlenen suçların soruşturulabilmesi amacıyla, bu suçlarla mücadele edebilecek yüksek teknolojik bilgiye sahip personelin yetiştirilebilmesi için Uluslararası İşbirliği ve AB uyum çalışmaları çerçevesinde yurt içi ve yurt dışında olmak üzere bir dizi eğitim programları uygulanmıştır. Yapılan programlar esnasında; Başkanlığımız ve İl Emniyet Müdürlüklerinde görevli personelimize ***"Bilgisayar ve İnternet Suçları ile Veri Kurtarma ve İnceleme Teknikleri"*** eğitimleri aldırılmıştır. Yine AB uyum çalışmaları çerçevesinde, veri kurtarma ve inceleme alanında kullanılacak yazılım ve teknik cihazlar temin edilerek kullanıma sunulmuştur.

Yüksek Teknoloji Suçları ve Bilişim Sistemleri Şube Müdürlüğümüzde bilgisayar hard diskleri, CD-DVD'ler, flash memory'ler, back up kasetleri, v.b. veri taşıyan medya çeşitleri incelemesi yapılabilmektedir.

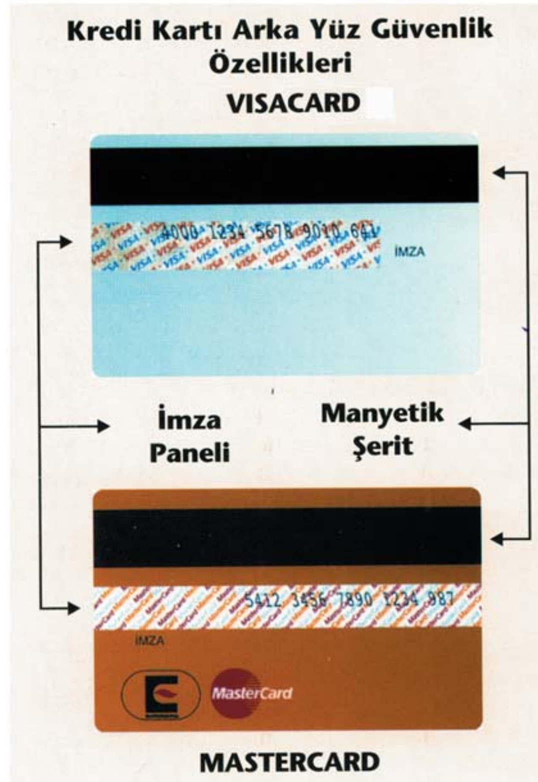
A- Banka veya Kredi Kartlarının Özellikleri

Şekil: 1

Banka ve Kredi Kartlarının arka yüzünde bulunan manyetik şeritler, Track adı verilen alanlarda ISO 7811/1~6 standardında Text ve Sayısal bilgi içermektedir. Genelde bu bigiler Track 1, 2, 3 şeklinde üç ayrı alana bölünmüş vaziyettedir.

Şekil: 2

CCV2 nedir?:

CVC2-Card Validation Code (Kart Onay Kodu), Master Card ibareli, CVV2-Card Verification Value (Kart Doğrulama Değeri) ise Visa ibareli kredi kartlarının arkasında yer alan ve 16 haneli kredi kartı numarasının devamında yazılı olan 3 haneli koddur. İnternet işlemlerinde güvenliği arttırıcı ek önlem olarak kullanılmaktadır.

Şekil: 3

B- Bilişim Yoluyla Gerçekleştirilen Sahtecilik ve Dolandırıcılık Olayları

Bilişim yoluyla kartlı ödeme sistemlerindeki sahtecilik ve dolandırıcılık alanında işlenmiş birçok suç ile karşılaşılmıştır. Şu ana kadar karşılaşılan başlıca suç tipleri şunlardır:

1- Suç Tipleri

2- Kart Bilgilerinin Temin Edilme Yöntemleri

a) Manyetik kopyalama cihazları vasıtasıyla kopyalama yöntemleri

• **Alışveriş esnasında kopyalama yöntemi:** Kart sahiplerinin alışveriş yaptıkları yerlerde, kredi kartları pos cihazlarından geçirilmeden önce veya sonra Şekil-4'de görülen manyetik kart okuyucu cihazlarından geçirilerek, kartın manyetik şeridinde bulunan (Track 1, 2, 3) bilgileri bu cihazların hafızasına kaydedilir.

Şekil: 4

• **ATM makinalarının kullanımı esasında ele geçirme yöntemi:** ATM cihazları üzerindeki kart yuvasına yerleştirilen minik okuyucu cihazlar vasıtasıyla kart kopyalanmaktadır.

• **Alışveriş sırasında kart bilgilerinin izlenmesi yöntemi:** Genellikle profesyonel olmayan suçlular tarafından uygulanan bu yöntemde, suçlular kullanıcısına fark ettirmeden alış veriş esnasında veya diğer zamanlarda kartın ön ve arka yüzlerindeki yazılı numaraları (kart numarası, son kullanma tarihi, ccv2) not ederek veya akılda tutmak suretiyle ele geçirmektedirler.

b) Sahte e-mail yöntemi

İnternet üzerinden sahte olarak gönderilen e-mailler ile kredi kartı ve internet bankacılığı kullanıcılarının kart bilgilerinin elde edilmesi yöntemidir. Bu şekilde sahte gönderilen e-maillere spam mail, kullanılan bu yöntemde oltalama (phishing) adı verilir. Bu yöntem de kendi arasında 4 bölüme ayrılır:

• Hedef şahsın, daha önceden irtibatlı olduğu bir kuruluşun web sayfasının sahtesi yapılarak, içine dolandırıcıların sayfasına yönlendirilmiş bir link (bağlantı yolu) konulur. Daha sonra, kullanıcıya şifresinin süresinin dolduğu söylenen bir e-mail gönderilerek, web sayfası üzerindeki link adresi tıklanarak kurumun web sitesine gidilmesi ve şifresini değiştirmesi istenir. Web sitesinde, kullanıcının öncelikle eski şifresini girmesi istenir ve eski şifresini yazıp, arkasından yeni şifresini almaya çalıştığını sanan kullanıcı, şifresini ve diğer kart bilgilerini dolandırıcıya teslim etmiş olur.

• Hedef şahsa, bir yarışma düzenlendiği ve bu yarışmaya katılması teklif edilen kullanıcılara ödül olarak araba, bilgisayar, cep telefonu gibi maddi değeri olan bir hediye kazanacakları, ancak "talihlilerin" gerekli kişisel bilgileri vermeleri gerektiği söylenen bir e-mail gönderilir. Kazanacağı hediyelerin hevesine kapılan kullanıcı istenen bilgilerini gönderir.

• Hedef şahsa, kişisel bilgilerini güncellemesi gerektiği tüm bilgilerini tekrar girmesi gerektiği bunun kendileri açısından daha iyi hizmet verebilmeleri için gerekli olduğu söylenen bir e-mail gönderilir.

• İnternet üzerinde bulunan bir çok online alış veriş sitesi kredi kartı ile online para transferi yapmak suretiyle müşterilerine hizmet vermektedir. Bu hizmetler sırasında müşterilerine ait bazı bilgileri de veritabanlarında tutmakta, bunları kaydetmektedirler. Bu bilgiler arasında müşterinin satın aldığı ürün, teslimat adresi, müşterinin telefonu, e-mail adresi, ürünü aldığı tarih ve bazı sitelerin veritabanlarında ise müşterinin kredi kartı numarası ile kartın son kullanma tarihi de tutulmaktadır. Bu veri tabanlarını, sistemdeki güvenlik açıklarını kullanarak ele geçiren dolandırıcılar, kart kullanıcısına elde ettikleri bilgilerin tamamını göndererek, kendi güvenlikleri için yaptıkları alışverişi teyit etmesi ve bazı bilgileri tekrar girmesini isterler. Kart kullanıcısı ise, gelen e-maildeki bilgilerinin tamamının doğru olduğunu ve bu bilgilerinin sadece ilgili bankada bulunabileceğini zannederek, istenen bilgileri vermekte veya kendine gelen e-mail linklerini takip ederek talep edilen işlemleri yapmakta hiç şüphe etmez. Bu işlemlerin sonunda, kart kullanıcısı pin kodu dahil bütün istenen bilgilerini dolandırıcılara vermiş olur.

c) İnternet üzerindeki sohbet kanallarının kullanılması yöntemi

Internette IRC (Internet Relay Chat) adı verilen sohbet alanlarında, suçlular buluşarak “Kart bilgilerinin temin edilme yöntemleri” başlığı altında anlatılan usullerle elde ettikleri kart bilgilerini karşılıklı olarak paylaşmaktadırlar. Bu yöntemde sulçular genellikle uluslararası çalışmakta ve örneğin bir ülkede elde edilmiş kart bilgileri diğer ülkede bulunan ortaklarına göndererek nakite çevirip yarı yarıya paylaşmaktadırlar. Burada elde edilen haksız gelir, genellikle Western Union para transfer şirketi vasıtası ile karşılıklı gönderilmektedir.

d) Truva Atı (Trojen) yazılımı yöntemi

İnternet bankacılığı işlemlerini genellikle kütüphane, internet kafe gibi yerlerden gerçekleştiren ve işlem yapan kişilerin, internet bankacılığı şifreleri, bilgisayar içine önceden yerleştirilmiş çeşitli yazılımlar aracılığıyla çalınmaktadır.

Diğer kullanıcılar bu yazılımı kolay fark edemeyeceklerinden, bu bilgisayarları kullanarak internet bankacılığı işlemi için web sitesini açar ve tüm bilgilerini girerler. Bu bilgiler klavye takip programı (key logger) / ekran fotoğraflama (screen shot) yazılımlarıyla truva atı yazılımı içine kaydedilir. Bu bilgiler truva atı yazılımını yükleyen kişi tarafından ele geçirilir.

II- OPERASYONEL FAALİYETLER

Suçla etkin bir şekilde mücadele eden Yüksek Teknoloji Suçları ve Bilişim Sistemleri Şube Müdürlüğümüzün taşra birimleriyle ortaklaşa yaptığı çalışmalar neticesinde, kredi kartı sahteciliği/dolandırıcılığı suçlarıyla mücadele çerçevesinde, 2004 yılı içerisinde başarılı sonuçlar elde edilmiştir.

Daire Başkanlığımız koordinesinde il birimlerimiz tarafından gerçekleştirilen önemli kredi kartı sahteciliği ve dolandırıcılığı operasyonları ile ilgili bilgiler aşağıya çıkartılmıştır.

• Beyaz Dalga Operasyonu

2004 yılının başından itibaren özellikle Alman vatandaşları olmak üzere ülkemize gelen yabancı turistlere ait kredi kartı bilgilerinin ve PIN kodlarının yasadışı yollarla temin edilmesi ve temin edilen bu bilgilerin **“Beyaz Plastik”** denilen kartlara aktarılması suretiyle, ülkemizdeki veya yurtdışındaki ATM’lerden para çekilmesi olaylarında artış gözlenmesi, Almanya irtibat görevlisi tarafından söz konusu kredi kartlarına ve bu kredi kartlarının kullanıldığı yerlere ilişkin bilgilerin gönderilmesi üzerine, Başkanlığımız ve Antalya İl Emniyet Müdürlüğü görevlilerinden oluşan bir çalışma grubu oluşturulmuştur.

Yapılan çalışmalar ve tespitler neticesinde; ülkemize tatil amaçlı gelen yabancı uyruklu şahısların, turizmin yoğun olduğu Alanya, Manavgat ve Serik İlçeleri'nde kurulan ve yetkisiz döviz işlemleri yapan Post Office tabelalı işyerlerinde döviz ve kredi kartına ilişkin işlemler yaptığı sırada, kredi kartlarının kopyalandığı ve şifrelerinin elde edildiği, dolandırıcı şahısların organize bir şekilde hareket ettikleri, şahıslara ait şirketlerin Antalya'nın değişik yerlerinde "Post Office" işlettiği, "Post Office"lere gelen yabancı müşterilere ait kredi kartı bilgilerinin kopyalandığı ve kopyalanan kart bilgilerinin çeşitli marketlerin kartlarına ve boş plastiklere aktarıldığı, bu şekilde değişik yerlerdeki ATM'lerden Ocak-Temmuz 2004 tarihleri arasında yaklaşık **650.000 EURO** tutarında para çekildiği tespit edilmiştir.

Söz konusu kredi kartı dolandırıcılığını gerçekleştiren grubun bazı üyelerine yönelik olarak, Kırklareli İl Emniyet Müdürlüğü görevlilerince yapılan operasyon sonrası, bahse konu dolandırıcılık olayına karışan şahısların tümünün kimlik ve yer tespitleri yapılmış, daha sonra Antalya Cumhuriyet Başsavcılığı'nın koordinesinde Daire Başkanlığımız, Antalya İl Emniyet Müdürlüğü ve Antalya İl Jandarma Komutanlığı görevlileri tarafından 01 Eylül 2004 tarihinde başlatılan eş zamanlı operasyonlar gerçekleştirilmiştir. Bu operasyonlar neticesinde; cürüm işlemek için teşekkül oluşturmak, oluşturulan teşekkül vasıtasıyla kredi kartı bilgilerini teknik cihazları kullanmak suretiyle yasadışı kopyalamak ve şifrelerini almak, bu bilgileri hazırlamış oldukları boş kartlara yüklemek kartları kullanmak suretiyle uluslararası düzeyde dolandırıcılık yapmak ve kart bilgilerini başka suç gruplarına satarak haksız menfaat temin etmek suçlarından, ikisi yabancı uyruklu olmak üzere toplam 29 şahıs yakalanmış ve bu şahıslardan 15'i çıkarıldıkları adli mercilerce tutuklanmıştır.

Söz konusu olayda;

3 adet kart kopyalama işinde kullanılan Encoder ve adaptörü ile bilgisayar sistemi, 3 adet bilgisayar, 1 adet hard disk, 2 adet yazar kasa, şahıslara ait kimlik bilgilerinin kopyalanması için kullanılan 854 adet boş beyaz kart, 5 adet farklı bankalara ait POS cihazı, 19 adet alışveriş kartı, 12 adet disket, 7 adet CD, 21 adet çeşitli bankalara ait hesap cüzdanı, 8 adet mağdur şahısların isimleri yazılı slip, 6 adet değişik bankalara ait dekont, 33 adet üzerinde şifre yazılı kağıtlara sarılmış kart, bir miktar esrar maddesi, 1 adet sahte kimlik, 10 adet başka şahıslara ait kredi kartları, 15 adet kopyalanmış kartlar, 22 adet değişik şahıslar adına ve meblağlarda tanzim edilmiş senet, 1 tomar çeşitli tarihli slipler,1 adet tarihi eser niteliğinde el yazması Kuran-ı Kerim, bir miktar sahte para, bir miktar eroin, 2 adet encoder program CD'si, 10 sayfa kart döküm listesi, 3000 adet Ecstasy hap ele geçirilmiştir.

Yapılan soruşturmalarda suç örgütü mensuplarının, ele geçirilen bu Encoder cihazlarından birini Almanya'da yaşayan bir bayan Alman vatandaşından temin ettikleri, ayrıca turistlerden elde ettikleri kart bilgilerinden bazılarını İngiltere'ye gönderdikleri, İngiltere'deki elemanları vasıtasıyla bu kart bilgilerini boş plastik kartlara yükleyerek bu kartlardan İngiltere'de çektikleri paraları yine havale yöntemi ile ülkemizdeki suç örgütü mensuplarına gönderdikleri belirlenmiştir.

Beyaz Dalga Operasyonu, kredi kartı dolandırıcılığı gibi uluslararası sahada işlenen suçlarla mücadelede işbirliğinin önemine güzel bir örnek teşkil etmektedir. Başkanlığımızca işbirliği, başarının anahtarı olarak değerlendirilmektedir.

• ATM Cihazlarına Kamera ve Okuyucu Cihaz Yerleştirilmesi Yoluyla Yapılan Dolandırıcılık

Ülkemizin değişik bölgelerinde ve özellikle İstanbul ilinde ATM makinelerine kopyalama cihazı ve video kamera yerleştirmek suretiyle kredi/banka kartı hamillerinin, kart bilgilerinin ve şifrelerinin kopyalanarak sahte kart üretildiği ve üretilen bu kartlarla ATM'lerden nakit para çekimi yapıldığı tespit edilmiş ve konuyla ilgili olarak İstanbul İl Emniyet Müdürlüğü görevlilerince 06 Haziran 2004 ve 10 Haziran 2004 tarihlerinde yapılan operasyonlar neticesinde;

ATM cihazlarına kamera ve okuyucu cihaz koyarak kart hamillerinin kartlarını kopyalayıp dolandırıcılık yaptığı tespit edilen Romanya uyruklu 5 şahıs yakalanmıştır.

Söz konusu olayla ilgili olarak;

6 adet kart kopyalayıcı (reader), 3 adet florasan lamba içerisine monte edilmiş mini kamera ve vericisi, 3 adet görüntü almaya yarayan alıcı (receiver), 2 adet görüntüleri izlemekte kullanılan video kamera, 1 adet kart bilgilerini başka bir karta yüklemek için kullanılan cihaz (encoder), 1 adet dizüstü bilgisayar ve 140 adet boş plastik kart ele geçirilmiştir.

Konuyla ilgili olarak yapılan soruşturmalar neticesinde; florasan lamba şeklinde hazırlanan düzeneğin ATM cihazının üzerine, şifre girilen klavyeyi görecek şekilde monte edildiği, florasan lamba içerisine yerleştirilen mini kamera yardımıyla ATM'yi kullanan kart hamillerinin kendilerine özel olan şifrelerinin izlendiği, mini kameranın çektiği görüntülerin, yine lambanın içine monte edilen verici tarafından başka bir yerde bulunan alıcıya (receiver) kablosuz olarak ulaştırıldığı, alıcıya bir kablo ile bağlanan el kamerasından mini kameranın çektiği görüntülerin izlendiği ve bu şekilde kartların şifresinin tespit edildiği, aynı zamanda ATM kart giriş yuvasına monte edilen okuyucu (reader) cihaz yardımıyla kart hamillerinin kart bilgilerinin kopyalandığı, daha sonra okuyucu cihazın yerinden alındığı, cihazın içerisindeki bilgiler alındıktan sonra kartlara yüklendiği ve kartların ikizinin yapıldığı, yapılan ikiz kartlar ve daha önce tespit edilen şifreler vasıtasıyla kart hamillerinin hesaplarından doğrudan para çekildiği tespit edilmiştir.

• İnternet Üzerinden Kredi Kartı Bilgilerinin Temin Edilmesi Yoluyla Yapılan Dolandırıcılık

Kastamonu ilinde sahte kredi kartıyla para çekildiği duyumları alması üzerine Başkanlığımız ve Kastamonu İl Emniyet Müdürlüğü Kaçakçılık ve Organize Suçlar Şube Müdürlüğü görevlileri tarafından yürütülen geniş çaplı çalışmalar neticesinde 30 Haziran 2004 günü bir operasyon gerçekleştirilmiştir.

Yapılan operasyonda; internet vasıtasıyla başkalarına ait kredi/banka kartı bilgilerini ve şifrelerini alan ve aldığı bu bilgileri, kullandığı çeşitli cihazlarla boş beyaz plastik kartlara yükleyerek ATM'lerden para çeken 1 şahıs yakalanmıştır.

Söz konusu olayla ilgili olarak; sahte kredi kartı yapımında kullanılan 2 adet bilgisayar, 1 adet yurtdışından sipariş edilerek satın alınmış kart kopyalayıcı cihaz (encoder), 1 adet sahte kartların üzerine bankalara ait kredi kartı amblemlerini basmakta kullandığı tespit edilen yazıcı – tarayıcı – fotokopi makinesi, sahte kredi kartlarının kopyalanmasına yardımcı olan bol miktarda program CD'si ve disketler, 98 adet okunmamış ve kopyalamaya hazır beyaz plastik kartlar ile birlikte 2863 Sayılı Kanun kapsamında tarihi eser ele geçirilmiştir.

Yakalanan şahsa ait bilgisayarlarda yapılan incelemeler neticesinde; şahsın, Türkiye'deki birçok kamu kurum ve kuruluşu ile özel sektör ve üniversitenin sunucularına (server) Türk Ceza Kanunu'nun 525. maddesine aykırı olarak girdiğine, girdiği tüm kuruluşlardaki kişilere ait kullanıcı hesapları da dahil tüm bilgilere illegal olarak ulaştığına, internet üzerinden kredi kartı bilgileri elde ettiğine ve bunları kullanarak kendisine maddi menfaat temin ettiğine dair iz ve delillere rastlanmıştır.

• Kredi Kartı Sahteciliği ve Dolandırıcılığı

Antalya ilinde gerçekleştirilen "Beyaz Dalga Operasyonu" ve Kastamonu ilinde gerçekleştirilen internet üzerinden kredi kartı bilgilerinin temin edilmesi yoluyla yapılan dolandırıcılık ile ilgili operasyonda adı geçen bir şahıs üzerinde yoğunlaşılması sonucunda Daire Başkanlığımız bünyesinde bir çalışma başlatılmıştır.

Yapılan çalışma neticesinde; hedef şahsın ve çetesinin yerli ve yabancı kullanıcıların kredi kartı bilgilerinin paylaşıldığı bir internet sitesinden, Amerika, Vietnam, Rusya, Mısır ve Fas gibi ülkelerde irtibatlı oldukları şahıslardan elde ettikleri yabancı menşeli kredi kartı bilgi ve şifrelerini teknik cihazlar kul-

lanarak sahte kimliklerle aldıkları kredi kartlarına ve hazırlamış oldukları plastik kartların manyetik şerit bölümüne yüklemek suretiyle kullandıkları, bu yolla yüklü miktarda para elde ettikleri anlaşılmıştır. Çalışma derinleştirilerek şahsın liderliğini yaptığı diğer şebeke üyeleri de netleştirilmiş ve 08 Aralık 2004 tarihinde Daire Başkanlığımız tarafından Ankara ve Yozgat illerimizde eş zamanlı olarak bir operasyon düzenlenmiştir.

Yapılan operasyonda; sahte kredi kartlarını kopyalamak, hazırlamak ve kullanmak yoluyla dolandırıcılık yaptığı tespit edilen 7 şahıs yakalanmış ve çıkarıldıkları mahkemece 4 kişi tutuklanarak cezaevine gönderilmiştir.

Söz konusu olayla ilgili olarak;

256 adet beyaz plastik kart, 1 adet kart kopyalayıcı cihaz (encoder), 1 adet okuyucu cihaz (reader) ve çok sayıda bilgisayar ele geçirilmiştir.

III- SUÇ ÖNLEYİCİ ÇALIŞMALARIMIZ ve GÜVENLİK TEDBİRLERİ

Başkanlığımız sadece suçun işlenmesinden sonra meydana gelen olaylarla değil, suç önleme anlayışı içerisinde vatandaşlarımızın bilinçlendirmesi ve eğitimi konusunda da çeşitli çalışmalarda bulunmaktadır.

Özellikle dolandırıcılık ve sahtecilik olaylarıyla mücadele etmek amacıyla, vatandaşlarımızın kredi kartı ve interaktif bankacılık kullanımı konusunda bilinçlendirilmesi gerektiği aşikârdır. Bu amaçla kredi kartı sahteciliği ve interaktif bankacılık dolandırıcılığı konusunda kitapçık hazırlanmasına başlanılmıştır. Bu kitapçıkda yer alacak hsuslardan bazıları şunlardır.

Kredi kartı ve online bankacılık işlemleri günlük hayatı kolaylaştırmakta ve işlemleri hızlandırmakla birlikte bir çok riski de beraberinde getirmektedir.

Ancak kredi kartı ve interaktif bankacılık kullanımı esasında alınabilecek basit önlemler ve bilinçli kullanma ile karşılaşılabilecek birçok riskten korunmak mümkündür. Bu önemler konusunda hassasiyet gösterildiği takdirde, güvenlik alanındaki riskler yaklaşık %90 oranında azalacaktır. Risklerden korunmak için gerekli önlemlerin bir bölümünden aşağıda bahsedilmiştir:

A- Şifre Seçimi ve Güvenliği

İnternet bankacılığı, kredi kartı ve banka kartı işlemlerinde en önemli hususlardan birisi şifre seçimidir.

Şifre seçimindeki en temel problem; internet kullanımı, internet bankacılığı, kredi kartı ve banka kartları gibi onlarca işlem aşamasında şifre sorulması, buna karşılık ise kullanıcıların şifreyi kendileri için bir erişim engeli olarak görmeleridir. Kullanıcıların güvenlik konusunda bilinçsiz davranmaları ve en önemlisi ise şifrelerini art niyetlilerin tahmin etmesi zor bir takım karakter dizileri seçme zorunluluğu ile hatırlanması kolay bir şifre olması tezadından kaynaklanmaktadır.

Şifrenin nasıl seçildiği, şifre sahibi hakkında da ipuçları vermektedir. İnsanlar genellikle şifre olarak kendi isimleri ile lakaplarını kullanırken, önemli bir bölümü ise en sevdikleri yıldızı, tuttukları takımın adını ya da hemen çevresinde yer alan öğelerden birini kullanıcı adı veya şifre olarak kullanırlar.

İnternet üzerinden yapılan şifre girişlerinde "şifremi kaydet" veya "beni hatırlasın" seçenekleri kesinlikle kullanılmamalıdır.

Şifreler herhangi bir yere yazılmamalı (ajandalara, monitörün üzerindeki post-it kağıtlarına, not defterlerine, masa takvimi sayfalarına, kartvizitlerin arkalarına yazılarak cüzdanda taşıma şeklinde, v.b.) şifreler akılda tutulmaya çalışılmadır.

İnternet bankacılığı şifreleri akrabalar, arkadaşlar da dahil kimseyle paylaşılmamalıdır.

Kullanılan şifrelerin büyük çoğunluğunun genel ve tahmin edilmesi kolay şifreler olmamasına özen gösterilmelidir.

Kitaplardaki örnek şifreler kullanılmamalıdır .

Banka tarafından verilen şifreler alındığı andan itibaren değiştirilmelidir.

- Yapılmaması gerekenler

Güvenlik için aşağıda maddeler halinde sıralanan hususlar, kullanıcı adı (user name) / şifre (password) olarak seçilmemelidir.

- Kullanıcının, eşi, çocukları veya iş arkadaşlarının isimleri
- Telefon veya lisans numaraları
- Kullanıcı veya yakınlarından birinin doğum tarihi
- Kullanıcı hakkında kolaylıkla bulunabilecek bir bilgi (adres, doğum yeri gibi)
- Aynı harften oluşan bütün şifreler (aaaaaa)
- Aynı sayıdan oluşan bütün şifreler (555555)
- Ardışık sayılardan oluşan şifreler (123456..)
- Alfabe sırasından oluşan şifreler (abcdef)
- Birtakım kalıplaşmış kelimeler
- Sık kullanılan kelimelerin veya isimlerin tersten yazılmış halleri
- Kullanıcının ev hayvanının ismi
- Çok beğenilen sanatçıların isimleri
- Şifre sahibinin gerçek hayatta kullandığı, şahsına ait özel numaraların tamamı veya bir bölümü (SSK numarası, T.C. kimlik numarası vb.)
- Yabancı dillerdeki klişe kelimeler (love, hotel, holiday, viva v.b.)
- Yer isimleri gibi özel isimler (İstanbul, Ataşehir)
- Basit harf düzenlerinden oluşan bütün şifreler (qwerty gibi) kullanılmamalıdır.

- Yapılması gerekenler

Şifreler önemli ve önemsiz olarak iki gruba ayrılabilir:

Önemli olanlar e-mail adresleri, internet bankacılığı, kredi kartı şifreleri, sık sık iletişim halinde bulunulan siteler, chat veya arkadaş bulma servisleri gibidir.

Önemsiz olanlar sık kullanılmayan, ancak alınan hizmet için (dosya indirmek, dosya okumak, oyun oynamak v.s.) üye olunan siteler olarak değerlendirilir.

İyi şifreler bazı kontrol karakterleri / boşluklar içerirler kolaylıkla hatırlanabilirler ve bu nedenle bir yere not edilme ihtiyacı duyulmaz. En az yedi-sekiz karakter uzunluğundadır. Kolay ve hızlı yazılırlar, böylece etraftan bakan birisi ne yazıldığını anlayamaz. İki kısa kelime özel bir karakter veya bir sayı ile birleştirilebilir. Örneğin; bshkBBS (bu sınıftaki hiç kimse Bisiklete Binmeyi Sevmez).

- Şifrenin tek bir cümleden oluşması isteniyorsa en azından sonuna bazı semboller ya da sayılar eklenebilir. (Şifreyi "mehmet" olarak seçmek yerine "mehmet18" olarak seçmek gibi.)

- Şifre mümkün olduğu kadar hızlı girilmelidir. Şifrelerin önemli bir kısmı elektronik programlarla değil, şifreyi yazanı gözleyen kişiler tarafından çalınmaktadır. Bu kişiler bazen çok yakında durmamalarına rağmen, şifreyi yazanın kol hareketinden şifreyi tespit edebilmektedirler. Bu yüzden şifre kodlanırken kolu hareket ettirmeden, parmaklarla girilmesi gerekmektedir.

- Şifreyi tek bir kelimeden oluşturmak yerine, unutulmaması için, kişinin geçmişinden anlamlı gelen, ancak normal hayatla bağlantılı olmayan iki kelime birleştirilerek kullanılabilir. (blackhair99 gibi).

- Şifrelerde bir harf bir sayıyla değiştirilerek kullanılabilir. Örneğin, a yerine 6 kullanarak “atilla” yerine “6till6” yazmak gibi.
- Şifrelerde büyük küçük harf birlikte kullanılmalıdır. Semboller ve yurtdışındaki art gözlerden korumak için Türkçe karakterli harfler de kullanılmalı. (ç,ğ,ş v.b.)
- Şifreler belirli sürelerde değiştirilmeli.
- Son olarak şifreler yeterli bir uzunlukta olmalı. (min 8 karakter)

Örnek şifreler

MUR@tşen89
Oğlum **L**event **8**, **K**ızım **N**ilüfer **3** **Y**aşında **Y**ıl **2004** - OL8,KN3YY2004
Ben **15** **S**enedir **M**amak'ta **O**turuyorum - B15SMO

Pek çok web sitesi şifre belirlerken, ileride şifrenin unutulması durumunda hatırlatılması için kişilerden bir gizli soru ve yanıtının belirlenmesini isteyebilir. Şifreyi belirlerken gösterilen özen, bu soru ve cevabı belirlerken de gösterilmelidir. Tercih edilen bu sorunun yanıtının başkaları tarafından bilinemeyecek ve tahmin edilemeyecek nitelikte olmasına dikkat edilmelidir.

B- Kredi Kartı Kullanımında Dikkat Edilmesi Gereken Konular

• İş yeri sahipleri ve çalışanları için:

İş yerince satılan ürün veya hizmetin bedelinin, kredi kartıyla tahsil edileceği durumlarda, mal sahibine sunulan kredi kartı ile müşterinin nüfus cüzdanındaki isimlerin aynı olmasına ve nüfus cüzdanındaki fotoğrafın sahibi ile müşterinin aynı kişi olduğundan emin olunduktan sonra işlem gerçekleştirilmelidir.

Müşteri tarafından verilen kredi kartında tahribat yapılıp yapılmadığı (kazıma, silme v.s.) kontrol edilmelidir.

• Kartların teslimatına ilişkin hususlar:

Banka müracaatı sonrası ilgilinin kartını şahsen teslim alması gerekmektedir. Başvurudan sonra geciken teslimatlarda derhal ilgili banka ile irtibata geçilmelidir.

• Ödeme esnasında dikkat edilecek hususlar:

Kredi kartları işlem yapılmak üzere satıcıya verildiğinde kart numarasının not edilmediğinden ya da POS cihazı dışında bir cihazdan geçirilmediğinden emin olunmalıdır.

• Kart bilgilerinin muhafaza edilmesi

Kredi kartı dolandırıcıları kredi kartlarını ele geçirmeseler bile, kart sahiplerini maddi zarara uğratabilmektedirler. Kart numarası, kartın son kullanma tarihi ve kartın arkasındaki CVV2 numarası ile internet üzerinden rahatlıkla alışveriş yapılabilir. Bu nedenle kart üzerindeki bu bilgilerin art niyetli kişilerden korunması gerekmektedir.

• Kredi kartı numarasının başkalarının eline geçmesi

Numaranın bulunabileceği ekstre, ATM fişi, slip gibi belgeler güvenli bir yerde muhafaza edilmeli, ihtiyaç kalmadığında mutlaka üzerindeki numaraları okunamayacak şekilde imha etmeye özen gösterilmelidir. Unutulmamalıdır ki, sadece buruşturup çöpe atılan bir belge kötü niyetli kişilerce elde edilebilir.

C- İnternet Bankacılığı ve İnternet Aracılığıyla Alışveriş

Güvenliğinden emin olunmayan ortak alanlardan veya yabancı kişilere ait bilgisayarlardan internet bankacılığı işlemleri yapılmalalıdır. Kamuya açık internet erişimlerinde, önceki kullanımlarda casus bir yazılım yüklenmediğinden emin olduktan sonra bankacılık işlemi yapılmalıdır.

• Güvenli Alışveriş Siteleriyle İlgili İki Önemli Husus

- Https

Alışveriş yapılan web sitesinin veri iletişimi açısından güvenilir olup olmadığını anlamanın yollarından birisi, kredi kartı ile ilgili bilgilerin girileceği sayfanın, internet adresinin başlangıcında bulunan **"http://"** ibaresinin **"https://"**ye dönüşmüş olmasıdır. İnternet adresinin başlangıcının bu şekilde değişmiş olması, ilgili firmanın sanal mağazasının bulunduğu sitenin bir güvenlik protokolünü kullandığının açık bir göstergesidir. Güvenlik protokolleri kullanımda iken bağlanan kişi ve bağlanılan site arasında değiş-tokuş edilen veriler şifrelenir. Bu işaretler görüldüğünde işlemin güvenli olma ihtimali artmış demektir.

- Kilit İkonu

Alışveriş veya online bankacılık yapılacak bir web sitesi açıldığında, internet tarayıcısının (internet explorer, netscape gibi) alt kısmında bir kilit işareti görülmektedir. İnternet tarayıcınızın sağ alt tarafında bulunan kilit ikonu kilitlenmiş olan ve aynı zamanda anahtar ikonunun kırık olmadığı sayfalar, bu ikonların bulunmadığı sitelere kıyasla daha güvenli alışveriş yapabilecek sayfalardır. Bu ikonlar tarayıcı sürümlerine göre ve güvenlik sertifikasının alınmış olduğu sertifikasyon kurumuna göre değişiklik gösterebilmektedir.

D- Öneriler

Hangi kurum veya kuruluştan gelirse gelsin, banka/kredi kartı bilgileri, internet bankacılık numarası ve bunlara ait şifreler, e-posta veya online formlara yazılmamalıdır. Hiçbir banka veya banka görevlisi tarafından kişilerin şifreleri, ne şekilde olursa olsun talep edilmemektedir. Tanınmayan kişilerden gelen şüpheli e-mailler açılmamalı, açılmış ise ekte gönderilmiş olan yazılımlar indirilmemeli / linklere tıklanmamalıdır.

Kesinlikle kredi kartı ve online bankacılık hesap/kart numarası ve şifresi bilgisayarda saklanmamalıdır.

Kişisel bilgisayarlarda işletim sisteminin güvenlik güncellemeleri yapılmalı ve sık sık güncellenen bir anti-virüs yazılımı kullanılmalıdır.

ATM makinelerini kullanılırken kimseden yardım istenmemeli ve çevredeki insanlara dikkat edilmelidir.

Şifre çalındığı takdirde; diğer tüm bağlantılı hesaplardaki şifreler değiştirilmelidir. Eğer yasal bir e-mail ise (ücretli veya kuruma ait v.s.) e-mail sunucusu sorumlusu aranıp, şifreyi geçersiz hale getirmeleri istenmelidir. Bankacılık şifresi ise yetkili banka veya yetkili kurum aranmalıdır.

Şifreler kişilerin hesaplarına art niyetli kullanıcıların erişmelerini önlemek amacıyla kullanılmaktadır. Tüm bu önlemlere rağmen yeterli zaman ve kaynak olduğu takdirde, kırılamayacak şifre matematiksel olarak yoktur. Ancak önemli olan bu işlemin mümkün olduğu kadar zorlaştırılması ve sürenin uzatılmasıdır. İyi kriptolu bir şifrenin kırılması günümüz teknolojisinde bile aylarca, yıllarca sürebilmektedir. Tecrübeli bir oto hırsızının söylediği bir söz bu alandaki yaklaşımı çok iyi özetlemektedir: “Benim çalamayacağım araba yoktur, ancak çalıştırması 60 saniyeden fazla sürecek arabaya el sürmem.” Şifre seçimindeki gerçek amaç dolandırıcı ve hırsızların işini zorlaştırmaktır.

Sonuç olarak; bilişim güvenliği kesinlikle tek bir önlem ile sağlanabilecek bir kavram değildir. Gerçek güvenlik, çok zahmetli teknik bilgi, zaman ve kaynak gerektiren bir süreçtir.

7.BÖLÜM
ARAŞTIRMA FAALİYETLERİ

I- AVRUPA BİRLİĞİ (AB) ÜYELİK SÜRECİNDE KURUMSAL GELİŞMELER

A- Genel Bakış

Başkanlığımız, 1999 yılı sonlarından itibaren Avrupa Birliği uyum çalışmalarına başlamış olup, kaçakçılık ve organize suçlarla mücadele alanında, Ulusal Program'ın ilgili bölümlerinin hazırlanmasında aktif rol almıştır. Ulusal Program'ın, 24 Mart 2002 tarihinde Resmi Gazete'de yayınlanması ile birlikte adalet ve içişleri alanındaki taahhütlerin yerine getirilmesi çalışmaları başlamıştır. Ulusal Program'ın 24 no'lu başlığı altında, adalet ve içişleri konuları yer almaktadır.

Ülkemizin AB adaylık sürecinde sürdürülmekte olan uyum çalışmalarında ihtiyaç duyulabilecek AB yardımlarının finansmanına ilişkin esasları belirleyen Yönetmelik, 01 Ocak 2002 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir.

B- Eşleştirme Projeleri

Türkiye-AB Mali İşbirliği 2002-2004 Programı kapsamında; adalet ve içişleri alanında, 2002 yılından itibaren kurumsal kapasitenin güçlendirilmesi için, mevzuat uyumuna yönelik ve uzun vadeli olarak, ülkemizde, AB üyesi ülkelerden biri ile, ilgili ülkenin katılım öncesi danışmanının da yer alacağı entegre projeler hazırlanmıştır.

Bu projeler, AB Komisyonu tarafından tavsiye edilen eşleştirme (twinning) mekanizması modelindedir.

Eşleştirme, aday ülkelerin topluluk müktesebatını üye devletlerle aynı standartlarda uygulayabilmeleri için gerekli yapıların, insan kaynaklarının ve yönetim becerilerinin geliştirilmesine yardımcı olacak biçimde, temel kurumsal yapılanma aracı olarak, Mayıs 1998'den itibaren uygulamaya konulmuştur.

Başkanlığımızın toplam 3 adet projesi halen devam etmektedir. Bunlar; 2002 yılında onaylanıp uygulamaya geçirilen;

- *"Organize Suçlarla Mücadelenin Güçlendirilmesi Projesi",*

- *"Ulusal Uyuşturucu İzleme Merkezi'nin Kurulması (Reitox Odak Noktası) ve Ulusal Uyuşturucu Stratejisinin Geliştirilmesi ve Uygulanması Projesi" ve* 2003 yılında onaylanan *"Karaparanın Aklanması, Suçun Mali Kaynakları ve Terörizmin Finansmanıyla Mücadelenin Güçlendirilmesi Projesi"*dir.

1- Organize Suçlarla Mücadelenin Güçlendirilmesi Projesi

Türkiye-AB Mali İşbirliği kapsamında, Başkanlığımız koordinesinde yürütülmekte olan **"Organize Suçlarla Mücadelenin Güçlendirilmesi Projesi"** (TR02-JH-06) ile genel olarak hukuk normları çerçevesinde mevcut demokratik sistemin fonksiyonlarının güçlendirilmesi, özel olarak da organize suçlara karşı mücadele eden İçişleri Bakanlığı'nın kanun uygulayıcı birimleri olan Polis ve Jandarma'nın ve ayrıca adli birimlerin etkinliğinin artırılması hedeflenmiştir.

30 Mart 2004 tarihinde yürürlüğe girmiş bulunan söz konusu proje altı alt bölümden oluşmaktadır. 06 Eylül 2004 tarihinde başlayan faaliyet takvimine uygun olarak şu ana kadar gerçekleştirilen/öngörülen faaliyetler ve yatırım kalemleri aşağıda sunulduğu şekildedir:

a) 1. Bölüm- Organize Suçlarla Mücadelede Türk Güvenlik Makamlarının Stratejisinin Geliştirilmesi:

- 06-17 Eylül 2004 tarihleri arasında "Organize Suçlarla Mücadelede Türk Güvenlik Makamlarının Stratejisinin Geliştirilmesi" 1. Semineri; Başkanlığımız, İl KOM birimleri, Polis Akademisi Başkanlığı, Adalet Bakanlığı ve Jandarma Genel Komutanlığı'ndan toplam 19 katılımcı ile tamamlanmıştır.
- 08-28 Ekim 2004 tarihleri arasında "Organize Suçlarla Mücadelede Türk Güvenlik Makamlarının Stratejisinin Geliştirilmesi" 2. Semineri; Başkanlığımız, İl KOM birimleri, Polis Akademisi Başkanlığı, Adalet Bakanlığı ve Jandarma Genel Komutanlığı'ndan toplam 27 katılımcı ile tamamlanmıştır.
- 29 Kasım-03 Aralık 2004 tarihleri arasında da seminerlerin devamı olarak Başkanlığımız, İl KOM birimleri, Adalet Bakanlığı ve Jandarma Genel Komutanlığı'ndan toplam 15 katılımcı ile bir grup çalışması yapılmıştır.

b) 2. Bölüm- Narkotik Suçlarla Mücadelede Kurumların Güçlendirilmesi:

- 27 Eylül-01 Ekim 2004 tarihleri arasında "Gizli Görevli ve Muhbir Kullanımı Semineri" Başkanlığımız, İl KOM birimleri ve Jandarma Genel Komutanlığı'ndan toplam 21 katılımcı ile tamamlanmıştır.
- 04-08 Ekim 2004 tarihleri arasında "Narkotik Operasyonlarında Teknik Cihazların Kullanımı Semineri" Başkanlığımız, İl KOM birimleri ve Jandarma Genel Komutanlığı'ndan toplam 21 katılımcı ile tamamlanmıştır.
- 24 Eylül 2004 tarihleri arasında Almanya'nın Baden-Württemberg Eyaleti Stuttgart şehrinde bulunan Kriminal Dairesi'ne 1. Çalışma Ziyareti; Başkanlığımız, İl KOM birimleri ve Jandarma Genel Komutanlığı'ndan toplam 10 katılımcı ile gerçekleştirilmiştir.
- 18-22 Ekim 2004 tarihleri arasında Almanya'nın Baden-Württemberg Eyaleti Stuttgart şehrinde bulunan Kriminal Dairesi'ne 2. Çalışma Ziyareti; Başkanlığımız, İl KOM birimleri ve Jandarma Genel Komutanlığı'ndan toplam 10 katılımcı ile gerçekleştirilmiştir.
- 11-15 Ekim 2004 tarihleri arasında "Narkotik Suçlarla Mücadelede Türk Stratejisinin Geliştirilmesi" 1.Grup Çalışması; Başkanlığımız, İl KOM birimleri ve Jandarma Genel Komutanlığı'ndan toplam 12 katılımcı ile tamamlanmıştır.
- 08-12 Kasım 2004 tarihleri arasında "Narkotik Suçlarla Mücadelede Türk Stratejisinin Geliştirilmesi" 2. Grup Çalışması; Başkanlığımız, İl KOM birimleri ve Jandarma Genel Komutanlığı'ndan toplam 12 katılımcı ile tamamlanmıştır.
- 10-11 Kasım 2004 tarihleri arasında "Narkotik Suçlarla Mücadelede Türk Stratejisinin Geliştirilmesi" 2. Grup Çalışmasının bir parçası olarak örnek olay üzerinde çalışma yapmak üzere Başkanlığımız, İl KOM birimleri ve Jandarma Genel Komutanlığı'ndan toplam 14 katılımcı, 2 Alman uzman ile birlikte Konya'ya bir çalışma ziyareti gerçekleştirmişlerdir.
- 21-27 Kasım 2004 tarihlerinde Almanya'nın Baden-Württemberg Eyaleti Stuttgart şehrinde bulunan Alman Köpek Eğitim Merkezi'ne, Başkanlığımızın 2 personeli tarafından bir çalışma ziyareti gerçekleştirilmiştir.
- Bu bölüm kapsamında yapılan faaliyetler sonucunda, **Narkotik Suçlarla Mücadelede Taslak Ulusal Strateji Belgesi** meydana getirilmiştir.

c) 3. Bölüm- İnternet ve Yüksek Teknoloji Suçlarına Karşı Mücadelede Kurumların Güçlendirilmesi:

- 27 Eylül-01 Ekim 2004 tarihleri arasında "İnternet ve Yüksek Teknoloji Suçlarıyla Mücadele" konulu 1. Seminer, Başkanlığımız, il KOM birimleri, Kriminal Polis Laboratuarları Daire Başkanlığı ve Bilgi İşlem Daire Başkanlığı'ndan toplam 23 katılımcı ile tamamlanmıştır.
- 01-05 Kasım 2004 tarihleri arasında "İnternet ve Yüksek Teknoloji Suçlarıyla Mücadele" konulu 2. Seminer, Başkanlığımız, il KOM birimleri, Kriminal Polis Laboratuarları Daire Başkanlığı ve Bilgi İşlem Daire Başkanlığı'ndan toplam 23 katılımcı ile tamamlanmıştır.

d) 4. Bölüm- Uluslararası İşbirliğinde Polis Birimlerinin Güçlendirilmesi:

Projenin bu bölümüyle ilgili hazırlık çalışmaları tamamlanmış olup, Proje Takvimi çerçevesinde planlanmış olan faaliyetler gerçekleştirilecektir.

e) 5. Bölüm- Polisin Suç Analizi Kapasitesinin Güçlendirilmesi:

Projenin bu bölümüyle ilgili hazırlık çalışmaları tamamlanmış olup, Proje Takvimi çerçevesinde planlanmış olan faaliyetler gerçekleştirilecektir.

f) 6. Bölüm- Yolsuzluk Soruşturmaları Programı:

Projenin bu bölümüyle ilgili hazırlık çalışmaları tamamlanmış olup, Proje Takvimi çerçevesinde planlanmış olan faaliyetler gerçekleştirilecektir.

Ayrıca; **"Organize Suçlarla Mücadelenin Güçlendirilmesi Projesi"**nin yatırım bölümü kapsamındaki;

1) Analiz Sistemleri,

2) Veri Kurtarma Sitemleri,

3) Teknik Cihazlar,

4) Yön Bulucu (Direction Finder),

5) Detektör Köpek alımı konulu ihaleler ise CFCU (Merkezi Finans ve İhale Birimi) tarafından Proje kapsamında hazırlanan teknik şartnamelere göre yürütülmektedir.

2- Ulusal Uyuşturucu İzleme Merkezi'nin Kurulması (Reitox Odak Noktası) ve Ulusal Uyuşturucu Stratejisinin Geliştirilmesi ve Uygulanması Projesi

Uyuşturucu ile mücadele konusunda Avrupa Birliği müktesebatında öngörüldüğü gibi, madde kullanımı, bağımlılığı ve sonuçları hakkında karşılaştırılabilir, güvenilir ve objektif bilgi toplanması, analizi ve kullanımı amacıyla kurulan Avrupa Uyuşturucu ve Uyuşturucu Bağımlılığı İzleme Merkezi (EMCDDA: The European Monitoring Center for Drugs and Drug Addiction)'ne Türkiye'nin de katılmasına karar verilmiştir.

Bu karar doğrultusunda, Dışişleri Bakanlığı tarafından EMCDDA ulusal temas noktası olarak Emniyet Genel Müdürlüğü Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı bünyesinde teknik, personel ve diğer koşullar açısından ideal ortam hazırlayan TADOC'un (Türkiye Uluslararası Uyuşturucu ve Organize Suçlarla Mücadele Akademisi), bildirilmesi teklif edilmiş; Dışişleri Bakanlığı'nın teklifi Başkanlık tarafından incelenmiş ve EMCDDA'ya katılım çalışmalarının ara verilmeden sürdürülmesi için Ulusal Temas Noktası olarak, Emniyet Genel Müdürlüğü'nün bildirilmesi uygun görülmüştür.

EMCDDA, Avrupa Birliği'ne aday ülkelerin tam üye olmadan önce de katılabilecekleri bir AB kuruluşudur. Bu nedenle anılan kuruluşa katılımımız ve bünyesinde etkin bir üye olarak başarılı çalışmalar yapmamız, AB'ye tam üye olma sürecimiz açısından büyük önem taşımaktadır. Bu amaçla, EMCDDA ile üyelik anlaşması Eylül ayında parafe edilerek üyelik anlaşması imza süreci başlamıştır.

EMCDDA, Ulusal Temas Noktası projesi çalışmaları kapsamında, Proje Lideri, Proje Lider Yardımcısı, Avrupa Birliği Genel Sekreterliği, Dışişleri Bakanlığı ve Avrupa Birliği Komisyonu Türkiye Temsilciliği gözetimi ve onayıyla, 1.4 milyon Euro'luk proje bütçesiyle, İspanya ile eş ülke, Yunanistan ile de yardımcı ülke olarak eşleşilmiştir.

2002-2005 yıllarını kapsayan bu projenin genel amacı; Türkiye'nin, uyuşturucu olgusuyla hem arz hem talep boyutuyla etkin mücadelesini sağlayacak biçimde kurumsal kapasitesini kapsamlı, bütüncül ve sürdürülebilir bir şekilde güçlendirmektir.

Bu genel amaç kapsamında; Avrupa Uyuşturucu ve Uyuşturucu Bağımlılığı İzleme Merkezi (EMCDDA) Türkiye Ulusal Temas Noktası'nın güçlendirilmesi ve ülkemizin madde kullanımı ve bağımlılığı ile mücadelesini ülke genelini kapsayacak şekilde daha etkin olarak yapabilmesi hedeflenmektedir. Bu çerçevede; Sağlık Bakanlığı'na bağlı 20 İl Sağlık Müdürlüğü bünyesinde, (proje yatırım bütçesinden sağlanacak teknik malzeme ve imkanlar vasıtasıyla) EMCDDA veri sağlama birimi oluşturulması ve bunların bağımlılık ve ilgili alanlardaki tüm verilerin Sağlık Bakanlığı Veri Merkezine, oradan da TADOC'taki Ulusal Temas Noktası Ana Veri Merkezi'ne aktarılması planlanmaktadır.

Projenin ayrıca dört özel amacı bulunmaktadır. Bunlar sırasıyla:

1) Türk Hükümeti tarafından AB mevzuatına ve standartlarına uygun, kapsamlı bir Ulusal Uyuşturucu Stratejisi oluşturmak ve bunu benimsemek;
2) Ulusal Uyuşturucu Stratejisi doğrultusunda aktif olarak çalışacak bir Ulusal Uyuşturucu İzleme Merkezi (Türkiye Uyuşturucu ve Uyuşturucu Bağımlılığı İzleme Merkezi-TUBİM) kurmak;
3) Ulusal Uyuşturucu Stratejisi ile uyumlu bir Uyuşturucu Talep Azaltım Stratejisi oluşturmak;
4) Ulusal Uyuşturucu Stratejisi'nin uyuşturucu arzı kontrol bileşenini geliştirmek ve uygulamaktır.

Proje Antlaşma Metni (Covenant) ve Teknik Şartname, Avrupa Birliği Türkiye Temsilciliği'nce onaylanmış olup; İspanyol Katılım Öncesi Danışmanı'nın gelmesiyle birlikte çalışmalarımız başlamıştır.

Proje kapsamında madde kullanımı, bağımlılığı ve sonuçları hakkında karşılaştırılabilir, güvenilir ve nesnel bilgi toplanması, analizi amacıyla mücadeleci kurumlardan 24 ayrı kurumsal temas noktası oluşturulmuş ve konuyla ilgili çeşitli çalışma toplantıları düzenlenmiştir.

Kurumsal temas noktalarına benzer şekilde, her ilde, Kaçakçılık ve Organize Suçlar Şube Müdürlükleri bünyesinde "Madde Kullanımı ile Mücadele Uygulama ve İrtibat Birimi" adı altında 81 temas noktası oluşturulmuştur. Böylelikle Başkanlığımız koordinesinde, il birimlerimizde çalışan 137 personele, Madde Kullanımı ile Mücadele Eğiticilerin Eğitimi Programı verilmiştir, yeni eğitim programları devam etmektedir. Bu eğitim programlarına katılmış olan uzman görevlilerimiz, İl Milli Eğitim ve Sağlık Müdürlükleri'nde görevli uzmanların desteğiyle lise ve dengi okul öğretmen ve öğrencilerine, öğrenci velilerine, ceza ve tutuk evleri personeline, talep halinde diğer kitlelere yönelik madde kullanımı ve bağımlılığı konusunda konferans, panel gibi etkinlikler düzenlemektedirler. Ayrıca Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü ile koordineli olarak, yaz gençlik kamplarında ve antrenör eğitim kurslarında madde kullanımı ve bağımlığı konularında bilgilendirme çalışmaları yapılmaktadır. Bununla birlikte madde kullanımı ve bağımlılığı konusunda erken uyarı sistemlerinin ve önleme kampanyalarının işlerlik kazanmasına yönelik faaliyetlerimiz devam etmektedir.

Ulusal Temas Noktası'nın işlerlik kazanmasıyla birlikte madde kullanımı ulusal profili tam olarak ortaya çıkacak ve bu yöndeki mücadelemiz bir kat daha güçlenecektir. Halen ciddi boyutlarda bir madde kullanımı sorununu yaşamayan ve bu haliyle dünya ülkelerinin hayranlığını kazanan ülkemizde amaç; ulusal kullanıcı profilimize dayanarak risk gruplarımızı tespitle bunlara yönelecek tehditleri önleyip, kullanım sorununu kontrol altında tutmaya ve ortadan kaldırmaya çalışmaktır.

3- Karaparanın Aklanması, Suçun Mali Kaynakları ve Terörizmin Finansmanı ile Mücadelenin Güçlendirilmesi Projesi

Türkiye-AB Mali İşbirliği kapsamında, Başkanlığımız koordinesinde yürütülen **"Karaparanın Aklanması, Suçun Mali Kaynakları ve Terörizmin Finansmanı ile Mücadelenin Güçlendirilmesi Projesi"** çerçevesinde eş ülke olarak seçilen Almanya'nın Baden-Württenberg Eyaleti İçişleri Bakanlığı ile proje sözleşmesine ilişkin olarak yapılan çalışmalar devam etmektedir.

Proje sözleşmenin ilk taslak metni 17.03.2004 tarihinde Ankara'da bulunan Avrupa Komisyonu Temsilciliği'ne (ECD) iletilmiş ve temsilcililiğin sözleşme metni üzerinde bazı taleplerini içeren yorumu 11.05.2004 tarihinde alınarak gerekli düzeltmeler yapıldıktan sonra 11.08.2004 tarihinde yeniden gönderilmiştir. Komisyon Temsilciliği ve Avrupa Birliği Genel Sekreterliği (ABGS)'ne bağlı Merkezi Finans ve İhale Birimi'nin (CFCU) de yorumlarının bulunduğu ikinci düzeltme talebi 27.09.2004 tarihinde iletilmiş, 25.10.2004 tarihinde Ankara'ya gelen Alman uzmanlarla birlikte değişiklikler yapılarak bir hafta içinde Komisyon Temsilciliği'ne yeniden iletilmiştir. Komisyon'un ilave yorumları üzerinde çalışılmaktadır. Ayrıca yatırım kalemleri ile ilgili şartname Merkezi Finans ve İhale Birimi'ne elektronik ortamda gönderilmiştir.

Bahse konu projenin tahmini bütçesi, Avrupa Komisyonu tarafından **2.334.000 Euro** olarak belirlenmiştir. Bu bütçenin **1.109.000 Euro** tutarındaki kısmı projede yazılım ve donanım olarak öngörülen yatırım kalemleri için, **1.225.000 Euro** tutarındaki kısmı ise eğitim/eşleştirme bölümü için ayrılmıştır.

Projenin genel amacı, Türkiye'de karapara aklanmasıyla mücadele eden kurumların kapasitelerini Avrupa Birliği müktesebatıyla uyumlu hale getirmek ve üye devletlerdeki uygulamaları benimsetmektir.

Bahse konu projenin eğitim bölümü dört alt bölümden oluşmakta ve yaklaşık 900 personelin eğitimi öngörülmektedir. Öngörülen faaliyetler ise şu şekildedir:

- Türk Yasalarının AB Müktesebatıyla Uyumlu Hale Getirilmesi,
- Karapara Aklanmasıyla Mücadele, Suçun Mali Kaynakları ve Terörün Finansmanının Araştırılması İle İlgili Politikanın Geliştirilmesi,
- Karaparanın Aklanması, Suçun Mali Kaynakları ve Terörizmin Finansmanıyla Mücadele ile Suçtan Elde Edilen Gelirlere El Konulması ve Müsadere Edilmesi Uygulanmasının Etkinliği Konusunda Türk Polisi'nin Kapasitesinin Güçlendirilmesi,
- Ulusal ve Uluslararası İşbirliği.

Yurtdışı çalışma ziyaretlerine ilişkin ulaşım harcamaları milli bütçeden, diğer harcamalar ise proje bütçesinden karşılanacaktır. Ayrıca yatırım harcamaları olarak projede öngörülen 1.109.000 Euro tutarındaki yatırımın %25 oranındaki payı, yine milli bütçeden karşılanacaktır. Bu konuda gerekli bütçe ödeneği olan 277.250 Euro'luk meblağ Merkez Bankası'ndaki ilgili hesaba yatırılmıştır.

C- 2004 Yılı Düzenli İlerleme Raporu

Avrupa Birliği'nin Türkiye'ye ilişkin 2004 yılı ilerleme raporuna baktığımızda, 2003-2004 yıllarında kaydedilen gelişmeler belirtildikten sonra, Başkanlığımız görev alanına giren konularda aşağıdaki değerlendirmelere yer verilmektedir:

"Genel Değerlendirme:

Örgütlü suça karşı mücadele ve polis işbirliği konularında, kriminal soruşturma metotlarının ve soruşturmalarda adli tıp kapasitesinin artırılması gerekmektedir. Kolluk kuvvetleri arasında işbirliği ve eşgüdüm olmaması, örgütlü suça karşı verimli ve etkili bir mücadeleye engel olmaktadır. Kanun uygulaması, risk analizi ve performans göstergeleri üzerine istatistiklerin hazırlanmasını iyileştirme, AB'deki en iyi usullere uygun suç önleme stratejileri geliştirme, Avrupa Konseyi kurallarına uygun bir ulusal polis etik kurallar tüzüğü oluşturma ve mahkumların jandarma eşliğinde mahkemeye götürülmesi usulüne son verme gereği vardır.

Türkiye, örgütlü suça karşı bir ulusal strateji oluşturmalıdır. Mevzuatın uyumlulaştırılmasına rağmen, insan ticaretiyle ilgili olarak uygulama alanında daha fazla çalışma gereklidir.

Türkiye, insan ticareti mağdurlarının korunması ve rehabilitasyonu alanında büyük zorluklarla karşı karşıyadır. Halkı bilgilendirme kampanyaları gereklidir ve Brüksel Bildirgesi'yle uyumlu girişimler hazırlanmalıdır.

Sahtecilik ve yolsuzluğa karşı mücadele konusunda, Avrupa Konseyi'nin Yolsuzlukla İlgili Ceza Hukuku Sözleşmesi'nin onaylanması, Türkiye'nin GRECO'ya üye olması ve Yolsuzluğa Karşı BM Sözleşmesi'nin imzalanması önemli gelişmelerdir. Yine de, yolsuzluk, hem yasal hem kurumsal açılardan büyük çabalar gerektiren ciddi bir problem olmaya devam etmektedir. Yolsuzluğa karşı mücadele etmek için kurulan çeşitli idari, parlamenter ve diğer organların verimliliği ve etkinliği, bir endişe konusu olmaya devam etmektedir. Politikaların tutarlılığı, eşgüdüm ve işbirliği derecesi zayıftır. Türkiye, bağımsız bir yolsuzlukla mücadele birimi kurmaya ve Yolsuzlukla Mücadele Kanunu'nu çıkarmaya davet edilmektedir. Ayrıca, hükümet, kamu idaresi ve sivil toplum arasındaki diyalog geliştirilmeli, devlet memurları ve seçilmiş yetkililer için bir etik tüzüğü hazırlanmalıdır. Bunlara ek olarak, ciddi bir suç olan yolsuzluk konusunda toplumun bilinçlenmesine yönelik daha fazla eylem gereklidir. Yolsuzluğa karşı mücadele için en yüksek siyasi düzeyde devamlı destek, memnuniyetle karşılanacaktır.*

Uyuşturucu maddelere karşı mücadeleyle ilgili olarak, Türkiye'nin coğrafi konumu, bu alana yoğun bir odaklanmayı gerektirir. Türkiye'nin EMCDDA içinde gözlemci sıfatıyla yer almasına imkan veren anlaşmanın paraf edilmesi, memnuniyet vericidir. Türkiye'nin ulusal uyuşturucu koordinasyon mekanizmasını daha fazla güçlendirmesi beklenmektedir.

Ayrıca, Türkiye 1997 yılında kabul edilmiş olan Ulusal Uyuşturucular Stratejisini revize ederek AB Stratejisiyle uyumlu hale getirmelidir. Türkiye, Narkotik İlaçların ve Psikotropik Maddelerin Yasadışı Ticareti'ne Karşı 1995 BM Viyana Sözleşmesi'nin 17. maddesini hayata geçiren Deniz Yoluyla Yasadışı Ticaret Konusunda 1995 Avrupa Konseyi Anlaşması'nı imzalamaya davet edilmektedir. Ankara'da uyuşturucu maddelerle ilgili konular üzerine bir mini Dublin Grubu'nun kurulması bir kez daha tavsiye edilmektedir.

Karapara aklamayla ilgili olarak, Türkiye, müktesebat uyarınca feri suçların kapsamını genişletmek amacıyla, Karapara Aklamanın Önlenmesi Kanunu'nu gözden geçirme sürecini hızlandırmalıdır.

Sonuç:

Son İlerleme Raporu'ndan bu yana, Türkiye, adalet ve içişleri alanında kendi mevzuatının müktesebat ve AB usulleri ile uyumlaştırılmasında ilerleme kaydetmeye devam etmektedir. Türk mevzuatı, AB müktesebatıyla belli bir ölçüye kadar uyumlulaşmış haldedir. Ancak, yargıda reform yapılması, yolsuzluğa karşı mücadele edilmesi, Avrupa Birliği'yle yasadışı göç konusunda ve insan ticaretine karşı mücadelede yoğunlaştırılmış ve etkili işbirliği yapılması, sığınmacılar konusunda ise 1951 Cenevre Sözleşmesi'ne konulan coğrafi sınırlamanın kaldırılması gibi bazı önemli konularda ilerleme gereklidir. İlgili kurumlar arasında işbirliğini ve eşgüdümü geliştirmek için yeni adımlar atılmalıdır."

*** GRECO:** Group of States Agaist Corruption - Yolsuzluğa Karşı Devletler Grubu

II- 2004 YILI MEVZUAT DEĞİŞİKLİKLERİ

2004 yılı, ülkemiz açısından yoğun mevzuat değişikliklerinin kaydedildiği bir yıl olmuştur. Avrupa Birliği üyelik sürecinde yaşanan gelişmeler ile birlikte bazı mevzuat metinlerimizin artık ihtiyaçlarımızın ve evrensel hukuk normlarının çok gerisinde kalması, bu değişikliklerin yapılmasını tetikleyen önemli etkenler olarak gösterilebilir.

Bu dönemde, yıllardır üzerinde çalışılan Türk Ceza Kanunu ve Ceza Muhakemeleri Kanunu, getirdiği bir çok yeni düzenleme ile, Türk mevzuat sistemine dahil edilmiştir. Yine, son yıllarda ülkemiz gündemini oldukça işgal eden konulardan biri olan yolsuzluk ve yolsuzlukla mücadelede bir takım uluslararası sözleşmeler imzalanarak hayata geçirilmiştir.

Kaçakçılık ve organize suçlarla mücadele açısından doğrudan yararlanılabilecek bu mevzuat metinleri (3) alt başlık haline getirilerek incelenmeye çalışılmıştır:

A- Uluslararası Düzenlemeler

1- Yolsuzluğa Karşı Ceza Hukuku Sözleşmesi

Avrupa Konseyi bünyesinde hazırlanarak 27 Ocak 1999 tarihinde imzaya açılan ve Türkiye tarafından 27 Eylül 2001 tarihinde Strazburg'da imzalanan Sözleşmenin onaylanması, 14 Ocak 2004 tarihinde 5065 sayılı Kanun ile uygun bulunmuştur. Kanun, 20 Ocak 2004 tarih ve 25352 sayılı Resmi Gazete'de, Sözleşmeye ilişkin Bakanlar Kurulu Kararı ise 02 Mart 2004 tarih ve 25390 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

2- Suçtan Kaynaklanan Gelirlerin Aklanması, Araştırılması, Ele Geçirilmesi ve El Konulmasına İlişkin Sözleşme

Avrupa Konseyi tarafından hazırlanarak 08 Kasım 1990 tarihinde imzaya açılan ve 27 Eylül 2001 tarihinde ülkemizce imzalanan Sözleşme, 16 Haziran 2004 tarihinde 5191 sayılı Kanun ile uygun bulunmuştur. Sözleşmeye ilişkin Bakanlar Kurulu Kararı, 01 Eylül 2004 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

3- Sınıraşan Örgütlü Suçlara Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi'ne Ek, Ateşli Silahlar, Parçaları ve Aksamları ile Mühimmatının Yasadışı Üretimine ve Kaçakçılığına Karşı Protokol

Karmaşık ve yapısı gereği gizlilik taşıyan organize suçlarla mücadelede; sürekli bilgi alışverişinde bulunulması, bilgilerin paylaşılarak müşterek hareket edilmesi, bu alanda kaynakların uluslararası suç gruplarıyla mücadeleye de odaklanabilmesini sağlamak açısından, uluslararası işbirliği önem taşımaktadır.

2004 yılı içerisinde, uluslararası platformda imza altına alınan bir diğer sözleşme de organize suçlarla mücadele alanında olmuştur. Söz konusu Protokol'ün onaylanmasının uygun bulunduğuna dair 12.02.2004 tarihinde kabul edilen 5095 sayılı Kanun ile uluslararası organize suçlara karşı mücadelede önemli bir enstrüman kabul edilmiştir. Bu sözleşmeye ilişkin Bakanlar Kurulu Kararı da, 26.05.2004 tarih ve 25444 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

4- Avrupa Topluluğu ile Türkiye Cumhuriyeti Arasında Uyuşturucu ve Psikotrop Maddelerin Yasadışı Üretiminde Sıkça Kullanılan Ara ve Kimyasal Maddelere Dair Anlaşma

Ülkemiz, Afganistan kaynaklı uyuşturucu hammaddesi ile Batı ve Doğu Avrupa ülkelerinde üretilen asetik anhidrit sevkiyatlarında transit ülke konumunda bulunmaktadır. Uyuşturucu madde kaçakçılığıy-

la mücadele alanında önemli bir role sahip olan Türkiye, bu çerçevede asetik anhidrit gibi ara maddelerin etkin bir biçimde denetlenmesine büyük önem atfetmektedir. Ülkemiz bu meyanda, Avrupa Birliği Komisyonu ile Uyuşturucu veya Psikotrop Maddelerin Yasadışı Üretiminde Sıkça Kullanılan Ara ve Kimyasal Maddelere Dair Anlaşma'yı müzakere etmiş olup, söz konusu Anlaşma 26 Şubat 2003 tarihinde Brüksel'de imzalanmıştır.

Sentetik uyuşturucu maddeler ile eroin ve kokain üretiminde kilit bir rol oynayan ara maddelerin etkin bir biçimde denetlenmesi suretiyle ülkemizin transit ülke konumundan çıkarılması gayretlerine de önemli bir katkı sağlayabileceği değerlendirilen sözkonusu Anlaşma; kapsam dahilindeki ara maddelerin ihracının çeşitli izin mekanizmalarına tâbi tutulmasını, bu çerçevede geniş bilgi değişimi ve işbirliği usulleri ihdas edilmesini, şüpheli durumlarda bazı sevkıyatların ertelenebilmesini ve denetimin etkin bir biçimde sürdürülmesini teminen taraflar arasında bir Ortak İzleme Grubu kurulmasını öngörmektedir.

AB tarafından onay işlemleri 7 Mart 2003 tarihinde tamamlanmış olan Uyuşturucu veya Psikotrop Maddelerin Yasadışı Üretiminde Sıkça Kullanılan Ara ve Kimyasal Maddelere Dair Anlaşmanın onaylanması 5138 sayılı Kanunla uygun bulunmuş ve Kanun 28.04.2004 tarihli ve 25446 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

B- Kanunlar

1- Türk Ceza Kanunu

26 Eylül 2004 tarihinde kabul edilen 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu, reform niteliğinde sayılabilecek bir çok yeni düzenlemesiyle 12 Ekim 2004 tarih ve 25611 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmış ve Kanunun 2005 yılı içerisinde yürürlüğe gireceği belirtilmiştir.

2- Ceza Muhakemesi Kanunu

75 yıllık Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu'nu yürürlükten kaldırarak; başta adı olmak üzere, ceza soruşturması ve kovuşturması bakımından bir çok yenilik içeren 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu, 17.12.2004 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak 2005 yılı içerisinde yürürlüğe gireceği hüküm altına alınmıştır.

3- 5101 Sayılı Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun

2004 yılı içerisinde gerçekleşen mevzuat çalışmalarından biri de, 12 Mart 2004 tarih ve 25400 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren 5101 sayılı Kanun olmuştur. Söz konusu Kanun ile 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'nun da aralarında bulunduğu çeşitli kanunlarda değişikliklere gidilmiştir. Fikir ve sanat eserlerinin korunması ve korsan yayıncılığın önüne geçilebilmesi bakımından, 5846 sayılı Kanun'un 75. maddesinde getirilen düzenleme ile bu Kanunda belirtilen suçlara, unsurlarını taşıması halinde 4422 sayılı Çıkar Amaçlı Suç Örgütleriyle Mücadele Kanunu'nun ilgili maddelerinin uygulanabileceği hüküm altına alınmıştır.

4- Elektronik İmza Kanunu

Teknoloji ilerledikçe ve e-devlete giden yol kısaldıkça mevcut mevzuat hükümleri günlük hayatımızın gerisinde kalmakta ve yeni bir takım düzenlemelere ihtiyaç doğmaktadır. Gelişmiş ülkelerde son yıllarda kullanılmaya başlayan ve özellikle ticari ilişkilerdeki bürokrasiyi önemli ölçüde azaltan elektronik imza konusunda da bu dönemde bir kanun çıkarılmıştır. Adalet Bakanlığı tarafından hazırlanan Elektronik İmzanın Düzenlenmesi Hakkında Kanun Tasarısı, 15 Ocak 2004 tarih ve 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu olarak kabul edilmiş ve 23 Ocak 2004 tarihinde 25355 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

Kanun, yayımından itibaren altı ay sonra, 23 Temmuz 2004 tarihinde yürürlüğe girmiştir. 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu, elektronik imzanın hukuki ve teknik yönleri ile kullanımına ilişkin esasları düzenlemeyi amaçlamaktadır. Bu bağlamda Kanun, elektronik imzanın hukuki yapısını elektronik sertifika hizmet sağlayıcılarının (ESHS) faaliyetlerini ve her alanda elektronik imzanın kullanımına ilişkin işlemleri kapsamaktadır. Kanun'un, güvenli elektronik imzanın elle atılan imza ile aynı hukuki sonucu doğurmasına ve aynı ispat gücüne haiz olmasına ilişkin hükümleri elektronik imzanın hukuki bağlayıcılığı açısından büyük önem taşımaktadır.

5- Devlet Güvenlik Mahkemeleri'nin Kaldırılmasına Dair Kanun

16.06.2004 tarih ve 5190 sayılı Kanunla; 16.06.1983 tarihli ve 2845 sayılı Devlet Güvenlik Mahkemeleri'nin Kuruluş ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun yürürlükten kaldırılmıştır.

Kanun'un 30.06.2004 tarih ve 25508 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanması ile birlikte, Devlet Güvenlik Mahkemeleri'nin ve Devlet Güvenlik Mahkemeleri Cumhuriyet Başsavcılıkları'nın görev ve yetkileri sona ermiştir. Buralarda bulunan mevcut dava ve soruşturma dosyalarının, ayrıca bir karar verilmesine gerek kalmaksızın durumlarına, mahiyetlerine ve kanun hükümlerine göre, bulundukları aşamadan itibaren yargılama ve soruşturmaya devam edilmek üzere görevli ve yetkili Ağır Ceza Mahkemeleri'ne ve bu mahkemelerin bulundukları illerin Cumhuriyet Başsavcılıkları'na devredileceği hüküm altına alınmıştır.

C- Yönetmelikler

1- 4926 Sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu'na Göre Kaçak Eşya Yakalanması Halinde Muhbir ve El Koyanlara İkramiye Ödenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik ve Uygulama Talimatı

23 Haziran 2004 ve 25501 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yönetmelik ile 4926 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu'nun 35. maddesi gereğince; gümrük kaçağı eşya, uyuşturucu madde ve silah-mühimmat yakalamaları ile müşterek operasyonlarda ve kontrollü teslimat uygulamalarında yapılacak ikramiye ödemelerinin usul ve esasları düzenlenmektedir. 4926 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu'nun 35. maddesi ve bu maddeye dayanarak hazırlanan Yönetmelik ile ikramiye ödemelerinde daha önce yaşanan karışıklığa son verilmiş, hızlı ve denetlenebilir bir sistem geliştirilmiştir.

Bu alanda uygulamayı sağlamak bakımından Başkanlığımızca bir talimat hazırlanarak il birimlerine gönderilmiştir. Talimat, ikramiye talebi konusunda getirilen yeni düzenlemenin daha da etkin kılınabilmesi bakımından, il birimlerinden gelen görüşler doğrultusunda yeniden kaleme alınarak güncellenmiş ve hem resmi yazı ile hem de dijital ortamda bildirilmiştir.

2- 4926 Sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu'na Göre El Konulan Eşyanın Teslimi ve Saklanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik

4926 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca el konulan eşyanın miktar bakımından fazla olması veya saklanması özel tesis ve tertibatı gerektirmesi hallerinde teslim edileceği idareleri ve teslime ilişkin usul ve esasları belirlemek amacıyla çıkarılmıştır.

02 Haziran 2004 tarih ve 25480 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Yönetmelik ile deniz taşıtları, hava taşıtları, nükleer madde, radyoaktif madde, kimyasal madde, ilaç ve su, petrol ürünleri ve türevleri gibi saklanması sıkıntılı eşyalar ile ilgili ayrıntılı düzenlemelere gidilmiştir.

3- Madde Bağımlılığı Tedavi Merkezleri Yönetmeliği

Uyuşturucu veya uyarıcı olarak tabir edilen maddelerin kullanımının azaltılması ve sonrasında ortadan kaldırılmasına yönelik yaklaşımlardan biri de bağımlılığa yönelik tedavi uygulamalarının hayata geçirilmesi ve yaygınlaştırılmasıdır. Bu yöntemin bazı Avrupa ülkelerinde uygulandığı ve olumlu sonuçların alındığı bilinmektedir.

Ülkemizde de, bu anlayıştan hareketle, Sağlık Bakanlığı tarafından hazırlanan Madde Bağımlılığı Tedavi Merkezleri Yönetmeliği 16 Şubat 2004 tarih ve 25375 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe konulmuştur. Yönetmelik; bağımlıların tedavi ve rehabilitasyonlarının yapıldığı kamu ve özel sağlık kurum ve kuruluşları bünyesinde veya müstakil olarak kurulacak tedavi merkezlerinin tesis, hizmet ve personel kıstaslarının tespit edilmesine ve bunların açılmalarına, faaliyetlerine, denetlenmelerine ve kapanmalarına ilişkin usul ve esasları düzenlemek amacını taşımaktadır.

4- Bilgi Edinme Hakkı Kanunu'nun Uygulanmasına İlişkin Esas ve Usuller Hakkında Yönetmelik

27.04.2004 tarihli ve 25445 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Yönetmelik uyarınca; herkesin, Bilgi Edinme Hakkı Kanunu gereği ve bu Yönetmelik'te belirlenen esas ve usuller çerçevesinde bilgi edinme hakkına sahip olduğu ifade edilmiştir.

Merkezi idare kapsamındaki kamu idareleri ile bunlara bağlı / ilgili / ilişkili kuruluşların, köyler hariç mahalli idareler ve bunlara bağlı ilgili kuruluşlarla birlik veya şirketlerin, Merkez Bankası, İMKB ve üniversiteler de dahil kamu tüzel kişiliğini haiz enstitü, teşebbüs, teşekkül, fon ve sair adlarla kurulmuş bütün kamu kurum ve kuruluşları ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının faaliyetlerinde uygulanması öngörülen Yönetmeliğin; Türkiye'de ikamet eden yabancılarla, faaliyette bulunan yabancı tüzel kişilerin de kendileriyle veya faaliyet alanlarıyla ilgili olmak kaydıyla ve karşılıklılık ilkesi çerçevesinde bundan yararlanabileceği belirtilmiştir.

Kamu kurum ve kuruluşlarının, anılan Kanun'da yer alan istisnalar dışındaki her türlü bilgi veya belgeyi, Kanun'da ve Yönetmelik'te belirlenen esas ve usullere göre, başvuranların yararlanmasına sunmak ve bilgi edinme başvurularını etkin, süratli ve doğru sonuçlandırmak üzere belgenin kayıt işleminden, dosyalanması ve arşiv sistemine kadar gerekli idari ve teknik tedbirleri almakla yükümlü olacağı hüküm altına alınmıştır.

D- Polisin Görev Yetki ve Sorumlulukları Bakımından Yeniden Yapılandırılması Projesi

Asayişi, kamu düzenini, genel emniyeti sağlayan, konut dokunulmazlığını, halkın ırz, can ve malını koruyan, ayrıca yardım isteyenlere ve yardıma muhtaç olan çocuk, alil ve acizlere koruma sağlayan polis, Türkiye'deki ana genel kolluktur. Emniyet Genel Müdürlüğü Merkez ve İl Teşkilatı'nda kurulu ve yaklaşık 170.000 profesyonel polis amir ve memurundan oluşan Türk Polisi, ülke nüfusunun %60'ından fazlasının yerleşik bulunduğu belediye sınırlarında görev yapmaktadır. Polis, yukarıda sayılan amaçlara ulaşmak için kanun, tüzük ve yönetmeliklerin kendisine verdiği görevleri yerine getirir. Bu görevler genel anlamda, suçun önlenmesini, kamu düzeninin ve toplumun esenliğinin sağlanmasına yönelik "önleyici hizmetler" ile işlenen suçların aydınlatılması, faillerinin ve delillerinin ele geçirilmesine yönelik "adli hizmetler" olarak ikiye ayrılmaktadır.

Devletin, "güvenlik" görevini yerine getiren ve vatandaşa güvenlik hizmeti sunan polis, gerek önleyici, gerekse adli görevlerini yerine getirirken diğer kurumların sahip olmadığı bir takım yetkileri de kullanır. Bu yetkilerin bir çoğu, insanların doğuştan sahip olduğu ve vazgeçemeyecekleri yaşama hakkı, kişisel güvenlik hakkı, özel yaşamın gizliliği ve konut dokunulmazlığı gibi temel bazı hakların sınırlandırılmasını gerektirebilir.

Bir yandan toplumun ve tek tek bireylerin haklarının korunmasından sorumlu olan polis, aynı zamanda bu hakları Anayasa ve yasalara uygun şekilde sınırlandırmak zorundadır. Bu nedenle, özellikle günümüzde, kolluğun görev ve yetkilerinin orantılı bir şekilde kullanılmasının önemi giderek artmıştır.

Ayrıca, dağınık ve karmaşık olan mevzuatın basitleştirilmesi ve yeni gelişmelere ayak uydurulması amacıyla da günümüzde çok sayıda yeni düzenleme gerçekleştirilmektedir. Ancak bu düzenlemelerin, her yerde tam anlamıyla takibi ve anlaşılması da güç olmaktadır. Oysa hukuki düzenlemeler, insanların temel haklarının korunması ve güvenliğin sağlanması hususunda tereddüt doğurmayacak derecede açık ve anlaşılır olmalıdır.

Bu nedenle, "polisin görev, yetki ve sorumlulukları"nın belirlenmesi, ideal bir kolluk için hukuki alanda yapılması gerekenlerin tespit edilmesi amacıyla Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından, "Polisin Görev, Yetki ve Sorumlulukları Bakımından Yeniden Yapılandırılması Projesi" adıyla bir proje çalışması başlatılmıştır.

Proje ile, polisin görev, yetki ve sorumluluk sahasının belirlenmesinin yanı sıra, şunlar da hedeflenmektedir:

1. Polisin, halka "güvenlik hizmeti" üreten kurum anlayışıyla çalışmasının sağlanması,

2. Toplumun, polisten beklentilerinin tespit edilerek, bazı işlerin diğer kurumlar tarafından yerine getirilmesi anlayışının oturtulması,

3. Mevzuatın gözden geçirilmesi ve gerekirse "polisin görev, yetki ve sorumlulukları" alanında dağınıklığı giderecek tek bir mevzuat düzenlemesi taslağı / taslakları hazırlanması,

4. Emniyet Teşkilatı'nda eğitimin, uzmanlaşmanın ve branşlaşmanın arttırılması,

5. Yasalarda ve yönetmeliklerde açıkça düzenlenmemiş ve polis amiri ve memurunun inisiyatifine bırakılan konularda, uygulamaya yön vermek ve polis amiri ve memurunun otokontrolünü sağlamak üzere "polis etiği belgesi" hazırlanması.

Bu projeye dayanak olan ilk gelişme, 29 Aralık 2003 tarihinde, Emniyet Genel Müdürlüğü yetkilileriyle, Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Feridun Yenisey arasında Ankara Sürmeli Otel'de gerçekleştirilen toplantıdır. Toplantıda, polisin görev, yetki ve sorumluluk sahasının çok geniş olduğu, bir kanun uygulayıcısı olan polise yüzden fazla kanun ile görev, yetki ve sorumluluk verildiği; ancak bu kanunların yeterince bilinmediği gibi, birkaç temel yönetmelik dışında, uygulamaya yönelik yeterli düzenlemelerin olmadığı ya da bilinemediği belirtilerek; tüm bunların gösterildiği tek bir yönetmelik hazırlanması gerektiği üzerinde mutabık kalınmıştır.

Bu kapsamda, ilk olarak ülke genelini kapsayan seminerlerin düzenlenerek, mevcut düzenlemelerin konuşulması ve uygulamada yaşanan sıkıntıların tespit edilmesi; daha sonra da oluşturulacak çalışma grubu aracılığıyla taslakların hazırlanması ve konunun tarafı olan tüm kuruluş ve birimlerin görüşleri alınarak, yürürlük işlemlerin yapılması kararlaştırılmıştır.

Bu görüşlerin yazıya geçirildiği "Polisin Görev, Yetki ve Sorumlulukları Bakımından Yeniden Yapılandırılması Projesi", 17 Mayıs 2004 tarihinde Sn. Emniyet Genel Müdürü'ne arz edilmiş ve onaylanarak uygulamaya konmuştur.

"Polisin Görev, Yetki ve Sorumlulukları Bakımından Yeniden Yapılandırılması Projesi" kapsamında 2004 yılında gelinen aşamaya ilişkin bilgiler şöyledir:

Proje kapsamında, mülki idare amiri, hâkim, savcı, avukat, polis, jandarma ve öğretim görevlilerinin katılımıyla aşağıdaki seminerler gerçekleştirilmiştir:

- İnsan Hakları ve Devletin Yetkileri Hukuk Devleti İlkeleri 1. Semineri (Denizli, 24 Ocak 2004): Adalet ve İçişleri Bakanlıkları, Bahçeşehir ve Pamukkale Üniversiteleri ile Denizli Barosu'nun düzenlediği Seminere, Denizli'den Mülki İdare, Üniversite, Adliye, Emniyet, Jandarma ve Baro mensuplarının yanı sıra, Emniyet Genel Müdürlüğü, İzmir, Antalya ve Muğla İl Emniyet Müdürlükleri'nden olmak üzere yaklaşık 600 kişi katılmıştır.

- İnsan Hakları ve Devletin Yetkileri Hukuk Devleti İlkeleri 2. Semineri (İstanbul, 21-22 Şubat 2004): Adalet ve İçişleri Bakanlıkları ile Bahçeşehir Üniversitesi'nin düzenlediği Seminere, İstanbul'dan Mülki İdare, Üniversite, Adliye, Jandarma ve Baro mensuplarının yanı sıra, Emniyet Genel Müdürlüğü, İzmir, İstanbul, Antalya ve Muğla Emniyet Müdürlükleri'nden olmak üzere yaklaşık 400 kişi katılmıştır.

- İnsan Hakları ve Devletin Yetkileri Hukuk Devleti İlkeleri 3. Semineri (Trabzon, 06 Mart 2004): Adalet ve İçişleri Bakanlıkları ile Bahçeşehir Üniversitesi'nin düzenlediği Seminere, Trabzon'dan Üniversite, Adliye, Jandarma ve Baro mensuplarının yanı sıra, Emniyet Genel Müdürlüğü, İzmir, Antalya, Muğla, Rize, Trabzon ve Giresun Emniyet Müdürlükleri'nden olmak üzere yaklaşık 300 kişi katılmıştır.

- İnsan Hakları ve Devletin Yetkileri Hukuk Devleti İlkeleri 4. Semineri (Erzurum, 08 Mart 2004): Adalet ve İçişleri Bakanlıkları ile Bahçeşehir Üniversitesi'nin düzenlediği Seminere, Erzurum'dan Üniversite, Adliye, Jandarma ve Baro mensupları ile Polis Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin yanı sıra, Emniyet Genel Müdürlüğü, İzmir, Antalya, Erzurum ve Muğla Emniyet Müdürlükleri'nden olmak üzere yaklaşık 300 kişi katılmıştır.

- İnsan Hakları ve Devletin Yetkileri Hukuk Devleti İlkeleri 5. Semineri (Kars, 12-13 Mart 2004): Adalet ve İçişleri Bakanlıkları, Bahçeşehir Üniversitesi ve Kars-Ardahan Bölge Barosu'nun düzenlediği Seminere, Kars'tan Mülki İdare, Üniversite, Adliye, Jandarma ve Baro mensuplarının yanı sıra, Emniyet Genel Müdürlüğü, Ardahan, Kars ve Iğdır Emniyet Müdürlükleri'nden olmak üzere yaklaşık 300 kişi katılmıştır.

- Terörle Mücadele Açısından Mukayeseli Hukuktaki Düzenlemeler Semineri (İstanbul, 15-18 Mart 2004): Bahçeşehir Üniversitesi'nin düzenlediği Seminere, İstanbul'dan Üniversite, Adliye, Jandarma ve Baro mensuplarının yanı sıra, Emniyet Genel Müdürlüğü, İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nden olmak üzere yaklaşık 100 kişi katılmıştır.

- İnsan Hakları ve Devletin Yetkileri Hukuk Devleti İlkeleri 6. Semineri (Gaziantep, 03-04 Nisan 2004): Adalet ve İçişleri Bakanlıkları ile Bahçeşehir Üniversitesi'nin düzenlediği Seminere, Gaziantep'ten Üniversite, Adliye, Jandarma ve Baro mensuplarının yanı sıra Emniyet Genel Müdürlüğü, İzmir, Antalya ve Muğla Emniyet Müdürlükleri'nden olmak üzere yaklaşık 500 kişi katılmıştır.

- İnsan Hakları ve Devletin Yetkileri Hukuk Devleti İlkeleri 7. Semineri (Kahramanmaraş, 05 Nisan 2004): Adalet ve İçişleri Bakanlıkları ile Bahçeşehir Üniversitesi'nin düzenlediği Seminere, Kahramanmaraş'tan Üniversite, Adliye, Jandarma ve Baro mensuplarının yanı sıra, Emniyet Genel Müdürlüğü, İzmir, Antalya, Kahramanmaraş ve Muğla Emniyet Müdürlükleri'nden olmak üzere yaklaşık 200 kişi katılmıştır.

- AB Uyum Yasaları Semineri (Aksaray, 01 Mayıs 2004): Aksaray Polis Meslek Yüksekokulu'nun düzenlediği Seminere, Aksaray'dan Mülki İdare, Adliye, Jandarma ve Baro mensupları ile Polis Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin yanı sıra, Emniyet Genel Müdürlüğü ve Aksaray Emniyet Müdürlüğü'nden olmak üzere yaklaşık 200 kişi katılmıştır.

- AB Uyum Yasaları Semineri (Kayseri, 03 Mayıs 2004): Kayseri Polis Meslek Yüksekokulu'nun düzenlediği Seminere, Kayseri'den Mülki İdare, Adliye, Jandarma ve Baro mensupları ile Polis Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin yanı sıra, Emniyet Genel Müdürlüğü ve Kayseri Emniyet Müdürlüğü'nden olmak üzere yaklaşık 200 kişi katılmıştır.

- İnsan Hakları ve Devletin Yetkileri Hukuk Devleti İlkeleri 8. Semineri (Ankara, 05-06 Haziran 2004): Adalet ve İçişleri Bakanlıkları ile Bahçeşehir Üniversitesi'nin düzenlediği Seminere, Ankara'dan Üniversite, Adliye, Jandarma ve Baro mensuplarının yanı sıra, Emniyet Genel Müdürlüğü ve Ankara Emniyet Müdürlüğü'nden olmak üzere yaklaşık 400 kişi katılmıştır.

- İnsan Hakları ve Devletin Yetkileri: Hukuk Devleti İlkeleri 9. Semineri (İstanbul, 02 Temmuz 2004): Adalet ve İçişleri Bakanlıkları ile Bahçeşehir Üniversitesi'nin düzenlediği Seminere, İstanbul'dan Üniversite, Adliye, Jandarma ve Baro mensupları ile Polis Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin yanı sıra, Emniyet Genel Müdürlüğü, İzmir, İstanbul, Antalya ve Muğla Emniyet Müdürlükleri'nden olmak üzere yaklaşık 300 kişi katılmıştır.

Bu Seminerlerde gerçekleştirilen konuşmaların çözümü yapılarak, ilgililere duyurulmuştur.

Ayrıca Seminerlerin başlangıcından itibaren, Emniyet Genel Müdürlüğü ve İl Emniyet Müdürlükleri'nde, bilgi ve tecrübe sahibi olan istekli personelden bir çalışma grubu ile, üst düzey Emniyet Teşkilatı yöneticilerinden bir Çalışma Grubu oluşturulmuştur. Bu Çalışma Grubu üyelerinin, tüm seminerlere katılmaları sağlanmıştır. Aynı zamanda, polise görev, yetki ve sorumluluk veren tüm mevzuat ile bu konudaki bazı Avrupa ülkelerindeki örneklerin, konu başlıkları altında derlendiği 280 sayfalık bir doküman oluşturulmuştur.

Hazırlanan doküman, Proje Metni ile birlikte 18 Mayıs 2004 tarihinde Proje Danışmanlarına ve Çalışma Grubu Üyelerine gönderilmiştir.

Bu doküman üzerinden, 01-12 Haziran 2004, 22-25 Haziran 2004 ve 19-20 Temmuz 2004 tarihlerinde Ankara'da Çalışma Grubu Toplantıları düzenlenmiş ve uygulamada karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri de dokümana dahil edilmiştir.

Toplantılardan sonra, 06 Ağustos 2004 tarihinde tüm Emniyet Teşkilatı Birimleri ile Proje Danışmanları ve Çalışma Grubu Üyelerine gönderilen 675 sayfalık Proje Dokümanı ve oluşturulması amaçlanan Tek Yönetmelik Metni hakkında 30 Eylül 2004 tarihine kadar görüş istenmiştir.

Mevcut mevzuatın, yabancı ülke örneklerinin, uygulamaya ilişkin konuların ve son olarak da gelen görüşlerin derlenmesiyle, 31 Ekim 2004 tarihi itibariyle, "Polisin Görev, Yetki ve Sorumlulukları Yönetmelik Tasarısı Taslağı" ile "Kanun Tasarısı Taslakları" hazırlanmış; biriktirilen bilgilerin yer aldığı doküman 1371 sayfaya ulaşmıştır.

Hazırlanan Tek Yönetmelik Tasarısı Taslağının genel hatlarla içeriği, şu konu başlıklarından oluşmaktadır:

GENEL HÜKÜMLER

1) Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar
2) Polis (görev ve yetki tanımı, nitelikleri, emir, teçhizat vb.)

GÖREV VE YETKİLER

1) Yardım ve Koruma Görev ve Yetkileri
2) İdari Para Cezalarını Gerektiren Kabahatlerde Polisin Görevleri
3) Denetleme ve İzin Yetkileri
4) Bilgi Toplama
5) Bastırma Görev ve Yetkileri
6) Durdurma ve Kimlik Sorma
7) Arama ve El koyma
    a) Önleme Araması
    b) Adli Arama
    c) El koyma
8) Yakalama, Gözaltına Alma, Zorla Getirme (İhzar)
    a) Önleme Yakalaması
    b) Adli Yakalama
    c) Zorla Getirme (İhzar)
9) İfade Alma
10) Kimlik Tespiti ve Veri Araştırma
11) Klasik Hazırlık Soruşturması İşlemleri
    a) Suçların Öğrenilmesi
    b) Teşhis ve Yüzleştirme
    c) Keşif ve Yergösterme
    d)Yurtdışına Çıkışın Yasaklanması
12) Modern Soruşturma Yöntemleri
    a) İletişimin Dinlenmesi
    b) Gizli İzleme
    c) Gizli Görevli Kullanılması
    d) Tanıkların Korunması
    e) Kontrollü Teslimat
13) Zor ve Silah Kullanma

ORTAK HÜKÜMLER

1) Hazırlık Soruşturmasının Gizliliği
2) Soruşturması İzne Bağlı veya Özel Usullere Tabi Kişiler Bakımından Yapılacaklar
3) Uluslararası İşbirliği
4) Görevlendirmeler
5) Denetim
6) Eğitim
7) Masrafların Karşılanması
8) Hak ve Yükümlülükler
9) Son Hükümler

Bu arada, 01.06.2005 tarihi itibariyle yürürlüğe girecek olan 5237 sayılı yeni Türk Ceza Kanunu ile 5271 sayılı yeni Ceza Muhakemesi Kanunu, 5253 sayılı yeni Dernekler Kanunu 2004 yılının son aylarında yasalaşmıştır. 2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu'nun denetleme ve izin yetkilerine ilişkin hükümlerinde değişiklikler yapılmıştır.

Bu değişiklikler ve yeni Türk Ceza Kanunu ile Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 01.06.2005 tarihinde yürürlüğe gireceği de dikkate alınarak; 2005 yılının ilk çeyreğinde, Proje kapsamında hazırlanan Kanun ve Yönetmelik Tasarı Taslakları'nın, uygulayıcılar tarafından yeniden gözden geçirilmesi ve hazırlanacak nihai metinlerin, bundan sonra ilgili kuruluşlar ve kamuoyu ile paylaşılması amaçlanmaktadır.

III.- ULUSLARARASI İŞBİRLİĞİ

A- Uluslararası İşbirliği İhtiyacı

Son dönemde, kaçakçılık ve organize suç grupları hem yapılarını hem de faaliyet alanlarını geliştirme gayreti içindedirler. Bu tür eğilimlerde bulunurken, ülkelerin ceza, adalet sistemleri arasında var olan farklılıkları ve polisiye alandaki işbirliği zafiyetlerini suistimal ettikleri bilinen bir gerçektir. Uluslararası suçluluk olgusunun en yoğun hissedildiği suç alanları, başta uyuşturucu madde kaçakçılığı olmak üzere, yasadışı silah ve mühimmat ticareti, göçmen kaçakçılığı, insan ticareti, doku ve organ kaçakçılığı, yasal malların yasadışı ticareti, karapara aklama, tabiat varlığı ve kültürel eser kaçakçılığı, yok olma tehlikesinde olan türlerin yasadışı ticareti ve bilişim suçlarıdır.

Günümüzde ülkeler, faaliyetlerini başka bir ülkeye ya doğrudan taşıyan ya da o ülkenin yerel suç grupları ile ittifak kurarak yönlendiren uluslararası suç organizasyonlarına karşı mücadelede çok yönlü güvenlik konseptleri oluşturmaktadır.

B- Bölgesel Anlamda Yaşanan Gelişmeler

Başkanlığımız sınır aşan organize suçlulukla mücadele bakımından, ülkemizin de etkilendiği yakın coğrafik bölgelerde yer alan bir çok ülkenin uzman soruşturmacı birimleri ile stratejik ve operasyonel işbirliğine gitmektedir. 2004 yılı içerisinde de bu kapsamda yürütülen işbirliği faaliyetlerinde temel amaç bir taraftan batımızda bulunan ülkelerle mevcut işbirliği araçlarının karşılıklı olarak daha etkin kullanılmasını sağlamak diğer taraftan doğumuzdaki ülkelerle ihtiyaç duyulan işbirliği kanallarını tesis etmeye/işler hale getirmeye çalışmak olmuştur. Bu kapsamda ülkelerle ikili, bölgesel kuruluşlarla ise çok taraflı olmak üzere toplam 129 aktivite ile şekillenen işbirliği faaliyetlerinin genel seyri bölgesel değerlendirmeler şeklinde aşağıda özetlenmiştir.

1- Güneydoğu Avrupa

Güneydoğu Avrupa ülkelerinde mevcut sosyal ve siyasi durum, sadece siyasi ve ekonomik yapıyı değil, bölgedeki suç faaliyetlerini de önemli ölçüde etkilemektedir. Bu sürecin dikkat çeken sonuçlarından birisi de yerel suç örgütlerinin hem Güneydoğu Avrupa'da hem de bölge dışındaki ülkelerde faaliyet gösterebilme kapasitesine ulaşmalarıdır. Bununla birlikte, bölge dışındaki organize suç örgütlerinin de Güneydoğu Avrupa'da çeşitli irtibat ve bağlantılar elde ettiği gözlenmektedir.

Güneydoğu Avrupa coğrafyası, hem içinde bulunduğu Balkan Rotası hem de Türkiye'nin kıta Avrupa'sına giriş noktası olması sebebiyle, kaçakçılık ve organize suçların önlenmesi amacıyla yürütülen işbirliğinde ön plana çıkmaktadır.

Bu coğrafyada başta uyuşturucu madde kaçakçılığı olmak üzere, göçmen kaçakçılığı, karapara aklama ve yolsuzluk gibi sınır aşan nitelikteki suçlarla mücadelede bölge ülkeleri ve bölgesel kuruluşlarla işbirliği faaliyetleri sürdürülmektedir.

Bu çerçevede; Bulgaristan, Romanya, Arnavutluk, Yunanistan, Makedonya, Slovakya, Belarus, Estonya ve Macaristan kanun uygulama birimleri ile suçla mücadele konularında işbirliğine gidilmiştir.

Yürütülen faaliyetler içerisinde çeşitli yönleriyle dikkat çeken gelişmelere bakıldığında ise bölge ülkelerinden;

Estonya'nın mücadeleci birimleri ile ilk somut işbirliği faaliyeti olarak değerlendirilebileceğimiz "Türkiye-Estonya Ortak Komisyon I. Toplantısı" 2004 yılı içerisinde gerçekleştirilmiştir.

Slovenya ile ülkemiz arasında, 08 Nisan 2004 tarihinde, polisiye anlamda işbirliğine hukuki temel olacak "Örgütlü Suçlar, Uyuşturucu Madde Kaçakçılığı, Uluslararası Terörizm ve Diğer Ciddi Suçlarla Mücadelede İşbirliği Anlaşması" imzalanmıştır.

Ayrıca, 14-16 Temmuz 2004 tarihleri arasında Romanya'nın Sinaia kentinde düzenlenen "Organize Suçlarla Mücadele Bölgesel Toplantısı"na, Başkanlığımız temsilcilerinin yanı sıra, Bulgaristan, Romanya, Moldova, Ukrayna, Macaristan, Sırbistan-Karadağ Organize Suçlarla Mücadele Birim Başkanları tarafından katılım sağlanmıştır.

Bunun ötesinde, bölge ülkelerinden Arnavutluk, Bulgaristan, Romanya ve Ukrayna ile Başkanlığımız arasında kurulu bulunan "Uluslararası Bilgisayar Destekli Acil Müdahale Sistemi", bu ülkelerle karşılıklı bilgi değişiminde önemli rol oynamıştır.

Güneydoğu Avrupa coğrafyasında faaliyet gösteren bölgesel kuruluşlar bağlamında 2004 yılı içerisinde yürütülen faaliyetlere bakıldığında ise;

Güneydoğu Avrupa İşbirliği Girişimi Sınır Aşan Suçlarla Mücadele Bölgesel Merkezi'nin (South East Cooperation Initiative Regional Center for Combating Transborder Crime - SECI Center) uyuşturucu madde kaçakçılığı ve insan kaçakçılığı görev güçleri başta olmak üzere, bir çok operasyonel çalışmasına katılım sağlanmaktadır. Bu çerçevede, 2004 yılı içerisinde, "İnsan Kaçakçılığı Görev Gücü" ile "Uyuşturucu Görev Gücü" kapsamında yapılan 6 ayrı bölgesel faaliyete katılım sağlanmıştır. Yine 2004 yılı içerisinde, SECI Merkezi ile Başkanlığımız ve bağlı il birimleri arasında gerçekleştirilen bilgi değişimi neticesinde başarılı uyuşturucu operasyonları yapılmıştır. SECI kapsamında örnek teşkil edecek operasyonel işbirliğinin mevcudiyeti nedeniyle SECI Merkezi tarafından bazı birimlerimiz ödüllendirilmiştir.

Ülkemizin 01 Ocak 2004 tarihinden itibaren üyesi olduğu ve Güneydoğu Avrupa'da yolsuzlukla mücadeleyi hedefleyen "Yolsuzluğa Karşı Devletler Grubu" (Group of States Against Corruption - GRECO) bünyesinde yapılan çalışmalara katılım sağlanmış ve gerekli bilgi ve belge desteği verilmiştir.

Bu meyanda, ülkemizin 2005 yılında gerçekleşecek değerlendirme programı çerçevesinde, GRECO soru formlarının cevaplandırılması ve ülkemize yapılacak değerlendirme ziyaretine yönelik çalışmalar, ilgili Bakanlık ve kurumların katkıları ile yürütülmektedir.

Yine bu coğrafyada organize suç ve yolsuzlukla mücadelede bölgesel koordinasyonu hedefleyen "Güneydoğu Avrupa İşbirliği Süreci"nin (South East European Cooperation Process - SEECP), 2004 yılında yapılan "Adalet ve İçişleri Bakanları Toplantısı" sonucunda, Güneydoğu Avrupa'da yolsuzluk ve örgütlü suçla mücadele amacıyla ulusal kanun uygulayıcı birimler arasında karşılıklı işbirliği ve yasal mevzuatların güçlendirilerek iyileştirilmesi gibi bir dizi önlemi kapsayan bir siyasi deklarasyon kabul edilmiştir. Uyuşturucu madde kaçakçılığı, silah kaçakçılığı ve diğer organize suçlarla mücadelede böl-

ge ülkeleri arasındaki işbirliğinin geliştirilmesini amaçlayan bu siyasi deklarasyonun hayata geçirilmesi doğrultusunda “Örgütlü Suç ve Yolsuzlukla Mücadele Danışma Grubu” (SEECP Consultation Group on Fighting Organized Crime and Corruption) kurulmuştur. Bu danışma grubuna, ülkemizi temsilen Başkanlığımız irtibat noktası olarak belirlenmiştir.

Temel amacı Güneydoğu Avrupa coğrafyasına dönük güvenlik ve ekonomik istikrarın muhafaza edilmesi amaçlı politikalar üretmek olan İstikrar Paktı’nın “Organize Suçla Mücadele Birimi” (Stability Pact Fight Against Organised Crime Initiative - SPOC) bünyesinde 2004 yılı içerisinde düzenlenen toplantı ve çalışmalarına katılım sağlanmıştır.

Buna ek olarak, SPOC tarafından İtalya Trento Üniversitesi Sınır Aşan Suçlar Araştırma Merkezi’ne (Transcrime Research Center) yaptırılan “Güneydoğu Avrupa Ülkelerinde Örgütlü Suçlarla Mücadelede Bilgi Değişimine Destek” (The Contribution of Data Exchange Systems to the Fight Against Organised Crime in the SEE Countries) başlıklı araştırma raporunun Türkiye ile ilgili bölümün oluşumuna katkıda bulunulmuştur. Söz konusu raporda, ülkemiz de dahil olmak üzere 14 Güneydoğu Avrupa ülkesi, organize suç grupları ve mücadele teknikleri bakımından mercek altına alınmaktadır.

2- Batı Avrupa

Avrupa, Güneybatı Asya ve Arap yarımadası güzergâhları arasında cereyan eden uyuşturucu ve psikotrop madde kaçakçılığı ile bunların imalinde kullanılan kimyasal ara maddelerin yasadışı ticareti, Batı Avrupa ülkeleri ile ülkemiz arasındaki yakın işbirliğini gerekli kılmaktadır.

Bununla birlikte, ortak bir mücadele anlayışıyla hareket edilmesi gereken diğer bir alan da göçmen kaçakçılığı ve bağlantılı sorunlardır.

Polisiye işbirliği bağlamında Batı Avrupa ülkeleri ile ülkemiz arasındaki mevcut ilişkilerin üst seviyede olduğunu söylemek mümkündür.

Bu çerçevede, 2004 yılı içerisinde ikili planda İngiltere, Almanya, Danimarka, Fransa, Avusturya, Norveç, Belçika, İtalya, Portekiz, İspanya, Finlandiya, İsviçre ve Hollanda ile çeşitli işbirliği faaliyetleri gerçekleştirilmiştir.

Bu faaliyetler içerisinde dikkati çeken gelişmelere bakıldığında ise, bölge ülkelerinden;

İngiltere ile; 17 Mayıs 2004 tarihinde iki ülke Başbakanları tarafından imzalanan ve mevcut işbirliğimizi derinleştirmeyi amaçlayan bir “Eylem Planı” (Action Plan) kabul edilmiştir. Söz konusu plan, bugüne kadar İngiltere ile suçla mücadele konusunda yapılmış olan en kapsamlı işbirliği metni olma özelliğini taşımaktadır. Diğer taraftan, bu plana işlerlik kazandırmak amacıyla, ilk gözden geçirme toplantısı, 01 Ekim 2004 tarihinde Ankara’da her iki ülkenin mücadeleci birim yetkililerinin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Plan çerçevesinde, teknik işbirliğine yönelik olarak İngiltere’den gelen uzmanlarla karşılıklı bilgi değişimi sağlanmıştır.

06-08 Ekim 2004 tarihleri arasında gerçekleştirilen yurtdışı ziyaretleri sonucunda, Alman ve Hollandalı kanun uygulayıcı birim yetkilileri ile birlikte bu ülkelerde faaliyet gösteren Türk organize suç gruplarıyla mücadeleye yönelik karşılıklı görüşmeler gerçekleştirilmiştir.

Finlandiya ile 13 Ocak 2004 tarihinde imzalanan “Suçun Önlenmesi ve Suçla Mücadelede İşbirliği Anlaşması” ile mücadeleci birimler arasında hukuki işbirliği zemini oluşturulmuştur.

Uluslararası kuruluşlar bağlamında ise, Avrupa Konseyi Pompidou Grubu tarafından 2004 yılı içerisinde düzenlenen; Stratejik Araştırma Konferansları, Uzmanlar Forumları ve Daimi Muhabirler Toplantıları gibi çeşitli etkinliklere aktif katılım sağlanmıştır.

3- Kafkasya, Orta Asya ve Uzak Doğu

Türkiye'nin Orta Asya'ya açılan doğal kapısı konumunda olan Kafkasya ve 1991'de bağımsızlıklarını kazanan Orta Asya Türk Cumhuriyetleri, Türkiye ile siyasi, ekonomik, sosyal ve kültürel bağları olan toplumlara ev sahipliği yapan ülkelerdir. Bölgesel sorunlara kalıcı ve barışçı çözümler bulunarak bölge ülkeleri arasında kutuplaşmaların önlenmesi ve bölgesel işbirliğinin artırılması kapsamında, özellikle Afganistan kaynaklı uyuşturucu probleminden kaçakçılık ve kullanım boyutuyla etkilenen bölge ülkeleriyle sınır aşan suçlarla mücadele alanında işbirliğine önem verilmektedir. Bu bölgedeki mücadeleci birimlere verilen uzmanlık eğitimleri bunun net bir göstergesidir.

2004 yılında, Kafkasya ve Orta Asya Türk Cumhuriyetlerinin yanı sıra, bu bölgede bulunan diğer ülkelerle de işbirliği faaliyetleri devam ettirilmiştir. Bu kapsamda, Rusya Federasyonu, Afganistan, Hindistan, Pakistan, Kırgızistan, Tayland, Singapur ve Japonya ile 2004 yılı içerisinde güvenlik işbirliği faaliyetlerimiz karşılıklı olarak sürdürülmüştür.

Bu faaliyetler içerisinde farklı yönleriyle dikkati çeken gelişmelere bakıldığında ise, bölge ülkelerinden;

Hindistan ile ülkemiz arasında imzalanan "Terörizm Konulu Ortak Çalışma Grubu Kurulmasına Dair Protokol" kapsamında, ilk defa "Terörizmle Mücadele Çalışma Grubu Toplantısı" düzenlenmiştir. Bu toplantıda, sadece terör konularında değil terörün finans kaynaklarından birisi olan uyuşturucu madde kaçakçılığı ve narko-terör hususlarında da karşılıklı bilgi değişimi yapılmış, iki ülke mücadeleci birimleri arasında hızlı ve güvenli veri alışverişi yapılabilmesi amacıyla irtibat noktaları belirlenmiştir.

Pakistan'la ise 20 Ocak 2004 tarihinde "Uluslararası Terörizm ve Örgütlü Suçlarla Mücadelede İşbirliği Anlaşması" imzalanmıştır.

Ülkemizle BM Uyuşturucu ve Suç Önleme Ofisi'nin (UNODC) işbirliği sonucunda 23-25 Şubat 2004 tarihleri arasında Antalya'da "Terörizm ve Sınır Aşan Örgütlü Suçlara Karşı Uluslararası İşbirliği Alanında Kafkasya ve Orta Asya Çalıştayı" düzenlenmiştir. Anılan toplantıda bölge ülkelerinin terörizm ve sınır aşan suçlarla mücadele alanında uyguladıkları ulusal mevzuatları hakkında bilgi alışverişinde bulunulmuştur. Toplantı sonucu uluslararası insan haklarına saygı çerçevesinde sınır aşan organize suçlar ve terörizmle mücadeledeki taahhütlerin teyit edildiği nihai bir belge kabul edilmiştir.

Küresel uyuşturucu probleminde temel sorunlardan biri olan Afganistan kaynaklı uyuşturucu sorununun kaynağında çözülmesi büyük önem taşımaktadır. BM Uyuşturucu ve Suç Önleme Ofisi (UNODC) yetkililerinin yaptığı açıklamalara göre; Afganistan'da bir gram afyon 1 dolar iken, aynı miktarda afyon Avrupa'da 100 dolar değerine ulaşmaktadır. Olaya ekonomik açıdan yaklaşıldığında, Avrupa'da bir gram afyonla mücadele etmek için 100 dolar harcanması gerekirken, Afganistan'da sadece 1 dolar harcanmasının yeterli olacağı sonucu ortaya çıkmaktadır.

Afganistan kaynaklı afyon ve türevlerinin kaçakçılığının önlenmesinde, UNODC öncülüğünde hayata geçirilen Paris Paktı, ulusal imkânların güçlendirilmesini ve bölgesel ortaklıklarla birlikte Avrasya'da eroin kaçakçılığını ortadan kaldırmaya yönelik çok taraflı operasyonel bir stratejinin geliştirilmesini hedeflemektedir.

Paris Paktı bünyesinde bu yıl içerisinde düzenlenen, "Yasadışı Afgan Uyuşturucusunun Rusya Üzerinden Kaçakçılığı" konulu 4. Yuvarlak Masa Toplantısı'na ve Danışma Kurulu 2. Toplantısı'na iştirak edilmiştir. Son toplantıda, 2005 yılının son çeyreğinde bölgesel konulara yönelik ülkemizde bir yuvarlak masa toplantısının gerçekleştirilmesi kararlaştırılmıştır.

Köklü bir bölgesel teşkilat olan ve bölge ülkeleri arasında ekonomik ve kültürel yakınlaşmayı hedefleyen "Ekonomik İşbirliği Teşkilatı" (EİT) bünyesinde Uyuşturucu Kontrol Koordinasyon Birimi (UKKB) kanalıyla sürdürülen uyuşturucu sorunuyla ortak mücadele çalışmalarına katkı sağlanmaktadır. UKKB

çalışmalarına etkin katılım amacıyla uzmanlarımız bu Birimde dönemsel olarak görev yapmaktadır. UKKB 2004 yılı içinde, bölgesel düzeyde bir veri tabanı oluşturarak, bölgenin uyuşturucu profilinin çıkartılmasını sağlayacak ve ülkeler arasında karşılıklı bilgi değişimine imkân verecek bir bilgisayar ağının kurulması çalışmalarını yürütmüştür.

4- Orta Doğu ve Arap Ülkeleri

Ülkemiz, Orta Doğu ile Avrupa ülkeleri arasında özellikle yasadışı insan hareketleri ve sentetik uyuşturucu madde kaçakçılığı bakımından bir geçiş güzergâhı üzerinde yer almaktadır.

Silah ve göçmen kaçakçılığı başta olmak üzere bölgedeki suçluluğun artışında, Irak'taki koşulların önemli bir etken olduğu görülmektedir. Bununla birlikte son yıllarda BM uzmanlarının Irak'a yapmış oldukları inceleme ziyaretlerinde, ülkede uyuşturucu kaçakçılığının yapıldığına dair bulgular tesbit etmeleri, dikkat çeken son gelişmelerdendir .

Başkanlığımız, 2004 yılı içerisinde, bölge ülkelerinden Mısır, Suriye, Cezayir, Tunus, Filistin, Yemen, Birleşik Arap Emirlikleri ve Ürdün kanun uygulayıcı makamlarıyla karşılıklı işbirliği faaliyetlerinde bulunmuştur.

Yapılan bu ikili temaslardan, özellikle Ağustos ayında Mısır'da yapılan "Yasadışı Göçle Mücadele Toplantısı" ve Ekim ayında Suriye'de düzenlenen "Göçmen Kaçakçılığı Toplantısı", bu ülkelerle geçmiş dönemlerde sınırlı ölçüde sağlanan polisiye işbirliğinin gelişimine ivme kazandırmıştır.

Bir diğer gelişme ise Yemen ile 05 Mayıs 2004 tarihinde imzalanan "Güvenlik İşbirliği Anlaşması"dır.

C- Sonuç

2004 yılı içerisinde ülkelerle ikili, bölgesel kuruluşlarla ise çok taraflı olmak üzere toplam 129 aktivite ile şekillenen işbirliği faaliyetleri temelde karşılıklı ziyaretler, irtibat görevlileri ve doğrudan bilgi değişimi kanalları aracılığıyla yürütülmüştür.

Uluslararası alandaki ikili işbirliği faaliyetleri kapsamında, diğer ülkelerin kanun uygulayıcı birimleri ile güvenlik işbirliği metinleri (anlaşma, protokol, mutabakat zaptı v.s.) imzalanan ülke sayısı 2004 yılı sonunda 65'e ulaşmış bulunmaktadır. Bu metinler ülkeler arasındaki diyalog ve işbirliğini hukuki bir zemine oturtmakla kalmamış, aynı zamanda siyasi istişare ve bilgi alışverişi sağlayan mekanizmalarıyla sınır aşan suçlarla mücadeledeki işbirliğine işlerlik kazandırmıştır.

Ülkelerin karşılıklı olarak atadıkları irtibat görevlileri, uluslararası işbirliğinin somut bir yansıması olup, uyuşturucu ve diğer örgütlü suçlarla mücadelede kullanılan en etkin tedbirlerden birisidir. Zira, gizlilik ve çabukluğu gerektiren polisiye alanda ülkelerin karşılıklı yapacakları doğrudan işbirliğinde, irtibat görevlisinin önemi büyüktür.

Bu itibarla, sınır aşan suçla mücadelede uluslararası işbirliğine verilen önemin bir göstergesi olarak, ülkemizin Hollanda, Danimarka, Avusturya, Fransa, Almanya, İngiltere, Romanya, İtalya ve Özbekistan olmak üzere 9 ülkede irtibat görevlisi kadrosu bulunmaktadır. Ancak, 2004 yılı sonu itibarıyla, bu kadrolardan yalnızca Almanya, Hollanda ve Danimarka'da görevlilerimiz mevcuttur.

İKİLİ İŞBİRLİĞİ FAALİYETLERİ

OCAK			
1	05-09 Ocak	İngiltere/Londra	NCS Ziyareti
2	13-14 Ocak	Türkiye/Ankara	Finlandiya İçişleri Bakanı'nın Ziyareti
3	19 Ocak-01 Şubat	Tayland	I. BİDEM Modülleri Çalışma Toplantısı
4	19-20 Ocak	Türkiye/Ankara	FBI Uluslararası Eğitim Bölümü Başkanı'nın Ziyareti
5	22-25 Ocak	Romanya/Bükreş	Organize Suçlar Konusunda Bilgi Alışverişi
ŞUBAT			
1	08-09 Şubat	Afganistan/Kabil	Uluslararası Uyuşturucu Kaçakçılığıyla Mücadele Semineri
2	08-15 Şubat	Portekiz	Sentetik Uyuşturucu Maddeler Kaçakçılığının Araştırılması Semineri
3	10-14 Şubat	İngiltere	İngiliz Polisi ile Karşılıklı Bilgi Alışverişi
4	15 Şubat-03 Mart	Kanada/Vancouver	Kanada Kraliyet Atlı Polis Akademisi Eğitim Programı
5	16-21 Şubat	Arnavutluk/Tiran	Yasadışı Göç, İnsan Kaçakçılığı ve Ticareti Eğitim Programı
6	19-27 Şubat	Türkiye/Ankara	Ürdün Emniyet Genel Müdürü'nün Ülkemizi Ziyareti
7	23-24 Şubat	Türkiye/Ankara	Türkiye-Yemen Güvenlik İşbirliği Görüşmeleri
8	25-27 Şubat	Türkiye/Ankara	Romanya Emniyet Genel Müdürü'nün Ülkemizi Ziyareti
MART			
1	03-07 Mart	Türkiye/Ankara	Macaristan-Türkiye Ortak Komisyon 4. Toplantısı
2	03-14 Mart	ABD	Siber Suç Eğitimi
3	06-12 Mart	Japonya-Dubai	Teknolojik Gelişim Fuarına Katılım
4	08-19 Mart	ABD	Tehlikeli Olay Yönetimi Eğitim Programı
5	08 Mart-16 Nisan	Kafkaslar-Balkanlar-Orta Asya ve Güney Doğu Avrupa Ülkeleri	BİOEM Sınır Güvenliği Eğitim Programı
6	14-17 Mart	Estonya/Kallin	Türkiye-Estonya Ortak Komisyon 1. Toplantısı
7	18-27 Mart	Almanya/Hannover	Cebit Bilişim Fuarı
8	22-23 Mart	Ukrayna/Kiev	Türkiye-Ukrayna 5. Dönem Konsolosluk Görüşmeleri

NİSAN			
1	05 Nisan	Türkiye/Ankara	Türkiye-Kırgızistan Ortak Komisyon Toplantısı
2	05-09 Nisan	Rusya/Sergiev Posad	Orfan Kaynaklarının Kontrolünün Yeniden Değerlendirilmesi Çalışma Toplantısı
3	07 Nisan	Belarus/Minsk	Türkiye-Belarus Konsolosluk Görüşmeleri
4	07-08 Nisan	Türkiye/Ankara	Slovenya İçişleri Bakanı'nın Ülkemizi Ziyareti
5	12-15 Nisan	Arnavutluk/Tiran	Türkiye-Arnavutluk Ortak Komisyon 7. Toplantısı
6	12-17 Nisan	BAE	Operasyonel Bilgi Alışverişi
7	13-25 Nisan	Tayland/Chiang-Mai	II. BİDEM Modülleri Çalışma Toplantısı
8	14-15 Nisan	Türkiye/Ankara	Türkiye-Hindistan Terörizm Çalışma Grubu Değerlendirme Toplantısı
9	26-29 Nisan	İspanya	Avrupa Karaparanın Aklanması Konferansı
10	26-29 Nisan	Ürdün/Amman	Özel Harekat Güçleri Sergisi ve Konferansı
11	28 Nisan-01 Mayıs	Avusturya/Viyana	Bölgesel Operasyon Toplantısı
MAYIS			
1	03-14 Mayıs	ABD	FBI Siber Suç Eğitim Programı
2	06-15 Mayıs	Hollanda/Amsterdam	Gizli Görevli Eğitim Programı
3	26-31 Mayıs	İtalya	Uyuşturucu Kaçakçılığı ve Yeni Sentetik Psikotrop Maddelerin Amaç Dışı Kullanımı ile Mücadele Semineri
HAZİRAN			
1	01-02 Haziran	Türkiye/Ankara	Türkiye-Hindistan Terörizm Çalışma Grubu 1. Toplantısı
2	06 Haziran	Yunanistan	Operasyonel Çalışma ve Bilgi Alışverişi
3	13-15 Haziran	Makedonya	Türkiye-Makedonya Ortak Komisyon 4. Toplantısı
4	14-17 Haziran	Macaristan	Sınır Trafik Kontrolü İnceleme Gezisi
TEMMUZ			
1	06-08 Temmuz	KKTC	KKTC Polis Birimi Yetkilileriyle Bilgi Alışverişi
2	12-14 Temmuz	Türkiye/İstanbul	Yunanistan Kamu Düzeni Bakanı'nın Ziyareti
3	12-16 Temmuz	Almanya/Münih	Almanya İrtibat Görevlileriyle İkili Görüşmeler
4	12-16 Temmuz	Almanya	Alman Polis Eğitim Birimlerine İnceleme Ziyareti
5	13-16 Temmuz	Türkiye/Ankara	ABD ve İtalyan Mali Suç Birimi Yetkililerinin Ziyareti
6	14-16 Temmuz	Romanya/Sinaia	Organize Suçlar ve Uyuşturucu Kaçakçılığıyla Mücadele Toplantısı
7	21 Temmuz-07 Ağustos	Almanya	Karşılıklı Bilgi Alışverişi
8	22-23 Temmuz	Türkiye/İstanbul	Sentetik Uyuşturucularla ilgili Eylem Planı Toplantısı
9	27-30 Temmuz	Belarus/Minsk	Güvenlik İşbirliği Ziyareti

AĞUSTOS			
1	16-18 Ağustos	Mısır/Kahire	Yasadışı Göçle Mücadele Toplantısı
2	29-31 Ağustos	Türkiye/Ankara-İstanbul	Hollanda Heyetinin Ülkemizi Ziyareti
3	31 Ağustos-03 Eylül	Hırvatistan/Pula	IV. Avrupa Gizli Görevli Faaliyetleri İşbirliği Grubu Toplantısı
EYLÜL			
1	06-08 Eylül	Türkiye/Ankara	Filistin - Türkiye İkili İşbirliği Görüşmeleri
2	06-09 Eylül	Türkiye/Ankara	Türkiye-Tunus Karma Güvenlik Komisyonu 4. Toplantısı
3	06-17 Eylül	Almanya/Wiesbaden	Almanya-Türkiye İkili İşbirliği Görüşmeleri
4	07-09 Eylül	Pakistan	Güvenlik İşbirliği Ziyareti
5	09-11 Eylül	Slovenya/Bled	SEDM Güneydoğu Avrupa Savunma Bakanları Semineri
6	19-21 Eylül	Türkiye/Ankara	Türkiye-Bulgaristan Ortak Komisyon 6. Toplantısı
7	20-22 Eylül	Almanya	Güvenlik İşbirliği Görüşmeleri
8	20-24 Eylül	Almanya	Almanya-Türkiye İkili İşbirliği Görüşmeleri
9	20-30 Eylül	Hollanda	Hollanda Gizli Görevli Birimi'ne İnceleme Gezisi
10	20 Eylül-01 Ekim	Belçika	Sorgulama Teknikleri Konulu Seminer
11	27 Eylül-15 Ekim	Japonya	Uyuşturucu Suçlarının Kontrolü Eğitim Kursu
12	27 Eylül-30 Ekim	Portekiz	Mali Suçlar ve Karaparanın Aklanmasıyla Mücadele Semineri
13	28-29 Eylül	Türkiye/İstanbul	Eroin, Kimyasallar ve Karapara ile Mücadele Uluslararası İnisiyatifler Toplantısı
EKİM			
1	01 Ekim-01 Şubat 2005	Polonya	Lehçe Dil Kursu
2	03-08 Ekim	İsviçre	Türkiye-İsviçre İkili İşbirliği Görüşmeleri
3	06-08 Ekim	Almanya-Hollanda	Türkiye Organize Suç Gruplarıyla Mücadele Konulu Seminer
4	07-10 Ekim	Bulgaristan/Sofya	Operasyonel Çalışma ve Bilgi Alışverişi
5	11-24 Ekim	Almanya	Almanya Hedef Arama Birimi ile Karşılıklı Bilgi Alışverişi
6	12 Ekim	Türkiye/Ankara	Türkiye-Norveç İkili İşbirliği Görüşmeleri
7	12-16 Ekim	Portekiz/Lizbon	Suç ve Uyuşturucu Arzı ile İlgili Veriler Konulu Seminer
8	17-23 Ekim	Almanya	Almanya-Türkiye İkili İşbirliği Görüşmeleri
9	17-23 Ekim	Almanya	Uyuşturucu Kaçakçılığı ile Mücadele Çalışma Toplantısı
10	17-30 Ekim	İngiltere	AGİS Siber Suçlar Eğitim Programı
11	19-20 Ekim	Türkiye/Ankara	Türkiye-Danimarka İkili İşbirliği Görüşmeleri
12	26-29 Ekim	Fransa/Versay	Uyuşturucu ile Mücadele Stajı
13	27-30 Ekim	Hollanda	Hollanda'da Faaliyet Gösteren Türk Organize Suç Grupları Semineri
14	27-30 Ekim	Suriye/Şam	Göçmen Kaçakçılığı Toplantısı

KASIM			
1	04-05 Kasım	Slovakya/Bratislava	Türkiye-Slovakya Ortak Komisyon 7. Toplantısı
2	18 Kasım	Türkiye/Ankara	Singapur İçişleri Bakanlığı Güvenlik Daire Başkanı'nın Ülkemizi Ziyareti
3	18-22 Kasım	Hollanda/Amsterdam	Operasyonel Çalışma ve Bilgi Alışverişi
4	20-24 Kasım	Türkiye/Ankara	İtalya Mali Suçlar Genel Müdürü'nün Ülkemizi Ziyareti
5	22-24 Kasım	Türkiye/Ankara	Fransız Sınır Polisi Başkanı'nın Ülkemizi Ziyareti
6	22-25 Kasım	Türkiye/Ankara-İstanbul	Fransa Dışişleri Bakanlığı Organize Suçlarla Mücadele Genel Müdürü'nün Ülkemizi Ziyareti
7	23-26 Kasım	Bulgaristan	Güvenlik İşbirliği Ziyareti
8	30 Kasım-03 Aralık	Belarus/Minks	Türkiye-Belarus Ortak Komisyon 5. Toplantısı
ARALIK			
1	09-10 Aralık	Türkiye/Ankara	Hollanda/Rotterdam Bölge Emniyet Müdür Yardımcısı'nın Ülkemizi Ziyareti
2	09-12 Aralık	Moğolistan	İçişleri Bakanımızın Moğolistan Ziyareti
3	09-18 Aralık	İsviçre	Operasyonel İşbirliği
4	19-21 Aralık	Belçika/Brüksel	Sınırlar ve Güçler Konusunda Bilgi Değişimi Merkezi (CIRESI) Toplantısı

ULUSLARARASI KURULUŞLARLA YÜRÜTÜLEN FAALİYETLER

OCAK				
1	21-23 Ocak	Avusturya/Viyana	Karapara ve Suçtan Elde Edilen Gelirlerin Soruşturulması Projesi	BM/UNODC
ŞUBAT				
1	01 Şubat-31 Mart	Macaristan/ Budapeşte	SECI Kapsamında Karşılıklı Bilgi Alışverişi	SECI
2	17-21 Şubat	Portekiz/Lizbon	EMCDDA 29. REİTOX Ulusal Temas Noktaları Başkanları Toplantısı	AB/EMCDDA
3	23-25 Şubat	Türkiye/Antalya	Terörizm ve Sınır Aşan Örgütlü Suçlara Karşı Uluslararası İşbirliği Çalıştayı	UNODC
4	25-26 Şubat	Fransa/Lyon	Köprü Projesi Çalışma Grubu 7. Toplantısı	INTERPOL
MART				
1	05 Mart	Türkiye/Ankara	Kitle İmha Silahları Değerlendirme Toplantısı	AGİT
2	14-23 Mart	Avusturya/Viyana	Uyuşturucu Maddeler Komisyonu 47. Toplantısı	BM/UMK
3	29 Mart-02 Nisan	Avusturya/Viyana	Arama Ekipmanlarının Kullanımı Üzerine Gümrük ve Kolluk Kuvveti Görevlilerinin Eğitimi Kursu	UAEA
NİSAN				
1	01-03 Nisan	Romanya/Bükreş	SECI Uyuşturucu Görev Gücü 7. Toplantısı	SECI
2	06-07 Nisan	Fransa/Strasbourg	Pompidou Grubu Araştırma Stratejik Konferansı	AK/ POMPIDOU
3	19 Nisan	Türkiye/Ankara	Kitle İmha Silahları Toplantısı	AGİT
4	28 Nisan-01 Mayıs	Fransa/Strasbourg	Pompidou Grubu Ceza Adaleti 1. Uzmanlar Forumu	AK/ POMPIDOU
MAYIS				
1	10-14 Mayıs	Romanya/Bükreş	SECI İnsan Ticareti Özel Teknikler Eğitimi	SECI
2	12-13 Mayıs	İrlanda/Dublin	2005 AB Uyuşturucu ile Mücadele Stratejisinin Belirlenmesi Konferansı	AB
3	13-14 Mayıs	Plonoya/Varşova	EMCDDA 30. REITOX Ulusal Temas Noktaları Başkanları Toplantısı	AB/EMCDDA
4	25-27 Mayıs	Türkiye/İstanbul	UAEA ve TAEK Bölgesel Eğitim Semineri	UAEA
5	30 Mayıs-11 Haziran	Özbekistan-Kırgızistan-Tacikistan	UNODC Eğitim Danışmanı İle Eğitim İhtiyaç Analizi Çalışmaları	BM/UNODC
HAZİRAN				
1	08-27 Haziran	Sırbistan/Karadağ	Soruşturma Sürecinde Gelişmiş Usuller ve Teçhizatlar Eğitim Programı	AGİT
2	16-17 Haziran	Moldova/Kişinev	SECI İnsan Ticareti 9.Görev Gücü Toplantısı	SECI
3	24-25 Haziran	Rusya/Moskova	Paris Paktı Yuvarlak Masa Toplantısı	BM/UNODC
4	28 Haziran-02 Temmuz	Hırvatistan/Pula	Radyoaktif Madde Tespit Cihazı Transferi Projesi Eğiticilerinin Eğitimi Semineri	INTERPOL

TEMMUZ				
1	03-25 Temmuz	Tacikistan, Kırgızistan, Kazakistan	BİOEM Sınır Güvenliği Eğitim Programları	NATO
2	05-09 Temmuz	Avusturya/Viyana	Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı Eğitim Programı	UAEA
AĞUSTOS				
1	12-23 Ağustos	Hollanda	Pompidou Grubu Eğitim Bursu	AK/ POMPIDOU
2	21-27 Ağustos	Tacikistan	Uyuşturucu Kontrol Koordinasyon Birimi Ulusal Temas Noktaları Toplantısı	EİT-DCCU
3	29-31 Ağustos	Ürdün/Amman	UNODC-INCB Ara Maddelerin Kontrolü Semineri	BM/UNODC
EYLÜL				
1	08-24 Eylül	Sırbistan-Karadağ	Soruşturma Sürecinde Gelişmiş Usuller ve Teçhizatlar Eğitim Programı	AGİT
2	21-23 Eylül	Romanya/Poiana Braşov	SECI İnsan Ticareti 11. Görev Gücü Toplantısı	SECI
EKİM				
1	10-18 Ekim	Hollanda-Belçika	Matra Projesi Kapsamında Çalışma Ziyareti	AB
2	11-15 Ekim	İran/Kiş Adası	Uyuşturucu Talebinin Azaltımına İlişkin 1. Eğitim Çalıştayı	EİT
3	12 Ekim	Avusturya/Viyana	Paris Paktı Danışma Kurulu Toplantısı	BM/UNODC
4	19-22 Ekim	Romanya/Bükreş	UNICRI 1. Bölgesel Çalışma Toplantısı	BM/UNICRI
5	26-29 Ekim	Lübnan/Beyrut	UNODC-OYUTAK 39. Toplantısı	BM/UNODC
6	28 Ekim	Belçika/Brüksel	NRC İşbirliği Semineri	NATO
KASIM				
1	03-05 Kasım	Portekiz/Libzon	EMCDDA 31. REITOX Ulusal Temas Noktaları Başkanları Toplantısı	AB/EMCDDA
2	04-05 Kasım	Sırbistan, Karabağ	SECI Uyuşturucuyla Mücadele Görev Gücü 8. Toplantısı	SECI
3	04-05 Kasım	Fransa/Strasbourg	Pompidou Gurubu 54. Daimi Muhabirler Toplantısı	AK/ POMPIDOU
4	16-17 Kasım	Fransa/Lyon	İnterpol 1. Uluslararası Sentetik Uyuşturucular Konferansı	INTERPOL
5	29 Kasım-03 Aralık	Tayland/Bangkok	UNODC 28. Milli Narkotik Şube Müdürleri Toplantısı	BM/UNODC

8.BÖLÜM

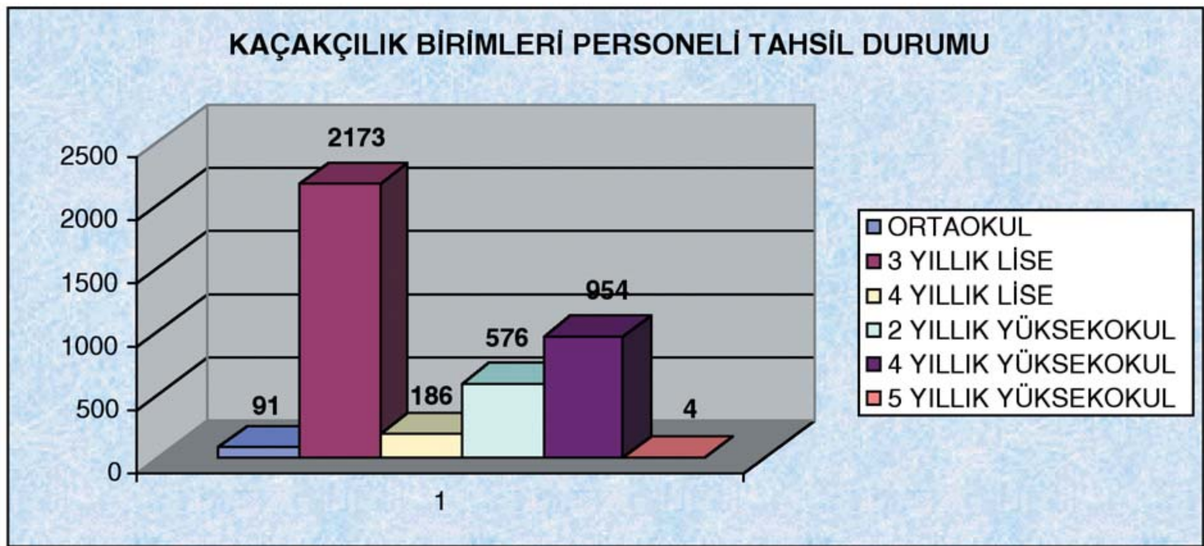
İNSAN KAYNAKLARININ GELİŞTİRİLMESİ ve DAİREMİZ POLİTİKASI

Kurumsal başarı ve hedeflerin gerçekleştirilmesi insan kaynaklarının niteliğine, sayısına, yapılan işin niteliğine uygun insan seçilmesine ve bu insanların uygun işlerde istihdam edilmesine bağlıdır. Bu amaç doğrultusunda insan kaynaklarının yönetimine, mali ve fiziki kaynakların yönetiminden daha çok önem vermekteyiz.

“Kurumların varlık sebebi insandır”. anlayışı içerisinde olan Başkanlığımız, yine bu misyonun gerçekleştirilmesinin de kendi insan kaynağına bağlı olduğunun bilincindedir. Yaptığı işi seven, çevresi ile iyi ilişkiler kurabilen, kendisi ile barışık olmayı yaşam felsefesi haline getirebilmiş insanların diğer insanlara faydası olabilir. Başkanlığımız, personeli kazanmanın en geçerli yolu, onu kurumun amaçlarıyla bütünleştirmek olduğuna inanmaktadır.

Personelin gelişmesi için azami gayret gösteren Başkanlığımız, çok hızlı gelişen ve çeşitlenen, suç türleri ve suç organizasyonları ile daha etkin mücadele edecek nitelikli personel ihtiyacını karşılamak amacıyla **05-16 Nisan 2004** tarihleri arasında 160 Polis Memuruna Bursa Polis Eğitim Merkezi Müdürlüğü’nde Kaçakçılık Temel Eğitim Kurs programı uygulamıştır. Bu amaçla, Bilgisayar Destekli Eğitim Merkezlerimizde (BİDEM) sürekli eğitim anlayışına dayalı olarak eğitim faaliyetlerine başlanmış ve BİDEM’lerin bulunduğu illerimizde görev yapan kurs şartlarını haiz personel ile Başkanlığımızda görevli toplam **262** personelin uzaktan eğitim tekniği ile Temel Eğitim Kursu alması sağlanmıştır. Bu tür kurs programlarıyla amaç, personelin genel polislik bilgisi dışında özel uzmanlık bilgisi ve becerilerine kavuşmasını sağlamaktır. Ayrıca, TADOC tarafından ulusal eğitim faaliyetlerinin yanı sıra uluslararası alanda da gerek kendi personelimiz gerekse bölge ülkelerinin personeli eğitilmektedir.

Konusunda uzmanlaşmış, nitelikli personel sayısının artırılması ve mevcut personelimizin daha nitelikli hale getirilmesi amacı ile yoğun bir şekilde eğitim çalışmaları devam etmektedir.

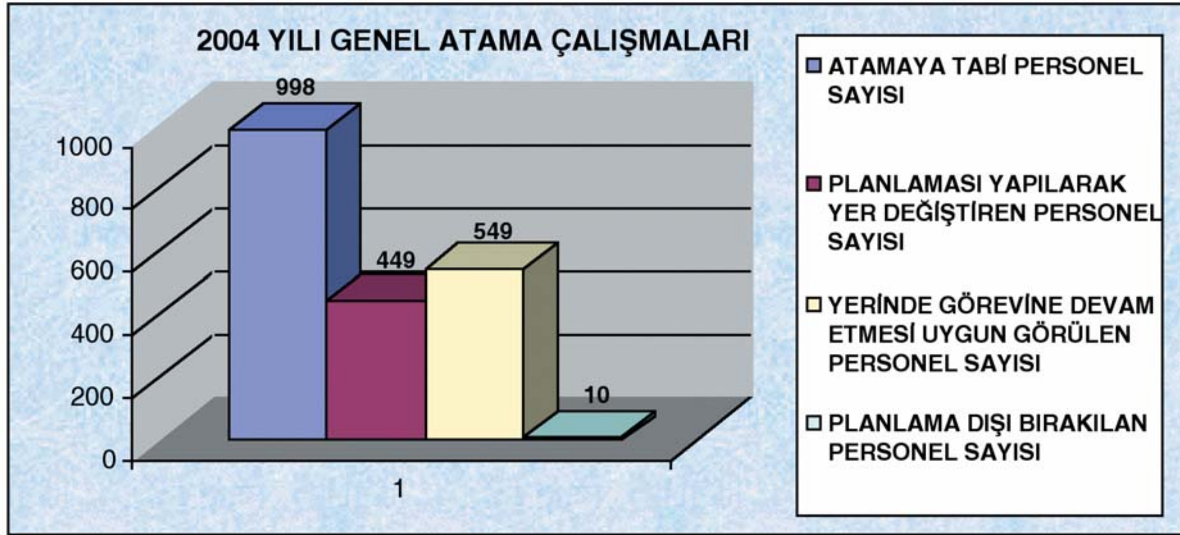

Grafik: 1

Başkanlığımız, hizmetin etkin, verimli ve aynı zamanda sürekli olarak yürütülebilmesi için, görev yapan tüm personelimizin; atama ve yer değişikliklerini de kendisi planlamaktadır.

2004 yılı Genel Atamaları'nda birimlerimizde görevli toplam **998** personel atama planlamasına dahil edilmiş ve bunlardan **549** personelin ipkası verilerek, bulundukları illerde hizmetlerinin devamı sağlanmıştır. Atamaya tabi personel içinden **449** personelin planlaması ve yeni istihdamları gerçekleştirilmiştir.

2004 yılı içerisinde yapılan genel atama çalışmalarında personelin yaklaşık **%85**'i tercihleri arasında yer alan kadrolara planlanarak, atamalarının yapılması sağlanmıştır.

Grafik: 2

Günümüzde kaçakçılık ve organize suçlarla mücadelede gerçekten başarıya ulaşmak, sürekli ve istikrarlı bir çalışma gerektirmektedir. Bunun için de, mücadeleci birimlerde görev yapacak olan personelin seçimi ve istihdamı gibi konuların yanında, seçilen ve istihdam edilenlerin de, günün gelişen ve değişen koşullarına göre devamlılığının sağlanması, yapılan mücadelede başarıya ulaşmak için şarttır.

Başkanlığımız, uzun süredir bu politikayı kendisine hedef olarak belirlemiş ve titiz bir şekilde uygulamaktadır.

"Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı Merkez ve Taşra Teşkilatı Kuruluş, Görev ve Çalışma Yönetmeliği"nin personel istihdamı ile ilgili maddeleri gereğince; kaçakçılık birimlerinde personelin istihdam edilmesi Valiliğin teklifi, Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı'nın uygun görüşü ve Emniyet Genel Müdürü'nün onayı ile olmaktadır.

Yine, Yönetmeliğin personel istihdamı ile ilgili maddeleri gereğince; birimlerimize yeni atanacak personel hakkında **"Aday Belirleme Formu"**nun doldurularak Başkanlığımıza gönderilmesi ve Başkanlıkça yapılan araştırma ve değerlendirme sonucunda, kaçakçılık birimlerinde çalışması uygun görülen personel hakkında alınan Makam Onayı ile *"Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Birimleri'nde* istihdam edilmesi hükme bağlanmıştır.

Suç ve suçlulukla etkili ve verimli bir şekilde mücadele edebilmek için, bilgisayar ve yabancı dil gibi çağın vazgeçilmez zorunlulukları ile kendini donatmış, yalnız bilgi sahibi değil, bildiklerini pratik hayata da aktarabilen nitelikli personele ihtiyaç duyulmaktadır. Kaçakçılık ve organize suçlarla mücadele,

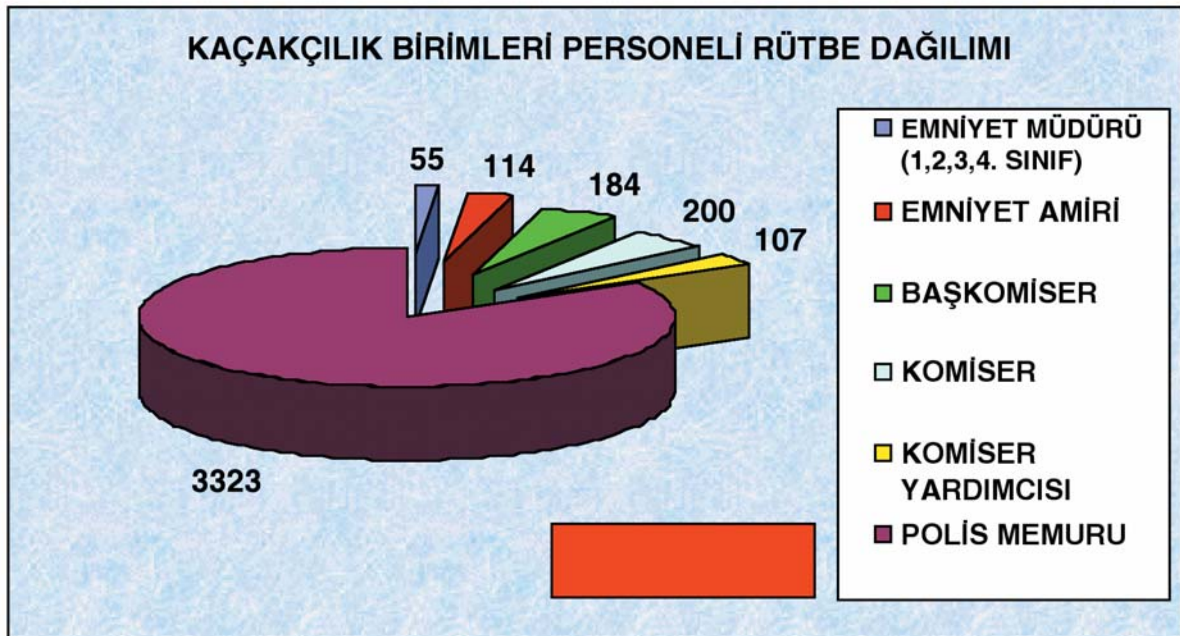
adli, idari ve teknolojik alanda nitelikli personel tarafından yürütülmesi gerekli bir görevdir. Bu amaçla, kaçakçılıkla mücadele hizmetlerinin daha etkin ve verimli bir şekilde yerine getirilebilmesi ve birimlerimizin vasıflı personel ihtiyacını karşılamak amacıyla, istihdam edilecek personel için sınav sistemi getirilmesinin faydalı olacağı düşünülerek, gerekli çalışmaya başlanılmıştır.

İnsanın en önemli kaynak olduğunun tartışmasız kabul gördüğü günümüzde, İnsan Kaynakları Şube Müdürlüğü, personelimizin çalışma temposunu olumsuz etkileyen unsurları azaltmayı ve personelimizin kendisini her fırsatta geliştirmeye açık olan ve daima başarıyı hedef alan kişiler olma fırsatını sağlamayı kendine hedef seçmiştir.

Merkez ve il birimlerinde görev yapan tüm personel, bilimsel çalışmalarla, halka hizmet yarışında çıtayı en üst seviyeye getirme arzusunu artırmayı hedefleyerek, hukuk ve insan haklarına saygılı bir şekilde çalışmaktadırlar.

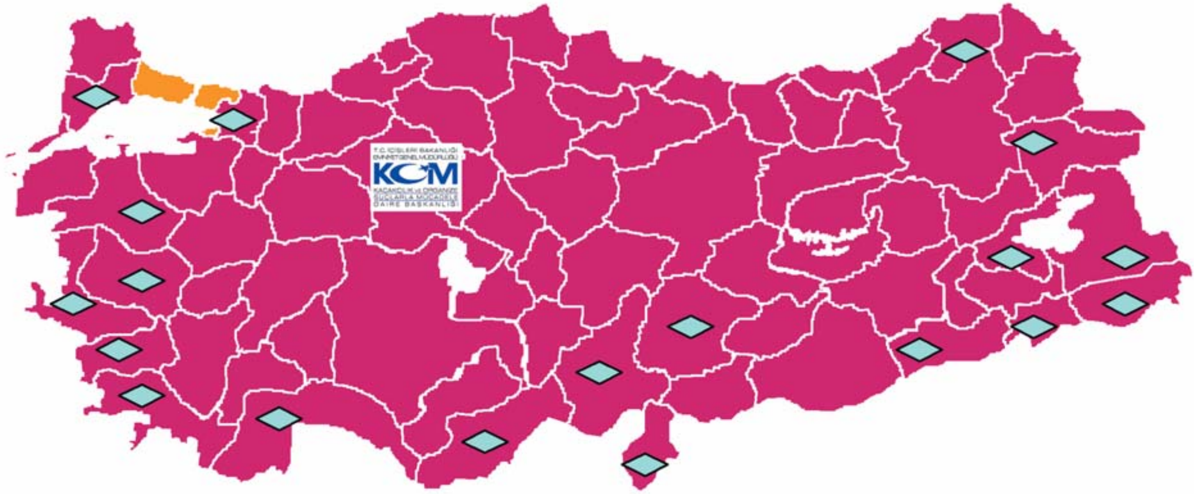
31.12.2004 tarihi itibari ile Merkezde **411**, illerde bulunan birimlerimizde de **3573** olmak üzere toplam **3983** personel görev yapmaktadır. Görev yapan bu personelimizin **%85**'i (3387) Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele branşlıdır. Kaçakçılıkla mücadele hizmetlerinin daha etkin ve verimli bir şekilde yerine getirilebilmesi için birimlerimizde emniyet hizmetleri personelinin yanı sıra, elektrik mühendisi, bilgisayar mühendisi, veteriner vb. personel de görev yapmaktadır.

Ayrıca il birimlerimizde uyuşturucu yakalamalarında önemli katkıları olan toplam 58 Narkotik Dedektör Köpek İdarecisi görevlerini **32** il ve **8** ilçede sürdürmektedir.

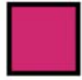
Grafik: 3

Toplam 80 ilimizde Kaçakçılık ve Organize Suçlar Şube Müdürlüğü, İstanbul İlimizde Mali, Narkotik ve Organize Suçlar Şube Müdürlükleri ve 28 ilçemizde ise Kaçakçılık ve Organize Suçlar Grup Amirlikleri bulunmaktadır.

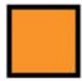

KAÇAKÇILIK VE ORGANİZE SUÇLAR ŞUBE MÜDÜRLÜKLERİ VE GRUP AMİRLİKLERİ BULUNDUĞU İLLER

SADECE KAÇAKÇILIK VE ORGANİZE SUÇLAR ŞUBE MÜDÜRLÜKLERİNİN BULUNDUĞU İLLER

İSTANBUL İLİ (MALİ, NARKOTİK, ORGANİZE SUÇLAR ŞUBE MÜDÜRLÜKLERİ)

Şekil: 1

Turizm sezonunda nüfusu aşırı artan yörelerimizde görev yapan Kaçakçılık ve Organize Suçlar Grup Amirliklerimize personel takviyesi yaparak mücadeleyi en üst seviyeye çıkartmak için, 2004 yılı turizm sezonunun başlangıcından itibaren Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı'ndan ve diğer İl Kaçakçılık birimlerimizden konularında uzman 8 amir ve 53 memur sınıfı personelin, Başkanlığımızın teknik desteğiyle Bodrum ve Kuşadası Grup Amirliklerimiz'de geçici olarak görevlendirilmeleri sağlanmıştır.

Organize suç örgütlerine yönelik yapılan başarılı operasyonlar sonucunda uyuşturucu maddeler ve kaçak malların ele geçirilmesine, yasadışı yollarla ülkemize giren şahısların sınır dışı edilmesine, bu konularla ilgisi bulunan suç örgütü üyesi kişilerin yakalanıp adli makamlara teslim edilerek, turizm sezonunda huzur ve sükun ortamının bozulması önlenmiştir.

Kaçakçılık ve Organize Suç Örgütleriyle mücadele, bütün yurt genelinde yapıldığı gibi uluslararası düzeyde de artan bir ivmeyle sürdürülmektedir. Bu suç örgütleri ile ilgili olarak istihbari ve operasyonel çalışmalar, Başkanlığımız koordinesinde, İl Birimlerimiz ile yürütülmektedir.

Böyle yoğun iş hacmi içerisinde, mesai saati gözetmeksizin, büyük fedakarlıklara katlanarak özverili bir şekilde görevlerini yapmakta olan personelimiz 2004 yılı içerisinde birçok Maaş Taltifi, Takdirname ve Teşekkürname ile ödüllendirilmiştir.

Başkanlığımız, il birimlerinde görev yapmakta olan tüm branşlı personelin, birimlerimizde istihdamlarının sağlanması için İl Emniyet Müdürlükleri ile koordineli olarak çalışmalarını sürdürmektedir.

Başkanlığımız ile İl Birimleri'nde çalışan personelin, sorunlarının çözümlenmesi için günün her saatinde Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı'na gelerek görüşmeleri sağlanmaktadır.

Her türlü sorun ve öneri ile ilgili olarak personelimizin;

Başkanlığımıza gelerek görüşebilecekleri gibi, **0 (312) 412 70 50 - 52** numaralı telefonla irtibat kurabilmeleri de mümkündür.

KAYNAKÇA

CND (Commission on Narcotic Drugs). (2005). *World Drug Situation- Documents for 48. Annual Meeting,* Vienna

DOĞAN, Y. ve ARIKAN, A. (1998). *Madde Kullanımı ve Bağımlılığı ile Mücadele Eğitim Programı Ön Raporu.* Ankara: T.C. Sağlık Bakanlığı.

EVREN, C. ve ÇAKMAK D. (2002) Damar Yolu ile Eroin Kullananlarda Enjektör Paylaşımı ve İlişkili Özellikler. *Bağımlılık Dergisi*, 3:1

GÜMÜŞ, Ö. ve Diğerleri. (2002). Alkol ve Eroin Bağımlılarının Ailelerindeki Psikososyal ve Ekonomik Zorlukların Araştırılması. *Bağımlılık Dergisi*, 3:3

KAYA N. ve ÇİLLİ A. S. (2002). Üniversite Öğrencilerinde Nikotin, Alkol ve Madde Bağımlılığının 12 Aylık Yaygınlığı. *Bağımlılık Dergisi*, 3:2

KÖKNEL, Ö. (2001). Bağımlılık Alkol ve Madde Bağımlılığı. *Bağımlılık Dergisi*, 2:2

MIRSAL H. ve Diğerleri. (2003) Damar Yolundan Eroin Kullananlarda Hepatit B, Hepatit C ve HIV Yaygınlığı. *Bağımlılık Dergisi*, 4:1

Royo-Bordonada MA. ve Diğerleri. (1997). Drug and alcohol use in Spain: consumption habits, attitudes and opinions. Public Health. 111

T.C. Milli Eğitim Bakanlığı (www.meb.gov.tr), *Eğitim Kademelerine Göre Okul, Öğrenci ve Öğretmen Sayılarında Artış İstatistiği 2004*, (Erişim Tarihi: 01. Şubat. 2005)

Türk Psikologlar Derneği Raporu. (2002). *Türkiye'de Madde Kullanımı ve Bağımlılığı Profili Araştırması (Nihai Rapor)*, Ankara

UNODC (United Nations Office of Drugs and Crime). (1). (2004). *World Drug Report*, Vienna

UNODC (United Nations Office of Drugs and Crime). (2). (2004/2). *Biennual Drug Seizure Reports,* Vienna

UNODC (United Nations Office of Drugs and Crime). (3). (2004). *Afghanistan Opium Survey, Illicit Crop Monitoring Reports,* Vienna

YILMAZ, M. (2004). *Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı 2003 Raporu,* Ankara.